L.H. LAWRENCE

AMANTUL DOAMNEI CHATTERLEY

L.H. LAWRENCE

AMANTUL DOAMNEI CHATTERLEY

L.H. LAWRENCE

AMANTUL DOAMNEI CHATTERLEY

L.H. Lawrence

Amantul doamnei Chatterley

CRONOLOGIE

Capitolul 1

Capitolul 2

Capitolul 3

Capitolul 4

Capitolul 5

Capitolul 6

Capitolul 7

Capitolul 8

Capitolul 9

Capitolul 10

Capitolul 11

Capitolul 12

Capitolul 13

Capitolul 14

Capitolul 15

Capitolul 16

Capitolul 17

Capitolul 18

Capitolul 19

Referințe critice

D.H. Lawrence
Amantul doamnei Chatterley

Traducere din limba engleză şi note de
Anca Irina Ionescu

LITERA
București
2020

Lady Chatterley's Lover

D.H. Lawrence

carte Pentru Toți este o divizie

a Grupului Editorial Litera

O.P. 53; C.P. 212, sector 4, Bucureşti, România

tel.: 021 319 63 93; 0752 101 777

e-mail: comenzi@litera.ro

Ne puteți vizita pe

www.litera.ro

Amantul doamnei Chatterley

D.H. Lawrence

Copyright © 2018

Grup Media Litera

pentru prezenta ediție

Toate drepturile rezervate

Traducere din limba engleză: Anca Irina ionescu

Editor: Vidrașcu și fiii

Copertă: Flori Zahiu

Tehnoredactare și prepress: Dorel Melinte

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Lawrence, D.H.

Amantul doamnei Chatterley / D.H. Lawrence;

trad. din lb. engleză și note: Anca Irina Ionescu. –

București: Litera, 2018

ISBN 978-606-33-2839-8

ISBN EPUB 978-606-33-5264-5

I. Ionescu, Anca Irina (trad.)

821.111

CRONOLOGIE

1885

Se naște David Herbert Lawrence, la Eastwood, în Nottinghamshire, fiul unui miner și al unei învățătoare.

1891

Începe școala primară la Beauvale.

1898

La 13 ani câștigă o bursă la liceul din Nottingham, pe care-l părăsește în 1901 din cauza sănătății precare.

Pentru scurtă vreme lucrează la un atelier de articole chirurgicale (întocmai ca Paul Morel, eroul romanului Fii și îndrăgostiți).

Casa în care s-a născut D.H. Lawrence

1902–1906

Se angajează învățător, în ținutul natal, pentru a strânge bani pentru studiile universitare.

1907

Se înscrie la Colegiul universitar din Nottingham, dar sănătatea șubredă îl va obliga să renunțe la studii.

Predă la Croydon, lângă Londra, până în 1912, după care se va dedica exclusiv scrisului.

1913

Moartea mamei sale, de care era extrem de atașat, va fi redată de Lawrence în ultima parte a romanului Fii și îndrăgostiți.

1914

Căsătoria cu Frieda Weekley (născută von Richthofen), alături de care va trăi o intensă poveste de iubire, punctată de lungi călătorii în Europa, Ceylon, America și Australia, urmate de stabiliri temporare în New Mexico, SUA și Mexic. Relația cu Frieda este reflectată în romanele sale.

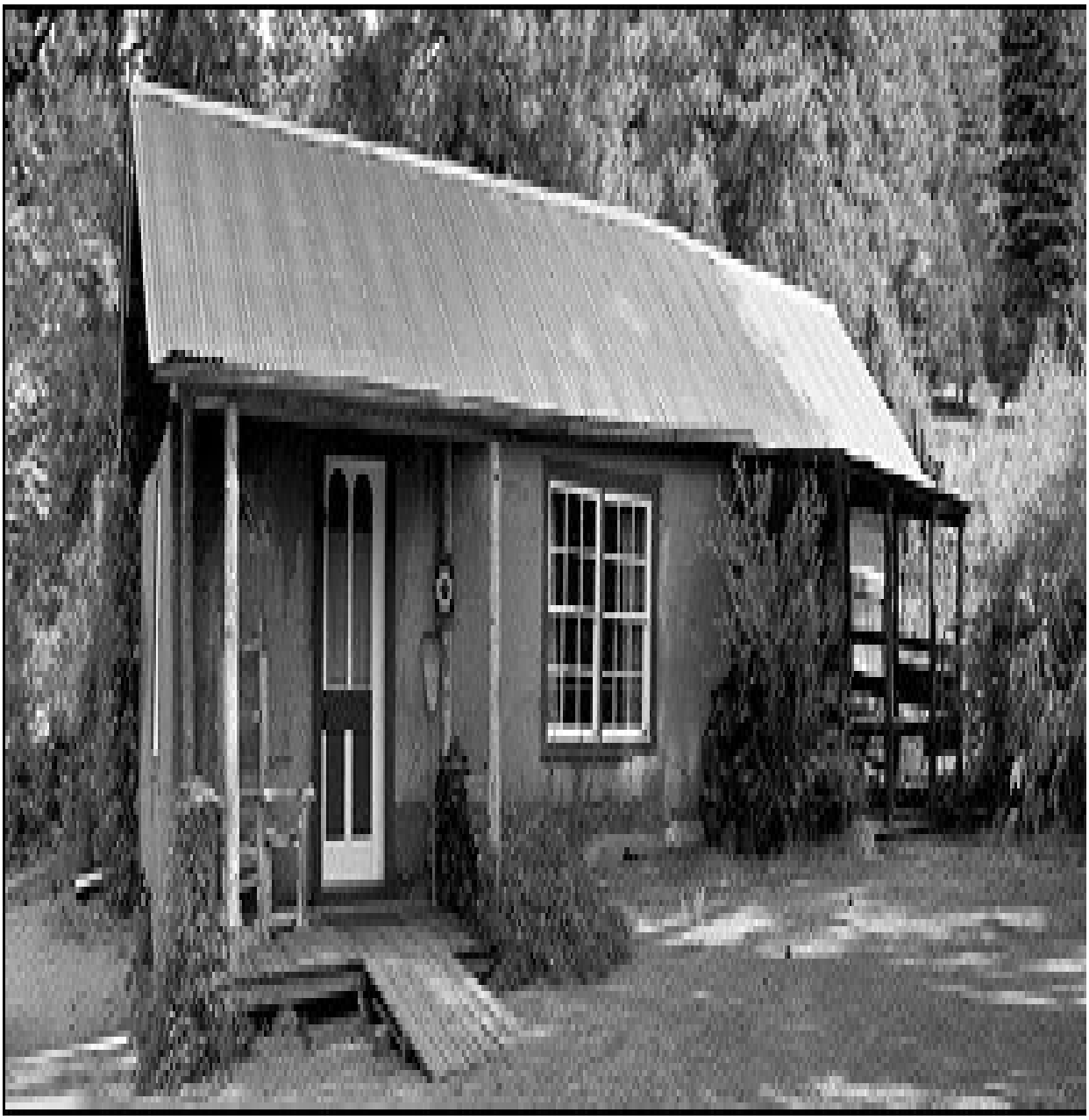

Casa în care au trăit D.H.Lawrence şi soţia sa, la nord de Taos, New Mexico

1915

Apare Curcubeul, romanul fiind acuzat de obscenitate și interzis aproape imediat după publicare.

1920

Publică romanele Femei îndrăgostite și Fata pierdută.

1923

Publică povestirile Buburuza, Vulpea și Păpușa căpitanului, romanul Cangurul și volumul de poezii Birds, Beasts and Flowers.

1924

Moare tatăl său, John Arthur Lawrence.

1925

Se îmbolnăvește de febră tifoidă și pneumonie. Locuiește în Italia.

1926

Publică romanul Șarpele cu pene. Vizitează pentru ultima dată Anglia.

1927

Vizitează siturile etrusce și scrie Locuri etrusce, volum publicat în 1932.

1928

Publică romanul Amantul doamnei Chatterley la Florența. Textul necenzurat este interzis în Marea Britanie până în anul 1960.

1930

Lawrence moare de tuberculoză, într-un sanatoriu din Vence, Franța.

Capitolul 1

Epoca noastră este în esență tragică, însă noi refuzăm s-o luăm în tragic. Cataclismul s-a produs, stăm printre ruine, începem să ne construim noi mici habitaturi, ca să avem o cât de mică speranță nouă. Este o întreprindere destul de anevoioasă: nu există un drum neted spre viitor, dar noi o luăm pe alături sau ne cățărăm pe deasupra obstacolelor. Trebuie să trăim, indiferent de cât de multe ceruri s-au prăbușit.

Cam aceasta era, mai mult sau mai puțin, și situația lui Constance Chatterley. Războiul făcuse să i se prăbușească acoperișul de deasupra capului. Dar își dăduse seama că omul trebuie să învețe să trăiască mai departe.

Se căsătorise cu Clifford Chatterley în 1917, în timp ce acesta era acasă într-o permisie. Petrecuseră o lună de miere încheiată, apoi Clifford se întorsese în Flandra, de unde fusese apoi expediat înapoi în Anglia șase luni mai târziu, mai mult sau mai puțin în bucățele. Pe atunci Constance, soția lui, avea douăzeci și șase de ani, iar el douăzeci și nouă.

Se ținuse cu dinții de viață în chip de-a dreptul miraculos. Nu murise, iar bucățelele păreau să se lipească la loc. Timp de doi ani rămăsese în mâinile medicilor. Apoi fusese declarat vindecat și se putuse întoarce la viața sa, dar paralizat pentru totdeauna de la brâu în jos.

Aceasta se petrecea în 1920. Clifford și Constance se întorseseră la ei acasă, la Wragby Hall, „reședința familiei“. Tatăl lui murise, Clifford devenise acum baronet, Sir Clifford, iar Constance era Lady Chatterley. Își începuseră așadar viața de cuplu și își întemeiaseră gospodăria în conacul singuratic al familiei Chatterley cu un venit oarecum precar. Clifford avusese o soră, dar aceasta murise și nu mai avea alte rude. Fratele mai mare căzuse în război. Invalid pentru totdeauna, știind că nu va putea avea niciodată copii, Clifford venise în ținutul plin de fum din Midlands să mai țină vie amintirea numelui Chatterley atât cât va putea.

Nu era chiar deprimat. Se putea deplasa într-un scaun cu rotile și avea și un fotoliu cu motor cu ajutorul căruia se putea plimba încet prin grădină și prin parcul frumos și melancolic de care era în realitate cât se poate de mândru, deși se prefăcea că nu-i pasă de el.

Întrucât suferise atât de mult, capacitatea de a sesiza suferința îl părăsise oarecum. Se purta ciudat, era inteligent și vesel, s-ar fi putut spune chiar radios, cu chipul lui îmbujorat, radiind de sănătate, cu ochii lui atât de albaștri, de strălucitori și cu priviri provocatoare. Avea umeri largi și puternici, mâinile pline de forță. Purta îmbrăcăminte scumpă și cravate elegante cumpărate pe Bond Street. Cu toate acestea, pe chipul lui se vedea privirea bănuitoare, uneori pierdută în gol, a unui invalid.

Fusese la un pas de moarte, astfel că ceea ce îi mai rămăsese din viață era pentru el un miracol prețios. În strălucirea neliniștită a ochilor lui se vedea clar cât de mândru este, după acest șoc cumplit, că rămăsese în viață. Dar suferise atât de mult, încât ceva se rupsese în el, o parte din sentimentele lui dispăruseră. Rămăsese un gol anchilozat pe dinăuntru.

Constance, soția lui, avea înfățișarea unei fete zdravene de la țară, cu păr castaniu moale, cu un trup vânjos și cu mișcări lente, plină de o energie debordantă. Avea ochi mari, care priveau mirați, o voce catifelată și blândă și parcă tocmai venise din satul ei natal. Dar nu era deloc așa. Tatăl ei fusese cândva un membru vestit al Academiei de Pictură, bătrânul Sir Malcom Reid. Mama ei fusese una dintre cele mai culte fabiane[1] în zilele ei bune, prerafaelite. Crescute în mijlocul artiștilor și al socialiștilor culți, Constance și sora ei, Hilda, avuseseră parte de ceea ce s-ar putea numi o educație estetică neconvențională. Fuseseră plimbate la Paris, la Florența și la Roma ca să respire arta adevărată și fuseseră duse și în altă direcție, la Haga și la Berlin, la marile convenții socialiste, unde vorbitorii abordau un limbaj civilizat și nimeni nu se simțea stingherit.

Așadar, încă de la o vârstă foarte fragedă, cele două fete nu se simțiseră niciodată câtuși de puțin intimidate în fața artei sau a idealurilor politice. Era o atmosferă firească pentru ele. Erau cosmopolite și provinciale în același timp, cu acel provincialism cosmopolit al artei care se împacă de minune cu idealurile sociale pure.

La vârsta de cincisprezece ani fuseseră trimise la Dresda, printre altele, pentru a înțelege muzica. Și petrecuseră de minune acolo! Trăiseră în libertate printre studenți, avuseseră dispute cu bărbații pe teme de filosofie, sociologie și artă și erau la fel de bune în discuții ca și bărbații, ba chiar mai bune, deoarece erau femei. Și colindaseră pădurile alături de bărbați voinici care cântau la chitară! Cântaseră cântecele Wandervogel[2] și fuseseră libere. Libere! Acesta era cuvântul măreț! Afară, în lumea largă, afară, în pădure dimineața, cu flăcăi robuști cu voci încântătoare, libere să facă ce vor și – mai ales – să spună ce le place. Discuțiile erau ceea ce conta cel mai mult: schimbul pasionat de idei. Iubirea era numai un adaos minor.

Atât Constance, cât și Hilda, avuseseră deja parte de o încercare de relație sentimentală la vârsta de optsprezece ani. Tinerii cu care discutau atât de pătimaș, cu care cântau atât de vesel și se odihneau pe sub copaci doreau, firește, și o legătură amoroasă. Fetele aveau anumite ezitări, dar se vorbea atât de mult despre acest lucru, încât trebuia să fi fost foarte important. Iar bărbații erau atât de supuși, tânjind de dorință! De ce să nu fie fata o adevărată regină și să nu se ofere pe sine însăși în dar?

Și așa că se oferiseră în dar, fiecare tânărului cu care avusese disputele cele mai subtile și mai intime. Disputele, discuțiile – acesta era lucrul important; faptul că făceau dragoste și aveau o legătură era numai un fel de revers primitiv și de anticlimax. Erau mai puțin îndrăgostite de băiat după aceea, ba chiar puțin înclinate să-l deteste, ca și când le-ar fi încălcat intimitatea sau libertatea interioară. Pentru că, firește, pentru o fată, întreaga demnitate și tot sensul vieții consta în dobândirea unei libertăți absolute, perfecte, pure și nobile. Ce altceva însemna viața unei fete? Să se scuture de vechile legături și oprimări sordide.

Dar oricât de sentimental am aborda chestiunea, relația sexuală era una dintre legăturile și oprimările cele mai vechi și mai sordide. Poeții care au glorificat-o au fost în special bărbați. Femeile au știut întotdeauna că există ceva mai bun, ceva mai înălțător. Iar acum o știau mai clar ca oricând. Frumoasa libertate pură a femeii era infinit mai minunată decât orice iubire sexuală. Singurul necaz era că bărbații rămăseseră atât de mult în urma femeilor în această privință. Insistau să facă sex precum niște câini în călduri.

Iar femeia trebuia să cedeze. Bărbatul era ca un copil când era vorba de poftele lui. Femeia trebuia să-i ofere ceea ce își dorea căci altfel, aidoma unui copil, bărbatul s-ar fi bosumflat și ar fi fugit, stricând legătura aceea atât de plăcută. Dar femeia putea să-i cedeze bărbatului fără să-i dăruiască eul ei interior, liber. Se pare că poeții și cei care discutau despre sex nu luaseră în considerare acest aspect. Femeia putea să-l posede pe bărbat fără să se dăruiască. În mod cert, putea să-l posede fără a se lăsa prinsă în puterea lui. Mai curând invers, putea să profite de actul sexual pentru a dobândi putere asupra lui. Pentru că nu avea altceva de făcut decât să se abțină în timpul actului sexual și să-l lase pe el să termine și să se epuizeze fără ca ea să ajungă la punctul culminant; apoi putea să prelungească legătura și să-și atingă orgasmul și punctul culminant, în timp ce el nu era nimic altceva decât instrumentul ei.

Ambele surori avuseseră experiențe amoroase în momentul în care izbucnise războiul și fuseseră trimise în grabă acasă. Nici una din ele nu se îndrăgostise de un tânăr decât atunci când deveniseră foarte apropiați unul de altul pe calea discuțiilor: adică doar când le plăcea foarte mult să stea de vorbă unul cu altul. Ce emoție uluitoare, profundă, incredibilă putea să trezească o discuție pătimașă cu un tânăr realmente inteligent, care se repeta zi de zi timp de câteva luni… nu-și dădeau niciodată seama decât atunci când miracolul se producea! Promisiunea paradisului: Vei avea bărbați cu care să stai de vorbă! – nu fusese rostită niciodată! Se împlinise înainte ca ele să-și dea seama ce fel de promisiune era.

Și dacă sexul devenea mai mult sau mai puțin inevitabil după ce intimitatea le era incitată de aceste discuții vii și înălțătoare pentru suflet, asta nu mai conta! Marca sfârșitul unui capitol. Și avea și el ceva emoționant: un frison straniu care vibra în interiorul trupului, un spasm final de autoafirmare, ca ultimul cuvânt, incitant, ca un rând de asteriscuri care marchează sfârșitul unui paragraf și o întrerupere a temei.

În 1913, când fetele veniseră acasă în vacanța de vară, Hilda avea douăzeci de ani și Connie[3] optsprezece, iar tatăl lor își dăduse seama imediat că avuseseră parte de experiențe amoroase.

L' amour avait passé par là[4], așa cum spunea cineva. Dar era el însuși un om cu experiență și lăsase viața să-și urmeze cursul. Cât despre mama lor,

o femeie marcată de instabilitate nervoasă în ultimele luni ale vieții, aceasta dorea ca fetele ei să fie „libere“ și „să se împlinească“. În ceea ce o privea, nu fusese niciodată în stare să fie ea însăși: acest lucru îi fusese refuzat. Dumnezeu știe de ce, căci era o femeie care își avea propriile venituri și modul ei propriu de trai. Dădea vina pe soțul ei. Dar, în realitate, era vorba de vechiul concept de autoritate din mintea sau din sufletul ei de care nu se putea elibera. Nu avea nimic de-a face cu Sir Malcolm, care o lăsase pe soția sa nervoasă, ostilă și țâfnoasă să facă cum dorește, în timp ce el își vedea de ale lui.

Așadar, fetele erau „libere“ și s-au dus înapoi la Dresda, la muzica, la universitatea și la tinerii lor. Îi iubiseră pe respectivii tineri și respectivii tineri le iubiseră cu toată patima atracției mentale. Toate lucrurile minunate pe care tinerii le gândeau, le exprimau și le scriau pentru tinerele femei. Tânărul lui Connie era muzician, al Hildei era tehnician. Însă trăiau pur și simplu pentru tinerele lor. Adică în mintea lor și în emoțiile lor mentale. În alte privințe erau oarecum respinși, deși nu știau acest lucru.

Se vedea și la ei că iubirea trecuse pe acolo: adică, experiența fizică. E ciudat ce mutație inconfundabilă produce aceasta atât în trupul bărbaților, cât și al femeilor: femeia este mai înfloritoare, formele ei rotunjesc subtil, unghiurile ascuțite dispar și expresia devine fie neliniștită, fie triumfătoare; bărbatul este mai calm, mai interiorizat, forma umerilor și a feselor devine mai puțin îndrăzneață, mai șovăitoare.

În frisonul real din interiorul trupului, surorile aproape cădeau pradă puterii stranii a bărbatului. Dar își reveneau repede, receptau frisonul sexual ca o senzație și rămâneau libere. În timp ce bărbații, copleșiți de recunoștință față de femeie pentru experiența sexuală, își lăsau sufletul să se lipească de ea. Iar după aceea arătau de parcă ar fi pierdut un șiling și ar fi găsit șase penny. Bărbatul lui Connie era puțin bosumflat, al Hildei puțin batjocoritor. Dar așa sunt bărbații! Nerecunoscători și veșnic nemulțumiți. Când nu-i accepți, te urăsc pentru că nu-i accepți; iar când îi accepți, te urăsc din nou, din alt motiv. Sau fără nici un motiv, doar pentru că sunt niște copii răzgâiați și nu pot fi mulțumiți indiferent ce ar primi, indiferent ce ar face o femeie pentru ei.

Dar izbucnise războiul, iar Hilda și Connie fuseseră trimise din nou acasă, după ce fuseseră acolo în mai, la înmormântarea mamei lor. Înainte de Crăciunul din 1914, ambii lor tineri erau morți: cele două surori plânseseră, simțind că îi iubesc cu patimă pe cei doi tineri, după care îi uitaseră. Nu mai existau.

Cele două surori locuiau în casa tatălui lor, de fapt, a mamei lor, din Kensington, împreună cu un grup de tineri de la Cambridge, un grup care se pronunța pentru „libertate“, pentru pantaloni de flanel și cămăși de flanel deschise la gât, precum și pentru un fel de anarhie emoțională bine-crescută, pentru o voce în șoapte murmurate și un comportament ultrasensibil. Dar Hilda se măritase pe neașteptate cu un bărbat cu zece ani mai bătrân decât ea, un membru mai în vârstă al grupului de la Cambridge, un bărbat cu o sumă considerabilă de bani și un post confortabil în slujba guvernului. În plus, scria și eseuri filosofice. Hilda locuia împreună cu el într-o căsuță din Westminster și se mișca în lumea bună a funcționarilor guvernamentali, care nu fac parte din clasa de sus, dar care sunt sau ar trebui să fie adevărata putere inteligentă a națiunii: oamenii care știu despre ce vorbesc sau vorbesc ca și când ar ști.

Connie prestase câteva munci ușoare de război și se împrietenise cu intransigenții în pantaloni de flanel de la Cambridge, care își băteau joc de tot, cel puțin deocamdată. „Prietenul“ ei era Clifford Chatterley, un tânăr în vârstă de douăzeci și doi de ani, care se întorsese acasă de la Bonn, unde studiase tehnica extracției de cărbune. Petrecuse înainte de aceasta doi ani la Cambridge. Acum era locotenent-major într-un regiment de elită, așa că putea să-și bată joc mult mai bine de orice, fiind în uniformă.

Clifford Chatterley făcea parte dintr-o clasă superioară a societății în comparație cu Connie. Connie era o reprezentantă a intelectualității înstărite, în timp ce el făcea parte din aristocrație. Nu din marea aristocrație, dar oricum! Tatăl lui era baronet, iar mama lui fusese fiică de viconte.

Dar, deși era mai bine instruit decât Connie și făcea parte din „lumea bună“, Clifford Chatterley era în felul lui mai provincial și mai timid. Se simțea în largul lui în „lumea bună“ mai îngustă, adică în societatea aristocrației rurale, însă era timid și emoționat în lumea mare, care consta din hoardele uriașe de clase mici și mijlocii și din străini. Dacă e să spunem lucrurilor pe

nume, era puțin înspăimântat de omenirea din clasele de jos și de mijloc și de străinii care nu făceau parte din aceeași clasă cu el. Era conștient de lipsa lui de apărare într-un fel care îl paraliza de-a dreptul, deși se bucura de întreaga protecție a privilegiilor sale. Este un fenomen curios, dar destul de frecvent în zilele noastre.

Și tocmai de aceea, siguranța de sine blândă a unei fete precum Constance Reid îl fascina. Fata era mult mai stăpână pe ea în lumea aceasta exterioară a haosului decât era el stăpân pe el însuși.

Cu toate acestea, și el era un rebel: se revolta chiar și împotriva propriei clase. Sau poate că rebel este un cuvânt prea puternic; mult prea puternic. Fusese prins pur și simplu în vârtejul general și popular al tinerilor împotriva convențiilor și împotriva oricărui tip de autoritate reală. Părinții erau ridicoli, iar tatăl lui era încăpățânat în cel mai înalt grad. Și guvernele erau ridicole: iar guvernul nostru, care aplica principiul „stai să vedem“, în mod special. Și armatele erau ridicole, cu veteranii și generalii lor cu tot, mai ales Kitchener[5] cel stacojiu la față. Și războiul însuși era ridicol, deși ucisese o mulțime de oameni.

De fapt, totul era ridicol sau foarte ridicol: în mod sigur tot ceea ce era legat de autoritate, indiferent că era vorba de armată, de guvern sau de universități, totul era ridicol până la un punct. Și în măsura în care clasa dominantă emitea pretenții să guverneze, era și ea ridicolă. Sir Geoffrey, tatăl lui Clifford, era chiar foarte ridicol, când își tăia copacii și îi smulgea pe oameni din minele lui de cărbune ca pe niște buruieni ca să-i trimită la război, în timp ce el însuși era patriot, dar la adăpost; în același timp însă, cheltuind pentru țara sa mai mulți bani decât avea.

Când domnișoara Chatterley – Emma – venise din Midlands la Londra să lucreze ca infirmieră, fusese foarte înțeleaptă și trecuse sub tăcere patriotismul înflăcărat al lui Sir Geoffrey. Herbert, fratele ei mai mare și moștenitorul titlului, râdea pe față, deși tranșeele erau făcute din copacii doborâți pe moșia lui. Numai Clifford zâmbea ușor stânjenit. Totul era ridicol, asta e drept. Dar ce se întâmplă când lucrurile se apropie prea mult și devii tu însuți ridicol…? Cei din altă clasă socială, de pildă, precum Connie, erau cel puțin sinceri în legătură cu ceva. Credeau în ceva.

Erau serioși în privința soldaților și a amenințării recrutării obligatorii, în legătură cu lipsa de zahăr și de acadele pentru copii. În toate aceste privințe, firește, autoritățile erau ridicol de vinovate. Dar Clifford nu putea pune totul la inimă. Pentru el, autoritățile erau ridicole ab ovo[6], nu din cauza bomboanelor sau a răcanilor.

Iar autoritățile se simțeau ridicole și se comportau într-un fel oarecum ridicol, astfel că un timp totul fusese ca ceaiul de la Pălărierul Nebun[7]. Asta până când lucrurile evoluaseră în străinătate, iar Lloyd George[8] venise să salveze situația de acasă. Și aceasta depășise ridicolul, iar tineretul arogant încetase să mai râdă.

Herbert Chatterley fusese ucis în 1916 și Clifford devenise astfel moștenitorul titlului. Perspectiva aceasta îl îngrozea. Importanța lui ca fiu al lui Sir Geoffrey și vlăstar al domeniului Wragby îi era atât de înrădăcinată în minte, încât nu putuse să scape niciodată de ea. Totuși știa că și aceasta, în ochii marii majorități a lumii disprețuitoare, era ceva ridicol. Iar acum el devenise moștenitorul titlului și răspundea de Wragby. Nu era cumplit? Și în același timp minunat și, probabil, de-a dreptul absurd?

Sir Geoffrey n-ar fi văzut aici nimic absurd. Era palid și încordat, închis în sine și hotărât până la obstinație să-și salveze țara și propria poziție, sprijinindu-l pe Lloyd George sau pe oricine altcineva ar fi putut s-o facă. Era atât de rupt de realitate, atât de departe de Anglia cea adevărată, încât avea o părere bună până și despre Horatio Bottomley[9]. Sir Geoffrey se ridica în apărarea Angliei și a lui Lloyd George așa după cum strămoșii lui se ridicaseră în apărarea Angliei și a Sf. Gheorghe și nu conștientizase niciodată diferența. Așa că Sir Geoffrey tăia copacii și se ridicase în apărarea lui Lloyd George și a Angliei, a Angliei și a lui Lloyd George.

Dorea ca fiul lui, Clifford, să se însoare și să-i dea un moștenitor. Clifford simțea că tatăl lui reprezintă un anacronism fără speranță. Dar era oare el însuși mai avansat cu ceva, exceptând faptul că era conștient în mod cinic de ridicolul întregii situații și de ridicolul suprem al propriei poziții? Pentru că vrând-nevrând, luase titlul de baronet și moștenirea Wragby cât se poate de în serios.

Exuberanța veselă ieșise din război… moartă. Prea multă moarte și oroare. Omul avea nevoie de sprijin și alinare. Omul avea nevoie de o ancoră într-o lume sigură. Omul avea nevoie de o soție.

Copiii familiei Chatterley, cei doi frați și sora lor, trăiau ciudat de izolați, închiși în sine la Wragby, în ciuda tuturor legăturilor lor. Sentimentul de izolare intensifica parcă legătura de familie, sentimentul slăbiciunii poziției lor, al lipsei de apărare în pofida –sau poate tocmai datorită – titlului și a moșiei. Erau rupți de acel Midlands industrial în care își duceau viețile. Și erau rupți și de cei din clasa lor, din cauza firii morocănoase și închise a lui Sir Geoffrey, tatăl lor, la părerea căruia țineau toți trei foarte mult, deși îl ridiculizau.

Spuseseră că vor locui întotdeauna împreună toți trei. Dar acum Herbert era mort, iar Sir Geoffrey voia să-l vadă pe Clifford însurat. Sir Geoffrey menționase aceasta numai în treacăt – era un om care vorbea foarte puțin. Dar lui Clifford îi venea foarte greu să se opună acestei insistențe tăcute, încruntate, care îi spunea că lucrurile trebuie să fie așa.

Însă Emma spusese „Nu!“ Era cu zece ani mai mare decât Clifford și avea sentimentul că, însurându-se, acesta ar fi dezertat și ar fi trădat idealurile tinerilor din familia lor.

Cu toate acestea, Clifford se însurase cu Connie și avusese parte de o lună de miere alături de ea. Era cumplitul an 1917 și se simțeau în intimitate ca doi oameni aflați pe un vapor care se scufundă. Clifford fusese virgin când se căsătorise, iar sexul nu însemna foarte mult pentru el. Erau foarte apropiați unul de altul, dincolo de acesta. Iar Connie exulta în această intimitate care mergea dincolo de sex, dincolo de „satisfacția“ bărbatului. Clifford nu părea ahtiat după „satisfacția“ lui, așa cum păreau să fie mulți bărbați. Nu, intimitatea lor era mai profundă, mai personală. Sexul era numai un incident, un adaos, unul din procesele curioase, desuete și organice care persistau în stângăcia lor, dar nu erau cu adevărat necesare. Dar și Connie dorea copii, dacă nu de altceva, cel puțin ca să-și consolideze poziția în fața cumnatei sale, Emma.

Însă la începutul anului 1918 Clifford fusese expediat acasă strivit, și nu mai putea fi vorba de copii. Iar Sir Geoffrey murise de supărare.

Membru sau simpatizant al Societății Fabiane, asociație a socialiștilor britanici întemeiată în 1884

Numele unei mișcări populare a tineretului german apărute în 1896. Denumirea ei înseamnă „pasăre care hoinărește“ (spre deosebire de Zugvogel, „pasăre migratoare“) și urmărea înlăturarea restricțiilor convenționale ale societății și întoarcerea la natură și la libertate.

Diminutiv de la Constance

Iubirea trecuse pe acolo (în limba franceză în original)

Horatio Herbert Kitchener (1850–1916), ofițer superior în armata britanică și administrator colonial, s-a remarcat în prima parte a Primului Război Mondial.

De la începutul începuturilor (în limba latină în original)

Aluzie la o scenă din Alice în Ţara Minunilor de Lewis Carroll

David Lloyd George (1863–1945), prim-ministru al Angliei în timpul Primului Război Mondial și imediat după aceea (1916–1922)

Horatio William Bottomley (1860–1933), finanțist, ziarist, membru al parlamentului britanic, cunoscut pentru revista sa John Bull, condangat și închis în 1922 pentru fraudă

Capitolul 2

Connie și Clifford veniseră și se instalaseră la Wragby în toamna anului 1920. Domnișoara Chatterley, încă dezamăgită de trădarea fratelui ei, plecase și locuia într-un mic apartament din Londra.

Wragby era o clădire veche, scundă și lungă, din cărămidă aparentă, începută pe la mijlocul secolului al XVIII-lea; ulterior, se adăugaseră alte și alte încăperi, până când totul devenise un amalgam de construcții fără personalitate. Era situată pe un delușor într-un crâng bătrân și frumos de stejari dar, din păcate, nu prea departe se vedea furnalul de la mina Tevershall, cu norii lui groși de abur și fum, iar ceva mai departe, pe dealul învăluit în aerul cețos și umed, casele risipite ale satului Tevershall, un sat care începea aproape chiar de la poarta parcului și își târa urâțenia fără leac de-a lungul unei întregi mile apăsătoare și sumbre de case, șiruri de case de cărămidă, dărăpănate, mici, murdare, cu acoperișuri de șindrilă neagră, cu unghiuri ascuțite, copleșite de o tristețe persistentă, oarbă.

Connie era obișnuită cu dealurile din Kensington și din Scoția, sau cu văile din Sussex: aceasta era Anglia. Cu stoicismul caracteristic tinerilor, sesizase dintr-o privire urâțenia încremenită a ținutului minier din Midlands și o lăsase așa cum era: o priveliște incredibilă la care nu era cazul să te gândești. Din încăperile dezolante de la Wragby auzea zornăitul sitelor de cernut cărbune, gâfâitul motoarelor, zăngănitul vagonetelor și fluierul răgușit al locomotivelor din mină. Platforma de sortare de la Tevershall ardea încontinuu, ardea de ani de zile și ar fi costat o avere ca să fie oprită. Așa că trebuia să ardă. Iar când vântul bătea din partea aceea, ceea ce se întâmpla foarte des, casa era plină de duhoarea arderilor sulfuroase ale acestor excremente ale pământului. Dar chiar și în zilele fără vânt, aerul mirosea a ceva subpământean: sulf, fier, cărbune, acid. Iar funinginea se așternea persistentă chiar și pe trandafirii de Crăciun, incredibilă, ca o mană neagră căzută din cerul condangării.

Ei bine, asta era! Așa decisese soarta ca și în celelalte lucruri! Era cumplit, dar ce rost ar fi avut să se zbată? Oricum nu putea îndrepta nimic. Lucrurile mergeau înainte așa cum erau. Viața, la fel ca tot restul! Noaptea, pe

plafonul jos și întunecos de nori ardeau și tremurau pete roșii, se lățeau, se umflau și se contractau, ca niște arsuri dureroase. Acestea erau furnalele. La început, Connie fusese fascinată de oroarea lor; avea senzația că locuiește sub pământ. Apoi se obișnuise cu ele. Iar dimineața ploua.

Lui Clifford îi plăcea la Wragby mai mult decât la Londra. Ţinutul acesta avea o voință încruntată care era numai a lui, iar oamenii de aici aveau curaj. Connie se întreba dacă mai aveau și altceva; în nici un caz nici ochi, nici minte. Oamenii erau la fel de istoviți, de anonimi și de ursuzi precum ținutul și la fel de neprietenoși. Era însă ceva teribil, dar și puțin misterios în dialectul lor tărăgănat, în târșâitul ghetelor lor cu ținte pe asfalt când se întorceau acasă în cete de la muncă.

Tânărul senior nu fusese întâmpinat cu nici un gest de bun venit, nu se organizaseră nici un fel de festivități, nu fusese nici o delegație, nici măcar o floare. Numai o călătorie cu mașina, hurducăind pe un drum întunecos și desfundat de ploaie, șerpuind printre copaci morocănoși, pe panta parcului unde păștеau oile cenușii cu blana udă până la dâmbul pe care conacul își desfășura fațada cafenie și unde menajera și soțul ei așteptau ca niște chiriași nesiguri de pe fața pământului gata să bălmăjească o urare de bun venit.

Între Wragby Hall și satul Tevershall nu exista nici un fel de comunicare. Nimeni nu ducea degetul la șapcă, nimeni nu mormăia politețuri. Minerii se mulțumeau să-i privească lung; negustorii își ridicau pălăriile în fața lui Connie ca și când aceasta ar fi fost o cunoștință oarecare și dădeau din cap stânjeniți spre Clifford; asta era tot. O prăpastie de netrecut și un soi tăcut de resentiment de fiecare parte. La început, Connie suferise din cauza suflului constant de resentiment care venea dinspre sat. Apoi se întărise sufletește și ostilitatea lor devenise un fel de tonic, ceva cu care trebuia să se împace. Nu era vorba de faptul că ea și Clifford nu erau simpatizați, dar aparțineau unei specii diferite față de cea a minerilor. Era o prăpastie de netrecut, o falie indescriptibilă, așa cum probabil că nici nu exista la sud de Trent. Dar în Midlands și în nordul industrial era o prăpastie de netrecut, pe deasupra căreia nu se putea realiza nici un fel de comunicare. Tu stai pe partea ta, eu stau pe partea mea! O ciudată respingere a pulsului comun al omenirii.

Totuși sătenii îi simpatizau pe Clifford și pe Connie, ca ființe abstracte. Însă în carne și oase era altceva: „Lasă-mă în pace!“ – de ambele părți.

Preotul paroh era un om cumsecade în jur de șaizeci de ani, foarte pătruns de datoria sa, redus aproape la o nonentitate de acest „Lasă-mă în pace!“ silențios din partea satului. Soțiile minerilor erau aproape toate metodiste. Minerii nu erau de nici o credință. Dar chiar și acea uniformă oficială pe care o purta clericul era suficientă pentru a ascunde în totalitate faptul că este și el un om ca oricare altul. Nu, era părintele Ashby, un fel de automat care răspundea de predici și de rugăciuni.

Această atitudine încăpățânată, instinctivă – „Noi ne considerăm la fel de buni ca dumneata, chiar dacă ești Lady Chatterley!“ –, o uluise și o nedumerise la început în cel mai înalt grad. Amabilitatea curioasă, bănuitoare, falsă cu care răspundeau soțiile minerilor la încercările ei de apropiere; tonul acela curios de jignitor din vorbele lor – „O, draga mea! Acum sunt cineva, din moment ce Lady Chatterley stă de vorbă cu mine! Dar nu trebuie să-și imagineze că sunt cu ceva mai prejos decât ea din acest motiv!“ – pe care le auzea întotdeauna rostite în șoaptă, cu jumătate de voce, era de-a dreptul imposibil. Nu putea trece dincolo de acest obstacol. Era lipsit de speranță și nonconformist în mod jignitor.

Clifford îi lăsa în legea lor și o învăță să facă și ea același lucru. Trecea pe lângă ei fără să-i privească, iar ei se uitau la ea de parcă ar fi văzut trecând o figură de ceară. Când trebuia să aibă de-a face cu ei, Clifford adopta o atitudine oarecum condescendentă și disprețuitoare. Nu-și mai putea permite să fie prietenos. De fapt, era arogant și disprețuitor față de oricine nu făcea parte din propria lui clasă socială. Stătea ferm pe poziții, fără să facă nici o încercare de conciliere. Iar oamenii nici nu-l plăceau, nici nu-l detestau; făcea parte din peisaj, la fel ca mina și conacul Wragby.

Dar în realitate Clifford era extrem de timid și rușinos, mai ales acum, de când era invalid. Nu putea suferi să vadă pe nimeni altcineva, în afară de servitorii lui personali, pentru că era nevoit să stea într-un scaun cu rotile sau într-un cărucior special. Cu toate acestea, se îmbrăca la fel de îngrijit ca întotdeauna, la aceiași croitori scumpi și purta cu pedanterie aceleași cravate de pe Bond Street ca întotdeauna, iar privit numai în partea de sus arăta la fel de elegant și impresionant ca întotdeauna. Nu fusese niciodată

unul dintre acei tineri moderni ca niște doamne; era o figură mai degrabă bucolică, cu fața lui rumenă și umerii largi. Dar vocea lui calmă, șovăielnică și ochii îndrăzneți și speriați în același timp, cu priviri sigure dar și ezitante, îi trădau adevărata fire. Purtarea lui era adesea jignitoare și arogantă, devenind apoi imediat umilă și sfioasă.

Connie și Clifford țineau unul la altul în maniera distantă la modă acum. Clifford suferea prea mult în sinea lui din cauza șocului uriaș provocat de invaliditate, pentru a fi vesel și volubil. Era un om suferind. Și din acest motiv se atașase puternic de Connie.

Dar Connie nu putea să nu vadă cât de puține legături avea în realitate cu oamenii. Minerii erau, într-un anume sens, oamenii lui; dar el îi vedea mai degrabă ca obiecte, nu ca oameni, ca o parte din mină, nu din viața lui, ca pe niște fenomene rudimentare și nu ca pe niște ființe umane asemenea lui. Îi era oarecum frică de ei, nu putea suferi să vadă că se uită la el acum, când era invalid. Iar viața lor ciudată și primitivă i se părea la fel de nefirească precum cea a aricilor.

Se interesa de lucrurile din jur numai de la distanță; era ca un om care se uită în jos cu un microscop sau în sus printr-un telescop. Nu menținea contacte. De fapt, nu întreținea contacte cu nimeni, cu excepția celor tradiționale cu cei de la Wragby și, prin legătura strânsă menită să apere familia, cu Emma. În afară de aceasta, nimic nu-l atingea cu adevărat. Connie simțea că, de fapt, nici ea nu-l interesa, nu-l interesa cu adevărat. Poate că, în ultimă instanță, nu avea ce să-și dorească, era negarea oricărui contact uman.

Cu toate acestea, era total dependent de ea, avea nevoie de ea tot timpul. Așa de mare și de puternic cum era, era totuși neputincios. Putea să se deplaseze în scaunul cu rotile prin casă și avea și căruciorul cu motor, cu care se putea plimba încet prin parc. Dar el însuși era ca un obiect pierdut. Avea nevoie de Connie alături de el, ca să-l asigure că mai există, în general.

Însă era ambițios. Se apucase să scrie povestiri; povestiri ciudate, personale, despre oamenii pe care îi cunoștea; inteligente, ranchiunoase, totuși, într-un anume fel misterios, lipsite de sens. Observațiile erau extraordinare și

pătrunzătoare. Dar nu exista nici un fel de legătură, de contact cu realitatea. Era ca și când totul s-ar fi petrecut într-un vacuum. Și întrucât în zilele noastre viața este în mare măsură o scenă iluminată artificial, povestirile lui erau oglindirea ciudat de fidelă a vieții moderne, adică a psihologiei moderne.

Clifford era aproape bolnăvicios de sensibil în legătură cu aceste povestiri. Dorea ca toată lumea să aibă o părere bună despre ele, cea mai bună, nec plus ultra[10]. Apăreau în cele mai moderne reviste și erau lăudate sau criticate așa cum se întâmplă de obicei. Dar pentru Clifford critica era o adevărată tortură, era ca niște cuțite care îl înjunghiau. Era ca și când toată ființa lui ar fi fost în povestirile sale.

Connie îl ajuta cum putea. La început fusese încântată. Clifford discuta totul cu ea într-un mod monoton, insistent, persistent, iar ea trebuia să răspundă cu toată dăruirea. Era ca și când tot sufletul și trupul și sexul ei ar fi trebuit să se excite ca să se transpună în temele povestirilor sale. Aceasta o incita și o absorbea.

Aveau parte de puțină activitate fizică reală. Connie trebuia să se ocupe de casă. Dar menajera îl slujise pe Sir Geoffrey ani de zile, iar femeia uscățivă, bătrână, corectă la superlativ, care servea la masă și care putea fi cu greu numită servitoare sau chiar femeie, se afla în casă de patruzeci de ani. Și nici cameristele nu erau tinere. Era ceva cumplit! Ce altceva puteai face cu un asemenea loc, decât să-l lași în pace! Toate încăperile acelea fără număr pe care nu le folosea nimeni, toată rutina aceea din Midlands, curățenia mecanică și ordinea mecanică! Clifford insistase să angajeze o bucătăreasă nouă, o femeie cu experiență care îl slujise pe când stătea la Londra. În rest, locul părea guvernat de o anarhie mecanică. Nu exista nici un fel de căldură a sentimentelor care să-i asigure o unitate organică. Casa părea la fel de dezolantă ca o stradă părăsită.

Ce altceva putea face Connie decât s-o lase în pace? Așa că o lăsase în pace. Domnișoara Chatterley venea câteodată pe aici cu chipul ei subțire aristocratic și triumfa, constatând că nimic nu se schimbase. N-o iertase niciodată pe Connie pentru că o exclusese din uniunea ei de conștiință cu fratele ei. Ea, Emma, ar fi trebuit să fie cea care să publice acele povestiri, acele cărți împreună cu el; povestirile familiei Chatterley, ceva nou pe lume,

ceva ce aduseseră acolo ei, familia Chatterley. Nu exista alt standard. Nu exista nici o legătură organică cu gândirea și cu exprimarea care existaseră înainte. Era ceva cu totul nou pe lume: cărțile Chatterley, absolut personale.

Tatăl lui Connie, când făcuse o vizită fulger la Wragby, îi spusese în particular fiicei sale: „Cât despre scrierile lui Clifford, sunt inteligente, dar nu este nimic în ele. Nu vor dura!“ Connie privise la cavalerul scoțian vânjos care se descurcase bine toată viața și ochii ei mari, albaștri și încă mirați se pierduseră cu privirea în gol. Nimic în ele! Ce voia să spună cu asta, că nu este nimic în ele? Din moment ce criticii îl lăudau, iar numele lui Clifford devenise aproape vestit, ba chiar aducea bani… ce voia să spună tatăl ei atunci când afirma că în scrierile lui Clifford nu este nimic? Ce altceva ar mai fi putut să fie?

Căci Connie adoptase atitudinea celor tineri: ceea ce este în momentul de față este totul.

În a doua iarnă de când era la Wragby, tatăl ei îi spusese:

– Connie, sper că nu vei lăsa împrejurările să te transforme într-o semifecioară!

– O semifecioară? răspunsese vag Connie. De ce? De ce nu?

– Asta, firește, dacă nu cumva îți place, se grăbise să adauge tatăl ei. Și îi spusese apoi și lui Clifford același lucru când cei doi bărbați rămăseseră singuri:

– Mi-e teamă că lui Connie nu-i prieste să fie o semifecioară.

– Pe jumătate virgină! răspunsese Clifford, traducând propoziția ca să fie sigur.

Rămăsese un timp pe gânduri, apoi roșise puternic. Era furios și jignit.

– În ce fel nu-i prieste? întrebase el înțepat.

– A slăbit… s-a ascuțit. Nu e stilul ei. Nu e genul acela de fată ca o sardeluță delicată, este un păstrăv scoțian zdravăn.

– Dar fără pete, firește! spusese Clifford.

Dorise să-i spună mai târziu ceva lui Connie în legătură cu semifecioria asta… cu starea ei de fecioară pe jumătate. Dar nu reușise să-și adune curajul s-o facă. Legătura lui cu ea era în același timp foarte intimă, dar și insuficient de intimă. Erau în mare măsură contopiți în mintea lui și a ei, dar trupește nu existau unul pentru celălalt și nici unul dintre ei nu se simțea în stare să atingă acel corpus delicti. Erau atât de intimi, dar, în același timp, atât de cumplit de distanți unul față de altul.

Dar Connie își dăduse seama că tatăl ei trebuie să-i fi spus ceva lui Clifford și acum acel ceva îl muncea. Știa că lui nu-i păsa dacă ea era semifecioară sau demimondenă, atâta timp cât el nu știa sigur sau nu era obligat să vadă cu ochii lui. Ceea ce ochii nu văd și mintea nu știe, nu există.

Connie și Clifford erau acum de aproape doi ani la Wragby și își trăiau viața aceea vagă absorbită de Clifford și de lucrările lui. Preocupările lor nu încetaseră nici o clipă să se contopească cu lucrările lui. Discutau și argumentau în zbuciumul compoziției și aveau sentimentul că se întâmplă ceva, că se întâmplă cu adevărat ceva, ceva real în golul din jurul lor.

Și așa era viața până acum: o viață în vacuum. Căci restul nu exista. Wragby era acolo, servitorii erau acolo… dar numai ca niște fantome, fără existență reală. Connie făcea plimbări în parc și în crângul de lângă parc, se bucura de singurătate și de mister, lovea cu piciorul frunzele cafenii ale toamnei, culegea primule primăvara. Dar totul era un vis: sau mai degrabă un simulacru de realitate. Pentru ea, frunzele de stejar erau ca niște frunze de stejar răscolite într-o oglindă, ea însăși era un personaj despre care citise cineva, culesul primulelor primăvara era numai umbra unor amintiri sau cuvinte. Nimic nu avea substanță, nici ea, nici altceva… nici o atingere, nici un contact! Numai această viață cu Clifford, această toarcere la nesfârșit a firelor țesăturii, a amănuntelor conștiinței, aceste povestiri despre care Sir Malcolm spunea că nu au nimic în ele și că nu vor dura peste timp. Dar de ce trebuia să fie ceva în ele, de ce ar fi trebuit să dureze? Este suficientă pentru moment răutatea din ele. Este suficientă pentru moment aparența de realitate.

Clifford avea numeroși prieteni, de fapt, cunoștințe, și îi invita la Wragby. Invita tot felul de oameni, critici și literați, oameni care l-ar fi ajutat să i se laude cărțile. Iar ei se simțeau măguliți că sunt invitați la Wragby și îl lăudau. Connie înțelegea totul perfect. Dar de ce nu? Era și acesta unul din șabloanele care fluturau în oglindă. Ce era rău în asta?

Connie era gazda acestor oameni… cei mai mulți bărbați, era și gazda relațiilor aristocratice ocazionale ale lui Clifford. Blândă, rumenă la față, cu aspectul unei fete de la țară, predispusă să aibă pistrui, cu ochi albaștri și păr castaniu ondulat, cu o voce moale și șolduri cam prea late, era considerată puțin cam demodată și „prea femeie“. Nu era genul de „sardeluță finuță“, cu trăsături băiețești, cu pieptul plat și fese mici de băiat. Era prea feminină pentru a fi foarte distinsă.

Bărbații, mai ales cei care nu mai erau tineri, erau foarte amabili cu ea. Dar, știind ce tortură ar fi însemnat pentru Clifford chiar și cel mai mic gest de flirt din partea ei, Connie nu-i încuraja deloc. Era calmă și vagă, nu avea nici o legătură cu ei și nici nu intenționa să aibă. Clifford era extrem de mândru de el însuși.

Rudele lui se purtau amabil cu el. Connie știa că amabilitatea indica o lipsă de teamă și că acești oameni nu te respectă dacă nu reușești să-i sperii puțin. Dar nu avea nici un fel de legătură cu ei. Îi lăsa să fie amabili și condescendenți, îi lăsa să aibă sentimentul că nu trebuie să ridice garda și să fie gata de apărare. Nu avea nici o legătură reală cu ei.

Timpul trecea. Indiferent ce se întâmpla, nu se întâmpla nimic, pentru că ea era într-o atât de frumoasă lipsă de contact. Clifford și ea trăiau în ideile și în cărțile lor. Ea era gazdă… întotdeauna erau oaspeți în casă. Timpul trecea așa cum merge ceasul, acum este opt și jumătate în loc de șapte și jumătate.

Nimic mai mult (în limba latină în original)

Capitolul 3

Connie era totuși conștientă de o neliniște crescândă. Din cauza acestei lipse de legături, un soi de neliniște punea stăpânire pe ea ca o nebunie. Membrele îi zvâcneau când n-ar fi vrut să-i zvâcnească, spinarea i se îndrepta brusc când ea nu voia să se îndrepte și prefera să se odihnească confortabil. O gâdila în lăuntrul trupului, în pântece, undeva, până când simțea că trebuie să sară în apă și să înoate ca să scape de această senzație. Era o neliniște nebunească. Făcea să-i bată inima violent fără nici un motiv. Și slăbea mereu.

Era o stare de neliniște. Alerga de-a lungul parcului, părăsindu-l pe Clifford și se întindea pe spate în tufele de ferigi. Să fugă de casă… trebuia să fugă de casă și de toată lumea. Munca era singurul ei refugiu, singura ei scăpare.

Dar nu era cu adevărat un refugiu, o scăpare, pentru că nu avea nici o legătură cu ea. Era numai un loc unde putea să scape de restul lumii. Nu atinsese niciodată spiritul însuși al pădurii… dacă aceasta avea, în general, un lucru atât de lipsit de sens…

Își dădea vag seama că este cumva pe cale să se prăbușească. Își dădea vag seama că este ruptă de realitate: pierduse contactul cu lumea reală și vie. Numai Clifford și cărțile lui, care nu existau… care nu aveau nimic în ele! Vacuum către vacuum. Își dădea cumva vag seama de aceasta. Dar era ca și când s-ar fi izbit cu capul într-o stâncă.

Tatăl ei o prevenise:

– De ce nu-ți găsești un iubit, Connie? Ţi-ar face al naibii de bine!

În iarna aceea venise în vizită pentru câteva zile Michaelis. Era un tânăr irlandez care făcuse deja avere cu piesele lui de teatru în America. Un timp, fusese îmbrățișat cu entuziasm și de lumea bună din Londra, pentru că scria piese de teatru pentru lumea bună. Dar apoi, treptat, lumea bună își dăduse seama că fusese ridiculizată de un nenorocit de șobolan din Dublin și îl privise cu repulsie. Michaelis era tot ce putea fi mai rău în materie de lipsă

de scrupule și dezonoare. Se descoperise că este antibritanic, iar pentru clasa socială care făcuse această constatare, nu putea exista crimă mai murdară. Fusese ciopârțit în bucățele și aruncat la lada de gunoi.

Cu toate acestea, Michaelis avea un apartament în Mayfair și se plimba pe Bond Street, întruchipând imaginea gentlemanului, pentru că nu poți să-i convingi nici pe cei mai buni croitori să-i taie de pe listă pe clienții lor demni de dispreț, dacă acești clienți plătesc.

Clifford îl invitase pe tânărul de treizeci de ani într-un moment nefavorabil al carierei acestuia. Dar Clifford nu ezitase. Probabil că Michaelis era ascultat de câteva milioane de oameni; și, fiind un marginalizat fără speranță, fără îndoială că va fi recunoscător să fie invitat la Wragby în această conjunctură, când restul lumii bune îl evita. Iar fiind recunoscător, fără îndoială că îi va face „bine“ lui Clifford acolo, în America. Elogii! Poți să primești multe elogii, indiferent cum ar fi acestea, atunci când se vorbește despre tine așa cum trebuie, mai ales „acolo“. Clifford era un om de viitor; și era remarcabil ce instinct al publicității avea. În cele din urmă, Michaelis l-a întruchipat într-un personaj cât se poate de nobil dintr-o piesă de teatru și Clifford devenise un fel de erou popular. Până când și-a dat seama că, de fapt, fusese ridiculizat.

Connie era puțin mirată de dorința orbească, imperioasă a lui Clifford de a deveni cunoscut; de a deveni cunoscut unei mase amorfe de oameni pe care el nu-i cunoștea și de care îi era oarecum teamă. Să fie cunoscut ca scriitor, ca un scriitor modern de prim rang. Connie știa de la bătrânul și inimosul farsor plin de succes care era Sir Malcolm că artiștii își făceau singuri reclamă și se străduiau să-și expună marfa la vedere. Dar tatăl lui recurgea la canale gata formate, folosite de toți cei care doreau să-și vândă tablourile, în timp ce Clifford descoperea noi canale de publicitate de tot felul. Primea la Wragby tot soiul de oameni fără să se simtă înjosit. Hotărât să-și construiască repede un monument al reputației, folosea în acest scop orice fel de moloz găsea la îndemână.

Michaelis sosise așa cum se cuvenea, într-o mașină foarte elegantă, cu șofer și cu un valet. Parcă descinsese direct din Bond Street! Dar văzându-l, sufletul de provincial al lui Clifford se strânse puțin. Nu era exact… nu era tocmai… de fapt nu era deloc, ei bine, nu era chiar deloc ceea ce dorea să

sugereze înfățișarea lui. Pentru Clifford asta fusese de ajuns și definitiv. Fusese totuși foarte politicos cu omul; față de succesul uluitor al acestuia. Zeița ticăloasă a Succesului, cum i se spunea, se agita pufnind protectoare în jurul călcâielor pe jumătate umile, pe jumătate sfidătoare ale lui Michaelis și îl intimida complet pe Clifford; căci era și el gata să se prostitueze în fața zeiței ticăloase a Succesului, numai să fi vrut ea să-l accepte.

Michaelis nu era în mod clar englez, cu toți croitorii, pălărierii, frizerii și cizmarii din cel mai elegant cartier al Londrei. Nu, nu, în mod clar nu era englez: avea un tip greșit de față palidă și turtită, o ținută greșită; și o expresie greșită de nemulțumire. Avea resentimente și nemulțumiri: acest lucru era clar pentru orice gentleman englez autentic, care s-ar fi disprețuit dacă ar fi lăsat ca aceasta să se vadă atât de limpede în propriul comportament. Sărmanul Michaelis primise atât de multe șuturi, încât avea chiar și acum o înfățișare oarecum de câine cu coada între picioare. Își croise drum numai cu ajutorul instinctului și prin pură îndrăzneală până la scenă și în fruntea ei cu piesele lui. Și avusese priză la public. Și crezuse că zilele șuturilor se terminaseră. Din păcate, nu se terminaseră… Și nu se vor termina niciodată. Pentru că, într-un anumit sens, o căuta cu lumânarea. Se încăpățâna să fie acolo unde nu îi era locul… adică printre membrii clasei engleze de sus. Și cât de mult se desfătau cu șuturile pe care i le aplicau! Și cum îi ura Michaelis pe ei!

Cu toate acestea, călătorea însoțit de valet în mașina aceasta foarte elegantă corcitura asta din Dublin!

Avea în el ceva care lui Connie îi plăcea. Nu-și dădea aere, nu-și făcea iluzii în privința propriei persoane. Vorbea cu Clifford logic, pe scurt, practic, despre toate lucrurile pe care dorea să le știe Clifford. Nu se întindea la vorbă și nu se lăsa luat de val. Știa că fusese invitat la Wragby pentru a fi de folos cu ceva și, ca un om de afaceri bătrân, viclean și aproape indiferent sau ca un mare om de afaceri, se lăsa întrebat și răspundea cu cât mai puțină risipă de sentimente.

– Banii! spunea el. Banii sunt ca un fel de instinct. Există un fel de trăsătură firească în om să facă bani. Tu nu faci nimic. Nu joci nici o farsă, este un fel

de accident permanent al propriei tale firi; odată ce ai început, faci bani și mergi tot așa înainte; asta până la un punct, așa cred.

– Dar trebuie să începi, spunea Clifford.

– O, absolut! Trebuie să intri în joc! Nu poți să faci nimic dacă ești ținut pe dinafară. Trebuie să-ți croiești drum înăuntru. Odată ce ai făcut asta, nu mai depinde de tine.

– Dar puteai să faci bani și altfel decât cu piesele de teatru?

– O, probabil că nu! Pot să fiu un scriitor bun sau un scriitor prost, dar scriitor, iar eu sunt scriitor de piese de teatru, și asta trebuie să fiu. Aici nu e nici un dubiu.

– Și crezi că dumneata trebuie să fii scriitor de piese de teatru populare? întrebă Connie.

– Da, exact! spuse el, întorcându-se spre ea ca și când ar fi fost brusc iluminat. Nu este nimic altceva! Popularitatea nu înseamnă nimic. Nici publicul nu înseamnă nimic, dacă e s-o luăm așa. În piesele mele nu este absolut nimic care să le facă populare. Nu e asta. Sunt exact precum vremea de afară… genul care trebuie să fie… deocamdată.

Își întoarse lent privirea grea, care se cufundase într-o dezamăgire atât de nesfârșită, spre Connie, iar ea tremură puțin. Părea atât de bătrân… nespus de bătrân, alcătuit din straturi peste straturi de dezamăgire, așternute în el generație după generație, precum straturile geologice; și în același timp era năstrușnic ca un copil. Un marginalizat, într-un anumit sens; dar cu bravura disperată a existenței lui de șobolan.

– Cel puțin, este minunat ceea ce ai făcut până la vârsta dumitale, spuse Clifford contemplativ.

– Am treizeci de ani… da, treizeci de ani! spuse brusc Michaelis pe un ton pițigăiat cu un râs ciudat, gol, triumfător și amar.

– Și ești singur? întrebă Connie.

– Ce vrei să spui? Dacă locuiesc singur? Am un servitor. E grec, sau cel puțin așa spune el și cât se poate de incompetent. Dar îl păstrez. Și o să mă însor. O, da, trebuie să mă însor.

– Sună de parcă ai spune că o să-ți scoți amigdalele, râse Connie. O să fie chiar un efort?

Michaelis o privi cu admirație.

– Ei bine, Lady Chatterley, oarecum da! Consider că nu mă pot însura cu… vă rog să mă scuzați … cu o englezoaică, nici chiar cu o irlandeză…

– Încearcă cu o americancă, spuse Clifford.

– O, americancă! râse cu un râs găunos. Nu, l-am rugat pe tata să-mi găsească o turcoaică sau așa ceva… ceva mai aproape de Orient!

Connie era sincer mirată de acest specimen ciudat și melancolic de succes extraordinar. Se spunea că are un venit de cincizeci de mii de dolari numai din America. Uneori era chipeș; altă dată, atunci când se uita într-o parte, în jos și lumina cădea pe el, avea frumusețea tăcută și răbdătoare a unei măști de negru sculptată în fildeș, cu ochii lui mari și sprâncenele arcuite puternic, cu gura imobilă, strânsă; această atitudine era numai de moment, dar dezvăluia imobilitatea, o imobilitate și o atemporalitate spre care năzuiește Buddha și pe care negrii o exprimă uneori chiar fără să năzuiască spre ea; ceva vechi, vechi și obedient în rasă! Eoni[11] de obediență înmagazinați în destinul rasei în locul rezistenței noastre individuale. Și apoi, ceva care trece înotând prin ea, precum șobolanii într-un râu întunecat. Connie simți o tresărire bruscă și ciudată de simpatie pentru el, o tresărire amestecată cu compasiune și cu o tentă de repulsie ajungând să fie aproape dragoste. Marginalizatul! Marginalizatul! Și se spune că este lipsit de scrupule! Clifford arată mult mai grosolan și mai încrezut! Și mult mai stupid!

Michaelis își dădu seama imediat că făcuse impresie asupra ei. Își întoarse ochii mari, căprui, ușor proeminenți spre ea, privind-o cât se poate de detașat. O evalua pe ea și impresia pe care i-o făcuse. Cu englezii, nimic nu-l putea salva, întotdeauna era eternul exclus, nu-l salva nici chiar dragostea. Dar femeile se îndrăgosteau uneori de el… chiar și englezoaicele.

Știa exact cum stătea în privința lui Clifford. Erau ca doi câini străini care ar fi dorit să mârâie unul la altul, dar în loc să mârâie, zâmbeau forțat. Dar cu femeia nu era chiar foarte sigur.

Micul dejun se servea în dormitoare. Clifford nu-și făcea niciodată apariția înainte de prânz, iar sufrageria era puțin dezolantă. După cafea, Michaelis, suflet neliniștit și frământat, se întreba ce ar putea să facă. Era o zi frumoasă de noiembrie… frumoasă pentru Wragby. Se uită la parcul melancolic. Dumnezeule! Ce loc!

Trimise un servitor să întrebe dacă îi putea fi de folos cu ceva doamnei Chatterley: se gândea s-o ducă cu mașina la Sheffield. Și răspunsul sosi: să binevoiască să urce, Lady Chatterley îl așteaptă în salonul ei.

Connie avea un salon la etajul al treilea, cel mai înalt din corpul central al casei. Camerele lui Clifford erau la parter, firește. Michaelis se simțea măgulit că fusese invitat în salonul personal al doamnei Chatterley. Îl urmă orbește pe servitor… nu observa niciodată lucrurile care îl înconjurau. În salonul ei parcurse cu o privire vagă reproducerile germane frumoase după Renoir și Cézanne.

– Este foarte plăcut aici, sus, spuse el cu un zâmbet chinuit, de parcă l-ar fi durut când zâmbea și își arătă dinții. Ai fost inspirată să te instalezi în vârf.

– Da, așa cred, spuse ea.

Camera ei era singura veselă și modernă din casă, singurul loc din Wragby unde personalitatea ei se dezvăluia în întregime. Clifford n-o văzuse niciodată și Connie invita foarte puțini oameni sus.

Acum ea și Michaelis stăteau de o parte și de alta a căminului. Connie îl întrebă despre el, despre mama și tatăl lui, despre frați… ceilalți oameni o intrigau întotdeauna și, când i se trezea simpatia, nu mai ținea seama de sentimentele de clasă. Michaelis îi povesti sincer despre el însuși, cât se poate de sincer, fără afectare, dezvăluindu-și simplu sufletul nefericit, indiferent, de câine vagabond, arătând apoi o oarecare rază de mândrie răzbunătoare când vorbi despre succesul lui.

– Dar de ce ești o pasăre atât de singuratică? îl întrebă Connie. O privi din nou cu ochii lui căprui, iscoditori, adânci.

– Așa sunt unele păsări, răspunse el. Apoi, cu o nuanță de ironie familiară, adăugă: Dar, iată, ce spui despre dumneata însăți? Nu ești cumva și dumneata o pasăre la fel de singuratică?

Connie, ușor surprinsă, reflectă câteva clipe, apoi spuse:

– Numai într-un fel! Nu în totalitate, ca dumneata!

– Sunt în totalitate o pasăre singuratică? întrebă el cu un zâmbet straniu, de parcă l-ar fi durut dinții. Era foarte ciudat, iar ochii lui erau perfect neschimbați, melancolici, sau stoici, sau dezamăgiți, sau speriați.

– De ce? spuse ea gâfâind ușor în timp ce se uita la el. Așa ești, nu-i așa?

Se simțea teribil de atrasă spre el, ceea ce aproape că o făcu să-și piardă echilibrul.

– O, ai perfectă dreptate! spuse el, întorcând capul într-o parte și privind în lături, în jos, cu imobilitatea stranie a unei rase vechi care abia dacă mai există în zilele noastre.

Asta chiar că o făcu pe Connie să-și piardă puterea de a se uita la el detașat.

Ridică ochii spre ea cu acea privire pătrunzătoare care vedea totul, înregistra totul. În același timp, ea simțea răzbătând din pieptul lui un țipăt ca de prunc, care o tulbura până în pântece.

– Este cât se poate de drăguț din partea dumitale să te gândești la mine, spuse el laconic.

– De ce să nu mă gândesc la dumneata? exclamă ea, abia având destul aer ca să rostească cuvintele.

Michaelis scoase sunetul acela ciudat al lui, un râs rapid și sâsâit.

– O, în felul acesta!… Pot să te țin de mână o clipă? întrebă el brusc, pironindu-și privirea în ochii ei cu o putere aproape hipnotică și trimițând spre ea un soi de atracție care îi răvășea pântecul.

Connie privea la el, stupefiată și încremenită, iar el se apropie, îngenunche alături de ea, îi luă picioarele în mâini și își îngropă fața în poala ei, rămânând nemișcat. Connie era năucită și șocată, privea în jos cu un fel de uimire la ceafa moale și la gâtul lui, simțindu-l cum își apasă fața în coapsele ei. În disperarea ei arzătoare nu se putu abține să-și pună mâna cu blândețe și compasiune pe ceafa lui lipsită de apărare, iar el începu să tremure, scuturat de un fior profund.

Apoi ridică privirile în sus spre ea, cu o chemare în ochii mari și strălucitori. Connie era absolut incapabilă să se împotrivească. Răspunsul porni din pieptul ei sub forma unei dorințe imense, de nestăvilit; trebuie să-i dea totul, totul.

Era un amant curios și foarte blând, foarte blând cu femeia, tremurând fără să se poată controla, dar în același timp detașat, conștient, conștient de fiecare sunet din exterior.

Pentru ea nu însemna nimic decât că i se dăruise. Și în cele din urmă încetă și el să mai tremure și rămase nemișcat, absolut nemișcat. Apoi, cu degete blânde și pline de compasiune, Connie îi mângâie capul care se odihnea pe pieptul ei.

Când se ridică, îi sărută amândouă mâinile, apoi amândouă picioarele în papucii ei din piele de căprioară și se duse în tăcere în capătul încăperii unde rămase în picioare cu spatele spre ea. Urmară câteva minute de tăcere. Apoi se întoarse și veni din nou spre ea, în timp ce Connie ședea pe vechiul ei loc de lângă cămin.

– Iar acum presupun că mă urăști! spuse el într-un fel calm, inevitabil.

Connie ridică repede ochii spre el.

– De ce aș face-o? întrebă ea.

– Cele mai multe așa fac, spuse el, apoi își luă seama și adăugă: Vreau să spun… așa trebuie să facă o femeie.

– Este ultimul moment când aș putea să te urăsc, spuse ea revoltată.

– Știu, știu! Așa ar trebui să fie! Ești înspăimântător de bună cu mine… strigă el nefericit.

Connie se întreba de ce trebuie să fie așa de nefericit.

– Nu vrei să stai jos? întrebă ea.

Michaelis aruncă o privire spre ușă.

– Sir Clifford! spuse el. N-o să… N-o să se…?

Connie reflectă un moment.

– Poate! spuse ea și ridică privirile spre el. Nu vreau să știe Clifford, nici măcar să bănuiască. S-ar simți foarte rănit. Dar nu cred că este o greșeală, ce zici?

– Greșeală! Dumnezeule mare, nu! Numai că ești mult prea bună cu mine… abia dacă pot să suport.

Se întoarse într-o parte și Connie își dădu seama că era gata să plângă.

– Dar nu trebuie să-i spunem lui Clifford, nu-i așa? insistă ea. L-ar face să sufere. Iar dacă nu știe nimic, nu bănuiește nimic, nu suferă nimeni.

– De la mine nu va afla nimic! Nu de la mine, izbucni el aproape violent. O să vezi dacă află ceva. Eu să mă dau de gol! Ha, ha! râse el cu un râs spart și cinic la gândul acesta.

Connie îl privea mirată.

– Îmi dai voie să-ți sărut mâna și să plec? spuse el. Mă reped până la Sheffield, cred că am să iau prânzul acolo, dacă îmi dai voie, și mă întorc la

ceai. Pot să fac ceva pentru dumneata? Pot să fiu sigur că nu mă urăști? Și că nici n-ai să mă urăști? încheie el cu o notă disperată de cinism.

– Nu, nu te urăsc, spuse ea. Cred că ești cumsecade.

– Ah, făcu el brutal, aș fi preferat să-mi spui că mă iubești! Înseamnă mult mai mult… Pe după-amiază atunci. Am o mulțime de lucruri la care să mă gândesc până atunci.

Îi sărută umil mâinile și plecă.

– Nu prea îmi place tânărul acesta, spuse Clifford la dejun.

– De ce? întrebă Connie.

– Cred că este total lipsit de scrupule pe sub lustrul lui aparent. Abia așteaptă să se repeadă la noi.

– Cred că oamenii au fost nedrepți cu el, spuse Connie.

– Te miră? Crezi că își petrece timpul făcând fapte bune?

– Cred că are o anumită generozitate.

– Față de cine?

– Nu știu exact.

– Bineînțeles că nu știi. Mi-e teamă că faci confuzie între lipsa de scrupule și generozitate.

Connie tăcu. Așa să fie? Dar lipsa de scrupule a lui Michaelis avea o anumită fascinație asupra ei. Parcursese distanțe uriașe acolo unde Clifford abia făcuse câțiva pași timizi. În felul lui, cucerise lumea, adică exact ceea ce dorea să facă și Clifford. Pe ce căi și prin ce mijloace?… Erau oare cele ale lui Michaelis mai demne de dispreț decât cele ale lui Clifford? Modul în care sărmanul marginalizat își croise drum și se propulsase înainte chiar și pe ușile din spate era cu ceva mai prejos decât modul lui Clifford de a-și face reclamă ca să iasă în evidență? Zeița cea ticăloasă a Succesului era

urmată de mii de câini care gâfâiau cu limbile atârnând afară. Cel care punea laba primul pe ea era adevăratul câine printre câini, dacă te interesează succesul! Așadar, Michaelis putea să-și țină coada sus.

Dar lucrul ciudat era că nu și-o ținea. Se întoarse pe la ora ceaiului cu un braț întreg de violete și crini și cu aceeași expresie de câine plouat. Connie se întreba câteodată dacă nu cumva era o mască menită să dezarmeze opoziția, pentru că era aproape prea fixă. Oare chiar era un câine așa de trist?

Atitudinea lui de câine plouat persistă toată seara, deși Clifford sesiza insolența interioară care răzbătea prin ea. Connie n-o simțea, poate pentru că nu era îndreptată împotriva femeilor, ci numai împotriva bărbaților și a presupunerilor și părerilor lor. Această insolență interioară indestructibilă era ceea ce îi făcea pe bărbați să-l privească de sus pe Michaelis. Simpla lui prezență era un afront pentru un om de societate, chiar dacă era înveșmântată în pretinse maniere elegante.

Connie era îndrăgostită de el, dar reuși să stea aplecată peste broderia ei și să-i lase pe bărbați să vorbească, fără să se dea de gol. Cât despre Michaelis, acesta era perfect; exact același tânăr melancolic, atent, detașat din seara anterioară, la milioane de ani-lumină depărtare de gazdele sale, cântându-le însă laconic în strună la momentul potrivit, fără să le iasă niciodată în întâmpinare nici măcar o clipă. Connie simțea că trebuie să fi uitat dimineața. Nu uitase. Dar știa unde se află… în același loc de afară, acolo unde sunt născuți marginalizații. Nu luase momentul de dragoste ca pe ceva personal. Știa că acesta nu-l va transforma din ceea ce era, adică un câine vagabond, căruia toată lumea îi invidiază zgarda de aur, într-un câine de societate sigur de el.

În ultimă instanță, în fundul sufletului său, chiar era un outsider și un antisocial și accepta acest fapt în lăuntrul său, indiferent cât de „Bond Street“ arăta la exterior. Izolarea era o necesitate pentru el, la fel după cum tot o necesitate era și aparența de conformitate și amestecul cu oamenii de lume.

Dar amorul ocazional, ca alinare și consolare, era și el un lucru bun și nu era nerecunoscător. Dimpotrivă, nutrea o recunoștință arzătoare,

emoționantă pentru orice gest firesc, spontan, de bunăvoință; mai că îi dădeau lacrimile. Sub chipul acesta palid, imobil, dezamăgit, sufletul lui de copil plângea cu recunoștință pentru femeie și ardea de dorința de a ajunge din nou la ea; tot așa după cum sufletul lui de paria știa că se va ține de fapt departe de ea.

Găsi momentul să-i spună, în timp ce aprindeau lumânările din hol:

– Pot să vin?

– Vin eu la tine, spuse ea.

– O, bine!

O așteptă mult timp… dar veni.

Tremura tot de excitare și ajunse rapid la punctul culminant, apoi totul se termină. Trupul lui gol avea ceva ciudat de copil lipsit de apărare, așa cum arată copiii când sunt goi. Puterea lui era în istețime și în viclenie, în instinctele lui de viclenie, iar când acestea erau suspendate părea de două ori mai gol și, la fel ca un copil, neterminat, cu carnea moale, zbătându-se cumva neputincios.

Trezi în femeie un fel de compasiune și de dor sălbatic, o dorință fizică sălbatică, năvalnică. Nu reușea să-i satisfacă dorința fizică; termina întotdeauna prea repede, apoi se chircea mic pe pieptul ei și își recăpăta ceva din insolență, în timp ce ea zăcea inertă, dezamăgită, pierdută.

Dar curând apoi învăță să-l țină, să-l păstreze în ea după ce trecea momentul lui culminant. Și apoi el devenea generos și ciudat de potent: rămânea ferm în interiorul ei, lăsându-se în voia ei, în timp ce ea era cea activă… sălbatic, pătimaș de activă, atingându-și propriul punct culminant. Iar atunci când simțea frenezia satisfacției orgasmului la care ajunsese ea datorită erecției lui pasive, dure, încerca un ciudat sentiment de mândrie și satisfacție.

– Ah, ce bine! șopti ea tremurat și se liniști, agățându-se strâns de el. Iar el zăcea în propria izolare, dar cumva mândru.

Rămăsese atunci numai trei zile, iar pentru Clifford fusese exact același ca în prima seară; și pentru Connie la fel. Aparența exterioară a bărbatului nu se schimbase.

Îi scrisese lui Connie în aceeași notă de melancolie plângăcioasă ca întotdeauna, uneori cu umor și o impresionase cu o afecțiune aparte, asexuată. Părea să aibă pentru ea un fel de afecțiune fără speranță și aerul distant esențial rămânea același. Era lipsit de speranță în însăși esența lui și dorea să rămână fără speranță. Mai degrabă ura speranța. „Une immense espérance a traversée la terre“[12], citise el undeva, iar comentariul lui fusese următorul: … și a înecat naibii tot ce ar fi meritat să ai.

Connie nu îl înțelesese niciodată cu adevărat, dar, în felul ei, îl iubea. Și simțea tot timpul cum se răsfrângea în ea lipsa lui de speranță. Nu putea să iubească cu adevărat chiar fără speranță. Iar el, fiind lipsit de speranță, nu putea să iubească deloc, niciodată.

Așa că au mai continuat un timp să-și scrie și să se întâlnească ocazional la Londra. Connie continua să-și dorească frisonul fizic sexual pe care îl simțea alături de el datorită propriei activități, după ce micul lui orgasm se termina. Iar el tot mai dorea să i-l ofere. Ceea ce era suficient ca să mențină legătura.

Și suficient ca să-i confere ei o anumită siguranță de sine, ceva orbesc și puțin arogant. Era aproape o încredere automată în propriile puteri și era însoțită de o mare bucurie.

Era extrem de veselă la Wragby. Și își folosea toată veselia și satisfacția trezite ca să-l stimuleze pe Clifford, așa că acesta scrisese cel mai bine în această perioadă și era aproape fericit în felul lui ciudat și orbeț. De fapt, culegea roadele satisfacției sexuale pe care o obținea Connie din pasivitatea masculină a erecției lui Michaelis din lăuntrul ei. Dar firește că nu știuse niciodată și, dacă ar fi știut, oricum nu ar fi spus mulțumesc!

Totuși, când aceste zile de mare bucurie încântătoare și de stimulare se duseseră, când se duseseră de tot, iar ea devenise deprimată și iritabilă, cât de mult tânjise Clifford după ele! Poate că, dacă ar fi știut, ar fi dorit ca Michaelis și Connie să fie din nou împreună.

Cea mai mare diviziune geologică a timpului

O speranță imensă a străbătut pământul (în limba franceză în original)

Capitolul 4

Connie avusese întotdeauna o presimțire rea referitoare la lipsa de speranță a relației ei cu Mick, cum îi spuneau oamenii. Dar ceilalți bărbați parcă nu însemnau nimic pentru ea, era atașată de Clifford. Acesta își dorea o bună parte din viața ei, iar ea i-o dădea. Dar și ea dorea o bună parte din viața unui bărbat, iar asta Clifford nu-i dădea; nu putea. Mai erau zvâcnirile ocazionale cu Michaelis. Dar, așa cum îi spunea presentimentul ei sumbru, acestea aveau să se termine. Mick nu era în stare să facă nimic să dureze. Era în firea lui să rupă toate legăturile, să fie liber, izolat, mereu același câine singuratic. Aceasta era nevoia lui cea mai mare, deși spunea mereu: Ea m-a părăsit!

Lumea ar trebui să fie plină de posibilități, dar acestea se restrâng simțitor atunci când este vorba de experiențele personale. Marea e plină de pești buni… poate că da… dar cei mai mulți par să fie numai macrouri și heringi, iar dacă nu ești și tu un macrou sau un hering ai șanse să găsești foarte puțini pești în mare.

Clifford înainta cu pași mari spre faimă, ba chiar și spre bani. Oamenii veneau să-l vadă. Connie avea aproape întotdeauna pe cineva în vizită la Wragby. Dar dacă nu erau macrouri, erau heringi, numai rareori câte o pisică-de-mare sau un țipar-de-mare.

Erau și câțiva bărbați care veneau cu regularitate, oaspeți constanți; bărbați care fuseseră la Cambridge împreună cu Clifford. Era Tommy Dukes, care rămăsese în armată și acum era general de brigadă.

– Armata îmi dă timp de gândit și mă scutește de necesitatea de a face față bătăliei vieții, spunea el.

Era și Charles May, un irlandez care scria lucrări științifice despre stele. Apoi mai era și Hammond, alt scriitor. Toți erau cam de aceeași vârstă cu Clifford, tinerii intelectuali ai vremii. Cu toții credeau în viața minții. Ceea ce făceai dincolo de aceasta, era chestiunea ta personală și nu conta foarte mult. Nimănui nu-i trecea prin minte să se intereseze la ce oră se duce altă

persoană la privată. Nu este interesant pentru nimeni altcineva în afară de persoana în cauză.

Și așa se întâmplă cu cele mai multe chestiuni din viața obișnuită… cum câștigi bani, dacă îți iubești soția sau dacă ai „aventuri amoroase“. Toate aceste chestiuni n-o privesc decât pe persoana respectivă și, la fel ca și mersul la privată, nu prezintă interes pentru nimeni altcineva.

– Toată treaba cu problema sexuală, spuse Hammond, un tânăr slab și înalt, căsătorit și cu doi copii, dar mult mai apropiat de o dactilografă, este că nu are nici un rost. De fapt, nu este nici o problemă. Nu dorim să-l urmăm pe un bărbat când intră în WC, atunci de ce am dori să-l urmăm când intră în dormitor cu o femeie? Și tocmai aici este problema. Dacă nu am acorda mai multă atenție acestui lucru decât altuia, nu ar fi nici o problemă. Este absolut fără sens și fără noimă, o chestiune de curiozitate nelalocul ei.

– Chiar așa, Hammond, chiar așa! Dar dacă cineva începe să facă dragoste cu Julia, o să începi să spumegi, iar dacă va continua, o să ajungi curând să dai în foc!

Julia era soția lui Hammond.

– Da, așa este! Și la fel s-ar întâmpla dacă ar începe să urineze într-un colț din dormitorul meu. Există un loc anumit pentru toate aceste lucruri.

– Vrei să spui că nu te-ar deranja dacă ar face dragoste cu Julia într-un alcov discret?

Charlie May era ușor satiric, căci flirtase foarte puțin cu Julia, iar Hammond i-o retezase foarte dur.

– Bineînțeles că m-ar deranja. Sexul este ceva privat între mine și Julia; și sigur că m-ar deranja oricine ar încerca să se amestece aici.

– De fapt, spuse Tommy Dukes, cel slăbănog și plin de pistrui, care părea mai irlandez decât May, care era palid și cam grăsuț, de fapt, Hammond, ai un instinct de proprietate foarte puternic și o dorință puternică de autoafirmare și râvnești la succes. Întrucât sunt de mult timp în armată, am

renunțat la tipicurile lumii și acum îmi dau seama cât de neobișnuit de puternică este dorința de autoafirmare și de succes la oameni. Este nemaipomenit de supradezvoltată. Toată individualitatea noastră se îndreaptă în această direcție. Și firește că bărbații ca tine gândesc că vor reuși mai bine dacă sunt sprijiniți de o femeie. De aceea ești așa de gelos. De aceea sexul este pentru tine… un mic dinam vital între tine și Julia care să-ți aducă succesul. Dacă vei înceta să mai ai succes, vei începe să flirtezi, precum Charlie, care nu are succes. Oamenii căsătoriți ca tine și Julia au etichete pe ei, la fel ca valizele de călătorie. Julia este etichetată Dna Arnold B. Hammond – exact la fel ca valiza din tren care aparține cuiva. Iar tu ești etichetat Arnold B. Hammond, C/O Dna Arnold B. Hammond. O, ai perfectă dreptate, ai perfectă dreptate! Viața minții are nevoie de o casă confortabilă și de o hrană decentă. Ai perfectă dreptate. Ba are nevoie chiar și de posteritate. Dar totul pivotează pe instinctul succesului. Acesta este pivotul pe care se rotește totul.

Hammond părea oarecum jignit. Era foarte mândru de integritatea gândirii lui și de faptul că nu era servitorul timpurilor. Cu toate acestea, își dorea să aibă succes.

– Este foarte adevărat că nu poți trăi fără bani, spuse May. Trebuie să ai o anumită cantitate ca să poți să trăiești și să te descurci… chiar pentru a fi liber să gândești trebuie să ai o anumită sumă de bani, căci altfel stomacul te va opri din gândire. Dar mi se pare că putem renunța la etichetele sexului. Suntem liberi să discutăm cu oricine; atunci de ce n-am fi liberi să facem dragoste cu orice femei care ne îndeamnă la aceasta?

– „Zise celtul cel lasciv“, spuse Clifford.

– Lasciv, da, ei bine, de ce nu? Nu văd de ce i-aș face unei femei mai rău dacă mă culc cu ea, decât dacă dansez cu ea… sau chiar dacă vorbesc cu ea despre vreme. Este vorba de un schimb de senzații în loc de un schimb de idei, așadar, de ce nu?

– Așadar, să trăim în promiscuitate precum iepurii! spuse Hammond.

– De ce nu? Ce e rău cu iepurii? Sunt ei oare cu ceva mai prejos decât omenirea nevrotică, revoluționară, plină de ură nervoasă?

– Dar noi nu suntem iepuri, spuse Hammond.

– Exact! Am mintea mea: trebuie să fac anumite calcule în unele chestiuni de astronomie care mă interesează aproape mai mult decât viața sau moartea. Uneori câte o indigestie mă împiedică să-mi fac treaba. Foamea mă împiedică de-a dreptul dezastruos. La fel, și foamea sexuală mă deranjează. Și atunci?

– Eu aș fi zis că te afectează mai serios indigestia sexuală de prea mult exces, spuse Hammond ironic.

– Nici vorbă! Nu mă îmbuib peste măsură și nu mă regulez peste măsură. Poți să hotărăști să nu mănânci prea mult. Dar voi vreți chiar să mor prin înfometare.

– Câtuși de puțin! Poți să te însori!

– De unde știi că pot? Poate că nu prieste procesului gândirii mele. Căsătoria ar putea … îmi va toci procesele mentale. Nu voi putea pivota cum trebuie în felul acesta… asta înseamnă că trebuie să fiu priponit cu un lanț în cușcă ca o maimuță? Totul e putred și miroase, dragul meu. Trebuie să trăiesc și să-mi fac calculele. Am nevoie de femei din când în când. Refuz să fac din țânțar armăsar și resping orice condangare morală sau prohibiție din partea cuiva. Mi-ar fi rușine să văd o femeie mergând peste tot cu eticheta numelui meu pe ea, cu adresa și stația de cale ferată, ca un cufăr de călătorie.

Cei doi bărbați nu-și iertaseră unul altuia episodul flirtului cu Julia.

– Este o idee interesantă, Charlie, spuse Dukes, să susții că sexul este o altă formă de convorbire, în care faci ceea ce exprimă cuvintele în loc să le rostești. Presupun că este cât se poate de adevărat. Cred că putem face un schimb de senzații și emoții cu femeile așa cum facem cu ideile despre vreme și așa mai departe. Sexul ar putea fi un fel de conversație fizică normală între un bărbat și o femeie. Nu stai de vorbă cu o femeie decât dacă aveți idei comune; adică nu ești interesat de discuția cu ea. Și la fel, dacă nu ai un anumit sentiment sau o anumită simpatie în comun cu o femeie nu te culci cu ea. Dar dacă…

– Dacă simți genul adecvat de emoție sau simpatie pentru o femeie, trebuie să te culci cu ea, spuse May. Este singurul lucru decent pe care poți să-l faci, să te culci cu ea. Tot așa după cum, dacă ești interesat să discuți cu cineva, singurul lucru decent pe care îl ai de făcut este să discuți cu acea persoană. Nu-ți ții sfios limba în gură și ți-o muști. Spui ceea ce vrei să spui. Și același lucru și în celălalt caz.

– Nu, spuse Hammond. Greșești. De exemplu tu, May, îți irosești jumătate din puteri cu femeile. N-o să faci niciodată ceea ce trebuie cu adevărat cu o minte atât de admirabilă ca a ta. Pentru că se irosește prea mult din ea în altă direcție.

– Poate că da… și prea puțin din tine în această direcție, Hammond, băiete, indiferent că ești căsătorit sau nu. N-ai decât să-ți păstrezi puritatea și integritatea minții, dar se usucă al naibii de tare! Mintea ta cea pură este uscată ca iasca, din câte văd. Pur și simplu ți-o secătuiești vorbind.

Tommy Dukes izbucni în râs.

– Ei, voi, cu mințile voastre! spuse el. Uitați-vă la mine… Nu fac nici un fel de muncă mentală pură și înaltă, nu fac decât să arunc câteva idei pe hârtie. Totuși nici nu mă căsătoresc și nici nu alerg după femei. Cred că Charlie are perfectă dreptate; dacă dorește să alerge după femei, este absolut liber să nu alerge prea des. Dar nu i-aș interzice să alerge. Cât despre Hammond, el are instinct de proprietate, așa că, firește, pentru el cel mai potrivit este drumul drept și poarta îngustă. O să vedeți că va fi un Om de Litere Englez cât de curând. ABC din cap până-n picioare. Și apoi, uitați-vă la mine. Eu nu sunt nimic. O petardă neexplodată. Dar tu ce zici, Clifford? Crezi că sexul este dinamul care îl ajută pe bărbat să aibă succes în lume?

Clifford nu vorbea niciodată prea mult pe atunci. Nu perora niciodată; ideile lui nu erau destul de viguroase pentru aceasta, era prea derutat și emotiv. Acum roși și se simți foarte stânjenit.

– Ei bine! spuse el, întrucât sunt eu însumi hors de combat[13], nu văd ce aș avea de spus în această privință.

– Nu este deloc așa, partea de sus nu este câtuși de puțin hors de combat. Ai rămas cu viața minții întreagă și nevătămată. Așa că vrem să-ți auzim ideile.

– Păi… ezită Clifford, deși nu cred că am cine știe ce idei… aș zice că trebuie să te căsătorești și să termini cu asta. Deși, firește, între un bărbat și o femeie care țin unul la altul sexul este un lucru măreț.

– Ce fel de lucru măreț? întrebă Tommy.

– O… desăvârșește intimitatea, spuse Clifford, stingherit ca o femeie de această conversație.

– Ei bine, Charlie și cu mine credem că sexul este un fel de comunicare la fel ca vorbirea. Să zicem că o femeie începe o conversație despre sex cu mine – va fi cât se poate de firesc să mă culc cu ea ca s-o închei, firește, la vremea potrivită. Din păcate, nici o femeie nu abordează asemenea temă cu mine, așa că mă duc singur la culcare: și nu mă simt deloc bine… totuși sper, pentru că, de unde să știu? Oricum, eu nu am de făcut nici un fel de calcule stelare și nici nu trebuie să aștern pe hârtie vreo operă nemuritoare. Nu sunt decât un amărât care se ascunde în armată…

Se lăsă tăcerea. Cei patru bărbați fumau. Iar Connie stătea acolo și mai împunse o dată în țesătura ei… Trebuia să stea acolo ca gazdă. Trebuia să tacă mâlc, ca un pește, să nu se amestece în speculațiile extraordinar de importante ale acestor domni superintelectuali. Dar trebuia să fie acolo. Nu se descurcau la fel de bine fără ea; ideile lor nu curgeau la fel de ușor. Clifford era mult mai ursuz și mai nervos, îi înghețau picioarele mult mai repede în absența lui Connie, iar conversația se împotmolea. Nu prea îl plăcea pe Hammond; i se părea foarte egoist în manieră mentală. Iar Charles May, deși avea în el ceva care o atrăgea pe Connie, părea oarecum dezagreabil și dezordonat, cu toate stelele lui.

Câte seri la rând stătuse Connie și ascultase părerile acestor patru bărbați! Ale acestora și ale altora, unul sau doi. Faptul că nu păreau niciodată să ajungă undeva n-o tulbura prea tare. Îi plăcea să audă ce au de spus, mai ales când era acolo și Tommy. Era nostim. În loc ca bărbații să te atingă cu trupurile lor sau să te sărute, îți dezvăluiau mințile și era foarte amuzant! Dar ce minți reci!

Și era și puțin iritant. Avea mai mult respect pentru Michaelis, peste al cărui nume acești bărbați vărsau un torent de dispreț mușcător, considerând că este o corcitură arivistă, un parvenit fără educație de cea mai joasă speță. Corcitură sau arivist, omul se grăbea să-și tragă propriile concluzii. Nu se mulțumea să se învârtă în jurul lor cu milioane de cuvinte, făcând paradă de viața minții.

Lui Connie îi plăcea viața minții și se simțea incitată de ea. Dar credea că se exagera puțin. Îi plăcea să stea acolo, în fumul de țigară în acele faimoase seri ale prietenilor la cataramă, cum le spunea ea în gând. Era cât se poate de amuzată, ba chiar și mândră de faptul că nu ar fi putut să-și desfășoare conversațiile fără prezența ei tăcută. Nutrea un respect imens pentru gândire… și acești bărbați, cel puțin încercau să gândească în mod cinstit. Dar undeva parcă era o pisică și nu voia să sară afară. Vorbeau cu toții despre ceva, dar Connie n-ar fi putut spune nici în ruptul capului despre ce era vorba. Și asta nu-i lămurise nici Mick.

Dar Mick nu încerca să facă nimic, voia numai să-și vadă de viața lui. Era cu adevărat antisocial și asta era ceea ce îi reproșau Clifford și prietenii lui. Clifford și prietenii lui nu erau antisociali; erau mai mult sau mai puțin dornici să salveze omenirea sau s-o instruiască, ca să nu spunem mai mult.

Într-o seară de duminică avusese loc o conversație admirabilă, când venise din nou vorba despre iubire.

– „Binecuvântată fie legătura care unește inimile noastre în rudenie sau cam așa ceva“[14], spuse Tommy Dukes. Tare aș vrea să știu ce fel de legătură este aceasta… Legătura care ne unește acum este fricțiunea mentală a unuia împotriva altuia. Dar în afară de aceasta este al naibii de puțină legătură între noi. Trebuie să ne repezim, să spunem lucruri răutăcioase unul despre altul, la fel ca toți nenorociții de intelectuali din lume. Naiba să-i ia pe toți în privința aceasta, pentru că toți fac așa. Ne repezim și acoperim sentimentele răutăcioase pe care le simțim cu dulcegării false. Este un lucru foarte curios că viața mentală pare să înflorească cu rădăcinile înfipte în răutate, într-o răutate inefabilă și fără sfârșit. Întotdeauna a fost așa! Uitați-vă la Socrate, la Platon și la toți cei din jurul lor! Pură răutate în tot, bucuria autentică de a sfâșia pe cineva în bucățele… Protagoras, sau cine o fi fost! Și Alcibiade și toți ceilalți dulăi discipoli care se alătură disputei! Trebuie să

spun că te fac să-l preferi pe Buddha stând liniștit sub copacul lui sau pe Iisus, spunând povești ucenicilor în mod pașnic, fără nici un fel de artificii mentale. Nu, ceva nu e în regulă cu viața mentală, este un rău radical. Își are rădăcinile înfipte în răutate și în invidie, invidie și răutate. Pomul se cunoaște după roade.

– Nu cred că suntem cu toții chiar așa de plini de răutate, protestă Clifford.

– Dragul meu Clifford, gândește-te numai la felul în care vorbim unul cu altul. Iar eu sunt cel mai rău dintre toți. Pentru că prefer de departe răutatea spontană în locul unor dulcegării pregătite cu grijă; acestea sunt chiar otravă curată: dacă am început să spun ce băiat cumsecade este Clifford etc., etc., atunci sărmanul Clifford este de compătimit. Pentru numele lui Dumnezeu, vorbiți-mă de rău și atunci am să știu că însemn ceva pentru voi. Nu spuneți amabilități, că m-ați terminat.

– O, dar nu cred că ne plăcem sincer unul pe altul, spuse Hammond.

– Iar eu îți spun că trebuie… ne spunem lucruri atât de răutăcioase unul altuia pe la spate, unul despre altul! Iar eu sunt cel mai rău!

– Iar eu cred că voi confundați viața mentală cu activitatea critică. Sunt de acord cu voi, Socrate a marcat începutul măreț al activității critice, dar a făcut ceva mai mult decât atât, spuse Charlie May, pe un ton oarecum de magistru.

Prietenii aveau un aer atât de ciudat de pompos pe sub pretinsa lor modestie. Și totul arăta așa de ex cathedra, deși susțineau cu toții că sunt modești.

Dukes refuză să se lase antrenat în disputa despre Socrate.

– Este cât se poate de adevărat, critica și cunoștințele nu înseamnă același lucru, spuse Hammond.

– Bineînțeles că nu, se băgă în vorbă Berry, un tânăr măsliniu, timid, care venise să-l vadă pe Dukes și rămăsese peste noapte.

Toți se uitară la el ca și când ar fi vorbit un idiot.

– Nu vorbeam despre cunoștințe… vorbeam despre viața mentală, râse Dukes. Cunoașterea adevărată provine dintr-un întreg corpus al conștiinței; atât din vintrele și din penisul tău, cât și din creier și minte. Mintea nu poate decât să analizeze și să raționalizeze. Dacă ai să pui mintea și rațiunea să domnească peste tot restul, nu vor putea face altceva decât să critice și să ucidă totul. Spun: asta e tot ce pot face. Este cât se poate de important. Dumnezeule mare, lumea simte azi nevoia să critice… să critice până la moarte, de aceea, haideți să trăim o viață mentală, să ne umplem de glorie în răutatea noastră, să sfâșiem vechiul spectacol putrezit. Dar, aveți grijă, lucrurile stau așa: în timp ce vă trăiți viața, sunteți într-un fel de tot organic cu întreaga viață. Dar din momentul în care vă începeți viața mentală, ați cules mărul. Ați tăiat legătura dintre măr și pom: legătura organică. Și nu mai aveți nimic altceva în viață, decât viața mentală, căci sunteți și voi un măr cules… ați căzut din pom. Și atunci este o necesitate logică să fiți răutăcioși, exact așa după cum este o necesitate logică pentru un măr cules să se strice.

Clifford făcu ochii mari: era ceva cu totul neobișnuit pentru el. Connie râdea în sinea ei.

– Ei bine, atunci noi suntem toți niște mere culese, spuse Hammond oarecum înțepat și disprețuitor.

– Atunci hai să ne transformăm în cidru, propuse Charlie.

– Dar ce credeți despre bolșevism? se băgă în vorbă Berry cel măsliniu, ca și când toată conversația ar fi tins spre aceasta.

– Bravo! strigă Charlie. Ce credeți despre bolșevism?

– Haideți! Să întoarcem bolșevismul pe toate părțile! spuse Dukes.

– Mi-e teamă că bolșevismul este o problemă vastă, spuse Hammond, clătinând serios din cap.

– Bolșevismul, după cum mi se pare mie, spuse Charlie, este superlativul urii față de ceea ce numesc ei burghezie; dar ce anume înseamnă burghezie, asta nu este foarte clar definit. Este și capitalism printre altele. Sentimentele și emoțiile sunt în mod sigur atât de burgheze, încât trebuie să se inventeze un om fără așa ceva. Apoi individul, mai ales omul ca persoană, este burghez: așa că trebuie suprimat. Trebuie să ne cufundăm în lucrul acela mai mare, în chestia aia socială sovietică. Chiar și organismul este ceva burghez: așadar, idealul trebuie să fie mecanic. Singurul lucru care formează o unitate nonorganică compusă din multe părți diferite, dar la fel de importante, este mașina. Fiecare om să fie o piesă componentă a mașinii, iar forța motrice a acelei mașini să fie ura… ura față de ceea ce este burghez. După mine, asta înseamnă bolșevism.

– Exact! spuse Tommy. Dar mi se pare că este în același timp și o descriere perfectă a întregului ideal industrial. Este idealul proprietarului de fabrică expus în rezumat: numai că acela va nega că forța ei motrice este ura. Dar oricum, tot ura este forța motrice. Uitați-vă numai la ținutul acesta, la Midlands… dacă nu este exact așa… dar face parte din viața minții, este o dezvoltare logică.

– Nu sunt de acord că bolșevismul este logic, căci respinge majoritatea premiselor, spuse Hammond.

– Dragul meu, acceptă premisele materiale; așa face gândirea pură… în mod exclusiv.

– Cel puțin bolșevismul merge până jos de tot, la stânca de la temelie, spuse Charlie.

– Stânca de la temelie! Temelia care nu are temelie! Bolșevicii vor avea în curând cea mai bună armată din lume cu cel mai bun echipament mecanic.

– Dar chestia asta nu poate continua… chestia asta cu ura. Trebuie să existe o reacție… spuse Hammond.

– Ei bine, am așteptat atâția ani… o să mai așteptăm. Ura este ceva care crește ca orice alt lucru. Este rezultatul inevitabil al transpunerii cu forța a ideilor în viață, al scoaterii cu forța la iveală a instinctelor celor mai

ascunse; ne scoatem cu forță la suprafață în conformitate cu anumite idei cele mai profunde sentimente. Ne punem în mișcare după o formulă, precum mașinile. Mintea logică pretinde să guverneze totul și totul este transformat în ură pură. Suntem cu toții niște bolșevici, suntem cu toții niște ipocriți. Rușii sunt bolșevici fără ipocrizie.

– Dar mai există multe alte modele, spuse Hammond, nu numai calea sovietică. Bolșevicii nu sunt chiar inteligenți.

– Bineînțeles că nu. Dar uneori este inteligent să fii un nătărău: asta dacă vrei să-ți atingi scopul. Personal, eu îi consider pe bolșevici niște nătărăi; dar la fel consider și viața noastră socială din Vest drept o viață de nătărăi. Ba chiar și vestita noastră viață mentală mi se pare o viață de nătărăi. Suntem cu toții la fel de reci ca niște cretini, suntem cu toții la fel de anoști ca niște idioți. Suntem cu toții bolșevici, numai că folosim alt nume. Ne închipuim că suntem zei… oameni ca niște zei! Este la fel ca bolșevismul. Trebuie să fim oameni, să avem inimă și penis, dacă nu vrem să fim nici dumnezei, nici bolșevici… pentru că sunt același lucru: sunt prea buni ca să fie adevărați.

Din tăcerea dezaprobatoare se desprinse întrebarea neliniștită a lui Berry:

– Atunci înseamnă că tu crezi în iubire, Tommy, nu-i așa?

– Drăgălașul de tine! spuse Tommy. Nu, îngerașule, în nouă cazuri din zece, nu! Iubirea este și ea tot una din acele performanțe netoate din zilele noastre. Indivizi cu burțile umflate care regulează micuțe dansatoare de jazz cu fundulețe mici de băiat, ca doi butoni de cămașă! La felul ăsta de dragoste te referi? Sau la genul de dragoste tip investiție comună, căsătoria de succes, cuplul reușit? Nu, dragul meu prieten, nu cred câtuși de puțin în toate astea!

– Dar crezi, în general, în ceva?

– Eu? O, intelectual vorbind, cred într-o inimă bună, un penis vânjos, o inteligență vie și în curajul de a spune „rahat“ în fața unei doamne!

– Ei bine, dispui de toate acestea! spuse Berry.

Tommy Dukes izbucni într-un râs zgomotos.

– Îngerașule! Dacă ar fi așa! Dacă chiar aș dispune de ele! Nu; inima mea este amorțită ca un cartof, penisul meu se prăbușește și nu-și mai ridică niciodată capul, aș fi dispus mai degrabă să-l retez decât să rostesc „rahat!“ în fața mamei sau a mătușii mele… sunt niște adevărate doamne, așa să știți; și nu sunt chiar inteligent, ci sunt numai un individ cu viață mentală. Ar fi minunat să fiu inteligent: în acest caz aș fi viu în toate părțile menționabile și nemenționabile. Penisul își înalță capul și spune: „Bună ziua, ce mai faci?“, când are de-a face cu o persoană cu adevărat inteligentă. Renoir spunea că și-a pictat tablourile cu penisul… și ce tablouri frumoase a făcut! Aș fi dorit să fi făcut și eu ceva cu al meu. Doamne! Dacă omul ar putea măcar să vorbească! Altă tortură adăugată la Hades! Și cel care a început-o a fost Socrate!

– Există totuși femei drăguțe pe lume, spuse Connie, ridicând capul și vorbind și ea în cele din urmă.

Bărbații erau nemulțumiți… ar fi trebuit să se prefacă că nu aude nimic. Nu puteau să sufere să recunoască faptul că urmărise atât de atentă o asemenea convorbire.

– Dumnezeule mare! Dacă nu sunt drăguțe cu mine, ce-mi pasă mie cât sunt de drăguțe?

– Nu, nu are nici un rost! Pur și simplu nu pot vibra la unison cu o femeie. Nu există nici o femeie pe care s-o doresc cu adevărat când sunt față în față cu ea și nu am de gând să mă forțez în acest sens… Pe Dumnezeul meu, nu! O să rămân așa cum sunt și am să-mi duc viața mea mentală. Este singurul lucru cinstit pe care îl pot face. Sunt cât se poate de fericit când stau de vorbă cu femeile; dar totul este absolut pur, descurajant de pur. Descurajant de pur! Tu ce spui, Hildebrand, puișorule?

– Este mult mai complicat dacă rămâi pur, spuse Berry.

– Da, viața este mult prea simplă!

În afara luptei (în limba franceză în original)

Primele versuri din imnul Blest be the tie that binds compus de John Fawcett (1739–1817) și publicat în 1782

Capitolul 5

Într-o dimineață geroasă cu un soare anemic de februarie, Clifford și Connie s-au dus să facă o plimbare prin parc până la pădure. Adică Clifford pufăia în căruciorul lui cu motor, iar Connie pășea alături de el.

Aerul tare tot mai mirosea a sulf, dar se obișnuiseră amândoi cu asta. Orizontul era acoperit de o pâclă opalescentă de fum înghețat, iar deasupra se vedea o fâșie îngustă de cer albastru; așa că era ca într-o încăpere închisă, ca și când ar fi fost înăuntru. Viața mereu ca un vis sau o fantezie, într-un spațiu închis.

Oile tușeau în iarba aspră și uscată din parc, unde chiciura strălucea albăstrie la rădăcina tufișurilor. De-a curmezișul parcului se întindea o potecă până la poarta dinspre pădure, ca o panglică fină, roz. Clifford pusese să fie presărată de curând cu pietriș luat de pe platforma de sortare a minei. După ce stâncile și gunoaiele lumii subpământene ardeau și eliberau sulful, dobândeau o nuanță de roz strălucitor, culoarea creveților, într-o zi uscată sau culoarea crabilor când era o zi mai umedă. Acum era de culoarea palidă a creveților cu o strălucire alb-albăstrie dată de ger. Connie era întotdeauna încântată să simtă sub picioare nisipul acesta cernut, roz strălucitor. În orice nenorocire este și o parte bună.

Clifford manevra cu grijă în josul pantei dealului, iar Connie își ținea mâna pe cărucior. În fața lor se întindea pădurea, în apropiere desișul de arbuști și tufe cafenii, ceva mai departe desimea viorie a stejarilor. La marginea pădurii se iteau iepurii țopăind. Ciorile se înălțau brusc în stoluri negre și se pierdeau apoi în cerul îngust.

Connie deschise poarta spre pădure, iar Clifford porni încet pufăind pe cărarea largă care mergea în susul pantei, printre tufișurile dese de aluni. Pădurea era o rămășiță din codrul uriaș prin care vâna cândva Robin Hood, iar această cărare era un drum vechi, foarte vechi, care străbătea întreg ținutul. Dar acum, firește, trecea numai prin pădurea privată. Drumul de la Mansfield ocolea prin nord.

În pădure totul era neclintit, frunzele vechi de pe jos țineau gerul pe partea lor inferioară. O gaiță țipă ascuțit, alte păsări mici își luară zborul. În pădure nu exista vânat, nici fazani. Fuseseră toți uciși în timpul războiului și pădurea rămăsese nepăzită, până acum, când Clifford avea din nou un paznic de vânătoare.

Lui Clifford îi plăcea pădurea; adora stejarii. Avea sentimentul că sunt acolo de câteva generații. Dorea să-i protejeze. Dorea ca locul acesta să rămână neatins, să fie închis pentru lumea din afară.

Căruciorul gâfâia încet urcând panta, zgâlțâindu-se și săltând peste bulgării de pământ înghețați. Și dintr-odată spre stânga se deschise o poiană, unde nu era nimic altceva decât o încâlcitură de ferigi, copăcei subțiri și zvelți ici și acolo, buturugi mari retezate, care își arătau partea superioară netezită de ferăstrău și rădăcinile zgârcite, fără viață. Și câteva pete negre, acolo unde tăietorii de lemn arseseră surcele și gunoaie.

Era unul din locurile unde, în timpul războiului, Sir Geoffrey tăiase copaci pentru tranșee. Tot dâmbul care se înălța blând pe dreapta cărării era dezgolit și avea un aer dezolant. Vârful dealului, unde fuseseră cândva stejarii, acum era gol; și de acolo se vedea pe deasupra copacilor calea ferată de la mină și fabrica de la Stacks Gate. Connie se oprise și privea, era o ruptură în solitudinea pădurii. Dădea spre lume. Dar nu-i spuse nimic lui Clifford.

Locul acesta dezgolit îl enerva întotdeauna într-un mod ciudat pe Clifford. Fusese aici în timpul războiului, văzuse ce înseamnă. Dar nu se înfuriase cu adevărat decât atunci când văzuse dealul golaș. Avea de gând să-l replanteze. Dar îl făcea să-l deteste pe Sir Geoffrey.

Clifford stătea cu fața imobilă, în timp ce căruciorul urca încet. Când ajunse în vârful potecii se opri; nu avea de gând să riște să coboare panta lungă și denivelată. Rămase cu privirile la dâra verzuie a potecii care mergea în jos, o cărare limpede printre ferigi și stejari. Cotea la poalele dealului și dispărea; dar făcea o curbă atât de lină și frumoasă, ca pentru cavaleri călare și doamne călărind în șei de damă.

– Consider că aceasta este adevărata inimă a Angliei, îi spuse Clifford lui Connie, în timp ce stăteau în soarele blând de februarie.

– Daaa? spuse ea și se așeză cu rochia ei albastră împletită pe un buștean de la marginea cărării.

– Da! Asta este Anglia cea veche, inima ei; și am intenția s-o păstrez intactă.

– O, da! spuse Connie.

Dar când rosti cuvintele, auzi cum sună ora unsprezece la sirena de la mina Stacks Gate. Clifford era prea obișnuit cu acest sunet ca să-l mai audă.

– Vreau să păstrez pădurea aceasta absolut… neatinsă. Nu vreau să intre nimeni aici, spuse Clifford.

Vorbea cu oarecare patos. Pădurea mai păstra ceva din misterul sălbăticiei vechii Anglii; dar tăierile efectuate de Sir Geoffrey în timpul războiului îi dăduseră o lovitură. Cât de neclintiți stăteau copacii cu nenumăratele lor crengi foșnitoare îndreptate spre cer și cu trunchiurile lor cenușii, încăpățânate care se înălțau dintre ferigile cafenii! Păsările zburdau prin ele simțindu-se în siguranță! Și cândva fuseseră și cerbi, arcași și călugări care se plimbau pe sub crengile lor. Iar locul acesta își mai aducea aminte, încă își mai aducea aminte…

Clifford ședea în soarele palid, cu lumina în părul lui moale, blond, iar pe fața lui plină și roșie nu se citea nimic.

– Când vin aici îmi pare încă și mai rău decât altă dată că nu am un fiu, zise el.

– Dar pădurea este mai veche decât familia ta, spuse Connie blând.

– Așa este! zise Clifford. Dar am păstrat-o. Dacă n-am fi fost noi ar fi dispărut… ar fi dispărut de mult ca și restul codrului. Trebuie să mai păstrăm câte ceva din vechea Anglie!

– Chiar trebuie? întrebă Connie. Chiar dacă trebuie să fie păstrată împotriva noii Anglii? E trist, înțeleg.

– Dacă nu se păstrează ceva din vechea Anglie, nu va mai fi nici un fel de Anglie, deloc, spuse Clifford. Iar noi, cei care avem acest gen de proprietăți și avem și simțul lor, noi trebuie să le păstrăm.

Urmă o pauză.

– Da, încă puțin timp, spuse Connie!

– Încă puțin timp! Asta e tot ce putem face. Nu ne putem face decât bucățica noastră de treabă. Am sentimentul că fiecare bărbat din familia mea și-a adus contribuția aici de când stăpânim locul acesta. Poate că mergem împotriva convențiilor, dar trebuie să păstrăm tradiția.

A urmat altă pauză.

– Care tradiție? întrebă Connie.

– Tradiția Angliei! Asta!

– Da, rosti ea încet.

– De asta e bine să ai un fiu. Nu este decât o verigă într-un lanț, spuse el.

Connie nu era prea entuziasmată de lanțuri, dar nu spuse nimic. Se gândea la cât de impersonală era dorința lui de a avea un copil.

– Îmi pare rău că nu putem avea un copil, spuse ea.

Clifford o privi fix cu ochii lui mari, albaștri-deschis.

– Aproape că ar fi bine să ai un copil cu un alt bărbat, spuse el. Dacă îl creștem la Wragby, va fi al nostru și al locului. Nu cred foarte mult în paternitate. Dacă am avea un copil pe care să-l creștem, ar fi al nostru și ăsta ar duce tradiția mai departe. Nu crezi că merită să ne gândim la asta?

Connie ridică în sfârșit privirile spre el. Copilul, copilul ei era pentru el un simplu „ăsta“. Ăsta… ăsta… ăsta!

– Dar celălalt bărbat? întrebă ea.

– Contează chiar așa de mult? Lucrurile astea ne afectează chiar așa de profund?… Ai mai avut un amant în Germania… ce mai reprezintă acum? Aproape nimic. Mie mi se pare că aceste mici acțiuni și mici legături pe care le avem în viață nu contează chiar foarte mult. Se duc și ce mai rămâne din ele? Unde… unde sunt zăpezile de altădată?[15] Numai ceea ce durează în viața cuiva, numai asta contează; pentru mine contează numai propria mea viață, în lunga ei continuitate și dezvoltare. Dar ce importanță au legăturile întâmplătoare? Și mai ales legăturile sexuale întâmplătoare? Dacă oamenii nu le-ar exagera în mod ridicol, ar trece la fel de neobservate ca împerecherea păsărilor. Și așa și trebuie. Ce contează? Importantă este legătura de o viață. Contează viața de zi cu zi petrecută împreună, nu culcatul cu cineva o dată sau de două ori. Tu și cu mine suntem căsătoriți, indiferent ce ni s-ar întâmpla. Suntem obișnuiți unul cu altul. Iar obișnuința, după părerea mea, este mai importantă decât o excitație ocazională. Relația lungă, lentă, de durată… cu aceasta trăim… nu cu un spasm ocazional indiferent de ce natură. Puțin câte puțin, trăind împreună, doi oameni ajung la un fel de unison, vibrează în mod intrinsec unul față de altul. Aceasta este adevărata taină a căsătoriei, nu sexul; sau, oricum, nu simpla funcție sexuală. Tu și cu mine suntem legați unul de altul, întrețesuți în textura căsătoriei. Dacă înțelegem acest lucru vom fi în stare să rezolvăm treaba cu sexul așa cum aranjăm să mergem la dentist; soarta ne-a hărăzit un partener fizic.

Connie ședea și asculta oarecum cu uimire și oarecum cu teamă. Nu știa dacă Clifford avea sau nu dreptate. Ea îl iubea pe Michaelis; sau așa își spunea. Dar iubirea ei era numai un fel de excursie, o ieșire afară din căsătoria cu Clifford, din obișnuința îndelungată și lentă a intimității făurite de-a lungul anilor de suferință și de răbdare. Poate că sufletul omenesc are nevoie de excursii și acestea n-ar trebui să-i fie refuzate. Însă problema cu excursia este că trebuie să te întorci acasă.

– Și nu ți-ar păsa ce fel de bărbat este acela cu care aș avea un copil? întrebă ea.

– De ce să-mi pese, Connie, trebuie să am încredere în instinctul tău firesc pentru decență și selecție. Nu te vei lăsa atinsă de cine nu trebuie.

Connie se gândi la Michaelis! Era însăși întruchiparea bărbatului de care n-ar fi trebuit să se lase atinsă.

– Dar bărbații și femeile au păreri diferite despre ceea ce înseamnă un bărbat nepotrivit, spuse ea.

– Nu! răspunse el. Tu ții la mine. Nu pot să cred că vei ține vreodată la un bărbat care mie îmi este absolut antipatic! N-o să te lase firea ta.

Connie rămase tăcută. Nu putea să-i răspundă logic, pentru că greșea total.

– Și ai vrea să-ți spun? întrebă ea, ridicând privirile spre el aproape pe furiș.

– Nu, câtuși de puțin, prefer să nu știu… Dar ești de acord cu mine, nu-i așa, că sexul întâmplător nu înseamnă nimic în comparație cu o viață lungă trăită împreună? Profită de el, din moment ce suntem cu toții împinși spre asta. La urma urmelor, ce contează aceste excitări temporare? Nu este oare problema vieții tocmai construirea lentă a unei personalități integrate, de-a lungul anilor? Trăirea unei vieți integrate? O viață dezintegrată nu are sens. Dacă lipsa sexului te poate dezintegra, atunci fă un copil dacă poți. Dar fă aceste lucruri numai în așa fel încât să ai o viață integrată, adică un trai lung și armonios. Iar tu și cu mine putem realiza împreună lucrul acesta… nu crezi?… Dacă ne adaptăm la nevoile noastre și întrețesem în același timp adaptarea în textura unică fără discontinuități a vieții noastre. Nu ești de acord?

Connie era ușor copleșită de cuvintele lui. Știa că, teoretic, Clifford are dreptate. Dar când se gândea la viața fără discontinuități trăită cu el… șovăia. Oare chiar acesta era destinul ei, să-și împletească viața în viața lui pentru tot restul vieții? Atât și nimic altceva?

Asta era tot? Trebuia să se mulțumească să-și împletească continuu viața cu el, într-o singură textură, ornamentată poate ca un brocard cu câte o aventură ocazională? Dar de unde putea ști ce va simți anul viitor? Cum putea ști cineva așa ceva vreodată? Cum putea să spună cineva „Da“? Ani și

ani la rând? Un mic da, rostit dintr-o răsuflare! De ce trebuie să fii țintuit de acest cuvânt ca un fluture? Sigur că trebuie să dea din aripi și să dispară, pentru ca să fie urmat de alt da și de alt nu! Ca fluturii rătăciți!

– Cred că ai dreptate, Clifford. În ceea ce mă privește, sunt de acord cu tine. Numai că viața ar putea să se schimbe total.

– Dar până să ne arate viața o față nouă, ești de acord?

– O, da! Cred că da, zău așa!

Se uita la un câine cocker spaniel care ieșise în fugă de pe o potecă lăturalnică și îi privea cu nasul în sus, scoțând un lătrat blând, catifelat. În urma câinelui venea cu pași vioi un bărbat cu o pușcă, ieșindu-le în întâmpinare de parcă s-ar fi pregătit să-i atace; dar omul se opri, îi salută, apoi se întoarse îndreptându-se în jos. Era noul paznic de vânătoare, însă o speriase pe Connie, căci apăruse amenințându-i parcă fioros. Așa îl văzuse ea, ca pe o amenințare bruscă apărută din senin.

Omul era îmbrăcat cu pantaloni de catifea reiată și purta jambiere… după moda veche, era roșu la față, avea o mustață roșcovană și ochii depărtați. Cobora panta repede.

– Mellors! strigă Clifford.

Omul se întoarse cu ușurință și salută cu un gest scurt, de soldat!

– Vrei să întorci căruciorul și să-l pornești? O să meargă apoi mai ușor, spuse Clifford.

Omul își lăsă imediat pușca să atârne pe umăr și se apropie cu aceleași mișcări rapide dar blânde, ca și când ar fi fost invizibil. Era de înălțime medie, slab și tăcut. Nu se uita deloc la Connie, numai la cărucior.

– Connie, acesta este noul paznic de vânătoare, Mellors. Nu ai cunoscut-o pe doamna, Mellors?

– Nu, domnule! veni cuvintele gata pregătite, neutre.

Bărbatul își ridică pălăria de acolo de unde stătea și își arătă părul des, aproape blond. O privi pe Connie drept în ochi cu o căutătură perfectă, fără teamă, impersonală, ca și când ar fi vrut să vadă ce e cu ea. O intimida. Connie plecă ușor sfioasă capul, iar bărbatul își mută pălăria în mâna stângă și îi făcu o plecăciune scurtă, ca un gentleman, dar nu rosti nici un cuvânt. Rămase un moment nemișcat, cu pălăria în mână.

– Dar ești aici de ceva timp, nu-i așa? întrebă Connie.

– De opt luni, doamnă… milady, se corectă el calm.

– Și îți place?

Connie îl privi drept în ochi. Ochii lui se îngustară puțin ironic, poate chiar impertinent.

– Da, desigur, milady! Aici am crescut…

Mai făcu o ușoară plecăciune, se întoarse, își puse pălăria și se duse să apuce căruciorul. La ultimele cuvinte, vocea îi alunecase în dialectul tărăgănat al localnicilor… poate că în batjocură, căci înainte vorbise fără urmă de accent dialectal. Putea fi foarte bine chiar un gentleman. Oricum, era un individ ciudat, rapid, aparte, singuratic, dar foarte sigur de el.

Clifford porni micul motoraș, omul întoarse căruciorul cu grijă și îl puse cu fața spre panta care cotea blând spre desișul întunecos de aluni.

– Asta este tot, Sir Clifford? întrebă bărbatul.

– Nu, ar fi mai bine să vii cu noi, în caz că se împotmolește. Motorul nu este suficient de puternic ca să tragă la deal.

Omul se uită în jur după câine… o privire grijulie. Cockerul se uită la el și dădu încet din coadă. În ochii lui apăru pentru o clipă un mic zâmbet, care își bătea joc de ea sau o tachina, apoi se stinse și chipul lui rămase fără expresie. Coborâră destul de repede panta, omul ținând mâna pe spătarul scaunului ca să-l stabilizeze. Semăna mai degrabă cu un soldat lăsat la vatră

decât cu un servitor. Și ceva din înfățișarea lui îi amintea lui Connie de Tommy Dukes.

Când ajunseră la crângul de aluni, Connie o luă brusc la fugă și deschise poarta spre parc. În timp ce stătea acolo și o ținea, cei doi bărbați trecură pe lângă ea, privind-o în treacăt: Clifford critic, celălalt bărbat cu o mirare curioasă, rece, impersonală, de parcă ar fi vrut să vadă cum arată. Iar Connie văzu în ochii lui albaștri, impersonali, o expresie de suferință și de detașare, dar și o anumită căldură. Dar de ce era așa de distant, așa de rece?

Odată trecut de poartă, Clifford opri căruciorul și omul veni repede, politicos, s-o închidă.

– De ce ai fugit să deschizi poarta? întrebă Clifford cu vocea lui liniștită, calmă care arăta că este nemulțumit. Ar fi făcut Mellors asta.

– Am crezut că o să mergi drept înainte, spuse Connie.

– Și să te las pe tine să alergi după noi? spuse Clifford.

– O, păi mie îmi place să mai și alerg câteodată!

Mellors apucă din nou de scaun, arătând absolut netulburat, dar Connie își dădu seama că înregistrase totul. În timp ce împingea scaunul în susul dealului spre parc, respira destul de des printre buzele întredeschise. Era de fapt cam fragil. În mod curios, plin de vitalitate, totuși fragil și vlăguit. Instinctul ei de femeie sesizase acest lucru.

Connie rămase în urmă și lăsă căruciorul să meargă mai departe. Ziua devenise cenușie; cerul mic albastru care se lăsase mai jos pe pervazul lui circular de ceață se închisese din nou, își pusese capacul, iar în aer se simțea un frig aspru. Curând avea să ningă. Totul era cenușiu, totul era cenușiu! Întreaga lume părea ponosită.

Căruciorul aștepta în vârful cărării roz. Clifford se uita în jur după Connie.

– Nu ești obosită, nu-i așa? întrebă el.

– O, nu! spuse ea.

Dar era. Simțea în ea un început de nemulțumire ciudată, de dorință obositoare. Clifford nu observase nimic: nu erau lucruri pe care să le conștientizeze. Dar străinul își dăduse seama. Pentru Connie, tot ce era în lumea și în viața ei părea ponosit, iar nemulțumirea ei era chiar mai veche decât dealurile acelea.

Ajunseră acasă și o luară prin spate, unde nu erau trepte. Clifford reuși să se mute cu ajutorul brațelor lui puternice și agile pe scaunul scund, cu care se deplasa prin casă. Connie mută apoi și greutatea picioarelor lui moarte după el.

Paznicul aștepta politicos să i se dea voie să plece și urmărea totul de aproape, nu lăsa să-i scape nimic. Se făcu palid, cuprins de un soi de teamă, când o văzu pe Connie cum ia în brațe picioarele inerte ale bărbatului și le pune în celălalt scaun, în timp ce Clifford pivota în loc. Era înspăimântat.

– Mulțumesc pentru ajutor, Mellors, spuse Clifford indiferent și manevră scaunul de-a lungul coridorului spre zona servitorilor.

– Nu mai doriți nimic, domnule? se auzi vocea neutră, venind parcă dintr-un vis.

– Nu, nimic, ziua bună!

– Ziua bună, domnule!

– Ziua bună! A fost drăguț din partea dumitale să împingi căruciorul în sus… Sper că nu a fost prea greu, spuse Connie, privind înapoi spre paznic, dincolo de ușă.

Ochii lui se întâlniră cu ai ei pentru o clipă, ca și când s-ar fi trezit din somn, deși era foarte conștient de prezența ei.

– O, nu, nu a fost prea greu! spuse el repede. Apoi vocea lui căpătă din nou accentul tărăgănat al localnicilor. Ziua bună, milady!

– Cine e paznicul tău de vânătoare? întrebă Connie la dejun.

– Mellors! L-ai văzut, spuse Clifford.

– Da, dar de unde a apărut?

– De nicăieri! E un băiat din Tevershall… fiul unui miner, așa cred.

– Și a fost și el miner?

– Cred că a fost fierar la platforma de sortare; fierar-șef. Dar a fost paznic aici vreo doi ani înainte de război… înainte să se înroleze. Tata a avut întotdeauna o părere bună despre el, așa că, atunci când s-a întors și s-a dus înapoi la fierărie, l-am luat aici ca paznic. Am fost chiar foarte încântat să-l iau… este aproape imposibil să găsești pe aici un om de ispravă ca paznic de vânătoare… și este nevoie de cineva care să-i cunoască pe oameni.

– Și nu e însurat?

– A fost. Dar nevasta lui s-a dus cu… cu diverși bărbați… în cele din urmă cu un miner de la Stacks Gate și cred că locuiește și acum acolo.

– Așadar, omul este singur?

– Mai mult sau mai puțin! O are pe maică-sa în sat… și cred că are și un copil.

Clifford se uită la Connie cu ochii lui ușor proeminenți, de un albastru pal, în care se citea o oarecare neliniște. Clifford părea tulburat în străfundul sufletului, dar acesta era ca atmosfera din Midlands, un amestec de ceață și fum. Și ceața părea că se târăște înainte. Așa că atunci când o privi pe Connie în felul acesta special, oferindu-i această informație specială, precisă, Connie simți că toată mintea lui se umple de această ceață, de acest neant. Și o înspăimânta. Îl făcea să pară impersonal, aproape de idioție.

Connie conștientiză vag una din marile legi ale sufletului omenesc: când sufletul emoțional primește șocul unei răni care nu ucide trupul, sufletul lasă impresia că se reface atunci când se reface trupul. Dar este numai o aparență. Nu este în realitate decât mecanismul unei obișnuințe reasumate. Treptat, treptat, rana sufletului începe să se facă simțită ca o vânătaie care adâncește treptat durerea cumplită, până când umple tot psihicul. Și când

credem că ne-am refăcut complet și am uitat, abia atunci efectele secundare se manifestă în tot ce au mai rău.

Așa era și cu Clifford. Din momentul în care „se făcuse bine“ și se întorsese la Wragby să-și scrie povestirile, simțindu-se sigur de viață, în ciuda a tot ceea ce suferise, părea să fi uitat și să-și fi recâștigat toată seninătatea. Dar acum, pe măsură ce anii se târau înainte încet, încet, Connie simțea cum vânătaia fricii și a groazei ieșea la iveală și se răspândea în el. Un timp, stătuse ascunsă atât de adânc și fusese atât de amorțită, încă păruse inexistentă. Acum începea să se afirme încet și să răspândească în jur teama, aproape paralizia. Clifford era încă stăpân pe mintea lui. Dar paralizia, vânătaia provocată de șocul prea mare, se întindea treptat în eul lui afectiv.

Și pe măsură ce se răspândea în el, Connie simțea că se răspândește și în ea. O spaimă interioară, un gol, o indiferență față de orice se răspândea treptat în sufletul ei. Când era emoționat, Clifford mai putea să vorbească admirabil și chiar să poruncească viitorului, ca atunci, în pădure, când o convinsese să facă un copil și să ofere un moștenitor domeniului Wragby. Dar în ziua următoare, toate cuvintele strălucitoare păreau niște frunze moarte care se sfărâmau și se transformau în praf, neavând nici o semnificație reală, spulberate de prima rafală de vânt. Nu erau frunzele unei vieți adevărate, pline de energia tinereții și aparținând unui copac. Erau numai o grămadă de frunze căzute dintr-o viață fără rost.

Aceasta era impresia pe care o încerca pretutindeni. Minerii de la Tevershall vorbeau din nou despre grevă și lui Connie i se părea că nici aceasta nu este o manifestare de energie, ci o vânătaie rămasă din război în așteptare, un cheag de sânge care acum se ridica încet la suprafață, provocând o uriașă durere, neliniște, stupefacție și nemulțumire. Vânătaia era profundă, profundă, profundă… vânătaia războiului fals, inuman. Va mai fi nevoie de mulți ani pentru ca sângele viu al generațiilor să dizolve uriașul cheag de sânge din vânătaie, ascuns adânc în suflete și în trupuri. Și era nevoie de o speranță nouă!

Sărmana Connie! Pe măsură ce anii treceau, teama de neantul din viața ei o afecta tot mai mult. Începea treptat să simtă viața mentală a lui Clifford și a ei însăși ca pe un neant. Căsnicia lor, viața lor împreună, bazată pe rutina

intimității despre care vorbea el! Erau zile când totul devenea un vid total, un pustiu. Erau numai cuvinte, așa de multe cuvinte! Singura realitate era golul, iar deasupra lui ipocrizia cuvintelor.

Clifford avea succes: zeița ticăloasă! Este adevărat că devenise aproape vestit, iar cărțile lui îi aduceau mii de lire. Fotografia lui apărea peste tot. Într-o galerie de artă era un bust al lui, și în alte două câte un portret. Părea cea mai modernă dintre vocile moderne. Cu un instinct fără greș al publicității, devenise în patru sau cinci ani unul dintre cei mai cunoscuți „tineri intelectuali“. Unde era intelectul, asta Connie nu prea vedea. Clifford era cu adevărat inteligent când era vorba de analiza ușor umoristică a oamenilor și a motivelor care distrug totul în urma lor. Dar era ca și când niște cățeluși s-ar fi jucat și ar fi sfâșiat pernele de pe canapea; numai că la el nu era nimic tineresc și jucăuș, ci ciudat de bătrânicios și desuet. Era straniu și fără noimă. Acesta era sentimentul care se făcea simțit și resimțit la infinit în străfundul sufletului lui Connie: era un fanion, o admirabilă etalare a nimicului. În același timp o etalare. Etalare! Etalare! Etalare!

Michaelis îl folosise deja pe Clifford ca personaj central într-una din piesele lui; schițase deja subiectul și scrisese primul act. Pentru că Michaelis se pricepea încă și mai bine decât Clifford că etaleze nimicul. Era ultima fărâmă de pasiune care mai rămăsese în acești bărbați: pasiunea de a afișa ceva. Din punct de vedere sexual erau lipsiți de pasiune, ba chiar morți. Iar lui Michaelis acum nu-i păsa de bani. Pe Clifford nu-l interesaseră niciodată în primul rând banii, deși câștiga bani ori de câte ori putea, căci banii sunt pecetea și ștampila succesului. Iar succesul era ceea ce își doreau ei. Amândoi doreau să afișeze ceva… să se etaleze pe ei înșiși în așa fel încât să capteze pentru câtva timp o populație cât mai vastă.

Era straniu… prostituarea zeiței ticăloase. Pentru Connie, întrucât era în afara jocului și devenise imună la atracția lui, era același nimic. Nici chiar prostituarea zeiței ticăloase nu însemna nimic, deși bărbații se prostituau de nenumărate ori. Și acesta era tot un nimic.

Michaelis îi scrisese lui Clifford despre piesă. Firește că ea știuse de piesă cu mult înainte. Iar Clifford era din nou emoționat. Avea să fie prezentat din nou, cineva avea să-l prezinte pe el, și asta într-o lumină avantajoasă. Îl invită pe Michaelis la Wragby cu Actul I.

Și Michaelis sosi. Era vară, iar el era îmbrăcat într-un costum de culoare deschisă, cu mănuși din piele de căprioară și orhidee mov pentru Connie, foarte drăguț, iar Actul I se bucură de mare succes. Până și Connie era emoționată… emoționată până în bucățica de măduvă a oaselor care îi mai rămăsese. Iar Michaelis, emoționat de puterea lui de a emoționa, era de-a dreptul minunat… și chiar frumos, în ochii lui Connie. Vedea în el imobilitatea străveche a rasei care nu mai poate fi deziluzionată, probabil o extremă a impurității care este pură. La capătul îndepărtat al prostituării lui supreme față de ticăloasa zeiță părea pur, pur ca o mască africană de fildeș care sculptează impuritatea în puritate, în curbele și planurile ei de fildeș.

Momentul lui de emoție autentică împreună cu cei doi soți Chatterley, când îi entuziasmase pur și simplu, fusese unul din momentele supreme din viața lui Michaelis. Reușise: îi entuziasmase. Chiar și Clifford fusese temporar îndrăgostit de el… dacă putem să ne exprimăm în acest fel.

Dar în dimineața următoare, Mick era mai stânjenit ca oricând; era neliniștit, frământat, cu mâinile fără astâmpăr în buzunarele pantalonilor. Connie nu-l vizitase în noaptea aceea… și nu știuse unde s-o caute. Cochetărie!… Tocmai în momentul lui de triumf!

Dimineața se duse sus în salonul ei. Connie știa că va veni. Iar neliniștea lui era vizibilă. O întrebă despre piesa lui… credea că e bună? Trebuia să audă cum este lăudată: asta îi producea plăcerea unei excitații cu mult mai puternice decât orice orgasm sexual. Iar Connie o lăudă cu generozitate. Cu toate acestea, în fundul sufletului ei, știa că nu reprezintă nimic.

– Uite ce este! spuse el brusc în cele din urmă. Ce-ar fi să facem lucrurile cinstit? De ce să nu ne căsătorim?

– Dar eu sunt căsătorită, spuse ea uluită și fără să simtă cea mai mică urmă de emoție.

– O, asta… o să-ți acorde divorțul… De ce să nu ne căsătorim? Eu vreau să mă însor. Știu că acesta ar fi cel mai bun lucru pentru mine… să mă însor și să duc o viață ordonată. Acum am o viață dublă care îmi sfâșie sufletul în bucățele. Uite, tu și cu mine, suntem făcuți unul pentru altul… ca mănușa

pentru mână. De ce să nu ne căsătorim? Vezi vreun motiv pentru care nu ne-am putea căsători?

Connie îl privea uluită: totuși nu simțea nimic. Bărbații aceștia erau cu toții la fel, nu se gândeau la nimic. Se aprindeau dintr-odată ca o petardă și se așteptau să te lași și tu purtată de val odată cu ei.

– Dar eu sunt deja căsătorită, spuse ea. Nu pot să-l părăsesc pe Clifford, știi asta.

– De ce nu? Dar de ce nu? strigă el. După șase luni, nici n-o să-și mai dea seama că ai plecat. Nu știe că mai există cineva în afară de el. Din câte văd, omul nu-ți este de nici un folos, nu este preocupat decât de el însuși.

Connie simți că era ceva adevăr în asta. Dar mai simțea și că Mick era departe de a fi un model de altruism.

– Nu sunt oare toți bărbații preocupați de ei înșiși? întrebă ea.

– O da, mai mult sau mai puțin, recunosc. Bărbatul trebuie să fie așa ca să răzbească. Dar nu despre asta e vorba. Problema este ce fel de viață îi oferă bărbatul unei femei. Poate s-o facă să se simtă al naibii de bine sau nu? Dacă nu poate, nu are dreptul la femeie…

Se opri și se uită la ea cu ochii lui mari, căprui, aproape hipnotici.

– Eu consider că pot să ofer unei femei o viață oricât de bună își dorește. Cred că pot să garantez asta, spuse el.

– Și ce fel de viață bună? întrebă Connie, privind la el cu un fel de uimire care semăna a emoție, dar fără să simtă absolut nimic pe dinăuntru.

– Orice fel de viață bună, la naiba, orice! Rochii, bijuterii până la un punct, orice club de noapte dorești, să faci cunoștință cu oricine dorești, să călătorești și să fii cineva oriunde te duci… La naiba, orice fel de viață bună.

Vorbea cu o strălucire aproape triumfătoare în ochi, iar Connie se uita la el uluită, dar fără să simtă absolut nimic. Abia dacă era puțin gâdilată la

suprafața gândirii ei de perspectivele luminoase pe care i le oferea. Abia dacă reacționa cât de cât la exterior, deși altădată ar fi fost mișcată. Nu simțea absolut nimic, nu putea „să-și dea drumul“. Ședea pur și simplu acolo și privea uimită, dar nu simțea nimic, numai din când în când adulmeca mirosul extrem de neplăcut al zeiței ticăloase.

Mick ședea ca pe ace, se apleca în față pe scaun și se holba la ea aproape în pragul isteriei: aștepta muncit de vanitate ca ea să spună „Da!“ sau era cuprins de panică de teama că ea va spune „Da!“ – cine putea spune?

– Trebuie să mă gândesc, spuse ea. Nu pot să spun acum. Poate să pară că Clifford nu contează pentru mine, dar nu este așa. Când te gândești cât de handicapat este…

– O, la naiba cu toate! Dacă începem să ne lăudăm cu neputințele aș putea să spun și eu cât sunt de singur și cât de singur am fost întotdeauna și toate celelalte, bla, bla! La naiba, dacă un individ nu are altceva cu ce să se laude decât cu handicapurile lui…

Se întoarse într-o parte, frământându-și nervos mâinile în buzunarele pantalonilor. În aceeași seară îi spuse:

– Ai să vii la mine în cameră la noapte, da? Eu nu știu unde naiba e camera ta.

– Foarte bine! spuse ea.

Fusese un amant mai excitat în noaptea aceea, cu goliciunea aceea fragilă a lui de copil. Connie nu reuși să ajungă la apogeu înainte ca el să termine. Și îi trezise o dorință mistuitoare cu goliciunea și moliciunea trupului lui de băiețel; fu nevoită să continue după ce el terminase, zbătându-se într-un tumult sălbatic și mișcând din șolduri în timp ce el stătea înfipt eroic și prezent în ea, încordându-și toată voința și dorința de a se oferi, până când ajunse și ea la apogeu, scoțând mici strigăte ciudate.

Când în cele din urmă se despărți de ea, îi spuse cu o voce amară, aproape disprețuitoare:

– Nu poți să-ți dai drumul în același timp cu bărbatul, nu-i așa? Trebuie să te satisfaci singură! Trebuie să-ți faci numărul!

Micul discurs din acel moment fusese unul din șocurile vieții ei. Deoarece această manieră pasivă de a se dărui era în mod clar singura lui modalitate de a avea un act sexual.

– Ce vrei să spui? întrebă ea.

– Știi ce vreau să spun. Mai continui ore întregi după ce eu am terminat… și eu trebuie să mă țin cu dinții până când reușești să te satisfaci prin propriile eforturi.

Connie rămăsese perplexă în fața acestei brutalități neașteptate chiar în momentul în care radia de o plăcere imposibil de exprimat în cuvinte și simțea chiar și un fel de iubire pentru el. Pentru că, de fapt, ca mai toți bărbații moderni, termina aproape înainte să înceapă. Și asta o obliga pe femeie să fie activă.

– Dar vrei și tu să continui ca să am și eu satisfacție? spuse ea.

– Vreau și eu! râse el sinistru. Asta-i bună! Vreau eu să stau înfipt cu dinții încleștați, ca să poți tu să termini cu mine!

– Și nu vrei? insistă ea.

Bărbatul evită întrebarea.

– Toate femeile sunt la fel, la naiba! spuse el. Fie nu termină deloc, de parcă ar fi moarte acolo… fie așteaptă până bărbatul e terminat de tot și atunci încep să se trezească, iar bărbatul trebuie să reziste. N-am avut niciodată o femeie care să termine exact în același moment cu mine.

Connie auzi numai pe jumătate această nouă informație masculină. Era înmărmurită de înverșunarea lui împotriva ei… de această brutalitate de neînțeles. Se simțea atât de nevinovată.

– Dar vrei să am și eu satisfacție, nu-i așa? repetă ea.

– O, foarte bine! Sigur că vreau! Dar al naibii să fiu dacă să stai înfipt așa așteptând ca femeia să termine este cine știe ce amuzament pentru un bărbat…

Acest mic discurs fusese una din loviturile cele mai puternice din viața lui Connie. Ucisese ceva în ea. Nu-l plăcuse foarte mult pe Michaelis; până nu începuse el, nu-l dorise. De fapt, nu-l dorise niciodată cu adevărat. Dar odată ce el începuse, i se păruse cât se poate de firesc să ajungă și ea la apogeu cu el. Aproape că îl iubise pentru asta… în seara aceea aproape că îl iubise, aproape că dorise să se mărite cu el.

Probabil că el simțise instinctiv lucrul acesta și de aceea simțise nevoia să zdrobească tot spectacolul dintr-o singură lovitură: castelul din cărți de joc se prăbușise. Toată predispoziția ei sexuală pentru el, pentru orice bărbat, se prăbușise în noaptea aceea. Viața ei se despărțise definitiv de a lui, ca și când bărbatul nici n-ar fi existat vreodată.

Zilele trecură apoi pentru ea anoste. Acum nu mai era nimic decât acea rutină goală pe care Clifford o numea viață integrată, doi oameni care își duceau traiul îndelungat împreună, care s-au obișnuit să fie împreună unul cu altul în aceeași casă.

Goliciune! Să accepte marele pustiu al vieții părea să fie singurul scop al vieții. Toate nenumăratele lucruri mici și importante care alcătuiau laolaltă suma totală a nimicului!

Mais où sont les neiges d'antan? – cunoscut vers din balada lui François Villon, Ballade des dames du temps jadis (Balada doamnelor din alte vremuri)

Capitolul 6

– De ce bărbații și femeile nu se mai plac unii pe alții în zilele noastre? îl întrebă Connie pe Tommy Dukes, care era mai mult sau mai puțin oracolul ei.

– O, dar se plac! Nu cred să fi existat vreodată – de când s-a inventat specia umană – o perioadă în care bărbații și femeile să se placă așa de mult unii pe alții ca în zilele noastre. Se plac sincer! De exemplu, eu! Chiar că îmi plac mai mult femeile decât bărbații. Sunt mai curajoase, cu ele poți să fii mai sincer.

Connie reflectă la aceasta.

– A, da, dar nu ai niciodată nimic de-a face cu ele! spuse ea.

– Eu? Dar ce altceva fac eu în momentul de față decât să discut absolut sincer cu o femeie?

– Da, dar să vorbești…

– Și ce altceva aș putea face în plus dacă ai fi bărbat, decât să discut absolut sincer cu tine?

– Probabil că nimic. Dar o femeie…

– Femeia vrea s-o placi și să stai de vorbă cu ea, dar în același timp s-o iubești și s-o dorești; iar mie mi se pare că cele două lucruri se exclud reciproc.

– Dar n-ar trebui!

– Fără îndoială că nici apa nu ar trebui să fie așa de udă cum este; exagerează cu umezeala. Dar așa este! Îmi plac femeile și vorbesc cu ele, așadar nu le iubesc și nu le doresc. Cele două lucruri nu se întâmplă în același timp la mine.

– Eu cred că ar trebui.

– Foarte bine. Faptul că lucrurile ar trebui să fie altceva decât sunt nu ține de domeniul meu.

Connie se gândi la cele spuse.

– Nu este adevărat, spuse ea. Bărbații pot să iubească femeile și să stea de vorbă cu ele. Nu văd cum pot să le iubească fără să vorbească cu ele și fără să fie prietenoși și intimi. Cum se poate?

– Păi nu știu, spuse el. Ce rost are să generalizez? Eu îmi cunosc numai propriul caz. Îmi plac femeile, dar nu le doresc. Îmi place să vorbesc cu ele; dar vorbind cu ele devin intim într-o anumită direcție, care mă îndepărtează de ele în ceea ce privește sărutatul. Deci asta este! Dar nu mă lua pe mine ca exemplu general, probabil că sunt un caz special: unul dintre bărbații cărora le plac femeile, dar nu le iubesc pe femei, chiar le detestă, dacă mă forțează să pretind că iubesc sau că sunt angajat în vreun fel.

– Dar asta nu te întristează?

– De ce m-ar întrista? Câtuși de puțin! Dacă soarta mi-ar trimite femeia pe care o doresc, foarte bine. Dar întrucât nu cunosc nici o femeie pe care s-o doresc și nu văd niciodată vreuna… ei bine, presupun că sunt rece, dar unele femei îmi plac chiar foarte mult.

– Eu îți plac?

– Foarte mult! Și vezi bine că între noi nu se pune problema sărutatului, nu-i așa?

– Deloc! spuse Connie. Dar nu ar trebui să se pună?

– Pentru ce, pentru numele lui Dumnezeu? Îmi place și Clifford, dar ce ai spune dacă m-aș apuca să-l sărut?

– Dar nu este nici o diferență?

– Și în ce constă această diferență în ceea ce ne privește? Suntem ființe umane inteligente și treaba cu femeia și bărbatul rămâne în suspendare. Doar în suspendare. Cum ți-ar plăcea să mă apuc să fac pe masculul în acest moment și să fac paradă de sex?

– Mi-ar displăcea profund!

– Păi vezi! Ascultă ce-ți spun, dacă chiar sunt un mascul, n-am dat până acum de nici o femelă din specia mea. Și nu-i simt lipsa, mie îmi plac femeile. Cine poate să mă silească să iubesc sau să pretind că le iubesc, să joc jocul sexului?

– Eu nu. Dar nu este ceva greșit aici?

– Poate că tu simți așa, dar eu nu.

– Da, simt că este ceva greșit între bărbați și femei. Femeia nu mai are nici un fel de farmec pentru bărbat.

– Dar bărbatul pentru femeie?

Connie reflectă la cealaltă parte a întrebării.

– Nu prea, spuse ea sincer.

– Atunci hai să lăsăm lucrurile în pace, să fim numai decenți și simpli, ca niște ființe umane cumsecade una cu alta. Naiba s-o ia de atracție sexuală obligatorie! Eu o resping!

Connie știa că are dreptate. Totuși se simțea atât de dezolată, atât de dezolată și de pierdută! Se simțea ca un ciob pe fundul unui iaz amărât. Ce rost mai avea ea pe lume sau orice altceva?

Tinerețea din ea era cea care se revolta. Bărbații aceștia păreau atât de bătrâni și de reci. Totul părea bătrân și rece. Și Michaelis mai abitir ca toți; nu era bun de nimic. Bărbații nu doreau o femeie; nu doreau cu adevărat o femeie, nici măcar Michaelis.

Și bădăranii care pretindeau că o doresc și începeau jocul sexului erau mai răi decât toți.

Era dezolant, dar trebuia să te împaci cu situația. Era cât se poate de adevărat, bărbații nu aveau farmec pentru femei. Dacă puteai să te amăgești și să crezi că au, așa cum se amăgise ea în privința lui Michaelis, ăsta era cel mai bun lucru pe care puteai să-l faci. Între timp, continuai să viețuiești și atâta tot. Înțelegea foarte bine de ce oamenii se duceau la petreceri, la jazz și dansau charlestone până cădeau morți de oboseală. Trebuia să faci ceva cu tinerețea ta, căci altfel se irosea. Dar ce lucru înspăimântător, această tinerețe! Te simțeai la fel de bătrână ca Matusalem, iar treaba asta te măcina și nu-ți dădea pace. Ce viață meschină! Și fără perspectivă! Mai că îi părea rău că nu plecase cu Mick, că nu-și transformase viața într-o petrecere nesfârșită și o seară de jazz. Oricum, era mai bine decât să te îndrepți de unul singur spre mormânt.

Într-una din zilele ei proaste, plecă singură la plimbare prin pădure, mergând cu pași grei, fără țintă, fără să bage în seamă nimic, fără să știe nici măcar unde se află. Pocnetul unei puști nu departe de ea o făcu să tresară și o înfurie.

Apoi, pe măsură ce înainta, auzea voci și se dădu înapoi. Oameni! Nu voia să vadă oameni. Dar auzul ei ascuțit prinse și un alt sunet și tresări: era un copil care plângea. Deveni imediat atentă: cineva maltrata un copil. Porni în jos pe cărarea care șerpuia umedă, cu sufletul plin de resentimente. Se pregătea să facă o scenă de pomină.

Dând colțul văzu două siluete pe cărare în fața ei: paznicul de vânătoare și o fetiță cu o haină mov și o căciuliță pe cap care plângea.

– Ah, încetează o dată, ticăloasă mică și prefăcută! se auzi vocea furioasă a omului, iar copilul începu să plângă și mai tare.

Constance păși mai aproape cu ochii scânteind de mânie. Omul se întoarse și se uită la ea, o salută rece, dar era palid de furie.

– Ce s-a întâmplat? De ce plânge? întrebă Constance cu o voce severă, dar puțin gâtuită.

Pe chipul bărbatului se așternu un zâmbet slab batjocoritor.

– Poftim, n-aveți decât s-o întrebați, se răsti el morocănos în dialect pur.

Connie se simți ca și când ar fi pălmuit-o peste față și roși puternic. Dar își recăpătă stăpânirea de sine și se uită la el, cu ochii albaștri în flăcări.

– Te-am întrebat pe dumneata, spuse ea gâfâind.

Bărbatul făcu o mică plecăciune și își ridică pălăria.

– M-ați întrebat, milady, spuse el. Dar nu pot să vă spun.

Și redeveni soldatul impasibil, de nepătruns, dar palid de furie.

Connie se întoarse spre copil, o fetiță de nouă sau zece ani, roșie la față, cu părul negru.

– Ce s-a întâmplat, draga mea? Spune-mi de ce plângi? întrebă ea cu blândețea cuvenită și convenientă.

Alte urlete și mai puternice, conștiente de data aceasta. Și mai multă blândețe din partea lui Connie.

– Haide, haide, nu mai plânge! Spune-mi ce ți-au făcut!…

Tandrețe intensă în voce. În același timp, pipăi prin buzunarul jachetei împletite și avu norocul să găsească o monedă de șase penny.

– Uite, nu mai plânge! spuse ea și se aplecă în fața copilului. Uite ce am aici pentru tine!

Sughițuri, oftaturi, smiorcăieli, pumnișorul luat de pe fața congestionată și un ochi negru viclean aruncat o clipă spre monedă. Apoi alte plânsete, alte mângâieri.

– Haide, spune-mi ce s-a întâmplat, spune-mi! zise Connie, punând moneda în palma grăsuță a copilului, care se închise imediat deasupra ei.

– Este… ăăă… pisicuța!

Sughițuri și spasme de plâns pe terminate.

– Ce pisică, draga mea?

După o clipă de tăcere, pumnul timid care strângea moneda arătă spre tufișul de mure.

– Acolo!

Connie privi într-acolo și văzu o pisică mare neagră, întinsă pe jos și plină de sânge.

– O, făcu ea cu scârbă.

– Un braconier, milady, spuse bărbatul sarcastic.

Connie se uită furioasă la el.

– Nu e de mirare că fetița a început să plângă, spuse ea, dacă ai împușcat animalul în fața ei. Nu e de mirare că plânge!

Bărbatul se uită scurt și disprețuitor în ochii lui Connie, fără să-și ascundă sentimentele. Connie roși din nou: simțea că făcuse o scenă, dar omul nu se lăsase impresionat.

– Cum te cheamă? se adresă ea binevoitoare copilului. Vrei să-mi spui cum te cheamă?

Fetița își trase nasul, apoi răspunse afectat, cu o voce pițigăiată:

– Connie Mellors!

– Connie Mellors! Ce nume frumos! Și ai venit cu tăticul aici și el a împușcat o pisică? Dar era o pisică rea!

Copilul se uită la ea cu ochi îndrăzneți, analizând-o, evaluându-i atitudinea și compătimirea.

– Vreau să merg la buni, spuse fetița.

– Da? Dar unde este buni a ta?

Copilul ridică un braț și arătă în josul drumului.

– La căsuță!

– La căsuță! Și vrei să mergi la ea?

Câteva sughițuri mici, amintire a lacrimilor de mai înainte.

– Da!

– Vino cu mine, vrei să te duc eu? Vrei să te duc la bunica ta? Și atunci tăticul tău o să poată face ce are de făcut.

Se întoarse către bărbat.

– Este fetița dumitale, nu-i așa?

Acesta salută și făcu un gest abia schițat din cap de afirmație.

– Pot s-o duc acasă? întrebă Connie.

– Cum doriți.

Și o privi din nou în ochi cu acea privire calmă, detașată și iscoditoare. Era un om foarte singuratic și foarte independent.

– Vrei să vii cu mine acasă, la bunica ta, iubito?

Copila îi aruncă din nou o privire printre pleoape.

– Da! șopti ea.

Lui Connie nu-i plăcea micuța femeie răsfățată și vicleană. Cu toate acestea, o șterse pe față și o luă de mână. Paznicul salută în tăcere.

– Ziua bună! spuse Connie.

Se aflau cam la o milă de casa bunicii și Connie cea mare era deja bine informată de Connie cea mică atunci când căsuța pitorească a pazniculului apăru la orizont. Copila era plină până la refuz de șmecherii ca o mică maimuță și la fel de sigură pe ea.

Ușa casei era deschisă și din interior se auzea un zgomot. Connie se opri, fetița își scoase mâna dintr-a ei și fugi înăuntru.

– Buni! Buni!

– Ei, da' ce, v-ați și întors?

Bunica curăța soba de cărbune, era sâmbătă dimineață. Veni la ușă cu șorțul ei din pânză de sac, cu o perie neagră de cărbune în mână și cu funingine pe nas. Era o femeie micuță și uscățivă.

– Ei, ce este? făcu ea, ștergându-și repede fața cu mâna, când o văzu pe Connie stând afară.

– Bună dimineața! spuse Connie. Plângea și am adus-o acasă.

Bunica se uită repede împrejur și apoi la fetiță:

– Păi unde e taică-tău?

Fetița se agăță de fusta bunicii și începu să se smiorcăie.

– Era acolo, spuse Connie, dar a împușcat un motan care făcea braconaj și fetița a fost tulburată.

– O, nu trebuia să vă faceți probleme, Lady Chatterley, zău așa! Sigur că a fost foarte frumos din partea dumneavoastră, dar nu trebuia să vă deranjați. Ca să vezi!

Și bătrâna se întoarse spre fetiță:

– Lady Chatterley cea elegantă să-și facă griji din cauza ta! Zău că n-ar fi trebuit să se deranjeze.

– Nu m-a deranjat, am făcut o plimbare, spuse Connie zâmbind.

– Ba eu sunt sigură că a fost foarte drăguț din partea dumneavoastră! Așadar, a plâns! Știam eu că o să se întâmple ceva rău dacă se duc așa departe. Fetiței îi este frică de el, ăsta e adevărul. Parcă ar fi un străin pentru ea, zău așa, și nu cred că o să se înțeleagă vreodată prea ușor. Are purtări cam ciudate.

Connie nu știa ce să spună.

– Uite, buni! șopti fetița.

Bătrâna privi în jos la moneda de șase penny din mâna fetiței.

– O, i-ați dat și un ban! O, milady, nu trebuia, chiar nu trebuia! Vezi ce bună e Lady Chatterley cu tine! Zău așa, ești o fetiță tare norocoasă în dimineața aceasta!

Îi pronunțase numele așa cum făceau toți: Chat'ley. „Ce bună e Lady Chat'ley cu tine!"

Connie nu se putu opri să nu se uite la nasul bătrânei, iar aceasta se șterse din nou pe față cu dosul palmei, dar trecu pe lângă funingine.

Connie se îndepărta deja, iar bătrâna vorbea în urma ei:

– Vă mulțumesc foarte mult, Lady Chat'ley, chiar așa. Spune mulțumesc lui Lady Chat'ley! se adresă ea de astă dată fetiței.

– Mulțumesc! șopti pițigăiat fetița.

– Este o scumpete! râse Connie și se îndepărtă spunând „Ziua bună!", sincer ușurată să scape de această legătură.

Ce ciudat, își spuse ea, un bărbat atât de înalt și de mândru avea o mamă atât de micuță și de vioaie!

Iar bătrâna, imediat ce Connie plecase, se repezise la bucățica de oglindă din cămară și își examină fața. Văzând-o, bătu din picior înciudată.

– Bineînțeles că trebuia să mă prindă cu șorțul cel ros și cu fața murdară! Ce părere o să-și facă despre mine!

Connie mergea încet acasă, spre Wragby.„Acasă!“… era un cuvânt mult prea cald pentru hardughia aceea mare și ponosită. Dar era un cuvânt care își avusese vremea lui. Acum era cumva anulat. Lui Connie i se părea că toate cuvintele mari fuseseră anulate pentru generația ei: iubire, bucurie, fericire, acasă, mamă, tată, soț, toate aceste cuvinte mari, dinamice, erau acum pe jumătate moarte și mureau tot mai mult de pe o zi pe alta. Acasă era un loc în care trăiai, iubire era un lucru cu care nu te amăgeai, bucurie era un cuvânt aplicat unui charleston bun, fericire era un termen de ipocrizie folosit ca să blufezi față de alți oameni, tatăl era un individ care își savura propria existență, soțul era un bărbat cu care trăiai și cu care aveai o viață spirituală. Cât despre sex, ultimul dintre cuvintele mari, acesta era numai un termen tip cocktail pentru excitația care te cuprindea un timp, apoi te lăsa mai stors ca oricând. Jumulit! Era ca și când însuși materialul din care erau făcute ar fi fost ceva ieftin și s-ar fi scămoșat fără nici un motiv.

Tot ce mai rămânea cu adevărat, era un stoicism încăpățânat; iar în acesta era o oarecare plăcere. În însăși experiența nimicului vieții, fază după fază, fâșie cu fâșie era un fel de satisfacție sumbră. Deci asta este! Aceasta era întotdeauna ultima propoziție: cămin, iubire, căsnicie, Michaelis: Deci asta este! Iar când cineva murea, ultimele cuvinte adresate vieții erau: Deci asta este!

Banii? Poate că aici nu se putea spune același lucru. Întotdeauna doreai bani. Bani, Succes, zeița ticăloasă, cum continua s-o numească Tommy Dukes după Henry James, toate acestea erau o necesitate. Nu puteai să-ți cheltuiești ultimul ban și să spui: Deci asta a fost! Nu, dacă trăiai fie și numai încă zece minute, tot mai voiai câțiva bănuți pentru una sau alta. Numai ca să meargă treaba înainte mecanic, și tot aveai nevoie de bani. Trebuia să-i ai. Banii trebuia să-i ai. De fapt, nu aveai nevoie de nimic altceva. Deci asta este!

Asta pentru că, firește, nu e vina ta că ești în viață. Odată ce ești în viață, banii sunt o necesitate și singura necesitate absolută. De restul poți să te lipsești dacă trebuie neapărat. Dar nu și de bani. Emfatic spus, asta este!

Se gândea la Michaelis, la banii pe care i-ar fi avut cu el; dar nici asta nu-și dorea. Prefera suma mai mică pe care o câștiga Clifford scriind cu ajutorul ei; faptul că îl ajuta realmente să câștige bani. „Clifford și cu mine câștigăm o mie două sute de lire anual din scris“; așa își spunea ea. Să facă bani! Să-i facă! Din nimic. Din piatră seacă! Ultima ispravă omenească de care să fii mândru! Restul nu este decât o aiureală!

Așa că porni cu pas greoi și apăsat spre casă, să-și unească din nou forțele cu Clifford, să mai scoată altă povestire din nimic: iar povestirea însemna bani. Se pare că lui Clifford îi păsa foarte mult dacă povestirile lui erau considerate literatură de prim rang sau nu. Pe ea n-o interesa. Nu au nimic în ele! așa spusese tatăl ei. O mie două sute de lire pe an! Acesta era răspunsul sec și definitiv.

Când ești tânăr, scrâșnești din dinți, te încrâncenezi și reziști până când banii încep să curgă din nevăzut; era o chestiune de putere. Era o chestiune de voință. O emanație subtilă, subtilă și puternică a voinței pornită de la tine îți aducea înapoi nimicul misterios al banilor, un cuvânt pe o bucată de hârtie. Era un fel de magie, în mod sigur era un triumf. Zeița ticăloasă! Ei bine, dacă tot trebuie să te prostituezi, n-are decât să fie zeița ticăloasă! Puteai întotdeauna s-o disprețuiești chiar în timp ce te prostituai cu ea, ceea ce era un lucru bun.

Clifford mai avea, firește, o mulțime de tabuuri și fetișuri infantile. Voia să fie considerat „chiar bun“, ceea ce era o adevărată aiureală. Bun cu adevărat era ceea ce prindea la public. Nu era de nici un folos să fii bun și să nu te știe nimeni. Era ca și când cei mai mulți dintre oamenii „cu adevărat buni“ pierduseră autobuzul. La urma urmelor, ai de trăit o singură viață, iar dacă pierzi autobuzul, rămâi pur și simplu în stradă, laolaltă cu toate celelalte eșecuri.

Connie se gândea să petreacă iarna următoare la Londra, împreună cu Clifford. Ea și Clifford prinseseră autobuzul așa că acum puteau să călătorească puțin pe platforma de sus, ca să fie văzuți.

Dar lucrul cel mai rău era că Clifford tindea să devină vag, absent și să cadă într-una din crizele lui de depresie. Rana din psihicul lui începea să se facă simțită. Lui Connie îi venea să urle. O, Doamne, dacă însuși mecanismul conștiinței mergea atât de prost, ce se putea face? Să le dai pe toate la naiba, ai făcut ce ai putut! Trebuia oare să renunți de tot?

Uneori plângea cu lacrimi amare, dar chiar în timp ce plângea își spunea: Proastă ce ești, dai apă la șoareci! Ca și când asta te-ar ajuta cu ceva!

De când cu Michaelis se hotărâse să nu-și mai dorească nimic. Părea soluția cea mai simplă pentru o problemă altfel insolubilă. Nu dorea nimic altceva decât ceea ce avea; voia să meargă mai departe cu ceea ce avea: Clifford, povestirile, Wragby, titlul de Lady Chatterley, bani și faimă, așa cum erau… voia să meargă mai departe cu toate acestea. Iubire, sex, toate treburile de felul acesta nu însemnau nimic. Înghite în sec și uită! Dacă nu te mai gândești la ele nu înseamnă nimic. Mai ales sexul… nimic! E de ajuns să te hotărăști și problema e rezolvată. Sexul și un cocktail: amândouă durează cam la fel de mult și au cam același efect, fiind de fapt cam același lucru.

Dar un copil, un bebeluș! Asta era o altă senzație. Ar fi abordat cu multă delicatețe o astfel de experiență. Trebuia să se gândească la un bărbat și, lucru curios, nu exista nici un bărbat pe lume de la care să-și dorească un copil. Copiii lui Mick! Ce gând respingător! Ca și când ar face un copil cu un iepuroi! Tommy Dukes? Era foarte drăguț, dar nu-l puteai asocia cu un prunc, cu altă generație. Totul se termina cu el. Iar dintre celelalte numeroase cunoștințe ale lui Clifford nu era nici un bărbat care să nu-i trezească disprețul la gândul că ar putea face un copil cu el. Erau mai mulți care ar fi fost absolut acceptabili ca amanți, chiar și Mick. Dar să-i lase să-i facă un copil! Pfui! Ce umilință abominabilă!

Deci asta este!

Cu toate acestea, lui Connie îi rămăsese gândul la copil. Stai, stai! O să-i treacă pe toți bărbații din generația ei prin sită să vadă dacă nu găsește pe cineva care să corespundă. „Du-te pe străzile și drumurile Ierusalimului și vezi dacă găsești un bărbat“. Fusese imposibil să se găsească un bărbat în Ierusalimul profetului, deși erau mii de bărbați. Dar un bărbat! C’est autre chose![16]

Ideea ei era că ar trebui să fie străin: nu un englez și încă și mai puțin irlandez. Un străin adevărat.

Dar, stai, stai! Iarna viitoare va merge cu Clifford la Londra; iarna următoare îl va duce în străinătate, în sudul Franței, în Italia. Stai! Nu era nici o grabă cu copilul. Era problema ei personală, singura chestiune în care, în felul ei ciudat, femeiesc, era serioasă până în adâncul sufletului. Nu avea de gând să riște cu cineva întâlnit întâmplător, nu ea! Puteai să-ți iei un amant aproape în orice moment, dar un bărbat care să-ți facă un copil… stai, stai! Este cu totul altceva! „Du-te pe străzile și ulicioarele din Ierusalim…“ Nu era o chestiune de iubire; era problema bărbatului. Păi, personal, ar putea chiar să-l urască. Dacă el era bărbatul acela, ce mai conta ura personală? Chestiunea aceasta privea o altă parte din persoana ei.

Ploua ca de obicei și cărările erau prea îmbibate de apă pentru căruciorul lui Clifford. Însă Connie ieșea la plimbare. Se ducea în fiecare zi, de cele mai multe ori în pădure, unde era cu adevărat singură. Nu vedea pe nimeni acolo.

Dar astăzi Clifford dorea să-i transmită un mesaj paznicului și cum servitorul era la pat căci avea gripă – se pare că întotdeauna era cineva care avea gripă la Wragby – Connie spusese că va trece ea pe la locuința lui.

Aerul era moale și mort, ca și când lumea însăși ar fi murit încet. Cenușie, jilavă și tăcută, chiar fără târșâitul picioarelor minerilor, pentru că minele lucrau după program redus, iar astăzi fuseseră închise de tot. Sfârșitul sfârșiturilor!

În pădure, totul era inert și neclintit, numai de pe crengile goale cădeau picături mari, scoțând un zgomot sec. În rest, printre copacii bătrâni nu era decât adâncimea unei inerții cenușii fără speranță, tăcere și nimic.

Connie pășea îngândurată. Dinspre pădurea bătrână venea un soi de melancolie care o alina oarecum mai mult decât asprimea insensibilă a lumii de afară. Îi plăcea aerul introspectiv al peteculuide pădure, reticența necuvântătoare a copacilor bătrâni. Păreau însăși întruchiparea puterii tăcerii, dar o prezență vitală totodată. Și ei așteptau: așteptau cu obstinație, cu stoicism și emanau puterea tăcerii. Poate că își așteptau numai sfârșitul;

să fie tăiați, duși de acolo, sfârșitul pădurii, iar pentru ei sfârșitul sfârșiturilor. Dar poate că tăcerea lor puternică și aristocratică, poate că tăcerea unor copaci puternici însemna altceva.

Când ieși din pădure pe latura nordică, văzu casa paznicului, o clădire de cărămidă cafenie, întunecată, cu frontoane și hornuri frumoase, care părea nelocuită, atât era de tăcută și de însingurată. Dar o șuviță de fum se înălța din horn și grădina împrejmuită cu gard din fața casei era săpată și foarte îngrijită. Ușa era închisă.

Acum, când ajunsese aici, se simțea foarte intimidată de acest bărbat cu ochii care vedeau în mod curios atât de departe. Nu-i plăcea să-i aducă ordine și îi venea să plece de acolo. Bătu încetișor, dar nu veni nimeni. Mai bătu o dată, dar nu suficient de tare. Nici un răspuns. Se uită pe geam și văzu o încăpere mică, întunecoasă, o intimitate aproape sinistră care nu-și dorea să fie invadată.

Rămase pe loc ascultând și i se păru că aude niște sunete venind din spatele casei. Pentru că nu reușise să se facă auzită, prinse curaj și nu se dădu bătută.

Ocoli casa. În spatele ei se înălța un povârniș abrupt, astfel încât curtea din spate era adâncită și înconjurată de un zid scund de piatră. Dădu colțul casei și se opri. În curticica mică, la numai doi pași de ea, bărbatul se spăla, inconștient de prezența ei. Era gol până la brâu, cu pantalonii de catifea atârnând în jos pe coapsele lui bine făcute. Spatele zvelt era îndoit peste un lighean mare cu apă și săpun, în care își cufunda capul și îl scutura apoi cu mișcări mici, rapide, ridicând în sus brațele vânjoase și albe și apăsându-și urechile cu mâinile ca să scoată apa cu clăbuci din ele. Se mișca rapid, ca o nevăstuică, jucându-se în apă și era absolut singur. Connie se dădu după colțul casei și se întoarse repede în pădure. Fără să vrea, avusese un șoc. La urma urmelor, nu era decât un bărbat care se spăla, un lucru destul de banal, Dumnezeu știe ce era cu ea!

Totuși era o experiență oarecum vizionară într-un anume fel. O izbise drept în plex. Văzuse pantalonii cum atârnau stângaci pe șoldurile pure, delicate, albe, cu oasele puțin ieșite în evidență și simțise parcă suflul de singurătate al unei ființe absolut singure care o copleșise. Nuditatea perfectă, albă,

solitară a unei creaturi care trăiește singură și este singură și în lăuntrul ei. Iar dincolo de aceasta, o anumită frumusețe a creaturii pure. Nu materia frumuseții, nici chiar trupul frumuseții, ci o sclipire, flacăra caldă, albă a unei vieți unice, dezvăluindu-se în contururi care pot fi atinse: un trup!

Connie primise șocul viziunii direct în pântec și știa; zăcea acum în lăuntrul ei. Dar cu mintea era înclinată să ridiculizeze totul. Un bărbat care se spală în curtea din spate! Fără îndoială cu un săpun galben, urât mirositor! Îi era oarecum ciudă; de ce se simțea atât de năucită de această intimitate vulgară?

Așa că își luă distanța cuvenită față de ea însăși, dar după un timp se așeză pe un buștean. Era prea derutată ca să gândească. Totuși, în ghemul încâlcit al gândurilor ei era hotărâtă să-i transmită omului mesajul pentru care venise. Nu se putea lăsa intimidată. Îi va da timp să se îmbrace, dar nu să plece. Probabil că avea de gând să se ducă undeva.

Se întoarse încet înapoi ascultând. Când se apropie, casa arăta la fel. Un câine lătră și Connie bătu la ușă, cu inima bătând să-i spargă pieptul.

Auzi cum bărbatul cobora ușor scările. Deschise ușa repede și o uimi. Arăta și el stânjenit, dar în clipa următoare fața i se destinse și râse:

– Lady Chatterley! exclamă el. Nu vreți să intrați?

Purtarea lui era atât de firească și de amabilă, încât păși fără sfială peste prag și intră în cămăruța oarecum sumbră.

– Am venit cu un mesaj din partea lui Sir Clifford, spuse ea încet, aproape fără să respire.

Bărbatul se uită la ea cu ochii aceia albaștri ai lui care vedeau totul și o făceau să-și întoarcă fața puțin într-o parte. Lui i se părea drăguță, aproape frumoasă în timiditatea ei și puse imediat stăpânire pe situație.

– Nu doriți să luați loc? întrebă el, presupunând că ea nu va dori. Ușa rămăsese deschisă.

– Nu, mulțumesc! Sir Clifford se întreabă dacă nu ai vrea să… și îi transmise mesajul, privind fără să vrea din nou în ochii lui. Iar acum ochii lui aveau o privire caldă și blajină, mai ales pentru o femeie, fermecător de caldă, blajină și liniștitoare.

– Foarte bine, Lady Chatterley. Mă voi ocupa de aceasta de îndată.

Primind un ordin, atitudinea lui se schimbase, parcă se acoperise cu un strat de duritate și distanțare. Connie șovăi, ar fi trebuit să plece. Dar se uită de jur împrejur la camera curată, ordonată, dar mohorâtă, cu un fel consternare.

– Locuiești singur aici? întrebă ea.

– Absolut singur, Înălțimea Voastră.

– Dar mama dumitale…

– Mama locuiește în casa ei din sat.

– Cu fetița? întrebă Connie.

– Cu fetița.

Fața lui netedă, oarecum obosită, dobândi o expresie indefinibilă de zeflemea. Era o față care se schimba tot timpul.

– Nu, spuse el, văzând întrebarea de pe chipul lui Connie, mama vine și îmi face curat sâmbăta; restul îl fac eu singur.

Connie se uită din nou la el. Ochii lui zâmbeau iarăși, oarecum zeflemitor, dar erau calzi și albaștri și într-un anume fel, blânzi. O nedumerea. Era îmbrăcat în pantaloni, cu o cămașă de flanel și o cravată gri, avea părul moale și umed, fața palidă și îngrijorată. Când încetau să râdă, ochii lui reflectau o mare suferință, totuși fără să-și piardă căldura. Dar paloarea izolării pusese stăpânire pe el; pentru el, Connie nu mai era acolo.

Connie ar fi vrut să spună atât de multe lucruri, dar nu spunea nimic. Ridică numai privirile din nou spre el și murmură:

– Sper că nu te-am deranjat.

Micul zâmbet zeflemitor îi îngustă ochii.

– Doar mă pieptănam, dacă nu vă supărați. Îmi pare rău că nu am vestonul pe mine, dar nu știam cine bate la ușă. Aici nu bate nimeni la ușă și surprizele sunt rău prevestitoare.

Porni în fața ei pe poteca din grădină ca să-i deschidă poarta. Era numai în cămașă, fără haina ponosită de catifea, iar Connie remarcă din nou cât de subțire și zvelt era, puțin adus de umeri. Când trecu pe lângă el, simți ceva tineresc și strălucitor în părul lui blond și în ochii lui ageri. Trebuie să fi avut vreo treizeci și șapte, treizeci și opt de ani.

Porni prin pădure, știind că el o urmărește cu privirea; fără să vrea, se simțea foarte tulburată.

Iar el, în timp ce se întorcea în casă, își spunea: „E drăguță, chiar este! Este mai drăguță decât își dă seama!“

Se gândi foarte mult la el; nu semăna deloc a paznic de vânătoare, nici măcar a muncitor; deși avea ceva comun cu localnicii. Dar avea și ceva foarte neobișnuit.

– Paznicul de vânătoare, Mellors, este o persoană ciudată, îi spuse ea lui Clifford. Ar putea fi aproape un gentleman.

– Serios? făcu Clifford. N-am observat.

– Dar nu crezi că are ceva special în el? insistă Connie.

– Cred că este un om de ispravă, dar nu știu mare lucru despre el. S-a întors din armată anul trecut, e mai puțin de un an de atunci. Din India, așa cred. Poate că a prins câte ceva pe acolo, poate că a fost ordonanță la vreun ofițer și și-a cizelat comportamentul în această funcție. Unii așa au făcut. Dar nu le este de nici un folos, imediat ce se întorc acasă, trebuie să-și reia vechiul loc.

Connie îl privi atentă pe Clifford. Vedea la el atitudinea clară de respingere a oricărei persoane dintr-o clasă inferioară care ar putea avansa și știa că aceasta este o trăsătură caracteristică a rasei lui.

– Dar nu crezi că are totuși ceva special? întrebă ea.

– Sincer să fiu, nu! N-am observat nimic.

Clifford se uită la ea curios, stingherit, pe jumătate bănuitor. Iar Connie simți că nu-i spune adevărul; nu-și spunea nici lui însuși adevărul, asta era. Îi displăcea orice sugestie că ar putea exista o ființă omenească excepțională. Oamenii trebuie să fie mai mult sau mai puțin la nivelul lui sau mai jos.

Connie resimți din nou îngustimea de gândire și meschinăria bărbaților din generația ei. Erau așa de mărginiți, de înspăimântați de viață!

Asta este altceva (în limba franceză în original)

Capitolul 7

Când se duse sus în camera ei, Connie făcu ceea ce nu mai făcuse de mult: își scoase toate hainele de pe ea și se privi în oglinda mare. Nu știa ce anume caută sau la ce anume se uită, dar mișcă lampa până când aceasta o lumină din plin.

Și se gândi, așa cum se gândise atât de des, ce lucru fragil, ușor de rănit și destul de jalnic este trupul uman gol; parcă neterminat, incomplet!

Se spunea că are o siluetă frumoasă, dar acum era cam demodată: cam prea feminină, nu semăna suficient cu un adolescent. Nu era foarte înaltă, era puțin scoțiană și scundă; dar liniile ei aveau o grație fluidă, curgeau în jos și ar fi putut fi considerată chiar frumoasă. Pielea ei era ușor roșiatică, membrele aveau un anumit calm, trupul respira o bogăție plină, fluidă, dar ceva lipsea.

În loc să-și împlinească curbele ferme, rotunjite în jos, trupul ei se aplatiza și devenea cam aspru. Era ca și când nu ar fi beneficiat suficient de soare și căldură; oarecum cenușiu și lipsit de sevă. Dezamăgit de feminitatea lui adevărată, nu reușise să rămână adolescentin, nici străveziu, nici transparent; în schimb, devenise opac.

Avea sânii mici, atârnând în formă de pară. Dar nu erau coapte, erau amărui, atârnând acolo fără rost. Iar pântecele își pierduse rotunjimea strălucitoare și proaspătă din tinerețe, din zilele petrecute cu tânărul german care o iubise fizic cu adevărat. Pe atunci, pântecele ei era tânăr și plin de așteptări, cu o înfățișare a lui proprie. Acum atârna puțin, era cam plat, mai slab, nedospit. Și coapsele la fel, cândva erau atât de vioaie și de sclipitoare în rotunjimea lor feminină, acum erau și ele plate, turtite, fără rost.

Totul trupul ei era fără rost, devenea inexpresiv și opac, o substanță insignifiantă. O făcea să se simtă îngrozitor de deprimată și lipsită de speranță. Ce speranță mai avea? Era bătrână, bătrână la douăzeci și șapte de ani, carnea ei nu mai avea pic de strălucire. Era bătrână din cauza neglijării și a refulării. Da, a refulării. Femeile moderne își menținеau trupurile

strălucitoare ca porțelanul datorită îngrijirilor exterioare. În interiorul porțelanului nu era nimic; dar ea nici măcar nu era strălucitoare. Viața asta mentală! Dintr-odată simți că o urăște cu o furie crescândă, escrocheria asta!

Se uită la reflexia din oglindă a spatelui, a taliei, a șoldurilor ei. Slăbise, dar nu-i stătea bine. Încrețitura care se forma în talie, când se apleca să se uite, arăta obosită; și cândva arătase așa de veselă! Și panta alungită a coapselor și a feselor își pierduse vigoarea și plinătatea. S-au dus! Numai tânărul german le iubise, dar acesta murise de aproape zece ani. Cum mai trecea timpul! Băiatul acela sănătos, cu senzualitatea lui proaspătă și stângace, pe care pe atunci o privea cu atâta dispreț! Unde s-o mai găsească acum? Dispăruse din rândul bărbaților. Aceștia își aveau acum spasmele lor jalnice de două secunde ca Michaelis; dar nici vorbă de senzualitate umană sănătoasă, care încălzește sângele și împrospătează întreaga ființă.

Totuși considera că cea mai frumoasă parte a ei este panta lină a coapselor pornind de la curbura spatelui și rotunjimea calmă, somnoroasă a feselor. Ca niște dâmburi de nisip, cum spun arabii, moi și alunecând în jos într-o pantă lungă. Aici viața încă mai lâncezea în așteptarea speranței. Dar și aici slăbise, era necoaptă, astringentă.

Însă partea din față a trupului ei o făcea de-a dreptul nefericită. Începuse deja să atârne, cu tot felul de subțirimi care atârnau, aproape ofilite, îmbătrânind înainte să fi trăit cu adevărat. Se gândi la copilul pe care ar fi putut să-l poarte. Era oare în stare?

Își trase cămașa de noapte pe ea și se băgă în pat, unde începu să plângă amar. Și în amărăciunea ei ardea o indignare rece împotriva lui Clifford, împotriva scrierilor și a conversațiilor lui: împotriva tuturor bărbaților de felul acesta, care jefuiau femeia până și de trupul ei.

Nedreptate! Nedreptate! Sentimentul unei nedreptăți fizice profunde o ardea până în adâncul sufletului.

Cu toate acestea, de dimineață se trezi la ora șapte și se duse jos la Clifford. Trebuia să-l ajute în toate chestiunile intime, căci nu avea valet și refuza să accepte o servitoare. Soțul menajerei, care îl cunoștea de când era copil, îl

ajuta și îl ridica; dar Connie îi făcea toaleta personală și o făcea cu dragă inimă. Era datoria ei și dorea să facă tot ce poate.

De aceea aproape că nu pleca niciodată de la Wragby, niciodată mai mult de o zi sau două; atunci doamna Betts, menajera, îl ajuta pe Clifford. Iar el, așa cum era inevitabil, lua orice serviciu drept ceva ce i se cuvine. Așa era firesc să fie.

Cu toate acestea, în adâncul sufletului ei, Connie simțea cum o mistuie un sentiment de nedreptate, senzația că este înșelată. Sentimentul fizic al nedreptății este periculos, odată ce este trezit. Trebuie să aibă o supapă de evacuare, căci altfel îl mistuie pe cel în care a fost trezit. Sărmanul Clifford nu avea nici o vină. Nefericirea lui era și mai mare. Totul făcea parte din catastrofa generală.

Totuși nu era oare și vina lui într-un anumit fel? Această lipsă de căldură, această lipsă de contact fizic simplu, cald, asta nu era din vina lui? Nu era niciodată cald, nici măcar amabil, numai prevenitor, atent, într-un fel manierat și rece! Dar niciodată cald, așa cum poate fi un bărbat cald cu o femeie, așa cum până și tatăl ei putea s-o încălzească pe Connie, cu acea căldură a bărbatului care se simțea bine și asta și intenționa, dar putea s-o mângâie și pe femeie cu o părticică din pasiunea lui masculină.

Clifford nu era așa. Întreaga lui rasă era altfel. Erau cu toții închiși în sine și distanți, iar pentru ei căldura însemna prost gust. Trebuia să te descurci fără cea primită de la alții și să ți-o păstrezi pe a ta; ceea ce era foarte bine dacă făceai parte din aceeași clasă și din aceeași rasă. Atunci puteai să rămâi rece și foarte respectabil, să-ți păstrezi cumpătul și să te desfeți cu satisfacția că ți-l păstrezi. Dar dacă erai din altă clasă și din altă rasă nu mergea; nu avea nici un haz să-ți tot păstrezi cumpătul mereu și să ai sentimentul că faci parte din clasa conducătoare. La ce bun, din moment ce nici măcar cei mai inteligenți aristocrați nu aveau nimic pozitiv de care să se cramponeze, iar regula lor era în realitate o farsă, nu era câtuși de puțin o regulă? Ce rost avea? Totul era un nonsens rece.

În Connie mocnea un sentiment de revoltă. La ce bun toate acestea? Ce rost are sacrificiul ei, ce rost are să-și dedice viața lui Clifford? Ce cauză servea el, de fapt? Avea un simț rece al vanității care nu avea nici un fel de

contacte umane calde, era corupt ca un speculant de cea mai joasă speță, arzând de dorință să se prostitueze în fața zeiței ticăloase a Succesului. Nici chiar certitudinea lui rece și detașată că aparține clasei conducătoare nu-l împiedica pe Clifford să alerge gâfâind cu limba scoasă după zeița ticăloasă. La urma urmelor, Michaelis era mai demn în această privință și avea de departe mai mult succes. Chiar așa, dacă te uitai mai bine la Clifford, vedeai că este un bufon, și este mai umilitor să fii bufon decât un om lipsit de scrupule.

Dintre cei doi bărbați, Michaelis îi era mult mai de folos lui Connie decât Clifford. Și chiar și el avea mai multă nevoie de ea. Orice soră bună ar fi putut avea grijă de picioarele schiloade ale lui Clifford! Cât despre efortul eroic, Michaelis era un șobolan eroic, iar Clifford era un pudel care făcea pe grozavul.

La ei în casă locuiau și alte persoane, printre acestea Eva, mătușa lui Clifford, Lady Bennerley. Era o femeie subțirică de șaizeci de ani, cu nasul roșu, văduvă, dar cu aspect de „grande dame“. Făcea parte dintr-o familie foarte bună și avea forța necesară s-o ducă mai departe. Connie o plăcea, era atât de încântător de simplă și de sinceră, în măsura în care dorea să fie sinceră și amabilă la modul superficial. În sinea ei, era o femeie foarte sigură pe sine și de aceea îi considera pe ceilalți oameni inferiori. Nu era câtuși de puțin snoabă, era mult prea sigură pe ea însăși. Stăpânea perfect jocul de societate de a face față oricărei situații și de a-i face pe ceilalți să țină cont de ea.

Era amabilă cu Connie și încerca să pătrundă în sufletul femeii cu burghiul ascuțit al simțului ei înnăscut de observație.

– Ești cu adevărată minunată, după părerea mea, îi spuse ea lui Connie. Ai făcut miracole pentru Clifford. Personal, eu n-am văzut în el nici un geniu în față și acum iată-l, în toată splendoarea!

Mătușa Eva era cât se poate de mândră de succesul lui Clifford. O altă pană la pălăria familiei! Nu-i păsa nici cât negru sub unghie de cărțile lui, dar de ce i-ar fi păsat?

– O, nu cred că este meritul meu! spuse Connie.

– Trebuie să fie! Nu poate fi al altcuiva. Și mi se pare că nu te bucuri suficient de el.

– Cum așa?

– Uite cum stai închisă aici! I-am spus și lui Clifford: Dacă fata asta se va revolta într-o zi, numai tu ești de vină!

– Dar Clifford nu-mi refuză nimic niciodată, spuse Connie.

– Uite ce este, copila mea, spuse Lady Bennerley și își puse o mână pe brațul ei. O femeie poate fie să-și trăiască viața, fie să trăiască pentru a se căi fiindcă nu a trăit-o. Crede-mă!

Și mai sorbi o înghițitură de coniac, ceea ce poate că reprezenta forma ei de căință.

– Dar eu îmi trăiesc viața mea, nu-i așa?

– Nu după părerea mea! Clifford ar trebui să te ducă la Londra, să te lase să mergi peste tot. Prietenii lui sunt foarte buni pentru el, dar ce sunt pentru tine? Dacă aș fi în locul tău, aș zice că nu este suficient. Lași să-ți treacă tinerețea și ai să-ți petreci bătrânețea, ba chiar și vârsta de mijloc, regretând-o.

Înălțimea Sa se cufundă într-o tăcere contemplativă, alinată de coniac.

Dar Connie nu avea chef să meargă la Londra și să fie călăuzită prin lumea bună de Lady Bennerley. Nu se simțea chiar foarte stilată pentru lumea bună și nici n-o interesa. Și simțea răceala ciudată, care vestejea totul pe dedesubt: era ca pământul din Labrador, cu flori mici și vesele la suprafață, dar înghețat bocnă treizeci de centimetri mai jos.

Tommy Dukes era și el la Wragby și mai era încă un bărbat, Harry Winterslow și Jack Strangeways cu soția sa, Olive. Conversația era mult mai dezlânată decât atunci când erau acolo numai prietenii obișnuiți și toți erau puțin cam plictisiți, pentru că vremea era proastă și nu aveau decât biliardul și pianola dacă voiau să danseze.

Olive citea o carte despre viitor, când copiii vor putea fi crescuți în borcane, iar femeile vor fi „imunizate“.

– Drăguță treabă! spuse ea. Și atunci femeia va putea să-și trăiască viața ei.

Strangeways voia copii și ea nu.

– Cum ți-ar plăcea să fii imunizată? o întrebă Winterslow cu un zâmbet urât.

– Sper că sunt; de la natură, spuse ea. Oricum, viitorul va avea mai mult sens, iar femeia nu va mai trebui să fie trasă în jos de „funcțiile“ ei.

– Poate că va pluti cu totul în spațiu, spuse Dukes.

– Cred că o civilizație avansată ar trebui să înlăture multe dintre dizabilitățile fizice, spuse Clifford. De pildă, treaba asta cu dragostea, ne-am putea lipsi de ea. Cred că ar fi posibil, dacă s-ar putea crește copiii în borcane.

– Nu! strigă Olivia. Asta ar putea să lase mai mult loc pentru amuzament.

– Eu cred că, dacă va dispărea treaba cu dragostea, spuse Lady Bennerley visătoare, altceva îi va lua locul. Poate morfina. Puțină morfină peste tot în aer. Ar fi admirabil de revigorant pentru toată lumea.

– Guvernul să pompeze eter în aer sâmbăta, ca să avem un weekend vesel! spuse Jack. Mi se pare corect, dar unde o să ajungem miercuri?

– Atât timp cât poți să uiți de trup, ești fericit, spuse Lady Bennerley. Iar în momentul în care începi să fii conștient de trupul tău, ești nenorocit. Așadar, pentru ca civilizația să servească la ceva, trebuie să ne ajute să uităm de trup și atunci timpul va trece în mod fericit fără ca noi să ne dăm seama.

– Să ne ajute să scăpăm de tot de trupurile noastre, spuse Winterslow. A venit timpul ca omul să înceapă să-și perfecționeze propria natură, mai ales partea fizică.

– Imaginați-vă că am pluti ca fumul de țigară, spuse Connie.

– Asta nu se va întâmpla, spuse Dukes. Vechiul nostru spectacol se va duce de râpă; civilizația noastră este pe cale să se prăbușească. Va ajunge în prăpastia fără fund, în abis. Și credeți-mă, singura punte peste acest abis va fi falusul.

– O, nu fi imposibil, generale! strigă Olive.

– Și eu cred că civilizația noastră este pe cale să se prăbușească, spuse mătușa Eva.

– Și ce va veni după ea? întrebă Clifford?

– N-am nici cea mai mică idee, dar ceva presupun că va veni, spuse doamna în vârstă.

– Connie spune că vor fi oameni ca niște firișoare de fum, Olive spune că vor fi femei imunizate și copii în borcane, iar Dukes că falusul este puntea către ceea ce urmează. Mă întreb oare ce va fi cu adevărat? spuse Clifford.

– O, nu-ți mai bate capul! Hai să ne vedem de ziua de astăzi, spuse Olive. Numai grăbiți-vă cu sticla de făcut copii și lăsați-ne în pace pe noi, sărmanele femei.

– S-ar putea să fie și bărbați reali în faza următoare, spuse Tommy. Bărbați reali, inteligenți, sănătoși și femei frumoase și sănătoase! Nu ar fi aceasta o schimbare, o schimbare enormă față de noi? Noi nu suntem bărbați și femeile nu sunt femei. Inventăm numai experimente mecanice și intelectuale improvizate. S-ar putea să vină chiar o civilizație de bărbați și femei autentici, în locul găștii noastre de indivizi deștepți, toți la nivelul de inteligență al unui copil de șapte ani. Ar fi chiar mai uluitor decât oamenii de fum și copiii în borcane.

– O, când lumea începe să vorbească despre femei adevărate, eu mă retrag, spuse Olive.

– Firește că nimic altceva din noi nu merită să existe decât spiritul, spuse Winterslow.

– Spirtul! spuse Jack, bând whisky cu sifon.

– Așa crezi? Dați-mi reînvierea trupului! spuse Dukes.

– Dar va veni, cu timpul, după ce vom împinge puțin mai departe bolovanul cerebral. Vom avea atunci o democrație a pipăitului, în locul democrației buzunarului.

Ceva răsuna ca un ecou în lăuntrul lui Connie: „Dați-mi democrația pipăitului, resurecția trupului!“ Nu știa ce înseamnă asta, dar o liniștea, așa cum se întâmplă cu lucrurile fără sens.

Oricum, totul era extrem de stupid și se plictisise îngrozitor de toți și de toate, de Clifford, de mătușa Eva, de Olive și Jack, de Winterslow și chiar și de Dukes. Vorbe, vorbe, vorbe! Ce iad era trăncăneala asta continuă!

Dar nici după ce plecară cu toții nu se simți mai bine. Continua să meargă înainte cu greu, dar exasperarea și iritarea puseseră stăpânire pe partea de jos a trupului ei și nu mai avea scăpare. Zilele treceau una după alta cu o ciudată lipsă de durere, dar nu se întâmpla nimic. Numai că slăbea; chiar și menajera observase și o întrebase ce se întâmplă. Până și Tommy Dukes insista că nu arată bine, deși ea îi spunea că se simte bine. Numai că începuse să se teamă de lespezile funerare sinistre cu acea albeață specifică și respingătoare a marmurei de Carrara, la fel de detestabile ca niște dinți falși; stăteau înfipte în dealul de la poalele bisericii din Tevershall, Connie le vedea din parc și îi provocau o durere sumbră. Strălucirea dinților falși hidoși ai lespezilor funerare de pe deal îi producea o senzație cumplită de oroare. Simțea că nu este departe momentul când va fi ea însăși îngropată acolo, adăugată la grupul sinistru de sub lespezile și monumentele funerare din acest Midlands murdar.

Avea nevoie de ajutor și știa: așa că îi scrise un mic cri du coeur surorii ei, Hilda.

„Nu mă simt prea bine în ultima vreme și nu știu ce se întâmplă cu mine.“

Și Hilda veni din Scoția, unde își stabilise domiciliul. Veni în martie, singură, conducând un automobil sprinten de două locuri. Străbătu aleea

claxonând pe pantă, coti apoi în jurul ovalului de iarbă în care creșteau doi mesteceni sălbatici și opri pe peronul din fața casei.

Connie coborî în fugă pe scări. Hilda opri motorul, coborî și își sărută sora.

– Connie! strigă ea. Ce e cu tine?

– Nimic! spuse Connie, oarecum rușinată. Dar știa cât de suferindă arăta în comparație cu Hilda. Ambele surori aveau aceeași piele aurie, același păr castaniu și aceeași conformație fizică puternică, caldă. Dar acum Connie era slabă și pământie la față, cu gâtul subțire și gălbejit ieșind din pulover.

– Dar ești bolnavă, fetițo! spuse Hilda cu aceeași voce blândă, șoptită ca și a surorii ei. Hilda era cu aproape doi ani mai mare decât Connie.

– Nu, nu sunt bolnavă. Poate că sunt plictisită, spuse Connie pe un ton jalnic.

Flacăra luptei se aprinse pe chipul Hildei: așa blândă și calmă cum părea, Hilda era o femeie cu suflet de amazoană, nu era făcută să fie pe placul bărbaților.

– Locul ăsta nenorocit! spuse ea blând, privind la sărmanul, bătrânul și dărăpănatul Wragby cu o ură autentică. Hilda arăta blândă și caldă ca o pară coaptă, dar era o adevărată amazoană de viță veche.

Se duse calmă la Clifford. Acesta remarcă ce bine arăta, dar se dădu înapoi din fața ei. Rudele soției lui nu aveau manierele lui și nu respectau eticheta lui. Le considera mai degrabă niște outsideri, dar odată ce pătrunseseră în viața lui, trebuia să le accepte.

Clifford ședea cu spatele drept și dichisit în scaunul lui, cu părul lui blond și lucios, cu fața proaspătă, cu ochii puțin proeminenți de un albastru pal, cu o expresie indescifrabilă, dar foarte manierat. Hilda își spuse că este morocănos și stupid, în timp ce el aștepta. Avea un aer plin de aplomb, dar Hildei nu-i păsa de aerele lui; era stăpână pe situație și chiar dacă ar fi fost papa sau împăratul ar fi fost același lucru.

– Connie nu arată bine deloc, spuse ea cu vocea ei blândă, fixându-l cu ochii strălucitori, verzi și frumoși.

Arăta foarte feciorelnică, la fel ca și Connie; dar Clifford sesiza tonul încăpățânării scoțiene de dedesubt.

– A slăbit puțin, spuse el.

– Și n-ai făcut nimic?

– Crezi că este necesar? întrebă el, cu cea mai suavă rigiditate englezească, căci cele două lucruri merg adesea mână-n mână.

Hilda se mulțumi să se încrunte fără să răspundă; riposta nu era punctul ei forte, după cum nu era nici al lui Connie; așa că se încruntă, iar el se simți mult mai stingherit decât dacă ar fi spus ceva.

– Am s-o duc la un doctor, spuse Hilda în cele din urmă. Îmi poți sugera un doctor bun prin împrejurimi?

– Îmi pare rău, nu.

– Atunci am s-o duc la Londra, unde am un doctor în care putem avea încredere.

Deși fierbea de furie, Clifford nu spuse nimic.

– Presupun că pot să rămân aici peste noapte, spuse Hilda scoțându-și mănușile, și mâine o duc cu mașina în oraș.

Bărbia lui Clifford se îngălbenise de furie și seara și albul ochilor i se îngălbenise puțin. Îl durea ficatul. Dar Hilda era în continuare sinceră și delicată.

– Trebuie să ai o infirmieră sau pe cineva care să aibă grijă de tine personal. De fapt, ar trebui să ai un servitor, spuse Hilda când se așezară aparent calmi să-și bea cafeaua după cină.

Vorbea cu vocea ei blândă, aparent amabilă, dar Clifford se simțea de parcă l-ar fi izbit cu o măciucă în cap.

– Așa crezi? spuse el rece.

– Sunt sigură! Este absolut necesar! Ori așa, ori tata și cu mine o luăm pe Connie de aici câteva luni. Asta nu mai poate continua.

– Ce nu mai poate continua?

– Nu te uiți la copila asta? întrebă Hilda, privindu-l drept în ochi. În momentul acela, Clifford arăta ca un rac uriaș fiert; sau cel puțin așa credea ea.

– Connie și cu mine vom discuta despre asta, spuse el.

– Am discutat deja eu cu ea, spuse Hilda.

Clifford fusese mult timp pe mâna infirmierelor; nu putea să le sufere, pentru că nu-i lăsau nici un fel de intimitate. Și un servitor!… nu putea suferi să vadă un bărbat foindu-se în jurul lui. Aproape că era mai bine o femeie. Dar de ce nu Connie?

Cele două surori plecară cu mașina de dimineață. Connie arăta precum mielul de Paște, foarte mică alături de Hilda, care ținea volanul. Sir Malcolm era plecat, dar casa din Kensington era deschisă.

Doctorul o examină cu grijă pe Connie și o întrebă ce fel de viață duce.

– Văd uneori fotografia dumneavoastră și a lui Sir Clifford în revistele ilustrate. Sunteți aproape vedete, nu-i așa? Uite așa cresc fetițele mici și liniștite, deși dumneavoastră sunteți și acum tot o fetiță, cu toate revistele ilustrate. Nu, nu! Nu aveți nimic din punct de vedere organic, dar nu mai merge! Nu mai merge! Spuneți-i lui Sir Clifford să vă aducă în oraș, să vă ducă în străinătate și să vă distreze. Trebuie să vă distrați, neapărat. Vitalitatea dumneavoastră este mult prea scăzută; fără nici un fel de rezerve. Nervii inimii sunt deja puțin slăbiți; o, da! Nimic altceva decât nervii! V-aș trimite direct o lună la Cannes sau la Biarritz. Dar nu aveți voie să

continuați în felul acesta, nu se poate, vă spun! Altfel nu răspund pentru consecințe. Vă consumați viața fără să o reînnoiți. Trebuie să aveți parte de divertismente, să vă amuzați și să vă distrați în mod sănătos. Vă consumați vitalitatea fără a produce alta în loc. Nu mai puteți continua așa, trebuie să știți. Depresia! Evitați depresia!

Hilda strângea din fălci și asta însemna ceva.

Michaelis află că erau în oraș și veni în mare grabă cu un buchet de trandafiri.

– Ce este, ce s-a întâmplat? strigă el. Arăți ca o umbră. N-am mai văzut niciodată o asemenea schimbare. De ce nu mi-ai spus? Vino la Nisa cu mine! Vino în Sicilia. Acum este foarte frumos acolo. Ai nevoie de soare! Ai nevoie de viață! Te topești pe picioare! Vino cu mine! Vino în Africa! O, lasă-l pe Sir Clifford! Dă-l încolo și vino cu mine. Mă însor cu tine chiar în clipa în care îți acordă divorțul. Vino cu mine și gustă viața! Dumnezeu înseamnă iubire! Locul acela, Wragby, poate ucide pe oricine. Blestemat loc! Cumplit loc! Omoară pe oricine! Vino cu mine la soare! De soare ai nevoie, bineînțeles, și de un pic de viață normală.

Dar lui Connie i se oprea inima în loc la gândul să-l părăsească pe Clifford acolo și atunci. Nu putea s-o facă. Nu… nu! Pur și simplu nu putea. Trebuia să se întoarcă la Wragby.

Michaelis era dezamăgit. Hildei nu-i plăcea Michaelis, dar aproape că îl prefera lui Clifford. Cele două surori se întoarseră în Midlands.

Hilda vorbi cu Clifford, care avea albul ochilor tot gălbui când se întoarseră. În felul lui, era și el măcinat de gânduri. Dar fu nevoit să asculte tot ce-i spuse Hilda, tot ce spusese doctorul, firește nu și ce spusese Michaelis și rămase neclintit ascultând ultimatumul.

– Uite adresa unui servitor bun, care a îngrijit de un pacient invalid al doctorului până acum o lună, când omul a murit. Este un om foarte de treabă și sunt sigură că o să vină.

– Dar eu nu sunt invalid și nu vreau să am un servitor bărbat, spuse Clifford, sărmanul de el.

– Și aici ai adresele a două femei; am văzut-o pe una din ele, o să se descurce foarte bine: are în jur de cincizeci de ani, este liniștită, voinică, blândă și oarecum cultivată în felul ei…

Clifford se posomorî și mai tare și nu răspunse.

– Foarte bine, Clifford. Dacă nu stabilim ceva până mâine, îi telegrafiez tatei și o luăm pe Connie de aici.

– Connie vrea să plece? întrebă Clifford.

– Nu vrea, dar știe că trebuie. Mama a murit de cancer, provocat de griji. Nu ne putem asuma nici un risc.

Astfel, a doua zi, Clifford o propuse pe doamna Bolton, infirmiera parohială din Tevershall. Se pare că doamna Betts se gândise la ea. Doamna Bolton tocmai renunțase la îndatoririle ei din parohie ca să se angajeze ca infirmieră particulară. Clifford simțea o teamă cumplită la gândul să se lase pe mâna unei străine, dar doamna Bolton îl îngrijise o dată pe când avusese scarlatină și o cunoștea.

Cele două surori îi făcură imediat o vizită doamnei Bolton, care locuia într-o casă nouă dintr-un șir oarecum select pentru Tevershall. Descoperiră o femeie arătoasă, trecută bine de patruzeci de ani, în uniformă de infirmieră, cu guler alb și șorț, care tocmai se pregătea să-și facă un ceai în salonul mic, ticsit de mobilă.

Doamna Bolton era cât se poate de atentă și de politicoasă, părea foarte amabilă, vorbea puțin tărăgănat, dar într-o engleză corectă și, întrucât făcuse pe șefa cu minerii bolnavi timp de câțiva ani buni, avea o părere foarte bună despre ea însăși și o considerabilă siguranță de sine. Pe scurt, în lumea ei mică, făcea parte din clasa dominantă a satului și se bucura de foarte mult respect.

– Da, Lady Chatterley nu arată deloc bine! Întotdeauna a fost cam slăbuță, nu-i așa? Dar a slăbit rău în iarna aceasta! O, este greu, așa este! Sărmanul Sir Clifford! Ei, războiul ăsta e responsabil pentru multe!

Doamna Bolton era gata să vină imediat la Wragby, dacă îi dădea voie domnul doctor Shardlow. După lege, mai trebuia să lucreze încă două săptămâni ca infirmieră parohială, dar știți, puteau să găsească pe cineva în locul ei.

Hilda îi scrise doctorului Shardlow și în duminica următoare doamna Bolton sosi la Wragby cu două cufere. Hilda stătu de vorbă cu ea; doamna Bolton era dispusă oricând să stea de vorbă. Și părea așa de tânără! Cum îi aprindea pasiunea obrajii altfel palizi! Avea patruzeci și șapte de ani.

Soțul ei, Ted Bolton, murise în mină acum douăzeci și doi de ani, douăzeci și doi se făcuseră la Crăciunul trecut, chiar de Crăciun fusese, și o lăsase cu doi copii, unul încă sugar. O, prunca era acum măritată, Edith, cu un tânăr de la Boots Cash Chemists din Sheffield. Cealaltă era profesoară la Chesterfield; venea acasă la sfârșitul săptămânii, când nu era invitată undeva. Acum tinerilor le plăcea să se distreze, nu ca atunci când era ea tânără, Ivy Bolton.

Ted Bolton avea douăzeci și opt de ani când fusese ucis într-o explozie din mină. Un ortac din față strigase la ei să se lungească la pământ repede, că erau patru. Și toți s-au culcat imediat, numai Ted nu. Și a fost ucis. Apoi la anchetă stăpânii au spus că Ted se speriase și încercase să fugă și nu ascultase ordinul, așa că fusese de fapt din vina lui. Așa că despăgubirea a fost numai trei sute de lire și au făcut să pară că este mai mult un dar, decât o despăgubire legală, pentru că de fapt fusese vina lui. Și n-o lăsaseră să-i ia pe toți odată; ar fi vrut să-și deschidă un mic magazin. Dar au spus că fără îndoială că o să-i irosească, probabil pe băutură! Așa că trebuia să ia câte treizeci de șilingi pe săptămână. Da, trebuia să se ducă în fiecare luni de dimineață și să stea acolo două ore la coadă să-i vină rândul. Și ce putea să facă cu doi copii în brațe? Dar mama lui Ted fusese bună cu ea. Când copilul cel mic a început să meargă de-a bușilea, i-a luat pe amândoi la ea în timpul zilei, iar ea, Ivy Bolton, s-a dus la Sheffield și a făcut cursuri la ambulanță și apoi, în anul al patrulea, a făcut chiar un curs de infirmieră și a primit certificat. Era hotărâtă să devină independentă și să-și crească copiii.

Așa că fusese infirmieră la spitalul din Uthwaite, un post mic numai pentru un timp. Dar când Compania Minieră Tevershall, adică Sir Geoffrey, văzuse că se descurcă singură, au fost foarte buni cu ea și i-au dat postul de infirmieră districtuală și au susținut-o, asta trebuie să recunoască. Și rămăsese acolo de atunci, până acum când devenise ceva cam greu pentru ea: avea nevoie de ceva mai ușor, aveai foarte mult de alergat dacă erai infirmieră districtuală.

– Da, Compania a fost foarte bună cu mine, întotdeauna am spus asta. Dar n-am să uit niciodată ce au spus despre Ted, pentru că era un bărbat curajos, fără teamă din momentul în care punea piciorul în colivie și nu trebuia să-l eticheteze drept laș. Dar era mort și nu mai putea să spună nimic nimănui.

În timp ce vorbea, femeia lăsa să se vadă un amestec de sentimente. Îi plăceau minerii, căci avusese grijă de ei atâta timp; dar se considera mai presus de ei. Aproape că se simțea făcând parte din clasa de sus; dar în același timp în ea mocnea și un resentiment împotriva clasei conducătoare. Stăpânii! Într-o dispută între stăpâni și muncitori era întotdeauna de partea acestora din urmă. Dar când nu se punea problema unei divergențe, se considera superioară lor, aproape făcând parte din clasa de sus. Clasele superioare o fascinau, o atrăgeau prin pasiunea specială a englezului pentru superioritate. Așa că era încântată să vină la Wragby; încântată să stea de vorbă cu Lady Chatterley, zău așa, cu totul altceva decât nevestele simple ale minerilor! Spuse aceasta cu mult mai multe cuvinte. Și totuși se simțea un fel de pică pe care o avea împotriva familiei Chatterley; era pica pe care o purta tuturor stăpânilor.

– Da, firește, aceasta ar fi istovit-o pe Lady Chatterley! Este o adevărată binecuvântare că are o soră care i-a venit în ajutor. Bărbații nu se gândesc, nici cei de sus, nici cei de jos, consideră că ceea ce face o femeie pentru ei este de la sine înțeles. O, de cât ori nu le-am spus eu asta minerilor! Dar este greu și pentru Sir Clifford, știți, să fie așa infirm. Au fost întotdeauna o familie mândră și distantă, așa cum se și cuvine să fie. Iar acum să ajungă așa! Și este foarte greu și pentru Lady Chatterley, poate chiar mai greu pentru ea. Ce mult pierde! Eu l-am avut pe Ted numai trei ani, zău așa, dar cât l-am avut am avut un soț pe care nu l-am putut uita niciodată. Era unul într-o mie și frumos ca lumina zilei. Cine s-ar fi gândit că o să moară? Parcă

nici până astăzi nu-mi vine să cred, nu mi-a venit să cred niciodată, deși l-am spălat cu mâinile mele. Dar pentru mine n-a fost niciodată mort, nu, n-a fost niciodată mort. Nu m-am împăcat niciodată cu asta.

La Wragby apăruse o voce nouă, foarte nouă pentru Connie; și îi trezea atenția în mod deosebit.

În prima săptămână petrecută la Wragby, doamna Bolton fusese foarte tăcută, atitudinea ei autoritară și sigură de sine o părăsise, avea emoții. Cu Clifford era timidă, aproape speriată și tăcută. Lui îi plăcea asta și curând și-a recăpătat siguranța de sine, lăsând-o să-și vadă de treburile ei fără ca măcar s-o bage în seamă.

– Este o nonentitate utilă! spunea el.

Connie deschidea ochii mirată, dar nu-l contrazicea. Atât de diferite pot fi impresiile a două persoane diferite!

Și Clifford începu curând să o privească de sus, tratând-o pe infirmieră ca un stăpân. Ea se cam așteptase la aceasta și el o necăjea fără să-și dea seama. Suntem atât de susceptibili față de ceea ce se așteaptă de la noi! Minerii fuseseră ca niște copii, vorbeau cu ea, îi spuneau ce îi doare în timp ce îi bandaja sau îi îngrijea. O făcuseră întotdeauna să se simtă importantă, aproape superumană în munca ei. Iar acum Clifford o făcea să se simtă mică, ca o servitoare și ea accepta aceasta fără un cuvânt, adaptându-se la cerințele clasei superioare.

Venea fără să rostească o vorbă, cu fața ei lungă, frumoasă și privirile în jos, să-l îngrijească. Și întreba foarte umilă:

– Să fac asta acum, Sir Clifford? Să fac asta?

– Nu, mai încolo. O să-ți spun s-o faci mai târziu.

– Foarte bine, Sir Clifford.

– Vino peste o jumătate de oră.

– Foarte bine, Sir Clifford.

– Și ia hârtiile astea vechi de aici, te rog!

– Foarte bine, Sir Clifford.

Pleca tiptil și peste o jumătate de oră se întorcea tiptil înapoi. Era umilită, dar nu-i păsa. Era alături de clasa de sus. Nu avea resentimente față de Clifford și nici nu-i displăcea; acesta făcea parte dintr-un fenomen, fenomenul numit oamenii din clasa de sus, pe care până acum nu-i cunoscuse, dar pe care acum trebuia să-i cunoască. Se simțea mai în largul ei cu Lady Chatterley și la urma urmelor stăpâna casei este cea care contează cel mai mult.

Doamna Bolton îl ajuta seara pe Clifford să se culce și dormea apoi într-o cameră vizavi de a lui, de unde venea imediat când acesta suna după ea în timpul nopții. Îl ajuta și dimineața și curând ajunse să-i facă toaleta completă, bărbierindu-l chiar în maniera ei blândă, feminină. Era foarte pricepută și competentă și curând știu cum să pună stăpânire pe el. La urma urmelor, nu diferea prea mult de mineri, când îi săpuneai bărbia sau îi frecai ușor țepii din barbă. Atitudinea distantă și lipsa de sinceritate n-o deranjau; trăia o experiență nouă.

Dar Clifford, în sinea lui, n-o iertase niciodată pe Connie pentru că lăsase îngrijirile lui personale pe seama unei femei străine plătite. Își spunea că aceasta ucide adevărata floare a intimității dintre el și ea. Dar pe Connie n-o deranja. Frumoasa floare a intimității lor era ca o orhidee, un bulb parazit care se lipise de trunchiul vieții ei și producea, după părerea ei, niște flori meschine.

Acum avea mai mult timp pentru ea, putea să cânte încet la pian sus, în camera ei și să cânte: „Nu atinge urzica, pentru că legăturile iubirii sunt greu de dezlegat“. Nu-și dăduse seama până foarte târziu cât de greu erau de dezlegat, aceste legături ale iubirii. Dar slavă Domnului că le dezlegase! Era așa de bucuroasă să fie singură, să nu trebuiască să vorbească tot timpul cu el. Când era singur, Clifford bătea și bătea și bătea la infinit la mașina de scris. Dar când nu „lucra“ și ea era acolo, vorbea, vorbea întotdeauna: nenumărate analize mici ale oamenilor și ale motivelor, ale rezultatelor, personajelor și personalităților, iar ea se săturase. Ani de zile le adorase,

până când se săturase și dintr-odată fusese prea mult. Era fericită să fie singură.

Era ca și când mii și mii de mici rădăcini și fire ale conștiinței crescuseră în el și în ea împreună într-o masă încâlcită, până când nu mai avuseseră unde să se înghesuie și planta era pe moarte. Acum, în mod calm și subtil, dezgolea încâlceala din conștiința lui și a ei, rupea firele blând, unul câte unul, cu răbdare și cu nerăbdarea de a se elibera. Dar legăturile unei astfel de iubiri sunt mai greu de dezlegat decât multe alte legături: deși sosirea doamnei Bolton fusese de mare ajutor.

Dar Clifford tot mai dorea să aibă vechile seri intime de discuții cu Connie: de discuții sau de lecturi cu voce tare. Dar acum putea aranja ca doamna Bolton să vină la ora zece să-i întrerupă. La ora zece Connie putea să se ducă sus și să fie singură. Cu doamna Bolton, Clifford era pe mâini bune.

Doamna Bolton lua masa împreună cu doamna Betts în camera menajerei, căci se înțelegeau bine. Și era ciudat cât de mult păreau să se fi apropiat apartamentele servitorilor: chiar lângă ușa biroului lui Clifford, când înainte erau atât de departe. Doamna Betts ședea câteodată în camera doamnei Bolton și Connie le auzea cum vorbeau cu voce scăzută și simțea vibrația diferită, puternică a clasei muncitorilor care aproape că invada salonul în care era singură cu Clifford. Atât de mult se schimbase Wragby prin sosirea doamnei Bolton.

Iar Connie se simțea eliberată, era într-o altă lume, simțea că respiră altfel. Dar tot era înspăimântată când se gândea cât de multe rădăcini, poate chiar vitale, erau împletite cu ale lui Clifford. Cu toate acestea, respira mai liber și o nouă etapă era pe cale să înceapă în viața ei.

Capitolul 8

Doamna Bolton o urmărea cu ochi grijulii și pe Connie, simțind că trebuie să-și extindă și asupra ei protecția feminină și profesionistă. O îndemna mereu pe Lady Chatterley să meargă la plimbare, să se ducă la Uthwaite, să iasă la aer, căci Connie luase obiceiul să stea nemișcată în fața căminului, prefăcându-se că citește; sau cosând fără chef, aproape fără să iasă deloc din casă.

La puțin timp după ce plecase Hilda, într-o zi în care sufla vântul, doamna Bolton spuse:

– De ce nu faceți o plimbare prin pădure să vedeți narcisele galbene din spatele casei paznicului de vânătoare? Este cea mai încântătoare priveliște pe care o puteți vedea într-o plimbare de o zi. Și ați putea să vă puneți câteva la dumneavoastră în cameră; narcisele sălbatice sunt atât de vesele, nu-i așa?

Narcise sălbatice! La urma urmelor, nu poți să fierbi tot timpul în suc propriu! A venit din nou primăvara… „Anotimpurile se întorc, dar nu se întoarce la mine Ziua, sau dulcea apropiere a Serii și a Dimineții.“[17]

Și paznicul, trupul acela zvelt, alb, ca pistilul singuratic al unei flori invizibile! Uitase de el în depresia ei de nedescris. Dar acum se trezise ceva… „Dincolo de verandă și de portic…“ asta era ceea ce trebuia să facă, să treacă dincolo de verande și de porticuri.

Se mai întremase, mergea mai ușor și în pădure vântul nu va fi atât de obositor, căci va sufla printre copaci. Voia să uite, să uite de lume și de toți oamenii îngrozitori, cu trupuri de mort. „Trebuie să renaști! Cred în reînvierea trupului! Dacă grăuntele de grâu care a căzut pe pământ nu moare, rămâne singur; dar dacă moare, aduce mult rod.[18] Iar când va răsări șofranul voi ieși și eu și voi vedea soarele!“ Vântul de martie îi aducea în minte fraze fără număr.

Soarele arunca raze scurte, uimitor de strălucitoare și lumina rostopasca de sub tufișurile de aluni, sfărâmându-se în sclipiri aurii. Și pădurea stătea tăcută, amuțită, dar răvășită de vânt în soarele blând. Primele anemone răsăriseră deja și toată pădurea părea acoperită de paloarea nenumăratelor flori mici, presărate pe pământul tremurător. „Lumea a pălit sub răsuflarea ta.“ Dar de astă dată era răsuflarea Persefonei; Connie ieșise din iad într-o dimineață rece. Suflau rafale reci de vânt și deasupra capului se auzea șuierul mânios al vântului încurcat între crengi. Și el, vântul, fusese prins în crengi și încerca să se elibereze la fel ca Absalom. Cât de reci păreau anemonele, ițindu-și umerii lor goi peste crinolinele fustelor de verdeață! Dar lor nu le păsa. Apăruseră și primele primule, chiar la marginea cărării, iar bobocii galbeni începeau să se umfle.

Mugetele și vuietele erau numai sus, deasupra capului, jos nu ajungeau decât curenții reci. Connie se simțea ciudat de emoționată în pădure și culoarea îi reveni în obraji, ochii ei albaștri ardeau. Pășea fără grabă, culegând câteva primule și primele violete care miroseau a dulce și a ger, a dulce și a ger. Și mergea fără să știe încotro.

Până când ajunse în poiană, la capătul pădurii și văzu casa de piatră năpădită de mușchi, care părea aproape roz, precum partea inferioară a unei ciuperci; piatra se încălzea în revărsarea soarelui. Lângă ușă strălucea o tufă de iasomie galbenă; lângă ușa închisă. Nici un sunet; nici un firicel de fum ieșind pe horn; nici un lătrat de câine.

Ocoli în tăcere casa, spre panta din spate care se înălța abrupt; avea un pretext: să vadă narcisele.

Și erau acolo, florile cu tulpini scurte, foșnind, fremătând, dârdâind, atât de strălucitoare și de vii, neavând unde să-și ascundă fețele pe care și le întorceau din bătaia vântului.

Își scuturau micile zdrențe strălucitoare, însorite, în zvâcniri de disperare. Dar poate că, de fapt, le plăcea! Poate că le plăcea să fie ciufulite.

Constance se așeză jos, cu spatele rezemat de un pin tânăr, care se cabră împotriva ei cu o vioiciune ciudată, elastică, puternică, ridicându-se în sus. Cât de drept și de viu era cu vârful lui în soare! Și Connie vedea cum

narcisele devin aurii în revărsarea soarelui pe care îl simțea cald pe mâini și în poală. Simți chiar în nări mireasma slabă, ca de gudron a florilor. Era atât de liniștită, de singură și se lăsă luată de șuvoiul gândurilor despre propriul destin. Fusese priponită cu o frânghie, se zbătuse și se frământase ca o barcă legată la mal; acum se eliberase și plutea în voia valurilor.

Căldura soarelui cedase în fața frigului; narcisele erau în umbră și își lăsaseră tăcute capetele în jos. Și vor sta așa, cu capetele plecate toată ziua și toată noaptea cea lungă și rece. Erau atât de puternice în fragilitatea lor!

Se ridică puțin amorțită, luă câteva narcise și plecă. Detesta să rupă flori, dar voia să aibă câteva la ea. Trebuia să se întoarcă la Wragby și la zidurile lui și acum le ura, mai ales zidurile acelea groase. Ziduri! Mereu ziduri! Dar aveai nevoie de ele în vântul acesta.

Când ajunse acasă, Clifford o întrebă:

– Unde ai fost?

– Prin pădure! Uite, nu-i așa că narcisele acestea sunt adorabile? Și când te gândești că ies din pământ!

– La fel de mult ca și din aer și lumina soarelui, spuse el.

– Dar modelate în pământ, ripostă ea cu o dorință de a se contrazice care o surprinse puțin.

În dimineața următoare se duse din nou în pădure. O luă pe cărarea largă care șerpuia printre molizi spre un izvor numit Puțul lui Ioan. Pe această parte a dealului era frig și în umbra deasă a molizilor nu creștea nici o floare. Dar micul izvor rece ca gheața țâșnea sprinten în sus din jgheabul lui curat, de pietricele alb-roșcate. Cât de rece și de limpede era! Strălucitor! Fără îndoială că noul paznic pusese acolo pietricelele noi. Auzea clipocitul slab al apei, care trecea într-un șuvoi subțire pe deasupra lor și se ducea la vale. Distingea clinchetul ca de clopoței al apei chiar pe deasupra foșnetelor și sâsâiturilor molidului, care își răspândea bezna ursuză, desfrunzită, ca de văgăună a lupilor în josul pantei.

Locul acesta era sinistru, rece, jilav. Dar probabil că oamenii veniseră timp sute de ani la izvor ca să bea apă. Acum nu mai veneau. Micul spațiu din jurul lui era năpădit de ierburi, rece și dezolant.

Se ridică și porni încet spre casă. În timp ce mergea, auzi un ciocănit ușor în dreapta și se opri să asculte. Bătea cineva cu ciocanul sau era numai o ciocănitoare? Era cu siguranță un ciocan.

Merse mai departe ascultând. Și atunci observă o potecă îngustă printre niște brazi tineri, o potecă îngustă care părea să nu ducă nicăieri. Dar Connie simțea că poteca era folosită. Porni curajoasă pe potecă printre brazii tineri și deși, care cedară curând locul bătrânei păduri de stejar. Urmă poteca și loviturile de ciocan se auzeau din ce în ce mai aproape în tăcerea pădurii răvășite de vânt, căci copacii știu să fie tăcuți chiar și în zgomotul făcut de vânt.

Văzu o mică poiană misterioasă și o colibă misterioasă din bârne negeluite. Nu mai fusese niciodată aici! Își dădu seama că era locul acela liniștit unde se creșteau fazanii; paznicul de vânătoare stătea în genunchi, numai în cămașă și bătea cu ciocanul în ceva. Câinele făcu câțiva pași înainte și scoase un lătrat scurt, omul ridică brusc fața și o văzu. În ochii lui apăru o privire uimită.

Se îndreptă și o salută privind-o în tăcere, în timp ce Connie se apropia simțind că i se înmoaie genunchii. Bărbatului nu-i făcea plăcere această intruziune; ținea la singurătatea lui ca la singura și ultima libertate din viață.

– Mă întrebam cine bate cu ciocanul, spuse ea, simțind că i se înmoaie picioarele și nu mai are aer. Îi era și puțin teamă de el, cum o privea așa, drept în ochi.

– Pregătesc cotețele pentru puișori, spuse el, vorbind în graiul local tărăgănat.

Connie nu știa ce să spună și nu se putea ține pe picioare.

– Aș vrea să stau puțin jos, spuse ea.

– Poftiți și luați loc aici, spuse el, pornind înaintea ei spre colibă și dând la o parte niște scânduri negeluite și materiale; aduse afară un scaun rudimentar, făcut din crengi de alun.

– Vreți să fac puțin foc? întrebă el cu accentul ciudat al graiului local.

– O, nu te deranja, răspunse ea.

Dar omul se uită la mâinile ei care se învinețiseră. Așa că puse repede două crengi mai groase de molid pe vatra mică de cărămizi din colț și o clipă mai târziu o flacără gălbuie ardea în cămin. Îi făcu loc lângă vatra de cărămidă.

– Stați jos aici un pic să vă încălziți, spuse el.

Connie îl ascultă. Avea genul acela ciudat de autoritate protectoare de care trebuie să asculți imediat. Se așeză și își încălzi mâinile la flacără, mai puse câteva lemne pe foc, în timp ce el bătea cu ciocanul afară. De fapt, n-ar fi vrut să stea acolo, înghesuită într-un colț lângă foc. Ar fi preferat să privească din ușă, dar trebuia să se supună în fața ospitalității lui.

Coliba era foarte drăguță, căptușită cu scânduri nevopsite, cu o măsuță rudimentară și un taburet care stătea lângă scaunul ei, un banc de tâmplărie, apoi o ladă mare, unelte, scânduri, cuie; nenumărate obiecte stăteau atârnate în cârlige: un topor, o secure, capcane, niște saci plini cu lucruri, haina lui. Coliba nu avea fereastră, lumina venea prin ușa deschisă. Era o cocioabă, dar și un fel de mic sanctuar.

Connie asculta loviturile de ciocan; nu sunau prea vesel. Omul se simțea apăsat. Intimitatea lui fusese încălcată în mod periculos! O femeie! Ajunsese la stadiul în care tot ce își dorea pe lume era să fie singur. Dar nu putea să-și apere intimitatea: era simbriaș, iar oamenii aceștia erau stăpânii lui.

Și mai ales nu voia să aibă din nou de-a face cu o femeie. Îi era frică; rămăsese cu o rană uriașă de pe urma unor legături mai vechi. Simțea că dacă nu poate fi singur, dacă nu se poate să fie lăsat în pace, o să moară. Retragerea lui din lumea exterioară era totală; ultimul lui refugiu era această pădure; se ascunsese aici!

Connie se încălzise lângă focul care se înteţise prea tare; acum îi era prea cald. Se duse şi se aşeză pe taburet în cadrul uşii, privindu-l pe bărbatul care muncea. Acesta părea să n-o bage în seamă, dar ştia că este acolo. Însă continua să lucreze ca şi când ar fi fost absorbit de muncă, iar căţeaua lui cafenie şedea în fund lângă el, supraveghind lumea nedemnă de încredere.

Zvelt, tăcut şi rapid, omul termină cuşca pe care o făcea, o întoarse. Încercă uşa glisantă, apoi o puse deoparte. După aceea se ridică, se duse să ia o cuşcă veche şi o aduse la buşteanul pe care lucra. Se lăsă pe vine şi încercă gratiile; câteva din ele se rupseră în mâinile lui; începu să scoată cuiele. Apoi răsuci cuşca şi căzu pe gânduri, fără să dea nici un semn că ar fi conştient de prezenţa femeii.

Iar Connie nu-şi lua ochii de la el. Şi văzu la el acum, când era îmbrăcat, aceeaşi însingurare pe care o văzuse atunci când fusese dezbrăcat: însingurarea intenţionată, ca aceea a unui animal care acţionează de unul singur, dar şi rătăceşte fără ţintă, ca un suflet care se fereşte de orice contact cu oamenii. Tăcut, răbdător, se trăgea departe de ea chiar acum. Această linişte, această răbdare atemporală la un om nerăbdător şi pătimaş o gâdila pe Connie în pântece. O vedea în capul lui plecat, în mişcarea rapidă a mâinilor calme, în şoldurile lui zvelte şi viguroase, în timp ce stătea pe vine; era în el ceva răbdător şi retras în sine. Simţea că experienţa lui de viaţă era mai profundă şi mai amplă decât a ei; mult mai profundă şi mai amplă, poate chiar mai dureroasă. Şi aceasta o uşură de propria povară; se simţea aproape absolvită de responsabilitate.

Şedea în cadrul uşii colibei ca într-un vis, fără să conştientizeze locul şi împrejurările particulare în care se afla. Era dusă departe cu gândurile, iar el îi aruncă o privire rapidă şi o văzu absolut nemişcată, cu o expresie de aşteptare pe faţă. I se părea că este o expresie de aşteptare. O mică limbă de foc îl arse brusc sub pântece şi în vintre şi gemu în sinea lui. Simţea o teamă soră cu moartea la gândul oricărui contact mai apropiat cu o fiinţă omenească. Îşi dorea mai mult ca orice ca femeia să plece şi să-l lase în intimitatea lui. Îi era teamă de voinţa ei, de voinţa ei de femeie, de insistenţa ei de femeie modernă. Şi mai mult ca orice se temea de nerușinarea ei rece, de femeie din clasa de sus, de dorinţa ei de a face aşa cum vrea. Pentru că la urma urmelor el nu era decât o slugă cu simbrie. Detesta prezenţa ei aici.

Connie își reveni cu o oarecare stinghereală. Se ridică în picioare. După-amiaza se transformase în seară, dar tot nu-i venea să plece. Se apropie de bărbatul care stătea în expectativă, cu chipul chinuit, încremenit și fără expresie, urmărind-o din priviri.

– Este așa de frumos aici, așa de odihnitor, spuse ea. N-am mai fost niciodată aici.

– Nu?

– Cred că am să vin să stau aici din când în când.

– Da?

– Încui coliba când nu ești aici?

– Da, Înălțimea Voastră.

– Crezi că aș putea avea și eu o cheie, să stau din când în când aici? Nu există două chei?

– Din câte știu eu, nu, spuse el vorbind din nou în graiul local.

Connie șovăi; omul se împotrivea. Dar, în fond, era coliba lui?

– Nu am putea face încă o cheie? întrebă ea cu o voce blândă sub care se simțea însă hotărârea femeii care nu înțelegea să renunțe.

– Încă una! spuse el, privind-o cu un amestec de furie și batjocură.

– Da, un duplicat, spuse ea roșind.

– Ar fi mai bine să-l întrebați pe Sir Clifford, spuse el, încercând să evite răspunsul.

– Da! spuse ea, s-ar putea să mai aibă o cheie. Altfel am putea să facem una după cea pe care o ai dumneata. Nu va dura decât o zi sau două, așa cred. Poți să te lipsești de ea atâta timp.

– Asta nu pot să vă spun, milady! Nu știu cine face chei pe aici.

Connie roși brusc de mânie.

– Foarte bine! Am să mă ocup chiar eu de asta.

– Foarte bine, Înălțimea Voastră!

Ochii lor se întâlniră. Ai lui aveau o privire rece și urâtă de neplăcere, dispreț și indiferență față de ceea ce se va întâmpla. Ai ei scăpărau flăcări de mânie. Dar i se strânse inima când văzu cât de mult o detestă pentru că se ridicase împotriva lui. Și văzu că este cuprins de un soi de disperare.

– Ziua bună!

– Ziua bună, milady!

O salută și se răsuci brusc. Trezise în el câinii adormiți ai unei furii sălbatice, furia împotriva acestei femele încăpățânate. Și era neputincios, neputincios! Știa prea bine!

Iar ea era furioasă împotriva acestui mascul încăpățânat. Și pe deasupra un servitor! Porni posomorâtă spre casă.

O găsi pe doamna Bolton sub mesteacănul de pe dâmb, uitându-se după ea.

– Tocmai mă întrebam dacă nu veniți, milady, spuse femeia repede.

– Am întârziat? întrebă Connie.

– O, Sir Clifford așteaptă ceaiul.

– Și de ce nu i l-ai făcut?

– O, nu cred că se cuvine. Cred că lui Sir Clifford nu i-ar plăcea deloc, milady.

– Nu văd de ce, spuse Connie.

Intră în casă și se duse în biroul lui Clifford, unde vechiul ceainic de alamă sâsâia pe tavă.

– Am întârziat, Clifford? întrebă ea, punând deoparte cele câteva flori și luând cutiuța cu ceai, fără să-și scoată pălăria și eșarfa. Îmi pare rău! De ce n-ai lăsat-o pe doamna Bolton să facă ceaiul?

– Nu mi-a trecut prin minte, spuse el ironic. Nu prea o văd stând în capul mesei mele la ceai.

– O, dar nu este nimic sacru într-un ceainic de argint! spuse Connie.

Clifford îi aruncă o privire curioasă.

– Ce ai făcut toată după-amiaza? întrebă el.

– M-am plimbat și apoi m-am odihnit într-un loc adăpostit. Știi că tufele de laur mai au încă bobițe?

Își scoase eșarfa, dar nu și pălăria și se așeză să prepare ceaiul. Cu siguranță că pâinea prăjită se transformase între timp în pingele. Puse învelitoarea pe ceainic și se ridică să caute un vas mic pentru violete. Sărmanele flori atârnau pleoștite pe tulpinile lor.

– O să-și revină! spuse ea, punându-le în fața lui în vază ca să le poată mirosi.

– „Mai delicate decât pleoapele Junonei“[19], recită el.

– Nu văd nici o legătură cu violetele adevărate, spuse ea. Elizabetanii erau cam bombastici.

Connie îi turnă ceaiul.

– Crezi că mai este o cheie de la coliba aceea mică, nu departe de Puțul lui Ioan, unde este crescătoria de fazani? întrebă ea.

– S-ar putea. De ce?

– Am dat astăzi peste ea – n-am mai văzut-o până acum. E un loc încântător. Aș putea să stau acolo din când în când, ce zici?

– Era și Mellors acolo?

– Da! Așa am găsit-o, m-am luat după loviturile de ciocan. Nu prea i-a convenit că am dat peste el. De fapt, a fost de-a dreptul nepoliticos când l-am întrebat de a doua cheie.

– Ce a spus?

– O, nimic, e vorba mai mult de purtare. A zis că nu știe nimic de chei.

– Ar putea să fie una în biroul lui tata. Betts le știe pe toate, sunt acolo. Am să-i spun să se uite.

– O, da, spuse ea.

– Și zici că Mellors a fost aproape nepoliticos?

– O, de fapt nu e nimic! Dar cred că nu dorea să am acces liber la castel.

– Așa cred și eu.

– De fapt, nu înțeleg de ce îl deranjează. La urma urmelor, nu este locuința lui! Nu este reședința lui privată. Nu văd de ce nu aș putea să stau acolo dacă am chef.

– Exact! făcu Clifford. Omul ăsta își închipuie că e cine știe ce de capul lui.

– Așa crezi?

– O, în mod sigur! Se crede excepțional. Știu că avea o soție cu care nu se înțelegea, așa că s-a înrolat în armată în 1915 și a fost trimis în India, așa cred. Oricum, a fost și fierar al cavaleriei în Egipt un timp; a avut întotdeauna o legătură cu caii, la asta se pricepe. Apoi a pus ochii pe el nu știu ce colonel indian și l-a făcut locotenent. Da, i-au dat grad. Cred că s-a întors înapoi în India cu colonelul ăsta al lui și a ajuns până la frontiera de nord-vest. S-a îmbolnăvit și a primit o pensie. S-a întors din armată abia

anul trecut, așa cred, și atunci, firește, nu este ușor pentru un om ca el să știe din nou unde îi este locul. Are tendința s-o mai ia razna. Dar își face treaba în ceea ce mă privește. Numai că n-am de gând să-i accept fasoanele domnului locotenent Mellors.

– Cum au putut să-l facă ofițer, din moment ce vorbește în dialectul din Derbyshire?

– Nu vorbește în dialect… decât când îl apucă crizele. Poate să vorbească absolut corect. Presupun că își închipuie că acum, dacă a ajuns din nou în clasa de jos, trebuie să vorbească așa cum vorbesc cei din clasa de jos.

– De ce nu mi-ai vorbit niciodată despre el până acum?

– O, n-am răbdare de poveștile astea. Înseamnă distrugerea oricărei ordini. De o mie de ori păcat că se întâmplă.

Connie era înclinată să fie de acord. Ce rost are să existe oameni nemulțumiți, care nu-și găsesc locul nicăieri?

Ispitit de vremea frumoasă, Clifford se hotărî să meargă și el în pădure. Vântul era rece, dar nu foarte obositor și soarele era ca viața însăși, cald și strălucitor.

– Este uimitor cât de diferit te simți când este o zi cu adevărat frumoasă și proaspătă, spuse Connie. De regulă, ai sentimentul că aerul este pe jumătate mort. Oamenii omoară până și aerul.

– Crezi că oamenii fac asta? întrebă el.

– Da, așa cred. Aburii plictiselii, ai nemulțumirii și ai furiei tuturor oamenilor ucid vitalitatea din aer. Sunt sigură.

– Poate că o anumită condiție atmosferică este cea care micșorează vitalitatea oamenilor, spuse el.

– Nu, omul este cel care otrăvește universul, insistă ea.

– Își murdărește propriul cuib, remarcă Clifford.

Căruciorul înainta pufăind. În crângul de aluni atârnau mâțișorii aurii, iar în locurile însorite anemonele se deschiseseră larg, ca și când ar fi exclamat de bucurie că trăiesc, la fel de fericite ca în vremurile de demult, când oamenii puteau exclama alături de ele. Răspândeau o mireasmă slabă de flori de măr. Connie adună câteva pentru Clifford.

El le luă și le privi curios.

– „Tu mireasă încă nepângărită a liniștii“[20], recită el. Parcă se potrivește mai bine cu florile decât cu o vază grecească.

– Pângărită este un cuvânt atât de oribil! spuse Connie. Numai oamenii pângăresc lucrurile.

– O, nu știu… melcii și lucrurile, spuse el.

– Melcii doar le mănâncă, iar albinele nu pângăresc.

Era furioasă pe el, pentru că se juca mereu cu cuvintele. Violetele erau pleoapele Junonei, anemonele erau mirese pângărite. Cum mai ura ea cuvintele, care se interpuneau mereu între ea și viață: ele erau cele care pângăreau, cuvinte și fraze de-a gata, care sugeau toată seva vieții din lucrurile vii.

Plimbarea cu Clifford nu fusese tocmai reușită. Între el și Connie stăruia o încordare pe care amândoi se prefăceau că n-o observă, dar ea exista. Connie îl îmbrâncea dintr-odată la o parte din viața ei cu toată forța instinctului ei de femeie. Voia să scape de el și mai ales de conștiinciozitatea lui, de cuvintele lui, de obsesia lui pentru el însuși, de nesfârșita lui obsesie pentru el însuși și pentru propriile cuvinte.

Începură ploile din nou. Dar peste o zi sau două, Connie plecă prin ploaie și se duse în pădure. Odată ajunsă acolo, se îndreptă spre colibă. Ploua, dar nu era foarte frig, iar pădurea părea tăcută și îndepărtată, inaccesibilă prin perdeaua de ploaie.

Ajunse în luminiș. Nu era nimeni acolo! Coliba era încuiată. Connie se așeză sub streașina rudimentară, pe bușteanul care forma pragul ușii și se

cuibări în propria căldură. Ședea așa și privea ploaia, ascultând nenumăratele ei zgomote tăcute și oftatul ciudat al vântului în ramurile de sus, atunci când părea că nu suflă de loc. Stejarii bătrâni stăteau în jurul ei cu trunchiurile lor cenușii, puternice, înnegrite de ploaie, rotunzi și viguroși, aruncându-și în sus ramurile îndrăznețe. Pe jos aproape că nu creștea iarba, anemonele stăteau împrăștiate, o tufă sau două de călini și o încâlcitură viorie de mărăcini, iar ferigile de anul trecut dispăruseră aproape cu totul sub gulerașele verzi ale anemonelor. Poate că acesta era unul din locurile nepângărite. Nepângărit! Întreaga lume era pângărită.

Anumite lucruri nu pot fi pângărite. Nu poți pângări o cutie de sardele. Și multe femei sunt așa; și bărbați. Dar pământul…

Ploaia se mai domolise. Întunericul dintre stejari nu mai era așa de dens. Connie voia să plece; dar continuă să șadă. Îi era frig; însă inerția copleșitoare a resentimentelor ei o ținea acolo ca paralizată.

Pângărită! Cât de pângărit poate fi cineva fără a fi nici măcar atins? Pângărit de cuvinte moarte devenite obscene și de idei moarte devenite obsesii.

Un câine cafeniu și ud veni alergând fără să latre, ridicând în sus ciotul ud de coadă. Bărbatul venea în urma lui îmbrăcat în mantaua de mușama, ca de șofer, puțin îmbujorat la față. Când o văzu, păru că vrea să dea înapoi, dar continuă să meargă cu pași repezi. Connie se ridică în picioare și rămase în palma de loc uscat de sub streașină. Mellors o salută din cap fără un cuvânt și se apropie încet. Connie dădu să se retragă.

– Tocmai plecam, spuse ea.

– Așteptați aici ca să puteți intra? întrebă el, privind la colibă, nu la ea.

– Nu, m-am adăpostit numai câteva clipe aici, spuse ea, cu o demnitate calmă.

Se uită la ea. Părea că îi este frig.

– Sir Clifford nu are altă cheie? întrebă el.

– Nu, dar nu contează. Pot foarte bine să stau sub streașină, unde nu plouă. La revedere!

Nu putea să sufere vorbirea lui dialectală.

Mellors se uită la ea atent în timp ce Connie se îndepărta. Apoi își ridică poala mantalei, băgă mâna în buzunarul pantalonilor și scoase cheia colibei.

– Dacă vreți, uitați, luați cheia asta și am să găsesc alt loc pentru fazani.

Connie se uită la el încercând să înțeleagă ceva din ceața graiului local.

– De ce nu vorbești ca lumea engleză? întrebă ea rece.

– Păi eu credeam că vorbesc ca lumea.

Connie tăcu furioasă câteva clipe.

– Așa că, dacă vreți cheia, luați-o! Sau poate că e mai bine să v-o dau mâine și să-mi iau mai întâi lucrurile. Vă convine așa?

Connie era și mai furioasă.

– N-am nevoie de cheia dumitale. Nu vreau deloc să pleci de aici. N-am nici cea mai mică dorință să te dau afară din coliba dumitale, mulțumesc frumos! Doream numai să am posibilitatea să stau aici câteodată, ca astăzi. Dar pot să stau foarte bine pe verandă, așa că nu are rost să mai lungim vorba.

Mellors se uită din nou la ea cu ochii lui albaștri răutăcioși.

– Păi, începu el din nou tot în graiul tărăgănat local. Înălțimea Voastră sunteți binevenită aici ca pomul de Crăciun, luați și cheia și tot ce vă mai dorește inimioara. Numai că în această perioadă a anului trebuie să am grijă de păsări și să mai dreg câte ceva pe ici, pe colo și să stau cu ochii pe ele. Iarna aproape că nici nu dau pe aici. Dar acum e primăvară și Sir Clifford vrea să creștem fazani… și n-o să vă placă să mă auziți zdrăngănind tot timpul când veniți pe aici.

Connie îl asculta cu o mirare posomorâtă.

– De ce să mă deranjeze faptul că trebăluiești pe aici? întrebă ea.

Mellors o privi întrebător.

– Ce necaz pe mine, spuse el scurt, dar semnificativ.

Connie roși.

– Foarte bine! spuse ea în cele din urmă. N-o să te deranjez. Dar nu cred că m-ar fi deranjat să stau și să văd cum te ocupi de păsări. Mi-ar fi plăcut. Dar din moment ce crezi că te deranjează, n-am să te bat la cap, nu te teme. Ești angajatul lui Sir Clifford, nu al meu.

Propoziția sună ciudat, nu-și dădea seama de ce. Dar nu-și mai bătu capul.

– Nu, Înălțimea Voastră, este coliba dumneavoastră. Va fi așa cum doriți și cum binevoiți dumneavoastră întotdeauna. Iar pe mine puteți să mă dați afară cu un preaviz de o săptămână. Numai că…

– Numai că... ce? întrebă ea derutată.

Mellors își dădu pălăria pe spate într-un fel comic.

– Dacă vă place locul puteți să veniți oricând, eu n-am să vă încurc pe aici.

– Dar de ce? întrebă ea furioasă. Nu ești un om civilizat? Crezi că ar trebui să-mi fie frică de dumneata? De ce ar trebui să-mi pese că ești sau nu aici? De ce este așa de important?

Bărbatul se uită la ea și pe chipul lui strălucea un zâmbet zeflemitor.

– Nu este vorba despre asta, milady. Câtuși de puțin, spuse el.

– Atunci ce este? întrebă ea.

– Vreți să vă dau o cheie?

– Nu, mulțumesc, nu vreau!

– Am să v-o dau oricum. E mai bine să avem două chei.

– Iar eu consider că ești obraznic, spuse Connie roșind și gâfâind puțin.

– Nu, nu, nu vorbiți așa! spuse el repede. Nu, nu! Nici prin cap nu mi-a trecut așa ceva, m-am gândit numai că dacă veniți aici, eu s-ar cuveni să plec și ar fi însemnat o mulțime de muncă să mă instalez în altă parte. Dar dacă Înălțimea Voastră n-o să mă bage în seamă, eu… este coliba lui Sir Clifford și totul va fi așa cum dorește Înălțimea Voastră, numai să nu mă băgați în seamă, iar eu am să-mi văd de treburile mele.

Connie plecă complet năucită. Nu era sigură dacă fusese insultată și jignită de moarte sau nu. Poate că omul chiar credea numai ceea ce spunea: că se gândise că ea o să vrea să-l vadă plecat de acolo. Ca și când de asta i-ar fi păsat ei! Ca și când el ar fi fost așa de important, el și prezența lui stupidă!

Ajunse acasă derutată, neștiind ce gândea sau ce simțea.

Fragment din poezia Light (Lumina) de John Milton (1608–1674)

Biblia, Evanghelia după Ioan, 12, 24

Fragment din piesa lui William Shakespeare Poveste de iarnă

Vers din poezia Odă la o urnă grecească de John Keats (1795–1821)

Capitolul 9

Connie era surprinsă de aversiunea pe care o încerca față de Clifford. Mai mult chiar, simțea că nu-i plăcuse niciodată. Nu-l ura: nu exista nici un fel de pasiune în sentimentele ei, dar simțea o profundă neplăcere fizică față de el. I se părea că se măritase cu el tocmai pentru că îi trezea o repulsie fizică misterioasă. Dar, firește, se căsătorise cu el pentru că în realitate o atrăgea și o emoționa mental. I se părea, într-un anume fel, că este stăpânul ei, mai presus de ea.

Acum atracția mentală se tocise și se prăbușise, iar Connie conștientiza numai aversiunea fizică. Creștea din străfundul ființei ei: și își dădea seama cum îi măcinase viața.

Se simțea slabă și dată uitării. Ar fi vrut să primească un ajutor din afară. Dar nu exista nici un fel de ajutor în întreaga lume. Societatea era cumplită pentru că era nebună. Societatea civilizată era nebună. Banii și așa-zisa iubire sunt cele două mari manii ale ei; iar banii de departe prima. Individul se afirmă în sminteala lui incoerentă prin aceste două moduri: bani și dragoste. Uită-te la Michaelis! Viața și activitatea lui erau o nebunie. Iubirea lui era un fel de nebunie.

Și Clifford la fel. Toată vorbăria asta! Și tot scrisul lui! Toată această străduință sălbatică de a ieși în evidență! Era absolut o nebunie. Și devenea din ce în ce mai rea, aproape maniacală.

Connie se simțea epuizată de teamă. Bine că cel puțin Clifford nu se mai agăța acum de ea, ci de doamna Bolton. Dar el nu realiza asta. Ca și în cazul multor altor oameni care nu mai sunt întregi la minte, nebunia lui putea fi măsurată prin lucrurile de care nu era conștient, în uriașul pustiu al conștiinței lui.

Doamna Bolton era admirabilă în multe privințe. Dar avea și ea o dorință ciudată de putere, acea tendință de a-și impune voința, care este unul din semnele nebuniei la femeile moderne. Era convinsă că este cât se poate de folositoare și că trăiește pentru alții. Clifford o fascinase pentru că,

întotdeauna sau de cele mai multe ori, reușea s-o frustreze, datorită instinctului său mai fin. Avea o voință mai fină și un mod mai subtil de a se impune decât ea. Tocmai în aceasta consta farmecul lui pentru ea.

Poate că tot acesta fusese cândva farmecul lui și pentru Connie.

– Astăzi este o zi foarte frumoasă! spuse doamna Bolton cu vocea ei mângâietoare, convingătoare. Cred că v-ar face bine o mică plimbare cu căruciorul, soarele este încântător.

– Da? Vrei să-mi dai cartea aceea – da, aceea galbenă. Și te-aș ruga să iei zambilele astea de aici.

– O, dar sunt atât de frumoase, spuse ea. Și au un parfum de-a dreptul minunat.

– Tocmai mirosul mă deranjează, spuse el, este puțin cam funerar.

– Așa credeți? exclamă ea surprinsă, ba chiar puțin ofensată, totuși impresionată.

Și scoase zambilele din încăpere, impresionată de meticulozitatea lui.

– Să vă bărbieresc eu astăzi sau preferați să vă bărbieriți dumneavoastră mai târziu? Mereu aceeași voce blândă, mângâietoare, docilă, dar autoritară.

– Nu știu. Te rog să aștepți puțin, am să sun când sunt gata.

– Foarte bine, Sir Clifford! răspunse ea cu o voce blândă și supusă și se retrase în tăcere.

Dar fiecare respingere îi refăcea rezerva de energie și de voință.

După un timp Clifford sună și ea își făcu apariția de îndată.

– În dimineața aceasta prefer să mă bărbierești dumneata.

Inima ei tresări încântată și femeia răspunse cu și mai multă blândețe:

– Foarte bine, Sir Clifford!

Era foarte îndemânatică, atingerea ei era blândă, mișcările line, fără grabă. La început lui Clifford îi displăcuse teribil atingerea blândă a degetelor ei pe fața lui. Dar acum îi plăcea, simțea chiar o voluptate crescândă. Îl lăsa să-l bărbierească aproape în fiecare zi: fața ei aproape de a lui, ochii ei așa de concentrați, având grijă să facă totul corect. Și treptat degetele ei se deprinseseră cu obrajii și buzele, maxilarul, bărbia și gâtul la perfecție. Era bine hrănit și arăta bine, fața și gâtul lui erau destul de frumoase și apoi, era gentleman.

Și ea era plăcută: palidă, cu o față prelungă și perfect calmă, cu ochi strălucitori care însă nu spuneau nimic. Treptat, cu o infinită blândețe, aproape cu dragoste, punea stăpânire pe el, iar el ceda în fața ei.

Acum ea făcea aproape totul pentru el, iar Clifford se simțea mai în largul lui și mai puțin jenat decât față de Connie, atunci când îi accepta micile servicii. Iar ei îi plăcea să aibă grijă de el. Adora să răspundă în totalitate de trupul lui, până în cele mai intime momente. Într-o zi îi spusese lui Connie:

– Toți bărbații sunt niște bebeluși, dacă sapi mai adânc. Am avut în grijă câțiva dintre cei mai duri pacienți de la mina Tevershall. Dar imediat ce îi doare ceva și trebuie să ai grijă de ei, devin niște prunci, niște prunci mari. O, bărbații sunt toți la fel!

La început, doamna Bolton crezuse că există ceva diferit la un gentleman, la un gentleman adevărat, așa cum era Sir Clifford. Așa că, la început, Clifford avusese un avantaj. Dar treptat, după ce săpase mai adânc, ca să folosim chiar expresia ei, constatase că este la fel ca și ceilalți, un prunc care crescuse până la dimensiunile unui bărbat, dar cu același temperament capricios de bebeluș, cu aceeași modalitate subtilă și fină de a-și exercita controlul și cu o sumedenie de cunoștințe ciudate la care ea nici nu visase și cu care încă o mai putea intimida.

Câteodată, Connie se simțea tentată să-i spună: „Pentru numele lui Dumnezeu, nu te mai lăsa îmbrobodit așa de tare de femeia asta!“ Dar după aceea constatase că nu-i mai pasă de el suficient de mult ca să-i mai spună ceva.

Își păstraseră obiceiul de a-și petrece seara împreună până la ora zece. Stăteau de vorbă sau citeau împreună, revedeau manuscrisele lui. Dar farmecul dispăruse. Se plictisise de manuscrisele lui. Totuși continua să i le dactilografieze cu conștiinciozitate. Cu timpul însă doamna Bolton avea să facă și asta.

Connie sugerase ca doamna Bolton să învețe să scrie la mașină. Iar doamna Bolton, totdeauna gata, începuse să învețe imediat și exersa foarte asiduu. Așa că acum Clifford îi dicta uneori ei câte o scrisoare, iar ea o scria destul de încet, dar corect. Iar el avea foarte multă răbdare, îi spunea pe litere cuvintele mai dificile sau câte o propoziție în franceză. Femeia era atât de încântată, că era aproape o plăcere s-o învețe.

Acum Connie pretexta câteodată că o doare capul ca să se poate retrage în camera ei imediat după cină.

– Poate joci pichet cu doamna Bolton, îi spunea ea lui Clifford.

– O, o să mă descurc perfect. Du-te la tine în cameră, draga mea, și odihnește-te!

Dar abia pleca Connie, că o și suna pe doamna Bolton și o ruga să joace cu el pichet, bezique[21] sau șah. O învățase toate aceste jocuri. În mod curios, lui Connie nu-i plăcea s-o vadă pe doamna Bolton, îmbujorată la față și tremurând ca o fetiță, cum atinge regina sau nebunul cu degete șovăielnice, apoi își retrage mâna. Iar Clifford, zâmbind ușor cu un aer de superioritate, îi spunea:

– Trebuie să spui „j'adoube[22]“!

Doamna Bolton privea în sus la el cu ochi strălucitori și murmura sfioasă, ascultătoare:

– J'adoube!

Da, o educa pe doamna Bolton. Și îi plăcea, căci aceasta îi dădea un sentiment de putere. Iar ea era încântată. Începea să-și însușească treptat tot ceea ce știau nobilii, tot ceea ce făcea din ei clasa superioară, în afară de

bani. Aceasta o emoționa. În același timp, îl făcea să dorească s-o știe în preajma lui tot timpul. Era o modalitate subtilă de lingușire și aceasta era adevărata ei încântare.

Cât despre Connie, ea considera că Clifford începe să-și dea treptat arama pe față: era puțin vulgar, puțin banal și neinspirat; și cam gras. Iar trucurile și autoritatea așa-zis umilă a lui Ivy Bolton erau și ele cât se poate de transparente. Connie se întreba dacă femeia era sincer impresionată de Clifford. Ar fi fost greșit să afirme că este îndrăgostită de el. Era fascinată de contactul cu un bărbat din clasa de sus, cu acest gentleman cu titlu nobiliar, scriitor care scria cărți și poezii și a cărui fotografie apărea în revistele ilustrate. Se simțea electrizată de o pasiune stranie. Iar „lecțiile“ lui îi trezeau o vibrație și o reacție mult mai profundă decât ar fi fost în stare s-o facă o legătură amoroasă. În realitate, tocmai faptul că nici nu putea fi vorba de o legătură amoroasă îi permitea să vibreze până în măduva oaselor de această pasiune diferită, pasiunea deosebită a cunoașterii, a faptului de a ști că el știe.

Nu era nici o îndoială că femeia era îndrăgostită în felul ei de el, indiferent ce accepție dăm cuvântului dragoste. Arăta atât de bine și părea așa de tânără, iar ochii ei verzi erau uneori minunați! În același timp, se vedea la ea un fel de mulțumire calmă, iscoditoare, chiar triumf și satisfacție intimă. Uf, această satisfacție intimă! Cum o mai ura Connie!

Dar nu era de mirare că soțul ei se lăsase prins în mrejele acestei femei! Aceasta pur și simplu îl adora în maniera ei stăruitoare și era întru totul la dispoziția lui, putea să facă cu ea tot ce dorea. Nu e de mirare că el se simțea măgulit!

Connie auzea conversațiile lungi dintre ei. De fapt, doamna Bolton era cea care vorbea mai tot timpul. Dezlegase în fața lui sacul bârfelor din satul Tevershall. Era ceva mai mult decât o simplă înșiruire de bârfe. Era doamna Gaskell și George Eliot și domnișoara Mitford[23] toate la un loc și încă ceva în plus, care acestor femei le scăpase. Odată ce își dădea drumul, doamna Bolton era mai bună decât orice carte când povestea despre viața oamenilor. Îi cunoștea pe toți de aproape și povestea cu atâta savoare toate întâmplările lor, încât era încântător, deși și puțin umilitor s-o asculți. La început nu îndrăznise să „pălăvrăgească despre Tevershall“, cum spunea ea, în fața lui

Clifford. Dar odată ce își dăduse drumul nu se mai oprise. Iar Clifford o asculta ca „să adune material“ și găsise din belșug. Connie își dădu seama că așa-zisul lui geniu era tocmai acesta: iscusința incontestabilă de a reda bârfele personale într-un mod isteț și aparent detașat. Firește, doamna Bolton era foarte pătimașă când „pălăvrăgea despre Tevershall“; de fapt, era de-a dreptul exaltată. Și era de-a dreptul minunat ce lucruri se întâmplau acolo și câte știa ea. Ar fi putut umple zeci de volume.

Connie era fascinată când o asculta, dar după aceea se simțea puțin rușinată. Nu ar fi trebuit să asculte cu atâta curiozitate bolnăvicioasă. La urma urmelor, poți asculta cele mai intime lucruri despre alți oameni, dar numai în spiritul respectului pentru sufletul omenesc chinuit și frământat și al unei empatii sincere și judicioase. Căci și satira este o formă de empatie. Iar viețile noastre sunt determinate de modul în care curge sau se retrage empatia noastră. Și tocmai în aceasta constă importanța deosebită a unui roman, atunci când este elaborat cum se cuvine. Ne poate informa și poate conduce în locuri noi fluxul simpatiei noastre conștiente sau poate îndepărta simpatiile noastre de lucrurile moarte. De aceea romanul, atunci când este scris cum trebuie, poate dezvălui cele mai tainice locuri din viață: căci mai ales locurile tainice ale conștiinței noastre sentimentale trebuie să fie scăldate și purificate de valul înțelegerii și al compătimirii.

Dar romanul, la fel ca bârfa, poate trezi simpatii și aversiuni false, care acționează mecanic asupra psihicului nostru, înăbușindu-l. Romanul poate să glorifice cele mai corupte sentimente, atât timp cât acestea sunt „pure“ în mod convențional. Atunci romanul, la fel ca bârfa, devine în cele din urmă ceva rău și, la fel ca bârfa, cu atât mai rău, cu cât pretinde că este de partea îngerilor. „Și el era un bărbat așa de rău, iar ea era o femeie așa de cumsecade.“ Când, de fapt, după cum își dădea Connie seama din relatarea doamnei Bolton, femeia nu era decât una din acelea căreia nu-i place să spună lucrurilor pe nume, iar bărbatul era furios, dar cinstit. Însă cinstea furioasă făcea din el „un bărbat rău“, în timp ce femeia prefăcută devenea „o femeie cumsecade“, din cauza canalizării convenționale greșite a simpatiei doamnei Bolton.

Din acest motiv, bârfa era umilitoare. Și din același motiv și cele mai multe romane, mai ales cele populare, erau și ele umilitoare. Publicul reacționează

acum numai la atracția răului.

Cu toate acestea, relatările doamnei Bolton ofereau o nouă viziune despre satul Tevershall. Acesta părea o harababură cumplită, clocotitoare de viață urâtă, nu mai era câtuși de puțin banalitatea plată care se vedea din afară. Clifford îi cunoștea, firește, din vedere pe mai toți oamenii menționați, Connie cunoștea numai câțiva. Dar semăna mai mult cu jungla din Africa Centrală decât cu un sat englezesc.

– Cred că ați auzit că domnișoara Allsopp s-a măritat săptămâna trecută! Cine ar fi crezut! Domnișoara Allsopp, fata bătrânului James, cizmarul Allsopp. Știți că și-au făcut o casă la Pye Croft. Bătrânul a murit anul trecut dintr-o căzătură: avea optzeci și trei de ani, dar era sprințar ca un tinerel. Și a alunecat la Bestwood Hill, pe un derdeluș făcut de copii iarna trecută și și-a rupt osul coapsei și asta l-a terminat, sărmanul bătrân, păcat de el. Și i-a lăsat toți banii lui Tattie, nu le-a lăsat băieților nici un penny. Și Tattie – eu știu, e cu cinci mai mare ca mine – da, a împlinit cincizeci și trei toamna trecută. Și știți că erau oameni credincioși, zău așa! Iar Tattie a predat la școala duminicală timp de treizeci de ani, până i-a murit tatăl. Și apoi a început să iasă cu un tip din Kinbrook, nu știu dacă-l știți, unul mai în vârstă și cu nasul roșu, spilcuit, Willcock, lucrează la depozitul de cherestea al lui Harrison. Are pe puțin șaizeci și cinci de ani și când îi vezi, parcă sunt doi porumbei cum merg braț la braț și se sărută în poartă. Da, și ea stă pe genunchii lui la fereastră, în casa din Pye Croft, ca să-i vadă toată lumea. Iar el are băieți de peste patruzeci de ani; nevasta i-a murit acum doi ani. Cu siguranță că bătrânul James Allsopp se răsucește în mormânt, că el a ținut-o foarte din scurt! Acum s-au căsătorit și s-au dus să locuiască la Kinbrook și se spune că ea se fâțâie toată ziua în capot, să vezi și să nu crezi! E cumplit să vezi cum o iau oamenii razna la bătrânețe! Sunt mult mai răi ca tinerii și oferă o priveliște mai dezgustătoare. Eu cred că de asta sunt vinovate filmele. Dar nu poți să-i ții departe de ele. Întotdeauna am spus: du-te la un film bun, instructiv, dar pentru Dumnezeu, ferește-te de melodrame și de filmele de dragoste. Oricum, țineți-i pe copii departe de ele! Dar ce să-i faci, oamenii mari sunt mai răi decât copiii și cei bătrâni sunt mai ceva decât toți. Și mai vorbim despre morală! Nimănui nu-i pasă. Oamenii fac ce le place și trebuie să spun că le merge bine. Dar acum trebuie s-o lase mai moale, acum că mina merge așa prost și nu mai au bani. Și ce mai

bodogănesc, mai ales femeile! Bărbații sunt așa de buni și de răbdători! Ce să facă și ei, sărmanii! Dar femeile, o, astea nu mai termină! Se duc și fac pe grozavele, dau contribuții pentru darul de nuntă al prințesei Mary și după aceea, când văd ce de lucruri s-au strâns, mor de ciudă: cine e ea, cu ce e mai bună decât alții! De ce nu-mi dă și mie Swan & Edgar o haină de blană în loc să-i dea ei șase? Mai bine îmi păstram pentru mine cei zece șilingi! Aș vrea să știu, ea ce-o să-mi dea mie? Eu nu pot să-mi iau nici un pardesiu, tata muncește din greu și ea primește camioane întregi de lucruri! A venit timpul să mai aibă și cei săraci ceva bani de cheltuială, cei bogați au avut destul. Vreau și eu un pardesiu nou, da, și de unde să-l iau? Iar eu le spun, să fiți mulțumite că aveți ce mânca și ce pune pe voi, fără tot felul de mofturi noi! Iar ele tabără cu gura pe mine: „Dar prințesa Mary de ce nu e mulțumită să meargă cu zdrențele ei vechi, de ce? Oamenii ca ea primesc camioane întregi, iar eu nu pot să-mi iau un pardesiu nou! E o adevărată rușine. Prințesă! Mă doare în cot că e prințesă! Banii contează, și pentru că are o grămadă de bani, i se dau și mai mulți! Mie nu-mi dă nimeni nimic și am și eu aceleași drepturi ca oricare alt om. Să nu-mi vorbești mie despre educație. Banii contează. Vreau și eu un pardesiu nou și n-am să am parte de el, pentru că nu sunt bani…“ Asta e tot ce le interesează, hainele. Nu stau nici o clipă pe gânduri să arunce șapte sau opt guinee pe un palton – vreau să zic, fiicele minerilor – și două guinee pe o pălărie de soare de copil. Și după aceea se duc la biserică împopoțonate cu pălăria de două guinee; pe vremea mea fetele erau mulțumite cu o pălărie de trei penny. Am auzit că la sărbătoarea bisericii metodiste de anul acesta, când au construit pentru copiii de la școala duminicală o tribună mare, aproape până în tavan, am auzit-o pe domnișoara Thompson, care predă la fetele din clasa întâi de la școala duminicală, spunând că la tribuna aceea erau haine de peste o mie de lire! Dar astea sunt vremurile noastre! N-ai cum să-i oprești. Sunt nebune după haine. Și fetele la fel. Băieții cheltuiesc până la ultimul ban pe haine, pe țigări și băutură la Clubul Minerilor, se reped de două, trei ori pe săptămână la Sheffield. Ei, e altă lume. Și nu au frică de nimic, nu respectă nimic, așa sunt tinerii. Bărbații în vârstă sunt răbdători și buni, zău așa, le lasă pe femei să ia totul. Și apoi se ajunge aici. Femeile sunt adevărați diavoli. Dar tinerii nu sunt ca tații lor. Nu vor să sacrifice nimic, nu, nimic: totul numai pentru ei. Dacă le spui că ar trebui să pună câte ceva deoparte, să-și întemeieze o casă, îți spun: O să mai văd, deocamdată, cât sunt tânăr vreau să mă distrez! Celelalte pot să mai aștepte! Da, tineretul de astăzi este

și necioplit și egoist, dacă îmi permiteți. Totul cade pe spinarea celor vârstnici și nu e frumos ce vezi în jur.

Clifford începu să aibă altă părere despre satul lui. Cândva, locul acesta îl înspăimânta, dar considerase că este mai mult sau mai puțin stabil. Dar acum?

– Se vorbește despre socialism și bolșevism printre oameni? întrebă el.

– O! făcu doamna Bolton, îl mai auzi pe câte unul cu gura mare. Dar sunt mai mult femei care s-au înglodat în datorii. Bărbații nu le bagă în seamă. Nu cred că o să-i transforme cineva vreodată pe cei din Tevershall în roșii. Au prea mult bun simț pentru așa ceva. Dar tinerii mai trăncănesc câteodată. Nu vor decât să aibă ceva bani în buzunar ca să-i cheltuiască la club sau să se distreze la Sheffield. Asta e tot ce-i interesează. Când nu au bani, ascultă ce bălmăjesc roșiii. Dar nimeni nu crede cu adevărat în asta.

– Așadar, crezi că nu este nici un pericol?

– O, nu! Nu, dacă treaba merge bine, nu este. Dar dacă lucrurile vor continua să meargă prost mai mult timp, tinerii s-ar putea s-o ia razna. Vă spun eu, sunt egoiști și foarte răsfățați. Însă nu văd cum ar putea face ceva. Nu iau nimic în serios, decât când e vorba să se dea mari cu motocicletele și să danseze la Palais-de-danse din Sheffield. N-ai cum să-i faci să fie serioși. Cei serioși se gătesc cu haine de seară și se duc la Pally să se grozăvească în fața fetelor și să danseze charlestonul ăsta nou și ce mai știu eu. Sunt sigură că uneori autobuzul este plin de tineri în costume de seară, fiii minerilor care merg la Pally: ca să nu mai vorbim de cei care se duc cu fetele cu motocicleta sau cu motoreta. Nu au nimic serios în minte, cu excepția curselor de la Doncaster și a derby-ului: pentru că pariază pe fiecare cursă. Și fotbalul! Dar nici fotbalul nu mai este ce a fost, nici pe departe! Seamănă prea mult cu o corvoadă, așa se spune. Nu, tinerii preferă să meargă cu motocicleta la Sheffiled sau la Nottingham sâmbăta după-amiaza.

– Dar ce fac acolo?

– O, taie frunză la câini – beau ceai la o ceainărie elegantă cum este Mikado –, se duc la Pally sau la film sau la Empire cu câte o fată. Fetele

sunt la fel de libere în purtări ca băieții. Fac numai ce le place.

– Și ce fac atunci când nu au bani pentru toate acestea?

– Se pare că fac cumva rost de bani. Și atunci încep să vorbească urât. Totuși nu văd cum am putea ajunge la bolșevism, când tot ce vor băieții este numai să aibă bani ca să se distreze, iar fetele la fel, și haine frumoase. Și de altceva nu le pasă. N-au minte să fie socialiști. Nu sunt destul de serioși ca să ia ceva cu adevărat în serios și nici n-o să fie vreodată.

Connie își spunea că reprezentanții clasei de jos seamănă extrem de mult cu toate celelalte clase. Mereu aceleași lucruri, indiferent că este vorba de Tevershall, de Mayfair sau Kensington. În momentul de față exista o singură clasă: băieții cu bani. Băiatul cu bani și fata cu bani, singura diferență fiind cât de mulți bani ai și cât de mulți îți dorești.

Sub influența doamnei Bolton, Clifford începu să se intereseze mai mult de minerit. Avea un sentiment de apartenență. Dobândise un fel de îndrăzneală nouă. La urma urmelor, era adevăratul stăpân de la Tevershall și minele erau ale lui. Era un nou sentiment de putere, o senzație în fața căreia până atunci se strânsese cu teamă.

Minele de la Tevershall mergeau prost. Erau numai două exploatări miniere în funcțiune: cea chiar de la Tevershall și New London. Tevershall fusese cândva o mină vestită și adusese bani frumoși. Dar zilele ei de glorie apuseseră. New London nu fusese niciodată foarte bogată și în vremurile obișnuite se descurca binișor. Dar acum vremurile erau grele și oamenii începeau să plece de la mine cum era New London.

– Mulți dintre oamenii de la Tevershall au plecat și s-au dus la Stacks Gate și la Whiteover, spuse doamna Bolton. N-ați văzut uzina nouă de la Stacks Gate, cea care s-a deschis după război, nu-i așa, Sir Clifford? O, trebuie să mergeți într-o zi s-o vedeți, e ceva cu totul nou: o uzină chimică mare chiar în fața minei, nici nu mai arată a mină de cărbune. Se zice că aduce mai mulți bani din produsele chimice decât din cărbune – am uitat ce înseamnă asta. Și ce case noi și frumoase pentru mineri, adevărate conace! Firește că a venit și multă scursură din toată țara, dar și mulți dintre oamenii de la Tevershall s-au dus acolo și o duc bine, mult mai bine decât oamenii

dumneavoastră. Se spune că Tevershall este terminat, și-a trăit traiul, că e o chestiune de numai câțiva ani și se va închide. Și New London se va duce prima. Zău așa, n-o să fie deloc amuzant când mina Tevershall n-o să mai funcționeze. Este destul de rău și când e grevă, dar pe cinstea mea, dacă se închide de tot o să fie sfârșitul lumii. Pe când eram copilă, era cea mai bună mină din țară, iar omul se considera norocos dacă putea lucra aici. O, se făceau bani frumoși la Tevershall! Iar acum oamenii spun că este o corabie pe cale să se scufunde și e timpul să plece cu toții. Nu e așa că e cumplit? Dar firește că sunt mulți care nu vor pleca decât atunci când nu vor mai avea încotro. Nu le plac minele astea noi, așa de adânci și cu toate mașinile la care trebuie să lucreze. Unora pur și simplu le e frică de oamenii ăștia de fier cum le spun ei, mașinile astea de scos cărbune acolo unde înainte întotdeauna lucrau oamenii. Și spun că este și o risipă. Dar ce se risipește pe mașini se economisește la salariile oamenilor, ba chiar mult mai mult. Se pare că în curând nici nu va mai fi nevoie de oameni pe fața pământului, mașinile vor face totul. Și tot așa au spus oamenii și când au trebuit să renunțe la vechile războaie de țesut. Eu îmi amintesc de ele! Zău așa, cu cât sunt mai multe mașini, cu atât sunt și mai mulți oameni, așa mi se pare! Se zice că nu poți să obții aceleași chimicale din cărbunele de la Tevershall ca din cel de la Stacks Gate și asta e nostim, că sunt numai la trei mile distanță una de alta. Dar așa se spune. Și toată lumea spune că e păcat că nu se poate înființa ceva ca să le meargă oamenilor mai bine și să fie angajate și fetele. Toate fetele trebuie să facă naveta până la Sheffield în fiecare zi! Zău așa, ce vâlvă s-ar mai face dacă minele de la Tevershall ar reînvia după ce toată lumea a spus că sunt terminate, că sunt o corabie care se duce la fund, iar oamenii trebuie să fugă ca șobolanii când corabia se scufundă. Însă oamenii spun multe, firește că în timpul războiului treburile au mers bine. Atunci Sir Geoffrey și-a făcut trustul și și-a pus banii cumva în siguranță pentru totdeauna. Așa se zice! Dar acum se spune că nici măcar domnii și proprietarii nu scot prea mult. Abia dacă îți vine să crezi, nu-i așa? Eu mi-am închipuit că minele o să funcționeze totdeauna, mereu și mereu. Cine s-ar fi gândit la asta când eram eu tânără! Dar New England s-a închis, la fel și Colwick Wood; da, e cumplit când nimerești pe acolo și vezi cum stă Colwick Wood părăsită printre copaci și gura minei e năpădită toată de buruieni și șinele de cale ferată înroșite de rugină. O mină moartă e moartea însăși. Ce ne facem noi dacă se închide Tevershall? Nici nu pot să mă gândesc. Aici a fost întotdeauna animație, cu excepția cazurilor când era

grevă, dar și atunci ventilatoarele mari nu se opreau decât dacă priponeau sus caii care le învârteau. E o lume tare ciudată, nu mai știi ce o să se aleagă de tine anul viitor, chiar nu știi.

Discuțiile cu doamna Bolton au aprins dorința unei lupte noi în sufletul lui Clifford. Venitul lui, așa cum subliniase și ea, era asigurat datorită trustului înființat de tatăl lui, chiar dacă nu era foarte mare. Minele nu-l preocupau în mod special. Clifford dorea să cucerească cealaltă lume, lumea literaturii și a faimei; lumea popularității, nu lumea celor care munceau.

Acum își dădea seama de deosebirea dintre succesul obținut prin popularitate și succesul obținut prin muncă, între populația plăcerii și populația muncii. El, în calitate de individ, alimentase cu povestirile lui populația plăcerii. Și acestea prinseseră. Dar dincolo de populația plăcerii se afla populația muncii, mohorâtă, posomorâtă, aproape înfricoșătoare. Și își avea și ea furnizorii ei. Dar era o afacere mult mai sumbră să fii furnizorul populației muncii decât al populației plăcerii. În timp ce el își scria povestirile și „o ducea bine“ în lume, Tevershall se ducea de râpă.

Își dădea seama acum că zeița ticăloasă a Succesului avea două pofte principale: una era pofta de măgulire, adulare, mângâiere și gâdilare a orgoliului pe care i-o satisfăceau scriitorii și artiștii; și alta era pofta mai sinistră de carne și oase. Iar carnea și oasele pentru ticăloasa zeiță erau furnizate de oamenii care făceau bani în industrie.

Da, existau două haite mari de dulăi care și-o disputau pe zeița ticăloasă: grupul lingușitorilor, al celor care îi ofereau divertismente, povestiri, filme, piese de teatru; și celălalt, mult mai puțin arătos, crescut mult mai sălbatic, care îi dădea carne, adevărata substanță a banilor. Dulăii îngrijiți și bine pieptănați ai divertismentului se certau și mârâiau unul la altul pentru favorurile zeiței ticăloase. Dar asta nu era nimic în comparație cu încleștarea silențioasă, dar mortală dintre dulăii indispensabili, cei care aduceau carnea și oasele.

Sub influența doamnei Bolton, Clifford era tentat să intre în această a doua luptă, s-o facă prizonieră pe ticăloasa zeiță cu ajutorul mijloacelor brutale ale producției industriale. Oricum, prinsese curaj.

Într-un fel, doamna Bolton reușise să facă din el ceea ce Connie nu izbutise niciodată. Connie îl ținea deoparte, îl făcuse sensibil și conștient de el însuși și de starea lui. Doamna Bolton îl făcea să conștientizeze lucrurile din exterior. Pe dinăuntru era moale ca o gelatină. Dar la exterior începuse să acționeze.

Se hotărâse chiar să se ducă o dată la mine: când ajunsese acolo, coborâse într-un ciubăr și fusese lăsat jos până la exploatare. Și își amintise o mulțime de lucruri pe care le învățase înainte de război și pe care acum credea că le uitase. Stătea acolo, infirm, în ciubăr, iar managerul din subteran îi arăta abatajul cu ajutorul unei lanterne puternice. Vorbea puțin, dar mintea lui începu să lucreze.

Începu să recitească lucrările tehnice despre industria extracției de cărbune, studia rapoartele guvernamentale, citea cu atenție ultimele noutăți în germană din domeniul mineritului și al chimiei cărbunelui și a șisturilor. Firește că cele mai valoroase descoperiri erau ținute în cel mai mare secret cu putință. Dar, în momentul în care începeai să faci cercetări în domeniul extracției de cărbune, să studiezi metodele și mijloacele, produsele secundare și posibilitățile de prelucrare chimică a cărbunelui, te uluia ingeniozitatea și inteligența aproape misterioasă a gândirii tehnice moderne, ca și când diavolul însuși i-ar fi ajutat pe oamenii de știință din industrie. Această știință tehnică a industriei era cu mult mai interesantă decât arta, decât literatura, clădită din sărmane sentimente stupide. În acest domeniu, oamenii erau ca niște zei sau demoni, care inspirau descoperiri și se luptau să le realizeze. În această activitate, înțelepciunea oamenilor nu depindea de vârstă. Dar Clifford știa că atunci când este vorba de viața emoțională și de oameni, acești oameni care răzbiseră singuri în viață aveau vârsta mentală a unor copii de treisprezece ani. Această discrepanță era enormă și uluitoare.

Dar nu conta. Omul n-avea decât să coboare la idioția generală în mintea emoțională și „umană“, lui Clifford nu-i păsa. N-are decât să se ducă la naiba. Pe el îl interesau aspectele tehnice ale extracției moderne a cărbunelui și dorea să scoată Tevershallul de la ananghie.

Se ducea acum la mină în fiecare zi, studia, îi pusese pe managerul general, pe managerul de suprafață, pe managerul de subteran și pe inginerii din mină la treabă cum nici nu visaseră vreodată. Puterea! Simțea un nou flux

de putere în vine: puterea asupra tuturor acestor oameni, asupra sutelor și sutelor de mineri. O descoperea și o apuca strâns.

Și parcă renăscuse. Intrase în el un suflu de viață nouă! Înainte murise treptat împreună cu Connie, în viața privată și izolată a artistului și a ființei conștiente. Acum toate acestea puteau să dispară. Putea să doarmă. El simțea pur și simplu cum filonul vieții intră în el venind din cărbune, dinspre mină. Aerul stătut al minei era pentru el mai bun decât oxigenul. Îi dădea un sentiment de putere, puterea însăși. Făcea ceva: și avea să facă ceva. Avea de gând să câștige și va câștiga, nu așa cum câștigase cu povestirile, numai publicitate în mijlocul răutății care te storcea de energie. Va fi victoria unui bărbat.

La început crezuse că soluția se găsește în electricitate: să transforme cărbunele în energie electrică. Apoi îi veni altă idee. Germanii inventaseră un nou motor de locomotivă cu autoalimentare, la care nu mai era nevoie de fochist. Și urma să fie alimentat cu un combustibil nou, care ardea în cantități mici și dezvolta temperaturi mari în anumite condiții speciale.

Ideea noului combustibil concentrat care ardea foarte încet la o temperatură înaltă îl atrăsese de la bun început pe Clifford. Trebuie să existe un fel de stimul extern pentru arderea unui asemenea combustibil, nu este suficient suflul de aer. Începu să experimenteze și aduse un tânăr care avusese rezultate excelente la chimie ca să-l ajute.

Și se simțea triumfător. În sfârșit, trecuse dincolo de el însuși, se autodepășise. Își îndeplinise dorința secretă de o viață de a se depăși pe sine. Arta nu-l ajutase. Arta înrăutățise lucrurile. Dar acum, acum o făcuse el însuși.

Nu realiza cât de mult contribuise la aceasta doamna Bolton. Nu-și dădea seama cât de mult depindea de ea. Cu toate acestea, era limpede că, atunci când era cu el, vocea lui dobândea un ritm intim, aproape puțin vulgar.

Cu Connie era puțin rigid. Avea sentimentul că îi datorează ei totul, și îi arăta cel mai mare respect și considerație, în timp ce Connie îi arăta numai un respect exterior. Dar era limpede că nutrea un sentiment secret de teamă față de ea. Noul Ahile în devenire avea și el un călcâi și dacă o femeie, o

femeie precum Connie, soția lui, l-ar fi lovit în acest călcâi, ar fi putut să-l schilodească definitiv. Avea un fel de teamă pe jumătate docilă față de ea și se purta extrem de amabil. Dar vocea lui era întotdeauna puțin încordată atunci când vorbea cu ea și începu să fie tăcut ori de cât ori era în prezența ei.

Numai când era singur cu doamna Bolton se simțea cu adevărat lord și stăpân, iar vocea lui curgea ușor și fluent, la fel ca a ei. Iar el o lăsa să-l bărbierească sau să-l spele cu buretele ca și când ar fi fost copil, exact ca și când ar fi fost copil.

Joc de cărți la care se folosesc două pachete de cărți, numai de la șapte în sus

Expresie franceză însemnând „refac, ajustez“, folosită de un jucător de șah atunci când dorește numai să-și așeze o piesă mai bine, nu să efectueze o mutare

Elizabeth Gaskell (1810–1865), Mary Ann Evans (1819–1880), cunoscută mai ales sub pseudonimul George Eliot și Mary Russell Mitford (1787–1855), scriitoare engleze din perioada victoriană

Capitolul 10

Acum Connie petrecea multă vreme singură, căci la Wragby veneau mai puțini oaspeți. Clifford nu mai avea chef de ei. Se întorsese împotriva prietenilor săi. Devenise ciudat. Prefera radioul pe care îl instalase cu oarecare cheltuială, dar cu foarte mult succes în cele din urmă. Prindea câteodată Madridul sau Frankfurtul chiar și aici, în Midlands.

Și stătea ore întregi singur și asculta difuzoarele care urlau. Connie era uluită și nedumerită. Dar el ședea acolo, cu ochii în gol ca în transă, ca un om care își pierduse mințile și asculta sau părea că ascultă lucrul acela de nedescris.

Dar chiar asculta? Sau era pentru el ca un fel de soporific pe care îl lua în timp ce îl frământa cu totul altceva? Connie nu știa. Fugea la ea în cameră sau afară pe ușă, în pădure. Uneori o cuprindea un fel de spaimă, spaima provocată de nebunia incipientă a întregii specii civilizate.

Acum, când Clifford, captivat de miracolul activității industriale, se îndepărta tot mai mult și devenise aproape o creatură cu o carapace dură, rezistentă la exterior și o pulpă moale în interior, unul din acei crabi și homari ciudați ai lumii industriale și financiare moderne, o nevertebrată din ordinul crustaceelor cu carapace de oțel ca mașinile și interiorul trupului din carne moale, Connie se simțea și ea complet naufragiată.

Nu era nici măcar liberă, căci Clifford trebuia s-o aibă lângă el. Părea cuprins de o spaimă nervoasă că o să-l părăsească. Partea cea moale, pulpoasă din el, latura emoțională și individual umană se agăța de ea cu spaimă, ca un copil, aproape ca un retardat. Acolo, la Wragby, acolo trebuia să fie o Lady Chatterly, soția lui. Altfel ar fi fost pierdut ca un idiot pe o pârloagă.

Connie conștientiza această dependență uluitoare cu un fel de groază. Îl auzea vorbind cu managerii lui de la mine, cu membrii Consiliului de Administrație, cu tinerii cercetători și era uimită de perspicacitatea modului în care vedea lucrurile, de puterea lui, de puterea lui materială autentică,

exercitată asupra așa-numiților oameni practici. Devenise el însuși un om practic, deosebit de viclean și de puternic, un adevărat stăpân. Connie atribuia aceasta influenței doamnei Bolton asupra lui, considerând că este vorba de o criză din viața lui.

Însă bărbatul cel viclean și practic devenea aproape un idiot atunci când era lăsat singur cu viața lui emoțională. O adula pe Connie. Era soția lui, o ființă superioară și o idolatriza sincer, ca un sălbatic; era o idolatrizare bazată pe o frică uriașă, ba chiar și pe ura față de puterea idolului, a idolului de care era înfricoșat. Tot ceea ce își dorea era ca soția lui să jure, Connie să jure că nu-l va părăsi, că nu va renunța la el.

– Clifford, îi spuse ea – dar asta după ce primise cheia de la colibă – chiar ai vrea să am un copil?

Clifford se uită la ea cu o expresie oarecum de teamă în ochii lui palizi, ușor proeminenți.

– Nu m-ar deranja, dacă nu ar interveni nici o diferență între noi, spuse el.

– Ce fel de diferență? întrebă ea.

– Între mine și tine: în dragostea noastră unul pentru celălalt. Dacă va afecta acest lucru, atunci sunt categoric împotrivă. Și apoi, poate că într-o zi o să am un copil al meu.

Connie îl privi uimită.

– Vreau să spun că aș putea să-mi revin într-o zi.

Connie continua să-l privească uimită, iar el se simțea foarte stingherit.

– Așadar, nu dorești să am un copil? întrebă ea.

– Ţi-am spus, vorbi el repede, ca un câine încolțit, doresc foarte mult, dar cu condiția ca aceasta să nu afecteze dragostea ta față de mine. Dacă o afectează, sunt absolut împotrivă.

Connie nu putea decât se tacă, cuprinsă de o teamă rece și de dispreț. Vorbele acestea erau chiar o bălmăjeală de idiot. Nici nu mai știa ce spune.

– O, asta n-ar schimba cu nimic sentimentele mele față de tine, spuse ea, cu un anumit sarcasm.

– Perfect! spuse el. Asta e ideea! În acest caz nu am nimic împotrivă. Adică vreau să spun că ar fi încântător să avem un copilaș fugind prin casă și sentimentul că noi doi construim un viitor pentru el. Aș avea pentru ce să mă străduiesc și aș ști că este copilul tău, nu-i așa, draga mea? Și ar fi exact ca și când ar fi al meu. Dar tu ești cea care contează aici, înțelegi, nu-i așa? Eu nu contez, nu trebuie să ții seama de mine. Tu ești totul în această privință, așa e viața. Știi și tu asta, nu-i așa? Vreau să spun, în ceea ce mă privește. Adică pentru tine eu nu sunt absolut nimic. Eu trăiesc numai de dragul tău și al viitorului tău. Eu însumi nu sunt nimic.

Connie îl asculta cu tot mai multă consternare și repulsie. Era unul din acele semiadevăruri înspăimântătoare care otrăvesc existența umană. Ce bărbat cu mintea întreagă ar spune unei femei asemenea lucruri! Dar bărbații nu sunt întregi la minte! Ce om cu o rămășiță de onoare ar pune această povară cumplită a responsabilității pentru o viață în spinarea unei femei, lăsând-o apoi singură, fără sprijin?

Mai mult chiar, o jumătate de oră mai târziu, Connie îl auzi pe Clifford vorbindu-i doamnei Bolton cu o voce înfierbântată, impulsivă, ca și când femeia ar fi fost pe jumătate amanta lui și pe jumătate mamă adoptivă. Iar doamna Bolton îl îmbrăca grijulie cu hainele de seară, pentru că aveau oaspeți importanți în casă.

Connie simțea că îi vine să moară. Se simțea strivită de moarte de minciunile ciudate și de acest amestec uluitor de cruzime și idioțenie. Ciudata eficiență în afaceri a lui Clifford o uimea într-un anumit fel și declarația lui de adorare privată o umplea de panică. Între ei nu era nimic. Acum nici nu-l mai atingea deloc și nici el n-o atingea pe ea. N-o apuca niciodată de mână s-o țină tandru. Nu, și pentru că nu se atingeau deloc o tortura cu această declarație de idolatrizare. Era cruzimea impotenței absolute. Și Connie simțea că își pierde mințile sau că o să moară.

Se ducea cât putea de des în pădure. Într-o după-amiază, în timp ce ședea meditând și privea apa care bolborosea rece în Puțul lui Ioan, paznicul de vânătoare se apropie de ea:

– V-am făcut o cheie, milady! spuse el salutând și îi întinse cheia.

– Mulțumesc foarte mult, spuse ea luată prin surprindere.

– În colibă nu prea e ordine, dacă nu vă supărați, spuse el. Am luat de acolo ce am putut.

– Dar nu vreau să-ți faci griji, spuse ea.

– O, nu e nici o grijă! Pun făzănițele la clocit cam peste o săptămână. Dar n-o să se sperie de Înălțimea Voastră. Va trebui să vin să mă uit la ele dimineața și seara, dar am să mă străduiesc să nu vă deranjez.

– Dar nu mă deranjezi, insistă ea. Mai bine nu mă mai duc deloc la colibă, dacă te încurc din treabă.

Omul se uită la ea cu ochii lui pătrunzători, albaștri. Părea amabil, dar distant. Însă cel puțin era întreg la mine și zdravăn la trup, deși părea firav și bolnav. Îl supăra o tuse.

– Tușești, spuse ea.

– Nu e nimic, o răceală! Am rămas cu tusea asta de la pneumonie, dar nu e nimic!

Se ținea la distanță de ea și nu voia să vină mai aproape.

Connie se ducea des la colibă, dimineața sau după-amiaza, dar el nu era niciodată acolo. Fără îndoială că o evita intenționat. Dorea să-și păstreze intimitatea.

Făcuse curățenie în colibă, pusese masa și scaunul mai aproape de cămin, făcuse o mică stivă de surcele și bușteni și pusese sculele și capcanele cât mai departe, vrând să-și estompeze prezența. Afară, la marginea luminișului, construise un mic acoperiș din crengi și paie, un adăpost sub

care se aflau cuștile păsărilor. Și într-o zi, când venise la colibă, văzuse două făzănițe cafenii care stăteau mândre și amenințătoare pe ouă, învăluindu-le cât mai adânc cu căldura sângelui cald de femelă. Connie simți cum i se frânge inima. Era atât de inutilă și de nefolositoare, ea nu era deloc femeie, numai un ghem de spaime.

Apoi toate cele cinci cuști au fost ocupate de făzănițe, trei cafenii, una cenușie și una neagră. Toate se înfoiau la fel peste ouă, cu seriozitatea blândă a cuibăritului care se regăsește în instinctul oricărei femele și își umflau făloase penele. Se uitau cu ochi strălucitori la Connie, iar când aceasta se lăsă pe vine în fața lor, scoaseră strigăte scurte de supărare și de alarmă, dar mai ales de mânie a femelei care este deranjată.

Connie găsi grâu într-un coș din colibă. Le oferi făzănițelor câteva boabe din palmă. Acestea nu voiau să mănânce. Numai una o ciupi de palmă cu cioculețul ei mic și ascuțit, iar Connie se sperie. Își pusese totuși în minte să le dea ceva, sărmane mame care nu mâncau și nu beau nimic! Le aduse apă într-o cutie de tinichea și fu încântată când una dintre ele bău.

Acum venea în fiecare zi la făzănițe, erau singurul lucru de pe lume care îi încălzea inima. Declarațiile emfatice ale lui Clifford îi înghețau sângele în vine din cap până-n călcâie. Vocea doamnei Bolton îi provoca fiori pe spinare, la fel și oamenii de afaceri care veneau în casă. Chiar și rarele scrisori de la Michaelis o făceau să se cutremure de aceiași fiori. Simțea că va muri cu siguranță dacă situația aceasta mai continua mult timp.

Dar era primăvară și în pădure răsăriseră zambilele, iar mugurii de pe crenguțele de alun se deschideau ca o ploaie de picături verzi. Cât de cumplit era că venise primăvara, dar inimile rămâneau tot reci. Numai făzănițele înfoiate atât de frumos peste ouă erau fierbinți cu trupurile lor încinse de femele care cloceau! Connie simțea tot timpul că îi vine să leșine.

Apoi, într-o zi frumoasă și însorită, cu o puzderie de primule pe sub aluni și nenumărate violete presărate pe poteci, veni după-amiaza la cuștile din poiană unde un puișor mic, mic și ciufulit pășea în cerc în fața unei cuști, în timp ce făzănița mamă cloncănea îngrozită. Micuțul puișor gingaș era cafeniu cu dungi mai închise și era în acel moment cea mai vie scânteie de

viață de peste șapte mări și șapte țări. Connie se lăsă pe vine să-l admire cu un fel de extaz. Viață, viață! Viață pură, scânteietoare, netemătoare! O viață nouă! Așa de mic și de gingaș, dar atât de neînfricat. Chiar și când o luă la fugă și se strecură înapoi în cușcă, dispărând sub penele mamei ca răspuns la strigătele ei alarmate, puișorul nu era speriat, lua totul în joacă, joaca trăirii. Pentru că în secunda următoare, un căpșor mic se iți printre penele cafenii aurii ale făzăniței, privind cosmosul.

Connie era fascinată. Și, în același timp, niciodată nu mai simțise atât de acut ca acum durerea propriei inutilități ca femeie. Devenea de nesuportat.

Acum nu mai avea decât o dorință: să meargă în poiana din pădure. Restul era un fel de vis dureros. Dar uneori era reținută toată ziua la Wragby de îndatoririle ei de gazdă. Și atunci i se părea că își pierde mințile.

Într-o seară, neținând seama de oaspeți, plecă imediat după ceai. Era târziu și alergă prin parc de parcă i-ar fi fost frică să n-o cheme cineva înapoi. Soarele tocmai apunea aruncând o lumină roz când intră în pădure, dar Connie trecu repede printre flori. Lumina avea să mai stăruie mult timp deasupra capetelor.

Ajunse la poiană îmbujorată la față și aproape inconștientă. Paznicul era acolo, numai în cămașă, închidea ușile cuștilor pentru ca micii locatari să fie în siguranță în timpul nopții. Dar trei dintre ei se clătinau alergând pe piciorușele lor subțiri pe sub acoperișul de paie, refuzând să răspundă chemării îngrijorate a mamei lor.

– Am venit să văd puișorii, spuse ea gâfâind și privind timidă spre paznic, aproape fără să-și dea seama de prezența lui. Sunt mai mulți?

– Treizeci și șase deocamdată, spuse el. Nu e rău!

Și lui îi făcea plăcere să se uite la micuții care ieșeau din găoace.

Connie se lăsă pe vine în fața ultimei cuști. Cei trei puișori intraseră în fugă înăuntru. Dar căpșoarele lor obraznice continuau să se itească printre penele galbene, apoi se retrăgeau și numai un singur căpșor cu ochi de mărgeluțe mai ieșea de sub penele somptuoase ale mamei.

– Îmi place să pun mâna pe ei, spuse ea, introducându-și cu băgare de seamă degetele printre barele cuștii. Dar făzănița mamă o ciupi de mână violent, iar Connie se retrase uimită și speriată.

– Cum m-a ciupit! Mă urăște! spuse ea cu o voce mirată. Dar nu vreau să le fac rău!

Bărbatul care stătea în picioare lângă ea râse și se lăsă și el pe vine lângă ea, cu genunchii depărtați, apoi își băgă mâna încet și fără teamă în cușcă. Făzănița îl ciupi și pe el, dar nu atât de furioasă. Pipăi încet, blând, cu degetele pe sub penele moi ale păsării și scoase în pumnul închis un puișor care piuia de zor.

– Poftim! spuse el și întinse mâna spre ea.

Connie luă micuța ființă între mâinile ei și aceasta se ridică în picioruşele ei imposibil de fragile, atomul lui de viață tremurând aproape imponderabil în palmele lui Connie. Dar își ridică îndrăzneț căpșorul frumos, se uită de jur împrejur și scoase un piu! ascuțit.

– Ce adorabil este! Și ce curajos! spuse ea încet.

Paznicul, stând pe vine lângă ea, se uita și el amuzat la micuța pasăre curajoasă din mâinile ei. Dintr-odată văzu o lacrimă căzând pe mâna ei. Se ridică și se duse la o altă cușcă. Simțise brusc flacăra aceea care îi ardea vintrele și coapsele, deși crezuse că se stinsese pentru totdeauna. Lupta împotriva ei întorcându-i spatele. Dar aceasta îl învăluia și îi cuprindea genunchii.

Se întoarse și se uită la ea. Connie ședea în genunchi cu ochii închiși și cu mâinile întinse înainte pentru ca puișorul să fugă înapoi la făzăniță. Era ceva atât de disperat și de neajutorat în ea, încât Mellors simți un junghi de milă pentru ea în vintre.

Fără să-și dea seama ce face, se apropie repede și se lăsă din nou pe vine alături de ea, îi luă puișorul din mâini, pentru că ei îi era frică de făzăniță și îl puse la loc în cușcă. Simți flacăra arzându-l și mai puternic în vintre.

Îi aruncă o privire temătoare. Connie era cu fața întoarsă și plângea cu ochii strânși, cu toată durerea inutilității generației sale. Bărbatul simți cum i se topește inima ca o picătură de foc, întinse mâna și o puse blând pe genunchiul ei.

– Nu trebuie să plângi, spuse el încet.

Dar ea își acoperi fața cu mâinile și simți că inima i se frânge și că nimic nu mai contează.

Bărbatul puse mâna pe umărul ei, apoi încet, blând, porni în jos pe curba spatelui, orbește, cu o mișcare nevăzătoare, spre curba șoldurilor. Și apoi mâna lui trecu ușor, blând de tot, peste curba șoldurilor, cu o mângâiere oarbă, instinctivă.

Connie își găsise batista și încerca să se șteargă pe față, ținând ochii închiși.

– Nu vrei să intri în colibă? spuse el calm, cu o voce neutră.

O apucă ușor de braț, o ridică în sus, o conduse încet spre colibă și nu-i dădu drumul nici după ce intrară înăuntru. Dădu la o parte scaunul și masa, scoase din cufăr o pătură cafenie, soldățească și o întinse încet. Stând în picioare nemișcată, Connie se uita la chipul lui. Acesta era palid și lipsit de orice expresie, ca acela al unui om care se supune în fața destinului.

– Întinde-te aici, spuse el încet și închise ușa, așa că se făcu întuneric, chiar foarte întuneric.

Cu o supunere stranie, se întinse pe pătură. Apoi simți mâna blândă care o pipăia neajutorată și plină de dorință, atingându-i trupul, căutându-i fața. Mâna îi căuta fața încet, cu blândețe, cu un calm și o siguranță infinită, iar în cele din urmă simți atingerea ușoară a unui sărut pe obraz.

Connie stătea nemișcată, ca într-un fel de somn, ca într-un fel de vis. Apoi începu să tremure când simți mâna lui pipăind-o blând, dar cu o stângăcie ciudată, prin haine. Însă mâna știa cum s-o dezbrace atunci când voia. Trase în jos mătasea subțire, încet și cu grijă, și o trecu peste picioare. Apoi, cu o tresărire de plăcere deosebită, atinse trupul cald și moale, îi atinse buricul

cu un sărut de o clipă. Dar trebui să intre în ea imediat, să intre în pacea lumii oferită de trupul ei moale și inert. Intrarea în trupul femeii era pentru el momentul unei păci pure.

Connie stătea nemișcată, ca într-un fel somn, tot într-un fel de somn. Activitatea, orgasmul era al lui, numai al lui: nu mai avea puterea să se străduiască pentru ea însăși. Chiar și strânsoarea brațelor lui în jurul ei, chiar și mișcarea intensă a trupului lui și izbucnirea seminței lui în ea erau un fel de somn, din care nu începu să se trezească până când el nu termină și, gâfâind încet, își puse capul pe sânii ei.

Atunci se întrebă, se întrebă într-un mod vag, de ce? De ce fusese necesar? De ce îi ridicase un nor uriaș de pe suflet și îi redăduse pacea? Era aievea? Era aievea?

Mintea ei frământată de femeie modernă nu avea liniște. Era aievea? Dar știa că dacă se dăruise unui bărbat era aievea. Dar dacă se păstra numai pentru sine nu era nimic. Era bătrână; simțea că are milioane de ani. Și nu mai putea să-și suporte propria povară. Trebuia ca cineva să împartă cu ea această povară. Să împartă povara.

Bărbatul rămăsese într-o încremenire misterioasă. Ce simțea? La ce se gândea? Nu știa. Era un bărbat străin pentru ea, nu-l cunoștea. Dar trebuia să aștepte, căci nu îndrăznea să rupă această încremenire misterioasă. Stătea acolo cu brațele în jurul ei, cu trupul lui peste al ei, cu trupul lui umed lipit de al ei, atât de aproape! Și complet necunoscut. Dar nu neliniștitor. Nemișcarea lui era foarte liniștitoare.

Înțelese aceasta atunci când în cele din urmă se ridică și se îndepărtă de ea. Era ca un abandon. Îi trase rochia în jos peste genunchi pe întuneric și rămase în picioare câteva clipe, părând că își aranjează propria îmbrăcăminte. Apoi deschise ușa în tăcere și ieși afară.

Connie văzu luna mică, strălucitoare pe deasupra stejarilor. Se ridică repede și își aranjă hainele. Apoi se îndreptă spre ușa colibei.

Toată partea de jos a pădurii era în umbră, aproape în întuneric. Dar cerul de deasupra era de cristal. Însă nu arunca aproape nici un pic de lumină. Veni

prin umbra de jos spre ea, cu fața albă ca o pată ridicată în sus.

– Mergem? întrebă el.

– Unde?

– Te conduc până la poartă.

Își aranjă și el lucrurile, încuie ușa colibei și veni în urma ei.

– Îți pare rău? întrebă el pășind alături de ea.

– Nu, nu! Dar ție? întrebă ea.

– De asta, nu! spuse el. Apoi, după o clipă, adăugă: Dar mai sunt și altele.

– Care altele? întrebă ea.

– Sir Clifford. Alți oameni. Toate complicațiile!

– De ce complicații? făcu ea nedumerită.

– Așa este întotdeauna. Și pentru tine și pentru mine. Întotdeauna sunt complicații.

Mergea apăsat prin întuneric.

– Și îți pare rău? întrebă ea.

– Într-un fel! răspunse el, privind în sus, spre cer. Credeam că am terminat-o cu asta. Dar acum am început din nou.

– Ce ai început?

– Viața.

– Viața! repetă ea ca un ecou, cu o tresărire de emoție.

– Asta e viața, spuse el. Nu ai cum să te ferești. Iar dacă te ferești de ea poți la fel de bine să mori. Așa că, dacă mi-a fost dat să-mi deschid sufletul din nou, asta este!

Connie nu vedea lucrurile chiar așa, dar spuse veselă:

– E numai iubire!

– Indiferent ce-o fi, răspunse el.

Merseră mai departe în tăcere prin pădurea întunecoasă până ajunseră aproape de poartă.

– Dar nu mă urăști, nu-i așa? întrebă ea melancolică.

– Nu, nu, răspunse el. Și dintr-odată o apucă și o strânse la piept cu aceeași patimă de mai înainte.

– Nu, pentru mine a fost bine, a fost bine. Dar pentru tine?

– Da, și pentru mine, răspunse ea, oarecum neadevărat, căci nu fusese tocmai conștientă de ce se întâmpla cu ea.

O sărută blând, blând cu sărutări calde.

– Numai dacă n-ar fi așa de mulți alți oameni pe lume, spuse el lugubru.

Connie râse. Ajunseseră la poarta parcului. El o deschise.

– Nu merg mai departe, spuse.

– Nu!

Și Connie îi întinse mâna, ca și când ar fi vrut s-o strângă, dar el i-o apucă cu ambele mâini.

– Să mai vin? întrebă ea visătoare.

– Da! Da!

Îl părăsi și porni de-a curmezișul parcului.

Bărbatul rămase pe loc și o urmări cu privirile în întuneric, pe fundalul orizontului palid. Privea aproape cu amărăciune în urma ei. Îi făcuse din nou legătura cu lumea și el dorise să fie singur. Plătise cu intimitatea amară a bărbatului care dorea să fie singur.

Se întoarse în întunericul pădurii. Totul era nemișcat, luna apusese. Dar era conștient de zgomotele nopții, de motoarele de la Stacks Gate, de circulația de pe drumul principal. Urcă încet dealul despădurit. Și din vârful lui văzu tot ținutul, șirurile de lumini strălucitoare de la Stacks Gate, luminile mai mici de la mina Tevershall, luminile galbene din satul Tevershall și luminile de pretutindeni, presărate ici și colo, în ținutul întunecat, unde străluceau în depărtare furnalele, palide și roz, căci noaptea era limpede, iar șuvoiul de metal încins bătea în roz. Lumina rea, crudă a becurilor de la Stacks Gate! Era în ele un nucleu de răutate indefinibil. Și toată apăsarea, toată spaima mereu schimbătoare a nopții industriale din Midlands. Auzea ascensoarele de la Stacks Gate care îi scoteau la suprafață pe minerii de la ora șapte. Mina lucra în trei schimburi.

Pătrunse din nou în întunericul și în singurătatea pădurii. Dar știa că singurătatea pădurii era iluzorie. Zgomotele industriale sfâșiau singurătatea, luminile violente, deși nu se vedeau, își băteau joc de ea. Omul nu mai putea avea parte de intimitate și de sihăstrie. Lumea nu mai accepta sihaștri. Iar acum luase femeia și își adusese pe cap un nou ciclu de suferință și de condangare. Pentru că știa din experiență ce înseamnă aceasta.

De vină nu era nici femeia, nici iubirea, nici sexul. Vina era acolo, afară, în luminile acelea electrice rele și în răpăitul diabolic al mașinilor. Acolo, în lumea lăcomiei mecanice, a mecanismului lacom și a lăcomiei mecanizate, unde scânteiau luminile, unde se revărsa metalul fierbinte și unde mugeau mașinile, acolo era răul cel mare, gata să distrugă tot ce nu se supunea. Curând va nimici și pădurea și zambilele nu vor mai răsări. Toate lucrurile vulnerabile trebuie să piară sub tăvălugul și în concasorul fierului.

Se gândea cu o infinită tandrețe la femeie. Sărman lucrușor nefolositor, era mai drăguță decât știa și oh! cu mult prea drăgălașă pentru bolovanul lângă care trăia. Sărmana de ea, avea și ea ceva din vulnerabilitatea zambilelor

sălbatice, nu era deloc platină și cauciuc, așa cum sunt fetele moderne. Și aveau s-o termine! Era cât se poate de sigur, o vor nimici, așa cum nimicesc tot ceea ce este gingaș în viață. Gingaș! Pe undeva era gingașă, avea o gingășie ca a zambilelor, ceva ce dispăruse din femeia de celuloid a zilelor noastre. Dar o va proteja cu inima lui câtva timp. Câtva timp, până când fierul nesimțitor și mamona lăcomiei mecanizate îi va nimici pe amândoi, pe ea ca și pe el.

Se duse acasă cu pușca și cu câinele, intră în casa întunecată, aprinse lampa, făcu focul, mâncă pâine cu brânză și ceapă și bău o bere. Era singur, în tăcerea pe care o iubea atât. Camera lui era curată și ordonată, dar severă. Însă focul ardea vesel, căminul era alb, lampa cu gaz atârna luminoasă deasupra mesei pe care era așternută fața de masă de mușama. Încercă să citească o carte despre India, dar astăzi nu putea citi. Se așeză în fața focului numai în cămașă, fără să fumeze, dar cu o cană de bere în mână. Și se gândi la Connie.

La drept vorbind, îi părea rău de ceea ce se întâmplase, probabil mai mult din cauza ei. Avea o presimțire rea. Nu se gândea la ceva rău sau la păcat; nu avea mustrări de conștiință în această privință. Conștiința era, după părerea lui, teama de societate sau teama de sine însuși. Nu-i era frică de el însuși. Dar era conștient că există o teamă de societate, despre care știa din instinct că este răuvoitoare, o fiară aproape smintită.

Femeia! Dacă s-ar putea să fie cu el aici, și să nu mai existe nimeni altcineva pe lume! Dorința i se aprinse din nou, penisul începu să i se agite ca o pasăre vie. În același timp o apăsare, teama de a nu se expune, pe el și pe ea acelei lumi de afară care scânteia răutăcioasă în luminile electrice îi încovoia umerii. Sărmana de ea, nu era pentru el decât o tânără femeie; dar o femeie în care intrase și pe care o dorea din nou.

Se întinse cu un căscat straniu de dorință, căci fusese singur și departe și de femei și de bărbați timp de patru ani, apoi se ridică și își puse haina din nou, luă pușca, făcu lampa mică și ieși în noaptea înstelată, împreună cu câinele. Mânat de dorință și de teama de monstrul acela de afară își făcu rondul prin pădure în tăcere, fără grabă. Îi plăcea întunericul și se înfășura în el. Se potrivea cu dorința lui nestăpânită care, indiferent cum ar fi fost, era o bucurie; zbaterea neobosită a penisului lui, focul arzător din vintre! O,

numai dacă ar mai fi alți oameni cu el, ca să se lupte cu monstrul acela electric de acolo, să păstreze gingășia vieții, gingășia femeilor și bucuria firească a dorinței! Numai dacă ar mai fi bărbați să lupte alături de el! Dar toți bărbații erau acolo și glorificau Monstrul, triumfători sau călcați în picioare de furia lăcomiei mecanizate sau a mecanismului lacom.

Constance, la rândul ei, străbătuse repede parcul mergând spre casă aproape fără să se gândească la nimic. Totuși avea o neliniște. Trebuia să ajungă la timp pentru cină.

Se încruntă când găsi ușa încuiată și fu nevoită să sune. Doamna Bolton îi deschise.

– Unde ați fost, Înălțimea Voastră? Începusem să mă întreb dacă nu v-ați rătăcit, spuse ea puțin malițioasă. Dar Sir Clifford nu a întrebat de dumneavoastră; este împreună cu domnul Linley, discută ceva. Probabil că va rămâne la cină, nu-i așa, milady?

– Probabil, spuse Connie.

– Să amân cina cu un sfert de oră? Așa veți avea timp să vă îmbrăcați în liniște.

– Cred că ar fi mai bine.

Domnul Linley era directorul general de la mină, un bărbat mai în vârstă din nord, nu suficient de îndârjit pentru vremurile noastre pentru a fi pe placul lui Clifford; nu era pe măsura condițiilor de după război, nici a minerilor de după război, al căror crez era să nu se spetească prea tare. Dar lui Connie îi plăcea domnul Linley, deși era încântată să fie scutită de pălăvrăgeala soției lui.

Linley rămase la cină, iar Connie fu gazda care le plăcea atât de mult bărbaților, modestă, dar foarte atentă și amabilă, cu ochii albaștri și alura blândă care ascundeau suficient de bine ceea ce gândea cu adevărat. Connie jucase de nenumărate ori rolul acestei femei, așa că devenise aproape a doua natură pentru ea; cu toate acestea, în mod clar numai a doua. Totuși

era curios cum îi dispărea totul din conștiință în momentul în care juca rolul acesta.

Aștептă răbdătoare până când avu posibilitatea să se ducă sus și să se gândească la ale ei. Aștepta mereu ceva, se pare că acesta era punctul ei forte.

Odată ajunsă la ea în cameră, se simți cumva nesigură și dezorientată. Nu știa ce să creadă. Ce fel de om era în realitate? Îi plăcea de ea? Nu prea mult, așa simțea. Dar era amabil. Avea în el ceva, un fel de blândețe caldă și naivă, curioasă și neașteptată, care o făcea să-și deschidă pântecele în fața lui. Dar simțea că poate fi la fel de blând și cu alte femei. Chiar așa, era curios de mângâietor, de liniștitor. Și era un bărbat sănătos, sănătos și pasionat. Dar poate că nu individualiza suficient; putea fi cu orice femeie la fel cum fusese cu ea. Nu era ceva personal. Pentru el nu era decât o femeie.

Dar poate că era mai bine așa. La urma urmelor, era bun cu femeia din ea, ceea ce nu făcuse nici un bărbat. Bărbații erau amabili cu persoana care era ea, dar de-a dreptul cruzi cu femeia, disprețuind-o sau ignorând-o de tot. Oamenii erau extrem de amabili cu Constance Reid sau cu Lady Chatterley; dar cu pântecele ei nu erau blânzi. Iar el n-o băgase în seamă nici pe Constance, nici pe Lady Chatterley; îi mângâiase pur și simplu șoldurile și sânii.

Se duse în pădure și ziua următoare. Era o după-amiază cenușie și liniștită, iarba câinelui se răspândise în tot crângul de aluni și toți copacii făceau eforturi silențioase să-și deschidă mugurii. Astăzi parcă simțea și în propriul corp șuvoiul bogat de sevă din copacii masivi care se îndrepta în sus, cât mai sus, spre muguri, să scoată la lumină frunzele ca niște flăcări mici ale stejarilor, de culoarea bronzului sângeriu. Era ca un torent umflat care se năpustea în sus și se răspândea pe cer.

Connie ajunse în poiană, dar el nu era acolo. Nu se așteptase să-l găsească neapărat acolo. Puii de fazan alergau zburdalnici peste tot, ușori ca niște insecte, ieșind din cuștile în care mamele cloncăneau îngrijorate. Connie se așeză și se uită la ei așteptând. Aștepta pur și simplu. Abia dacă vedea puișorii. Aștepta.

Timpul trecea cu o încetineală de vis, iar el nu venea. Nu se așteptase să-l găsească acolo neapărat. Nu venea niciodată după-amiaza. Trebuia să plece acasă, la ceai. Dar trebui să se forțeze ca să plece.

Când ajunse acasă, începuse să cadă o ploaie fină.

– Iar plouă? întrebă Clifford, văzând că își scutură pălăria.

– Burează.

Connie turnă ceaiul în tăcere, cufundată într-un fel de înverșunare. Voia să-l vadă pe paznicul de vânătoare astăzi, voia să se convingă că este aievea. Dacă chiar era aievea.

– Vreți să-ți citesc ceva? întrebă Clifford.

Connie se uită la el. Simțise ceva?

– Primăvara mă face să mă simt ciudat, aș prefera să mă odihnesc puțin, spuse ea.

– Cum dorești. Dar sper că nu te simți prea rău?

– O, nu! Numai puțin obosită – din cauza primăverii. Vrei s-o chem pe doamna Bolton să jucați ceva?

– Nu, mai bine ascult radioul.

Connie sesiză o satisfacție ciudată în vocea lui. Se duse sus la ea în cameră. Auzi de acolo difuzorul care începuse să urle cu vocea aceea stupidă, catifelată și politicoasă, povestind ceva despre o serie de anunțuri stradale, crema politeții afectate imitându-i pe pristavii de altădată. Își puse impermeabilul vechi violet și se strecură afară din casă pe o ușă laterală.

Ploaia care bura era ca un văl aruncat peste lume, misterios, tăcut, deloc rece. În timp ce traversa parcul repede, se încălzi. Își descheie impermeabilul.

Pădurea era tăcută, liniștită și misterioasă în ploaia măruntă a serii, plină de taina ouălor și a mugurilor pe jumătate deschiși, a florilor pe jumătate înflorite. În semiîntunericul ei, toți copacii luceau golași și întunecați ca și când s-ar fi dezbrăcat în timp ce iarba așternuse un covor verde pe pământ.

În poiană tot nu era nimeni. Puișorii se ascunseseră aproape toți sub mamele lor, numai unul sau doi, ultimii aventurieri, mai ciuguleau în locul uscat de sub acoperișul de paie. Dar nu erau chiar foarte siguri de ei.

Așadar, tot nu era aici! Se ținea departe intenționat. Sau poate că se întâmplase ceva. Poate că ar fi trebuit să se ducă la el acasă să vadă.

Dar Connie era făcută să aștepte. Deschise ușa colibei cu cheia ei. Înăuntru era ordine, grâul era în ladă, păturile împăturite pe etajeră, paiele așezate cu grijă într-un colț. Felinarul de vânt era atârnat în cui. Masa și scaunul erau puse la loc, acolo unde stătuse ea întinsă.

Se așeză pe un taburet în ușă. Cât de calmă era seara! Ploaia fină cădea blând, ca o peliculă, dar vântul nu făcea nici un zgomot. Nu se auzea nici un sunet. Copacii stăteau neclintiți, ca niște ființe uriașe, întunecate, în lumina crepusculară, tăcuți și vii. Cât de viu era totul!

Noaptea se apropia din nou: și iar va trebui să plece. Bărbatul o evita.

Dar dintr-odată acesta intră pășind apăsat în poiană, cu jacheta lui de pânză impermeabilă, ca de șofer, strălucind de apă. Aruncă o privire rapidă spre colibă, o salută în treacăt, apoi se duse la cuști. Se lăsă în tăcere pe vine, examinând-o cu grijă pe fiecare, apoi închise atent făzănițele și puii ca să-și petreacă noaptea în siguranță.

În cele din urmă veni încet spre ea. Connie ședea tot pe taburet. Bărbatul se opri în fața ei pe verandă.

– Așadar ai venit, spuse el, vorbind în graiul local.

– Da, spuse ea, privind în sus spre el. Ai întârziat!

– Păi! făcu el, întorcând privirile spre pădure.

Connie se ridică încet și dădu taburetul la o parte.

– Aveai de gând să vii? întrebă ea.

Mellors o privi iscoditor.

– Ce-o să zică lumea că vii aici în fiecare seară? întrebă el.

– De ce?

Privi în sus la el descumpănită.

– Am spus că vin. Nu știe nimeni.

– În curând au să afle, răspunse el. Și atunci ce-o să fie?

– De ce ar trebui să afle? întrebă ea.

– Lumea află întotdeauna, răspunse el, pe un ton fatalist.

Buzele ei tremurară puțin.

– N-am ce face, murmură ea.

– Nu, spuse el. Ba da, ai ce face, poți să nu mai vii dacă nu vrei, adăugă el mai încet.

– Dar vreau să vin, șopti ea.

Bărbatul privi spre pădure și rămase tăcut.

– Și ce-o să fie când lumea va afla? întrebă în cele din urmă. Gândește-te! Gândește-te cât de înjosită ai să te simți; te-ai încurcat cu unul din servitorii lui bărbatu-tău!

Connie privi în sus la fața lui întoarsă.

– De asta, de asta nu mă dorești? îngăimă ea.

– Gândește-te! spuse el. Dacă află lumea și Sir Clifford și toată lumea o să vorbească…

– Păi pot să plec de aici.

– Unde?

– Oriunde! Am banii mei. Mama mi-a lăsat douăzeci de mii de lire și Clifford nu se poate atinge de ei. Pot să plec.

– Dar probabil că nu vrei să pleci.

– Ba da, ba da! Nu-mi pasă ce se întâmplă cu mine.

– A, așa crezi acum! Dar o să-ți pese, nu se poate să nu-ți pese. Trebuie să-ți amintești că Înălțimea Ta te-ai încurcat cu un paznic de vânătoare. Nu este același lucru ca și când aș fi fost gentleman. Da, o să-ți pese. O să-ți pese.

– Nu. Ce-mi pasă mie că sunt lady! Urăsc titlul ăsta! Am impresia că oamenii rânjesc întotdeauna când îl rostesc. Și așa este, așa este! Chiar și tu rânjești când îl rostești!

– Eu!? O privi pentru prima dată drept în ochi. Eu nu râd de tine, spuse el.

În timp ce o privea în ochi, Connie văzu că privirea lui se întunecă și pupilele i se dilată.

– Nu-ți pasă de riscuri? întrebă el răgușit. Ar trebui să-ți pese. Să nu-ți pese când va fi prea târziu.

În vocea lui răsuna un ciudat semnal de alarmă.

– Dar nu am nimic de pierdut, se repezi ea să spună. Dacă ai ști ce înseamnă asta, ai înțelege că sunt fericită să scap. Te temi cumva pentru tine?

– Da! spuse el scurt. Mi-e teamă. Mi-e teamă. Mi-e teamă. Mi-e teamă de anumite lucruri.

– Ce lucruri? întrebă ea.

Bărbatul smuci brusc capul spre spate, arătând spre lumea de afară.

– Fel de fel de lucruri! De toată lumea! O mulțime…

Apoi se aplecă brusc și o sărută pe fața nefericită.

– Nu, nu-mi pasă, spuse el. O să fim împreună și ceilalți să se ducă la naiba! Numai să nu-ți pară rău după aceea de ce ai făcut.

– Nu mă alunga, se rugă ea.

Mellors își puse degetele pe fața ei și o sărută brusc din nou.

– Atunci hai să intrăm, spuse el încet. Și scoate-ți impermeabilul.

Își atârnă pușca în cui, își scoase haina udă și luă păturile.

– Am mai adus încă o pătură, spuse el, așa că pot s-o pun peste noi dacă vrei.

– Nu pot să stau prea mult, spuse ea. Cina este la șapte și jumătate.

Aruncă o privire rapidă spre ea, apoi la ceas.

– Foarte bine, spuse el.

Închise ușa și aprinse o flăcăruie mică în felinar.

– Avem destul timp, spuse el.

Așternu cu grijă păturile, pe una o împături ca să i-o pună ei sub cap. Apoi se așeză o clipă pe taburet, o trase spre el și o ținu strâns cu o mână, în timp ce îi căuta trupul cu cealaltă. Connie îl auzi cum trage aer în piept când o găsi. Sub juponul gingaș era goală.

– E, ce fericire să atingi așa ceva! spuse el în timp ce degetul lui mângâia pielea delicată, caldă, tainică a taliei și a șoldurilor ei. Își lăsă fața în jos și își frecă obrajii de pântecele ei, apoi de coapsele ei. Connie se mira puțin de exaltarea pe care o vedea la el. Nu înțelegea frumusețea pe care o vede la

ea, atunci când îi atingea părțile secrete ale trupului atât de vibrant, extaziat de frumusețea lui. Pentru că numai pasiunea îl face frumos. Iar când pasiunea este moartă sau absentă, zvâcnirea minunată a frumuseții este de neînțeles, ba chiar oarecum vrednică de dispreț; frumusețea caldă, vie a atingerii este mult mai profundă decât frumusețea care se vede. Connie simțea alunecarea obrazului lui de-a lungul coapsei ei, a pântecelor și a feselor, peria aspră a mustăților și părul lui moale și des, iar genunchii începură să-i tremure. Simțea cum undeva, în străfundul ei, iese la iveală o nouă goliciune. Și era pe jumătate înfricoșată. Parcă n-ar fi vrut s-o mângâie așa. O împresura. Și totuși aștepta, aștepta.

Iar când intră în ea într-un avânt de ușurare intensă și de împlinire care însemna pentru el adevărata pace, ea încă mai aștepta. Se simțea oarecum lăsată pe dinafară. Știa că este, în parte, vina ei. Își impusese să se țină deoparte. Acum probabil că era condangată să rămână așa. Stătea liniștită, simțind înlăuntrul ei mișcarea lui intensă, profundă, apoi zvâcnirea bruscă în momentul când sămânța țâșni afară, urmată de pulsații tot mai slabe. Zvâcnirea aceea a feselor cu siguranță că fusese puțin caraghioasă. Dacă erai femeie și participai la tot acest act, cu siguranță că smucitura aceea a feselor bărbatului era cât se poate de ridicolă. Cu siguranță că bărbatul era cât se poate de ridicol în această postură!

Dar Connie stătea nemișcată, fără repulsie. Nici după ce el terminase, nu se ridicase ca să-și obțină și ea satisfacția ei, așa cum făcuse cu Michaelis; stătea nemișcată, iar lacrimile care îi umpluseră ochii curgeau acum încet.

Și el stătea tot nemișcat. Dar o ținea strâns și încerca să-i acopere sărmanele picioare dezgolite cu picioarele lui, ca să-i țină cald. Stătea culcat pe ea cu trupul lui cald, nebănuind nimic.

– Ţi-e frig? întrebă el încet, cu voce scăzută, de parcă ar fi fost aproape, foarte aproape. În timp ce ea își simțea sufletul departe, lăsat cumva pe dinafară.

– Nu! Dar trebuie să plec, spuse ea blând.

Bărbatul oftă, o strânse mai tare, apoi îi dădu drumul. Nu-și dăduse seama că plânge. Credea că este cu sufletul acolo, alături de el.

– Trebuie să plec, repetă ea.

El se ridică, îngenunche alături de ea o clipă, o sărută pe partea interioară a coapsei, apoi îi trase fusta în jos, se încheie la haine fără să se gândească la nimic, nici măcar nu se întoarse într-o parte în lumina slabă, foarte slabă a felinarului.

– Poți să vii la mine acasă dacă vrei, spuse el privind în jos la ea cu chipul lui cald, blând și liniștit.

Dar ea stătea inertă și privea în sus spunându-și: Un străin! Un străin! Chiar îi displăcea puțin.

Omul își pusese haina și își căuta pălăria care căzuse pe jos, apoi își puse pușca pe umăr.

– Haide! spuse el, privind în jos la ea cu ochii aceia calzi, blajini.

Connie se sculă încet. Nu voia să plece. Dar nu voia nici să rămână. Bărbatul o ajută să-și pună impermeabilul și îl așeză frumos.

Apoi deschise ușa. Afară se lăsase întunericul. Credinciosul câine de sub verandă se ridică în picioare încântat să-l vadă. Perdeaua de ploaie deasă se așternea posomorâtă peste întuneric. Era beznă.

– Aș putea să iau felinarul, spuse el. Oricum, n-o să fie nimeni pe-afară.

Mergea chiar în fața ei pe poteca îngustă, clătinând felinarul care lumina iarba udă, rădăcinile negre și strălucitoare ca niște șerpi ale copacilor, florile spălăcite. Mai departe, totul era numai perdea cenușie de ploaie și întuneric beznă.

– Trebuie să vii o dată la mine acasă, vrei? Dacă tot e să fim pedepsiți, ce mai contează că e pentru un miel sau pentru o oaie!

Connie era uimită de dorința lui nesățioasă și persistentă de a o avea, când între ei nu fusese nimic, nici măcar nu vorbise cu ea, iar pe de altă parte ei îi displăcea profund vorbirea lui incorectă, deși se străduia să nu-i dea atenție. Acest „trebuie să vii la mine“ parcă nici nu-i era adresat ei, ci unei femei

oarecare. Recunoscu frunzele de degetariță de la marginea potecii și își dădu seama mai mult sau mai puțin unde sunt.

– Este șapte și un sfert, spuse el, o să ajungi la timp.

Își schimbase felul de a vorbi, parcă ghicind că ei nu-i era pe plac. Când luară ultima cotitură și ajunseră pe cărarea care ducea spre zidul cafeniu și spre poartă, bărbatul stinse felinarul.

– De aici se vede și fără felinar, spuse el și o luă încet de braț.

Dar era greu, pământul de sub picioarele lor era necunoscut, însă el pipăia poteca cu tălpile, era obișnuit. La poartă îi dădu lanterna lui electrică.

– În parc e ceva mai multă lumină, spuse el, dar ia-o dacă cumva te abați din potecă.

Era adevărat, parcă în spațiul deschis al parcului întunericul era ceva mai cenușiu. O trase brusc spre el și își strecură din nou mâna sub rochia ei, pipăind trupul cald cu mâna lui udă și rece.

– Mi-aș da și viața ca să ating o femeie ca tine, spuse el răgușit. Mai stai o clipă.

Connie simți din nou impetuozitatea dorinței lui.

– Nu, trebuie să fug, spuse ea, puțin brutal.

– Da, făcu el, schimbându-se brusc și îi dădu drumul.

Connie se răsuci în loc, dar în aceeași clipă se întoarse din nou spre el și îi spuse:

– Sărută-mă.

Bărbatul se aplecă invizibil peste ea și o sărută pe ochiul stâng. Connie întinse gura și el o sărută ușor, dar se retrase imediat. Nu putea suferi sărutările pe gură.

– Vin mâine, spuse ea retrăgându-se. Dacă pot, mai adăugă.

– Da, dar nu așa târziu! răspunse el din întuneric.

Nu-l mai vedea deloc.

– Noapte bună! îi ură.

– Noapte bună, Înălțimea Voastră, se auzi vocea lui.

Connie se opri și privi înapoi în beznă. Îi distingea numai conturul siluetei.

– De ce ai spus asta? întrebă ea.

– Uite-așa! răspunse el. Atunci noapte bună, fugi!

Connie se afundă în întunericul cenușiu aproape tangibil. Găsi ușa laterală deschisă și se strecură în camera ei fără s-o vadă nimeni. Când închise ușa se auzi gongul, dar avea de gând să facă oricum baie – trebuia să facă o baie. „Însă altădată n-am să mai întârzii“, își promisese în sinea ei, „este prea supărător“.

În ziua următoare nu se duse în pădure. În schimb, se dusese cu Clifford la Uthwaite. Mergea din când în când cu mașina și avea un șofer tânăr și voinic, care îl ajuta să coboare din mașină dacă era nevoie. Dorea în mod deosebit să-l vadă pe nașul său, Leslie Winter, care locuia la Shipley Hall, nu departe de Uthwaite. Winter era acum un domn în vârstă, unul dintre proprietarii de mine bogați care își avusese zilele lui de glorie pe vremea regelui Edward. Regele Edward venise de câteva ori la Shipley, la vânătoare. Casa era o clădire frumoasă, veche, din stuc, mobilată elegant, căci Winter era burlac și se mândrea cu gusturile lui; însă ținutul era năpădit de mine. Leslie Winter ținea la Clifford, dar personal nu nutrea prea mult respect pentru el din cauza fotografiilor din revistele ilustrate și a scrierilor lui. Bătrânul era un gentleman de modă veche din școala regelui Edward, care considera că viața este viață, iar acești scârța-scârța pe hârtie erau altceva. Față de Connie, bătrânul gentleman fusese întotdeauna galant; o considerase întotdeauna o fată rezervată și frumoasă care se irosea alături de

Clifford și îi părea de o mie de ori rău că nu are nici o șansă să dăruiască un moștenitor domeniului Wragby. Nici el nu avea moștenitori.

Connie se întreba ce ar fi spus dacă ar fi știut că paznicul de vânătoare al lui Clifford se culca cu ea și îi spunea „ai putea să treci pe la mine pe-acasă". Ar fi detestat-o și ar fi disprețuit-o, pentru că ajunsese aproape să urască afirmarea claselor muncitoare. Împotriva unui bărbat din aceeași clasă socială cu ea nu ar fi avut nici o obiecție, deoarece Connie era înzestrată de la natură cu o înfățișare feciorelnică rezervată, ascultătoare și poate că asta făcea parte din firea ei. Winter îi spunea „copilă dragă" și îi dăruise chiar o încântătoare miniatură reprezentând o doamnă din secolul al XVIII-lea, deși ea nu și-o dorea.

Dar Connie era preocupată de legătura ei cu paznicul de vânătoare. La urma urmelor, domnul Winter, care era un adevărat gentleman și un om de lume, o trata ca pe o persoană distinctă și o individualitate aparte; nu o băga în aceeași oală cu toate femeile din lume și nu îi vorbea cu „tu" și „pe tine".

Nu se duse în pădure nici a doua zi, nici în ziua următoare. Nu se duse atât timp cât simțea sau își imagina că simte că bărbatul o așteaptă, o dorește. Dar în a patra zi era cumplit de neliniștită și tulburată. Refuza în continuare să se ducă în pădure și să-și desfacă genunchii încă o dată în fața bărbatului. Se gândea la toate lucrurile pe care le-ar fi putut face – să meargă cu mașina la Sheffield, să facă vizite, dar n-avea chef de nici una din aceste îndeletniciri. În cele din urmă decise să facă o plimbare, nu spre pădure, ci în direcția opusă. Se va duce la Marehay, ieșind pe poarta mică de fier forjat de pe partea cealaltă a gardului parcului. Era o zi calmă și cenușie de primăvară, destul de caldă. Mergea înainte fără țintă, cufundată în gânduri și nu era conștientă de aproape nimic din jur, până când tresări la auzul lătratului zgomotos al câinelui de la ferma Marehay. Ferma Marehay! Pășunile ei ajungeau sus până la gardul parcului de la Wragby, așa că erau vecini, dar Connie nu mai fusese de mult timp în vizită.

– Bell! strigă ea la bull-terierul mare, alb. Bell, m-ai uitat? Nu mă mai cunoști?

Îi era frică de câini, dar Bell se retrăsese, deși continua să latre, iar ea voia să treacă prin curtea fermei și să meargă mai departe, spre crescătoria de

iepuri.

Doamna Flint își făcu apariția. Era o femeie de aceeași vârstă cu Connie, fusese profesoară, dar Connie o suspecta de prefăcătorie.

– O, Lady Chatterley! Vai!

Și ochii doamnei Flint străluciră, iar femeia roși ca o fetiță.

– Bell, Bell, se poate? Latri la Lady Chatterley! Bell! Potolește-te!

Se repezi spre câine și îl lovi cu o cârpă albă pe care o ținea în mână, apoi veni în întâmpinarea lui Connie.

– Cândva mă cunoștea, spuse Connie, strângându-i mâna.

Flint era chiriașul lor.

– Firește că vă cunoaște, Lady Chatterley! Face și ea pe grozava! spuse doamna Flint, fâstâcindu-se și privind în sus derutată. Dar nu v-a mai văzut de atâta timp! Sper că vă simțiți mai bine.

– Da, mulțumesc, sunt bine.

– Mai că nu v-am văzut deloc toată iarna. Vreți să intrați să vedeți copilul?

– Păi, șovăi Connie, numai o clipă.

Doamna Flint se repezi înăuntru să facă puțină ordine, Connie veni încet în urma ei, ezitând o clipă, în bucătăria întunecoasă unde ceainicul clocotea pe foc. Doamna Flint se întoarse.

– Sper că o să mă scuzați, spuse ea. Binevoiți să intrați aici?

Intrară în salon, unde un copilaș ședea pe un covoraș în fața căminului, iar masa fusese pusă în grabă pentru ceai. O servitoare tânără se dădu înapoi cu spatele din calea lor, sfioasă și stângace.

Bebelușul era un țânc mic numai de vreun an, cu părul roșu ca al tatălui și cu ochi albaștri-deschis. Era fetiță și imposibil de intimidat. Ședea printre perne înconjurată de păpuși de cârpă și excesiv de multe alte jucării cum este moda acum.

– O, ce dulce este! spuse Connie. Și cum a mai crescut! Ce fetiță mare! Ce fetiță mare!

Îi dăduse un șal când se născuse și niște rățuște de celuloid la Crăciun.

– Uite, Josephine! Știi cine a venit să te vadă? Știi cine este doamna? Lady Chatterley – o știi pe Lady Chatterley, nu-i așa?

Micuța ființă ciudată și îndrăzneață privea fără teamă la Connie. O lady nu însemna nimic pentru ea.

– Haide! Vrei să vii la mine? o întrebă Connie.

Fetiței îi era perfect indiferent, iar Connie o luă în brațe și și-o puse în poală. Ce căldură plăcută și ce bine era să ții un copil în poală, ce mânuțe mici și gingașe avea, ce piciorușe mici și neastâmpărate!

– Tocmai mă pregăteam să beau o ceașcă de ceai. Luke s-a dus la piață, așa că eu pot să iau ceaiul când doresc. Doriți și dumneavoastră o ceașcă, Lady Chatterley? Sigur că nu este ca cel cu care sunteți obișnuită dumneavoastră, dar dacă binevoiți…

Connie binevoia, dar nu voia să i se aducă aminte cu ce este obișnuită. Masa fu pusă din nou, cele mai bune cești fură scoase la iveală, apăru și ceainicul „cel bun“.

– Numai să nu vă deranjați atât, spuse Connie.

Dar dacă doamna Flint nu s-ar fi deranjat nu ar fi avut nici un haz! Așadar, Connie se jucă cu fetița, amuzată de lipsa de teamă a micuței femei, iar căldura trupșorului ei tânăr și moale îi provocă o plăcere profundă, voluptuoasă. Ce viață tânără! Și fără nici o frică! Fără nici o frică tocmai

pentru că este atât de lipsită de apărare. Iar toți ceilalți oameni sunt ținuți în frâu de frică!

Bău o ceașcă de ceai destul de tare, mâncă pâine cu unt foarte bună și dulceață de prune goldane. Doamna Flint roșea și se îmbujora și se fâstâcea, ca și când Connie ar fi fost un cavaler galant. Și au sporovăit ca femeile și amândouă erau încântate.

– Să mă iertați pentru acest ceai modest, spuse doamna Flint.

– Este mult mai plăcut decât acasă, spuse Connie sinceră.

– Oh! făcu doamna Flint, firește fără să creadă.

În cele din urmă Connie se ridică.

– Trebuie să plec, spuse ea. Soțul meu nu are nici cea mai vagă idee unde sunt. O să-și facă fel de fel de gânduri.

– Nici n-o să-i treacă prin minte că sunteți aici, râse doamna Flint emoționată. O să trimită gonacii după dumneavoastră.

– La revedere, Josephine, spuse Connie, sărutând fetița și ciufulindu-i smocurile de păr roșu.

Doamna Flint insistă să-i deschidă ușa din față, care era încuiată și cu bară de-a curmezișul. Connie ieși în curticica din față a fermei, înconjurată cu un gărduleț viu. De-a lungul cărării erau două șiruri de primule, foarte catifelate și frumoase.

– Ce primule frumoase! spuse Connie.

– Nesăbuite, cum le spune Luke, râse doamna Flint. Luați câteva.

Și culese repede câteva primule catifelate.

– Ajunge, ajunge! spuse Connie.

Ajunseră la portița grădinii.

– În ce parte mergeți? întrebă doamna Flint.

– Spre crescătoria de iepuri.

– Stați așa! O da, vacile sunt aproape de ocol. Dar încă n-au ajuns. Și poarta este încuiată, va trebui să săriți gardul.

– Pot să-l sar, spuse Connie.

– Poate că ar fi bine să merg și eu cu dumneavoastră până la ocol.

Străbătură pajiștea mâncată de iepuri. În pădure, păsările scoteau trilurile triumfătoare ale serii. Un bărbat striga ultimele vaci, care pășeau agale pe pășunea brăzdată de poteci.

– Astă-seară au întârziat cu mulsul, spuse doamna Flint severă. Știu că Luke nu se întoarce înainte de lăsarea întunericului.

Ajunseră în dreptul gardului, dincolo de care se întindea desișul de brazi tineri. Aici era o poartă mică, dar era încuiată. În iarbă, pe partea interioară, se vedea o sticlă goală.

– Asta e sticla de lapte a paznicului de vânătoare, îi explică doamna Flint. Noi o aducem până aici și el vine și și-o ia.

– Când?

– O, când se nimerește să treacă pe aici. Adesea dimineața. Ei, atunci la revedere, Lady Chatterley! Și să mai poftiți pe la noi. Ne face multă plăcere!

Connie sări gardul și o luă pe poteca îngustă din păduricea de brazi tineri. Doamna Flint o porni în fugă înapoi pe pajiște cu boneta de soare pe cap, căci era profesoară în toată puterea cuvântului. Lui Connie nu-i plăcea această parte nouă și densă a pădurii; părea mohorâtă și apăsătoare. Mergea repede cu capul lăsat în jos, gândindu-se la copilașul familiei Flint. Era o scumpete, deși o să aibă picioarele puțin curbate, ca taică-său. Se vede deja de pe acum, deși poate că, dacă mai crește, o să se îndrepte. Dar cum îți mai încălzește sufletul un copil și cât de mândră era doamna Flint! Avea ceva ce

Connie nu avea și se pare că nici nu va avea. Da, doamna Flint făcea mare paradă de maternitatea ei. Iar Connie era puțin, numai puțin invidioasă. Nu se putea abține.

Connie se smulse din gândurile ei și scoase un mic țipăt de spaimă. În fața ei era un bărbat.

Era paznicul de vânătoare. Stătea drept în cărare, ca măgărița lui Balaam[24] și îi ținea calea.

– Ce faci aici? întrebă el mirat.

– Dar tu? gâfâi ea.

– Cum ai ajuns aici? Ai fost la colibă?

– Nu! Nu! Am fost la Marehay.

Bărbatul se uită la ea curios, întrebător și ea lăsă vinovată capul în jos.

– Ai de gând să mergi acum la colibă? întrebă el oarecum aspru.

– Nu, nu se poate! Am stat mult la Marehay. Nu știe nimeni unde sunt. E târziu. Trebuie să fug.

– Și să mă lași pe mine baltă, nu-i așa? spuse el cu un zâmbet ironic, abia schițat.

– Nu, nu, nu este vorba de asta, numai că…

– Numai că ce altceva? spuse el.

Se apropie de ea și o înconjură cu brațele. Connie îi simți trupul extrem de aproape și fremătând de viață.

– O, nu, nu acum, strigă ea, încercând să-l dea la o parte.

– De ce nu? E de abia ora șase. Ai o jumătate de oră. Nu, nu! Te vreau!

O strânse mai tare și Connie simți dorința lui. Vechiul ei instinct era să se lupte ca să se elibereze. Dar era ceva ciudat în ea care zăcea inert și greu. Trupul lui se împingea cu insistență în ea și nu avea puterea să lupte.

Bărbatul privi în jur.

– Vino, vino încoace! Uite, aici, spuse el, privind pătrunzător spre desișul de brazi tineri care nu crescuseră deocamdată decât pe jumătate.

Bărbatul se uită înapoi la ea. Connie îi văzu ochii cu priviri încordate și strălucitoare, aspri, fără dragoste. Dar voința o părăsise. De picioare îi atârna o greutate uriașă. Ceda. Se preda.

O conduse prin zidul de copaci țepoși printre care se trecea cu greu spre un loc unde era puțin spațiu și o grămadă de crengi moarte. Aruncă pe jos câteva, își întinse haina și vesta deasupra, iar ea se întinse acolo pe crengile de copac, ca un animal, în timp ce el aștepta, numai în cămașă și în pantaloni, urmărind-o cu priviri flămânde. Era totuși grijuliu, o așeză comod, să stea bine, însă îi rupse elasticul de la chiloți, căci ea nu-l ajută, rămânând inertă.

Își dezgolise și el partea de sus a corpului și îi simți pielea goală lipită de ea când intră în ea. Un timp rămase nemișcat în ea, umflat și tremurând acolo. Apoi, când începu să se miște în orgasmul brusc, neajutorat, îi provocă vibrații noi, ciudate, care se răspândeau în interiorul ei ca niște încrețituri succesive, încrețituri, încrețituri, ca niște flăcări tremurătoare suprapuse unele peste altele, moi ca un fulg, alergând spre un punct strălucitor, rafinate, rafinate și topind-o toată ca pe o magmă pe dinăuntru. Erau niște clopoței care vibrau și urcau tot mai sus. Stătea nemișcată, inconștientă de țipetele scurte și sălbatice pe care le scoase la sfârșit. Dar se terminase totul prea curând, prea curând și nu mai putu să forțeze propria încheiere prin activitatea ei. Era diferit, diferit. Nu putea să facă nimic. Nu se mai putea întări ca să se agațe de el pentru propria satisfacție. Nu putea decât să aștepte, să aștepte și să geamă în sinea ei, în timp ce îl simțea cum se retrage, se retrage și se contractă, ajunge la momentul cumplit când va aluneca afară din ea și va pleca. În timp ce tot pântecele ei era moale și deschis, și striga blând, dar din răsputeri la el să vină înapoi și să-i acorde și ei împlinirea. Se agăță de el cu patimă inconștientă, iar el nu alunecă afară

din ea, simți mugurul moale din ea cum începe să se frământe și un ritm straniu se propagă în ea cu o mișcare crescândă ciudată, umflându-se și umflându-se până când îi umplu întreaga ființă conștientă zdrențuită și apoi începu din nou acea mișcare indescriptibilă care nu era o adevărată mișcare, ci un mănunchi de vârtejuri tot mai adânci de senzații care se răsuceau și se învolburau tot mai adânc prin trupul și prin conștiința ei, până când se transformară într-un fluid perfect concentric de senzații și Connie începu să scoată strigăte inconștiente și nearticulate. Vocea ieșea din bezna nopții, era strigătul vieții! Bărbatul o auzi sub el și fu cuprins de venerație când viața lui țâșni în ea. Iar când aceasta se potoli, se potoli și el și rămase absolut nemișcat, fără să știe nimic, în timp ce strânsoarea ei slăbea și rămase și ea inertă. Zăceau așa și nu erau conștienți de nimic, nici măcar unul de altul, pierduți amândoi. Până când în cele din urmă el începu să se trezească și să-și dea seama de goliciunea lui lipsită de apărare, iar ea simți că trupul lui slăbește strânsoarea în care o ținea. Bărbatul se dădea la o parte; dar în pieptul ei, femeia simțea că nu putea suporta să-i permită s-o lase descoperită. Trebuie s-o acopere acum pentru totdeauna.

Dar el se trase la o parte în cele din urmă, o sărută și o acoperi, apoi începu să se acopere și pe el. Ea stătea și se uita în sus la crengile copacului, incapabilă să se miște. Bărbatul se ridică și se încheie la pantaloni, privind în jur. Totul era cufundat în beznă și în tăcere; câinele, plin de respect stătea cu botul pe labe. Se așeză din nou jos și luă mâna lui Connie în tăcere.

Connie întoarse capul și se uită la el.

– De data aceasta am terminat amândoi odată, spuse el.

Ea nu răspunse.

– E bine când e așa. Cei mai mulți oameni trăiesc împreună toată viața și nu au parte de asta, spuse el, vorbind ca prin vis.

Se uită la chipul lui visător.

– Chiar așa? făcu ea. Și îți pare bine că la noi este așa?

O privi din nou în ochi.

– Foarte bine, spuse el. Ei, nu contează.

Nu voia s-o lase să vorbească. Se aplecă și o sărută, iar ea simți că trebuie s-o sărute așa mereu. În cele din urmă se ridică în capul oaselor.

– Oamenii nu termină prea des în același timp? întrebă ea cu o curiozitate naivă.

– Foarte mulți dintre ei nu. Se vede după privirile lor încruntate.

Vorbea fără plăcere, îi părea rău că începuse.

– Ai terminat așa și cu alte femei?

O privi amuzat.

– Nu știu, spuse el. Nu știu.

Și Connie înțelese că nu-i va spune niciodată ceea ce nu vrea să-i spună. Se uită la chipul lui și dorința îi străpunse pântecele. Se împotrivi din toate puterile, căci ar fi însemnat pierzania ei.

Bărbatul își puse vesta și haina, apoi porni din nou pe cărare. Ultimele raze ale soarelui atingeau pădurea.

– N-am să vin cu tine, spuse el. E mai bine așa.

Connie îi aruncă o privire galeșă, apoi se răsuci pe călcâie. Câinele îl aștepta nerăbdător să plece, iar el părea să nu mai aibă nimic de spus. Nu mai rămăsese nimic.

Connie merse încet spre casă, conștientizând profunzimea celuilalt lucru din ea. În ea mai trăia o ființă, care ardea și se topea moale în pântecele și în vintrele ei, și această ființă îl adora. Îl adora în așa fel, încât simțea că i se înmoaie genunchii în timp ce pășea. În pântece și în vintre îi curgea acum un fluid viu, era vulnerabilă și neajutorată în adorația față de el ca cea mai naivă dintre femei. Parcă ar fi un copil, își spuse ea, parcă aș avea un copil în mine. Și așa era, căci pântecele ei, care fusese întotdeauna închis, acum se deschisese și era plin de o viață nouă, aproape o povară, dar încântătoare.

– Dacă aș avea un copil! își spuse ea. Dacă l-aș avea în lăuntrul meu ca pe un copil! Și picioarele i se înmuiară la acest gând și își dădu seama ce diferență uriașă este între a avea un copil, în general, și a avea un copil de la un bărbat după care tânjește tot trupul tău. Primul caz era ceva obișnuit: dar să aibă un copil cu bărbatul pe care îl adora în măruntaiele și în pântecele ei o făcea să se simtă foarte diferită față de ea, cea de altădată, și i se părea că se afundă tot mai adânc și mai adânc, în centrul întregii feminități și în somnul creației.

Nu pasiunea era lucrul nou pentru ea, ci adorația și dorința. Știa că se temuse întotdeauna de aceasta, pentru că o lăsa complet neajutorată; și se temea și acum, căci dacă îl va adora prea mult se va pierde, va dispărea ca personalitate și nu voia să se topească în umbră, să fie sclavă, ca o femeie sălbatică. Nu are voie să devină sclavă. Se temea de adorația din ea, dar în același timp nu-i venea să lupte împotriva ei. Știa că este în stare să lupte împotriva ei. Avea o voință extrem de puternică și ar fi putut să se împotrivească adorației blânde din pântecele ei și s-o strivească. Putea s-o facă chiar acum, sau așa își imagina, să-și înfrângă patima cu propria voință.

O, da, să fie pătimașă ca o bacantă, să alerge ca o bacantă prin pădure, să-l cheme pe Iacchos[25], falusul strălucitor fără personalitate independentă, căci era numai zeul slujitor al femeilor! Bărbatul, individul ca atare, nu avea voie să se amestece. Era numai slujitorul templului, purtătorul și păstrătorul falusului strălucitor, care era al ei.

Și astfel, în fluxul redeșteptării, pasiunea străveche se aprindea în ea, în timp ce bărbatul își reducea dimensiunile la un obiect de contemplat, un simplu purtător al falusului, gata să fie sfâșiat în bucățele când își încheia misiunea. Simțea în mădularele și în trupul ei forța bacanalei, a femeii strălucitoare și rapide, care își învinge masculul; dar în același timp își simțea inima grea. Nu dorea așa ceva, era un gând sterp, fără viață; iar adorația era comoara ei.

Era atât de imperceptibilă, de insesizabilă, dar profundă, necunoscută. Nu, nu, era gata să renunțe la puterea ei strălucitoare de femeie; se săturase de ea, o anchilozase; se va cufunda în noua scăldătoare a vieții, în profunzimile

pântecelui și ale măruntaielor ei care cântau cântecul fără sunet al adorării. Era prea devreme ca să înceapă să se teamă de bărbat.

– Am fost pe la Marehay și am luat ceaiul cu doamna Flint, îi spuse lui Clifford. Voia să văd copilul. Este adorabil, cu părul roșu și încâlcit ca o pânză de păianjen. E o dulceață! Domnul Flint era la târg, așa că am stat numai cu ea și cu copilul la ceai. Te-ai întrebat unde sunt?

– Da, dar m-am gândit că ai trecut pe la cineva la ceai, spuse Clifford gelos. Sesizase cu un fel de al doilea simț ceva nou la ea, ceva ce el nu înțelegea, dar puse totul pe seama copilului. Credea că tot ce o supără pe Connie este că nu are un copil, că nu poate aduce pe cineva automat pe lume, ca să zicem așa.

– V-am văzut când ați traversat parcul și ați ieșit pe portița de fier forjat, milady, spuse doamna Bolton; am crezută că v-ați dus la preot.

– Am fost pe aproape, dar apoi am cotit spre Marehay.

Ochii celor două femei se întâlniră: ai doamnei Bolton cenușii, strălucitori și iscoditori; ai lui Connie albaștri, văluriți și ciudat de frumoși. Doamna Bolton era aproape sigură că avea un amant, dar cum era posibil și cine putea fi? Unde era acest bărbat?

– O, este foarte bine că ieșiți și vă vedeți cu lumea din când în când, spuse doamna Bolton. Mereu îi spun lui Sir Clifford, ce bine ar fi ca Lady Chatterley să iasă mai mult în lume.

– Da, și eu mă bucur că m-am dus, și au un copil atât de drăgălaș și de nostim, Clifford, spuse Connie. Are părul exact ca o pânză de păianjen de un portocaliu strălucitor și niște ochișori mici, obraznici și albaștri ca de porțelan. Bineînțeles că este fetiță, căci altfel nu ar fi așa de îndrăzneață, mai îndrăzneață decât orice mic drăcușor ca Sir Francis Drake[26].

– Aveți dreptate, milady, o adevărată Flint. Așa sunt toți la ei în familie, cu părul ca nisipul.

– N-ai vrea să-l vezi, Clifford? I-am invitat la ceai ca să vezi și tu copilul.

– Pe cine? întrebă el privind stingherit la Connie.

– Pe doamna Flint și copilul, lunea viitoare.

– Poți să-i primești sus, la tine, spuse el.

– Nu vrei să vezi fetița? strigă ea.

– O, ba da, am s-o văd, dar nu vreau să stau tot timpul cât iau ceaiul cu ei.

– Oh, exclamă Connie privindu-l cu ochii încețoșați.

Dar nu-l vedea, era altcineva.

– Puteți să serviți o ceașcă de ceai foarte comod la dumneavoastră în cameră, milady, iar doamna Flint se va simți mai în largul ei decât dacă ar fi de față și Sir Clifford, spuse doamna Bolton.

Era sigură că Connie are un amant și ceva tresărea de bucurie în sufletul ei. Dar cine era? Cine era? Poate că doamna Flint o să-i dea un indiciu.

În seara aceea Connie nu făcu baie. Amprenta trupului lui pe al ei, urma lui lipicioasă îi era dragă și, într-un sens, sacră.

Clifford nu era în apele lui. N-o lăsă să plece după cină, iar ea și-ar fi dorit atât de mult să fie singură.

– Jucăm ceva, sau vrei să-ți citesc, sau să facem altceva?

– Citește-mi, spuse Connie.

– Ce să-ți citesc – versuri sau proză? Sau poate teatru?

– Citește-mi din Racine, spuse ea.

Cândva aceasta fusese una din pasiunile lui, să citească Racine în stil francez, dar acum nu prea îi mai reușea așa de bine și era conștient de asta; ar fi preferat de fapt să asculte radioul. Dar Connie cosea, făcea pentru fetița doamnei Flint o rochiță de mătase dintr-o rochie veche de-a ei. O croise

după ce se întorsese acasă, înainte de cină și se cufundă în liniștea cusutului, în timp ce zgomotul cititului continua.

Simțea în lăuntrul ei zumzetul pasiunii, ca un dangăt profund de clopot.

Clifford îi spuse ceva despre Racine. Connie sesiză sensul cuvintelor după ce acestea se stinseră.

– Da, da! spuse ea, ridicând ochii spre el. Este splendid.

Clifford se sperie din nou de privirea ochilor ei albaștri și de felul cum ședea acolo tăcută și nemișcată. Nu fusese niciodată atât de blândă și de nemișcată. Se simțea fascinat și neputincios în fața ei, ca și când ar fi fost vrăjit de parfumul ei. Continuă să citească neajutorat și sunetul gutural al francezei lui îi vuia în urechi ca viforul în horn. Nu auzea nici o silabă din Racine.

Connie stătea cufundată în propriul extaz, ca o pădure fremătând vag și gemând încet la apropierea primăverii, când îi dau mugurii. Simțea că în aceeași lume cu ea se află bărbatul, bărbatul fără nume, mișcându-se pe picioarele lui frumoase, frumoase în misterul falic. Și îl simțea în toate venele ei, îl simțea ca pe un copil. Copilul lui era în toate venele ei, ca un crepuscul.

„Căci nu avea nici mâini, nici ochi, nici picioare, nici podoaba părului de aur…“

Era ca o pădure, ca țesătura deasă a crengilor de stejar, cu zumzetul neauzit al milioanelor de muguri pe cale să se deschidă. Iar păsările dorinței dormeau în țesătura încâlcită a trupului ei.

Dar vocea lui Clifford răsuna în continuare, bolborosind și gâlgâind sunete neobișnuite. Ce extraordinar era! Ce extraordinar era cum stătea aplecat peste carte, straniu și rapace, și civilizat, cu umerii lui largi și fără picioare! Ce creatură ciudată, cu o voință rece, fermă, inflexibilă ca de pasăre și fără nici un pic de căldură, nici un pic de căldură! Una din creaturile acelea monstruoase din lumea de dincolo, care nu au suflet, ci numai o voință extrem de puternică, o voință rece. Se cutremură puțin, speriată de el. Dar

flacăra caldă și blândă a vieții era mai puternică decât el și lucrurile reale erau ascunse de el.

Lectura se încheiase. Era consternată. Ridică privirile în sus și tresări văzându-l pe Clifford cum se uită la ea cu ochii lui spălăciți, cruzi și plini de ură.

– Mulțumesc mult, foarte, foarte mult! Citești așa de frumos din Racine! spuse ea încetișor.

– Aproape la fel de frumos cum asculți tu! ripostă el cu cruzime. Ce faci acolo?

– Fac o rochiță pentru copil, pentru fetița doamnei Flint.

Clifford întoarse capul. Copilul! Copilul! Asta era obsesia ei.

– De fapt, spuse el cu o intonație declamativă, la Racine găsești tot ce dorești. Emoțiile ordonate și conturate sunt mai importante decât emoțiile în neorânduială.

Se uită la el cu ochii larg deschiși, cu o privire vagă, voalată.

– Da, sigur că da, spuse ea.

– Lumea modernă nu a făcut decât să vulgarizeze emoțiile, dându-le frâu liber. Ceea ce ne trebuie nouă este controlul clasicilor.

– Da, spuse ea lent, imaginându-și cum stă el și ascultă cu privirile în gol idioțeniile emoționale de la radio.

Oamenii pretind că au emoții și în realitate nu simt nimic. Presupun că asta înseamnă să fii romantic. Adevărul este că era obosit. Seara aceasta îl obosise. Ar fi preferat să stea cu cărțile lui tehnice, cu directorul minei sau să asculte radioul.

Doamna Bolton veni cu două pahare de lapte amestecat cu malț: unul pentru Clifford ca să-l facă să doarmă bine, altul pentru Connie, ca să nu

mai fie așa de slabă. Era un ritual înainte de culcare pe care îl introdusese ea.

Connie era încântată să plece și recunoscătoare destinului că nu trebuie să-l ajute pe Clifford să se urce în pat. Luă paharul lui și îl puse pe tavă, apoi luă tava ca s-o lase afară.

– Noapte bună, Clifford! Somn ușor! Racine să-ți dea vise plăcute. Noapte bună!

Se îndreptă spre ușă. Pleca fără să-l sărute înainte de culcare. O urmărea cu privirea lui aprigă, rece! Așa deci! Nici măcar nu-l sărutase ca să-i ureze noapte bună, după ce își petrecuse toată seara citindu-i. Ce inimă de piatră avea! Chiar dacă sărutul nu era decât o formalitate, era una din acele formalități de care depinde însăși viața. Era o bolșevică, asta era! Avea instincte de bolșevică! Privi rece și furios la ușă după ce plecă ea. Era mânios!

Spaima nopții îl învăluia din nou. Era un pachet de nervi, dar ziua își aduna toate forțele ca să lucreze, era plin de energie; sau devenea neutru atunci când asculta radioul. Dar după aceea era chinuit de anxietate și de senzația unui vid periculos și iminent. Era înspăimântat. Și Connie ar fi putut să țină acele spaime departe de el, dacă ar fi vrut. Dar era clar că nu voia, nu voia și pace! Nu avea pic de inimă, era crudă și insensibilă la tot ceea ce făcea el pentru ea. Renunțase la toată viața lui pentru ea, iar ea era atât de rea cu el. Voia să facă totul numai ca ea. „Doamna o ține întruna numai pe-a ei!“

Acum o obseda treaba asta cu copilul. Numai ca să fie ceva numai al ei, cu totul al ei, nu și al lui!

Clifford era atât de sănătos, sigur, ținând seama de situație. Arăta așa de bine, rumen în obraji, cu umeri largi și puternici, cu pieptul robust, deși se mai împlinise. Dar în același timp era înspăimântat de moarte. Un vid cumplit părea să-l amenințe de undeva, cumva, un gol uriaș și în acest gol se va prăbuși toată energia lui. Lipsit de energie, uneori simțea că este mort, mort cu adevărat.

Astfel că privirea ochilor lui proeminenți și spălăciți era stranie, furișă, dar și puțin aprigă și extrem de rece; în același timp, aproape nerușinată. Era o privire foarte stranie, această privire nerușinată: era ca și când ar fi triumfat împotriva vieții în pofida vieții. „Cine cunoaște misterele voinței – căci ea poate triumfa chiar și împotriva îngerilor…“[27]

Dar spaima lui erau nopțile când nu putea să doarmă. Atunci era de-a dreptul cumplit, zădărnicia îl apăsa din toate părțile. Era înfricoșător să exiști fără a avea viață: fără viață, să exiști în noapte fără viață.

Dar acum putea s-o sune pe doamna Bolton. Și ea venea întotdeauna. Asta era o mare mângâiere. Venea în capot, cu părul împletit într-o coadă pe spate, cu un aer ciudat de copiliță, deși coada șatenă era presărată cu fire albe. Și îi făcea cafea sau ceai de mușețel și juca șah sau pichet cu el. Avea talentul acesta feminin de a juca până și șah destul de binișor chiar și când era pe jumătate adormită, suficient de bine ca să merite s-o învingă. Și stăteau așa, în intimitatea tăcută a nopții, ea șezând și el întins în pat, iar lampa de noapte își arunca lumina solitară peste ei, ea aproape pierdută în somn, el aproape pierdut într-un fel de teamă și jucau, jucau împreună, apoi beau o ceașcă de cafea și mâncau un biscuit împreună aproape fără să rostească nici un cuvânt în liniștea nopții, fiindu-și un sprijin unul altuia.

Iar în noaptea aceasta doamna Bolton se întreba oare cine este amantul doamnei Chatterley. Se gândea și la Ted al ei, cel care murise demult, dar care pentru ea nu fusese niciodată mort. Și când se gândea la el, râca veche, veche împotriva lumii creștea din nou, mai ales împotriva stăpânilor, căci aceștia îl omorâseră. De fapt, nu-l omorâseră ei. Dar în sufletul ei pe aceștia îi considera ucigașii lui. Și din acest motiv undeva, în străfundul sufletului, era nihilistă, ba chiar anarhistă.

Fiind pe jumătate adormită, gândurile la Ted și la amantul doamnei Chatterley se amestecară și simți că împărtășește cu cealaltă femeie aversiunea față de Sir Clifford și de tot ce reprezenta el. În același timp, juca pichet cu el și chiar pe bani, pe mize de șase penny. Și era un motiv de satisfacție pentru ea să joace pichet cu un baronet, ba chiar și să piardă șase penny.

Când jucau cărți, jucau întotdeauna pe bani. Aceasta îl făcea să uite de spaimele lui. Și de regulă câștiga. Și în seara aceasta câștiga. Așa că nu va putea adormi până la ivirea zorilor. Din fericire, se lumina de ziuă pe la patru și jumătate sau cam așa ceva.

În tot acest timp, Connie era în pat și dormea buștean. Dar nici paznicul de vânătoare nu putea dormi. Închisese cuștile fazanilor și își făcuse rondul prin pădure, apoi se dusese acasă și mâncase. Dar nu se culcase. Se așezase în fața focului și căzuse pe gânduri.

Se gândea la copilăria lui din Tevershall, la cei cinci sau șase ani de căsnicie. Se gândi la soția lui și ca întotdeauna cu amărăciune. Fusese atât de câinoasă! Dar n-o mai văzuse din 1915, din primăvara când se înrolase în armată. Era acolo, la numai trei mile distanță, mai câinoasă ca oricând. Spera să n-o mai vadă niciodată cât o trăi.

Se duse cu gândurile la viața lui în străinătate, ca soldat. India, Egipt, apoi din nou India: viața orbeață, fără gânduri, petrecută alături de cai; colonelul care ținuse la el și la care și el ținuse; cei câțiva ani cât fusese ofițer, locotenent cu șanse serioase să ajungă căpitan. Apoi colonelul murise de pneumonie, iar el abia scăpase cu viață, dar cu sănătatea zdruncinată; nervozitatea lui profundă; plecase din armată și se întorsese din nou în Anglia, unde devenise muncitor.

Acum amâna mereu să ia o hotărâre. Crezuse că aici, în pădure, va fi la adăpost de tot, cel puțin un timp. Deocamdată nu se vâna; trebuia numai să crească fazani. Nu trebuia să se ocupe de arme. O să fie singur, departe de viață, și asta era tot ce-și dorea. Nu se putea dezice de trecut. Și aici se născuse. Aici era și mama lui, deși nu însemnase niciodată prea mult pentru el. Putea să continue să trăiască aici de pe o zi pe alta, fără legături și fără speranță. Căci nu mai știa ce să facă cu viața lui.

Nu știa ce să facă cu viața lui. Fusese ofițer câțiva ani, trăise printre ofițeri și funcționari publici cu nevestele și familiile lor și își pierduse orice ambiție „să se împace cu ei“. Oamenii din clasa de mijloc și cea de sus aveau o duritate specială și o modalitate răutăcioasă de a strâmba din nas și de a-i respinge pe alții care îl făcuseră să se simtă rece și diferit față de ei.

Așa că revenise printre cei din clasa lui. Dar găsise aici ceea ce uitase în timpul absenței lui de câțiva ani, o meschinărie și un comportament de o vulgaritate extrem de respingătoare. Recunoștea acum în cele din urmă cât de important este comportamentul. Recunoștea, de asemenea, cât de important este chiar și să te prefaci că nu-ți pasă de o jumătate de penny sau de lucrurile mărunte din viață. Dar oamenii de jos nu știau să se prefacă. Un penny mai mult sau mai puțin dat pentru slănină era pentru ei mai important decât modificarea Evangheliei. Nu putea suferi asta.

Și apoi, mai erau certurile pentru salarii. Întrucât trăise printre cei avuți, știa cât de inutil este să te aștepți la o soluție din negocierile salariilor. Nu exista nici o soluție, poate numai moartea. Singurul lucru pe care îl puteai face era să nu-ți pese, să nu-ți pese de salarii.

Dar dacă erai sărac și necăjit, trebuia să-ți pese. Grija banilor era ca un cancer uriaș care îi mistuia pe indivizii din toate clasele. Dar el refuza să fie preocupat de bani.

Și atunci ce-i rămânea? Ce oferea viața în afară de grija banilor? Nimic.

Însă putea să trăiască de unul singur, cu palida satisfacție că este singur, să crească fazani care aveau să fie împușcați apoi de niște bărbați grași după micul dejun. Zădărnicie, zădărnicie la puterea a n-a.

Dar de ce să-i pese de ceva, de ce să-și bată capul? Și nu-i păsase de nimic și nu-și bătuse capul cu nimic până acum, când femeia aceasta intrase în viața lui. Era cu aproape zece ani mai bătrân ca ea. Și cu o mie de ani mai bătrân ca experiență de viață, căci el începuse de jos de tot. Legătura dintre ei se strângea tot mai mult. Parcă și vedea ziua când îi va înclești și vor fi nevoiți să-și ducă viața împreună. „Căci legăturile iubirii sunt greu de desfăcut!“

Și atunci? Atunci ce va fi? Va trebui s-o ia de la început fără nimic de unde să înceapă? S-o lege pe această femeie de el? Să aibă o ceartă oribilă cu soțul ei infirm? Și o altă ceartă oribilă cu nevasta lui brutală, care îl ura? Nenorocire! O mulțime de nenorociri! Și nu mai era tânăr și nici foarte optimist. Dar nu era nici nepăsător. Orice amărăciune și urâțenie a vieții îl răneau; și pe femeie la fel!

Dar chiar dacă ar fi scăpat de Sir Clifford și de nevasta lui, chiar dacă ar fi fost liberi, ce aveau să facă? Ce avea să facă el însuși? Ce să facă cu viața lui? Pentru că trebuia să facă ceva. Nu putea să stea degeaba, trăind din banii ei și din pensia lui foarte mică.

Nu exista soluție. Nu se putea gândi la altceva decât să plece în America, dar nu avea încredere deloc în dolar. Dar poate, poate că mai era și altceva.

Nu se putea odihni și nici nu se putea culca. După ce stătu ca amorțit, cufundat în gânduri amare până după miezul nopții, se ridică brusc de pe scaun și își luă haina și pușca.

– Haide, fetițo, strigă el la cățelușă, e mai bine afară.

Era o noapte înstelată, dar fără lună. Porni să efectueze un rond lent, scrupulos și conștiincios, mergând aproape pe furiș. Singurul lucru cu care trebuia să se lupte erau capcanele pentru iepuri puse de mineri, mai ales de cei de la Stacks Gate, pe partea dinspre Marehay. Dar era sezonul împerecherilor și până și minerii îl respectau întru câtva. Cu toate acestea, făcându-și rondul pe furiș în căutarea braconierilor își mai liniști nervii și mintea i se goli de gânduri.

Însă după ce termină rondul amănunțit de aproape cinci mile se simți obosit. Se duse în vârful dealului și privi de jur împrejur. Nu se auzea nici un zgomot, cu excepția huruitului slab și înfundat de la mina Stacks Gate, care nu se oprea niciodată. Și nu era aproape nici o lumină, în afară de șirurile strălucitoare de becuri electrice de la uzină. Lumea dormea, cufundată în fum și întuneric. Era două și jumătate. Dar chiar și în somn, lumea era crudă, agitată, tulburată de zgomotul unui tren sau al unui camion greu de pe șosea, de fulgerele roz ale flăcărilor de la furnale. Era o lume de fier și cărbune, cu cruzimea fierului și cu fumul cărbunelui și cu lăcomia nesfârșită, nesfârșită, care punea totul în mișcare. Numai lăcomia, lăcomia care se agita prin somn.

Era frig și începu să tușească. Pe deasupra dealului sufla un vânt rece, blând. Se gândi la femeie. Ar fi dat în acel moment orice avea sau orice ar fi putut avea ca să-i țină trupul cald în brațe și să doarmă înfășurați amândoi într-o pătură. Ar fi dat toate speranțele de viitor și tot câștigul din trecut

doar ca s-o aibă acolo, înfășurată la căldură împreună cu el într-o pătură și să doarmă, numai să doarmă. I se părea că nu dorește decât să doarmă cu femeia în brațe.

Se duse la colibă, se înfășură în pătură și se întinse pe jos ca să doarmă. Dar nu putea, era frig. Și apoi, își simțea în mod dureros propria neîmplinire. Își simțea în mod dureros condiția de neîmplinire singuratică. O dorea, voia s-o atingă, s-o strângă tare la piept într-un moment de împlinire și să doarmă.

Se ridică și ieși afară, pornind de astă dată spre poarta parcului. Apoi o luă încet pe cărarea care ducea spre casă. Era aproape ora patru, era senin și rece, dar nu se vedea nici o geană de lumină. Era obișnuit cu întunericul, vedea bine.

Casa cea mare îl atrăgea încet, încet, ca un magnet. Voia să fie aproape de ea. Nu era dorință, nu era asta. Era sentimentul dureros al singurătății neîmplinite care avea nevoie de o femeie strânsă în brațele lui, Poate că va putea s-o găsească. Poate că o s-o cheme afară, să vină la el; sau va găsi o modalitate să ajungă înăuntru, la ea. Pentru că nevoia lui era imperioasă.

Urcă încet, fără zgomot, panta spre casă. Apoi ajunse în dreptul copacilor mari din vârful dealului, porni pe aleea care descria o curbă mare în jurul rondului de iarbă din fața intrării. Vedea deja cei doi mesteceni maiestuoși din rondul din fața casei, care se conturau sumbru în aerul întunecos.

Iată și casa, scundă, alungită, cu o singură lumină care ardea jos, în camera lui Sir Clifford. Dar nu știa în ce cameră este ea, femeia care ținea celălalt capăt al firului fragil care îl trăgea atât de nemilos.

Se apropie ceva mai mult, cu pușca în mână și rămase nemișcat pe alee, privind atent casa. Poate că acum ar putea s-o găsească, să ajungă cumva la ea. Casa nu era impenetrabilă, iar el era la fel de isteț ca orice spărgător. De ce să nu se ducă la ea?

Stătea nemișcat, așteptând, iar cerul pălea ușor și aproape imperceptibil în spatele lui. Văzu că lumina din casă se stinse. Dar n-o văzu pe doamna Bolton, care se apropiase de fereastră ca să tragă perdeaua veche de mătase bleumarin. Se oprise apoi în încăperea cufundată în întuneric, privind afară

în semiîntunericul zilei pe cale să sosească și căutând mult așteptata ivire a zorilor, așteptând, așteptând să-l vadă pe Clifford liniștit că s-a luminat de ziuă. Pentru că atunci când era sigur că se iviseră zorile, adormea aproape imediat.

Doamna Bolton stătea în geam, cu ochii cârpiți de somn. Și cum stătea așa, tresări brusc și fu cât pe-aici să scoată un strigăt. Acolo, pe alee, stătea un bărbat, o siluetă întunecată în crepusculul dimineții. Își alungă somnul îmbufnată și continuă să privească, dar fără să facă nici un zgomot ca să nu-l deranjeze pe Sir Clifford.

Lumina zilei începea să se furișeze în lume și silueta cea întunecoasă părea mai mică și mai bine definită. Văzu pușca, pantalonii și haina largă – trebuie să fie Oliver Mellors, paznicul de vânătoare. „Da, câinele adulmeca pe acolo și se mișca ca o umbră așteptându-l pe el!“

Dar ce voia? Voia să trezească toată casa? De ce stătea neclintit acolo, paralizat, ca un câine în fața casei unde este o cățea în călduri?

Dumnezeule! Descoperirea trecu ca un glonț prin mintea doamnei Bolton. Acesta era amantul doamnei Chatterley! El! El!

Ca să vezi! Ei bine, și ea, Ivy Bolton, fusese puțin îndrăgostită de el. Asta pe când el era un fecioraș de șaisprezece ani, iar ea o femeie de douăzeci și șase. Pe atunci ea mergea la școală și el o ajutase foarte mult la anatomie și la alte materii pe care trebuia să le învețe. Era un băiat foarte isteț, avusese o bursă la școala primară din Sheffield și învățase franceză și alte materii. Iar după aceea se făcuse fierar și potcovea cai, pentru că îi erau dragi caii, așa zicea el. Dar de fapt pentru că îi era frică să plece și să înfrunte lumea, însă n-ar fi recunoscut asta nici în ruptul capului.

Totuși fusese de treabă, foarte cumsecade și o ajutase foarte mult, știa să explice lucrurile foarte clar. Era la fel de deștept ca Sir Clifford și știa să se poarte cu femeile. Mai mult cu femeile, decât cu bărbații, așa se zicea.

Până când se însurase cu Bertha Coutts, parcă așa, ca să se facă lui însuși în ciudă. Unii oameni se căsătoresc așa, ca să-și răzbune pe ceva pentru că au fost dezamăgiți. Nu e de mirare că fusese un eșec. Lipsise câțiva ani – cât

durase războiul –, apoi fusese locotenent, aproape un gentleman, ba chiar gentleman! Pentru ca după aceea să vină înapoi la Tevershall ca paznic de vânătoare! Zău așa, unii oamenii nu știu să profite de norocul lor! Și începuse să vorbească iarăși în dialectul lătăreț din Derbyshire, când ea, Ivy Bolton, știa că poate să vorbească exact ca un gentleman, zău așa!

Măi, măi! Așadar, Înălțimea Sa se îndrăgostise de el! Ei bine, nu era prima: avea ceva aparte în el! Dar imaginează-ți! Un băiat născut și crescut în Tevershall, și doamna de la Wragby Hall! Pe cinstea mea, era o palmă usturătoare pentru atotputernicii Chatterley!

Când se luminase de ziuă, paznicul de vânătoare își dăduse seama că nu are nici un rost. Nu are nici un rost să încerci să scapi de propria singurătate. Trebuie să te ții de ea toată viața. Numai din când în când să mai umpli câte un gol. Câteodată! Dar trebuie să aștepți momentele. Să-ți accepți singurătatea și să te ții de ea toată viața. Și – atunci când vin – să accepți momentele care umplu golul. Dar trebuie să vină singure. Nu le poți forța.

Și dintr-odată dorința sfâșietoare care îl adusese după ea se stinse. O stinsese el, pentru că așa trebuie să fie. Trebuie să vină amândoi unul în întâmpinarea celuilalt. Iar dacă ea nu venea la el, nici el n-o va urmări. Nu are voie. Trebuie să plece până va veni ea.

Se răsuci încet, greoi, în loc, acceptându-și din nou izolarea. Știa că e mai bine așa. Trebuie să vină ea la el: nu are rost să se țină după ea. Nici un rost!

Doamna Bolton îl văzu cum dispare cu câinele alergând după el.

„Măi, măi! își spuse ea. Singurul bărbat la care nu m-aș fi gândit niciodată; și singurul la care ar fi trebuit să mă gândesc. A fost drăguț cu mine când era flăcău, după ce l-am pierdut pe Ted. Măi, măi! Ce ar spune dacă ar ști!“

Aruncă o privire triumfătoare spre Sir Clifford care dormea deja și ieși încet din încăpere.

Aluzie la parabola măgăriței lui Balaam din Biblie, Vechiul Testament, Numerii, 22, 21–39

Personaj din mitologia greacă, purtătorul de torță din cadrul misterelor eleusine, organizate în cinstea lui Dionysos

Francis Drake (1540–1596), primul navigator englez care a efectuat înconjurul lumii (1577–1580), figură legendară, înnobilat de regina Elisabeta I

Citat din povestirea Ligeia a scriitorului american Edgar Allan Poe (1809–1849)

Capitolul 11

Connie făcea ordine într-una din debaralele de la Wragby. Erau mai multe, casa era un adevărat depozit de vechituri și familia nu vindea niciodată nimic. Tatălui lui Sir Geoffry îi plăcuseră tablourile, iar mamei lui Sir Geoffrey îi plăcuse mobila cinquecento. Lui Sir Geoffrey îi plăcuseră dulapurile vechi de stejar sculptat, șifonierele pentru haine. Așa că acestea trecuseră dintr-o generație în alta. Clifford colecționa tablouri foarte moderne la prețuri foarte moderate.

Astfel că în debara erau tablouri foarte slabe ale lui Sir Edwin Landseers[28], cuiburi jalnice de păsări ale lui William Henry Hunt[29] și alte lucrări academice, suficient ca s-o înspăimânte pe fiica unui membru al Academiei Regale de Artă. Era decisă să se uite la ele într-o zi și să facă puțină curățenie. Iar mobila grotescă o interesa.

Vechiul leagăn al familiei, executat din lemn de trandafir, era ambalat cu grijă ca să fie ferit de lovituri și de mucegai. Îl despachetă și se uită la el. Avea un anumit farmec: îl privi mult timp.

– E mare păcat că nu va fi nevoie de el, oftă doamna Bolton, care o ajuta. Deși leagănele de felul acesta nu mai sunt astăzi la modă.

– S-ar putea să mai folosească. S-ar putea să fac un copil, aruncă Connie în treacăt, ca și când ar fi spus că o să-și cumpere o pălărie nouă.

– Vreți să spuneți, în caz că i se întâmplă ceva lui Sir Clifford! se bâlbâi doamna Bolton.

– Nu! Vreau să spun așa cum sunt lucrurile acum. La Sir Clifford este vorba numai de o paralizie musculară care nu-l afectează în rest, spuse Connie, mințind cu aceeași seninătate cu care respira.

Clifford îi băgase în cap această idee. Spusese: „Firește că s-ar putea să mai fac copii. Nu sunt chiar mutilat de tot. Potența ar putea să revină, chiar dacă

mușchii coapselor și picioarele sunt paralizate. Și apoi sperma poate fi transferată.“

Și în perioadele de energie, când muncea din greu la problemele minei, chiar simțea că îi revine potența. Connie îl privea îngrozită. Dar înțelesese repede că poate prelua sugestia lui în propriul interes. Căci va face un copil dacă va putea; dar nu cu el.

Doamna Bolton rămase fără respirație o clipă, năucită. Apoi n-o crezu și văzu aici un șiretlic. Totuși, cine știe, medicii puteau face astăzi așa ceva. Era ca un fel de grefă de spermă.

– Foarte bine, milady, vă urez din toată inima să fie așa cum doriți. Ar fi încântător pentru dumneavoastră și pentru toată lumea. Zău așa, un copil la Wragby, aceasta ar schimba complet lucrurile.

– Nu-i așa? făcu Connie.

Și alese trei tablouri academice de acum șaizeci de ani ca să le trimită la balul de binefacere al ducesei de Shortlands. I se spunea „ducesa bazarului“ și ruga întotdeauna tot comitatul să-i trimită lucruri spre vânzare. O să fie încântată de tablourile membrilor Academiei Regale de Artă. S-ar putea să le facă chiar o vizită sub impresia lor. Cât de furios era Clifford când venea în vizită!

Dar doamna Bolton se gândea în sinea ei: „Draga mea, nu cumva ne pregătești pentru copilul lui Oliver Mellors? Vai de mine, o să avem un copil din Tevershall în leagănul de la Wragby. Dumnezeule mare! Dar nu l-ar face de rușine!“

Printre alte monstruozități din debara era și o cutie mare lăcuită, meșterită cu multă iscusință și ingeniozitate acum vreo șaizeci de ani, plină de toate obiectele imaginabile. Deasupra erau concentrate trusele de toaletă: perii, sticle, oglinzi, piepteni, cutiuțe, chiar și trei brice frumoase în tecile lor de siguranță, un bol pentru bărbierit și altele. Sub ele era un fel de trusă de birou: sugativă, penițe, sticluțe cu cerneală, hârtie, plicuri, agende; urma apoi o trusă de cusut în perfectă stare, cu trei rânduri de foarfeci de dimensiuni diferite, degetare, ace, papiote de mătase și de ață, o ciupercă de

țesut, toate de cea mai bună calitate și admirabil finisate. Apoi era o mică farmacie cu sticle purtând etichetă de laudanum, tinctură de mirt, esență de cuișoare etc., dar toate goale. Totul era nou și, când era închisă, cutia arăta ca o geantă mică și umflată de weekend. Iar în interior obiectele se potriveau ca piesele unui puzzle. Sticluțele nu ar fi putut să se verse, căci nu era spațiu.

Era un obiect admirabil conceput și executat, o mostră excelentă de artizanat victorian. Dar era oarecum monstruos. Vreunul din membrii familiei Chatterley simțise probabil același lucru, căci cutia nu fusese folosită niciodată. Parcă nu avea suflet.

Însă doamna Bolton era încântată.

– Uitați ce perii frumoase, așa de scumpe, sunt și trei pămătufuri de ras în perfectă stare. Nu! Și foarfecele! Este tot ce poate fi mai bun! O, este încântătoare!

– Serios? Atunci poți s-o păstrezi.

– O nu, milady!

– Ba da! Altfel o să zacă aici până la ziua de apoi. Dacă n-o iei, o trimit ducesei împreună cu tablourile și nu merită așa de multe lucruri. Ia-o!

– O, Înălțimea Voastră! Păi n-o să vă pot mulțumi niciodată de ajuns!

– Nici nu trebuie să încerci, râse Connie.

Doamna Bolton plecă jos ținând cutia mare și neagră în brațe, roșie în obraji de emoție.

Doamna Betts o duse cu șareta la casa ei din sat, împreună cu cutia. Și doamna Bolton trebuia să invite câteva prietene ca să se laude cu ea: profesoara de la școală, soția chimistului, doamna Weedon și soția casierului adjunct. Toate au spus că este minunată. Și apoi începură să șușotească despre copilul doamnei Chatterley.

– Minunile nu se mai sfârșesc, spuse doamna Weedon.

Dar doamna Bolton era convinsă că, dacă va veni un copil, acesta va fi al lui Sir Clifford.

Nu mult după aceea, preotul îi spuse amabil lui Clifford:

– Și chiar putem spera că vom avea un moștenitor la Wragby? Ah, aceasta ar fi cu adevărat mâna Domnului!

– Ei da! Putem spera, spuse Clifford ușor ironic, dar și cu o anumită convingere în același timp. Începuse și el să creadă că ar fi posibil să aibă propriul copil.

Într-o după-amiază sosi Leslie Winter, boierul Winter, cum îi spunea toată lumea: zvelt, impecabil, în vârstă de șaptezeci de ani. Un gentleman din cap până-n picioare, așa cum îi spunea doamna Bolton doamnei Betts. Până în vârful unghiilor! Și cu felul lui de a vorbi demodat, părea chiar mai desuet decât perucile cu bucle. În zborul său, timpul mai scapă astfel de pene vechi și fine.

Au discutat despre mine. Ideea lui Clifford era că din cărbunele lui, chiar din cel de calitate inferioară, se putea scoate un combustibil concentrat care putea dezvolta o cantitate mare de căldură dacă era alimentat cu o anumită cantitate de aer umed și acidulat, având și o presiune corespunzătoare. Se observase de mult timp că atunci când vântul sufla cu putere, focul din furnale ardea mult mai bine, nu mai scotea fum aproape deloc și împrăștia numai o cenușă ca o pulbere foarte fină în locul zgurii ca un pietriș roz.

– Dar de unde iei motoarele necesare ca să poți arde combustibilul? întrebă Winter.

– Am să le fac chiar eu. Și am să folosesc combustibilul meu. Și am să vând curent electric. Sunt singur că pot s-o fac.

– Dacă poți este minunat, minunat, băiete! O, splendid! Dacă pot să te ajut cu ceva am să fiu încântat. Mi-e teamă că sunt ceva cam depășit și minele mele la fel. Dar, cine știe, după ce mă duc eu, s-ar putea să apară bărbați ca tine. Splendid! O să-i angajeze din nou pe toți oamenii și nu va mai trebui să vinzi cărbunele. O idee splendidă și sper să ai succes. Dacă aș fi avut fii,

fără îndoială că ar fi avut și ei idei noi pentru Shipley, nu mă îndoiesc! Apropo, dragul meu, zvonul că am putea spera să avem moștenitori la Wragby are vreun temei?

– Circulă un astfel de zvon? întrebă Clifford.

– Păi, dragul meu, m-a întrebat Marshall de la Fillingwood, asta e tot ce pot să-ți spun apropo de zvon. Firește că n-am să-l repet față de altă lume, dacă nu există nici un temei.

– Păi, Sir, răspunse Clifford stânjenit, cu o lumină strălucitoare în ochi. Există o speranță. Există.

Winter traversă camera ca să-i strângă mâna lui Clifford.

– Dragul meu, nici nu știi ce înseamnă asta pentru mine, să aud asemenea veste! Să aud că speri să ai un fiu; și că s-ar putea să angajezi din nou toți oamenii din Tevershall. O, băiete! Să continui neamul și să oferi de lucru oricui vrea să muncească!

Bătrânul era de-a dreptul emoționat.

În ziua următoare, Connie aranja câteva lalele galbene într-o glastră de sticlă.

– Connie, spuse Clifford, știi că se zvonește că vei dărui un fiu și un moștenitor pentru Wragby?

Connie se strânse de groază, dar rămase nemișcată, pipăind florile.

– Nu! spuse ea. E o glumă sau o răutate?

Clifford tăcu o clipă înainte să răspundă.

– Nici una, nici alta, așa sper. Sper să fie o profeție.

Connie continuă să-și facă de lucru cu florile.

– În dimineața aceasta am primit o scrisoare de la tata, spuse ea. Dorește să știe dacă am aflat că a acceptat invitația din partea lui Sir Alexander Cooper să mă duc în iulie și august la Villa Esmeralda din Veneția.

– Iulie și august? întrebă Clifford.

– O, n-o să stau atât de mult. Ești sigur că nu vrei să vii și tu?

– Eu nu merg în străinătate, răspunse el prompt.

Connie duse florile la fereastră.

– Te superi dacă eu mă duc? Știi că am promis să mă duc în vara asta.

– Cât timp o să fii plecată?

– Poate trei săptămâni.

Se așternu tăcerea.

– Ei bine, spuse Clifford puțin îmbufnat. Presupun că am să rezist trei săptămâni: dacă aș fi absolut sigur că o să mai vrei să te întorci.

– O să mă întorc, spuse ea cu o simplitate calmă, foarte convinsă. Se gândea la celălalt bărbat.

Clifford sesiză convingerea din vocea ei și o crezu, crezu că se referă la el. Se simți enorm de ușurat, înveselindu-se brusc.

– În acest caz, cred că este în ordine, nu-i așa? spuse el.

– Așa cred și eu, spuse ea.

– O să-ți placă schimbarea?

Connie ridică ochii albaștri spre el, privindu-l ciudat.

– O să mă bucur să revăd Veneția, spuse ea, să mă scald pe insulele din lagună. Dar știi că nu-mi place Lido! Și nu cred că o să-mi placă nici Sir

Alexander Cooper, nici Lady Cooper. Dar dacă o să fie și Hilda acolo și o să ne plimbăm numai noi două cu gondola, da, o să fie chiar foarte plăcut. Aș vrea tare mult să vii și tu.

Vorbise cu toată sinceritatea. Ar fi dorit așa de mult să-l facă fericit în felul acesta.

– Ah, dar gândește-te cum aș arăta la Gare du Nord; sau pe cheiul din Calais!

– Dar de ce nu? Am văzut și alți oameni care sunt duși în cărucioare pentru că au fost răniți în război. Și apoi, o să mergem peste tot cu mașina.

– Ar trebui să mai luăm încă un om.

– O, nu! Ne descurcăm cu Field. O să se mai găsească întotdeauna altcineva în preajmă.

Dar Clifford scutură din cap.

– Nu anul acesta, draga mea! Nu anul acesta! Probabil că am să încerc anul viitor.

Connie plecă posomorâtă. Anul viitor! Cine știe ce va aduce anul viitor? Nici ea nu prea voia să se ducă la Veneția; nu acum, când apăruse celălalt bărbat. Dar se ducea dintr-un soi de disciplină; și pentru că, dacă va rămâne însărcinată, Clifford va putea să-și imagineze că avusese o aventură la Veneția.

Erau deja în mai și în iunie ar fi trebuit să plece. Mereu aranjamentele astea! Întotdeauna viața aranjată dinainte! Niște roți care se învârtesc și te conduc și asupra cărora nu poți exercita nici un control real!

Era luna mai, dar era din nou o vreme rece și umedă. Plouă-n mai, ai mălai; un mai rece și umed e bun pentru cereale și pentru fân! Iar grâul și fânul însemnau foarte mult în zilele astea! Connie trebuia să se ducă la Uthwaite, orășelul lor, unde familia Chatterley era privită cu respectul de altădată. Se duse singură, numai cu Field care conducea mașina.

Deși era luna mai și totul era înverzit, peisajul era dezolant. Era destul de răcoare și ploaia era amestecată cu fum, în aer se simțea miros de gaze și abur. Viața de aici era o luptă continuă ca să supraviețuiești. Nu e de mirare că oamenii locului erau aspri și urâți.

Mașina își croia drum în sus, pe străzile murdare și întortocheate din Tevershall, printre clădirile înnegrite de cărămidă, acoperite cu șindrila care reflecta lumina în unghiurile ei ascuțite, prin noroiul negru din cauza prafului de cărbune, cu trotuarele ude și negre. Era ca și când dezolarea ar fi îmbibat totul și definitiv. Negarea completă a frumuseții naturale, negarea bucuriei vieții, absența oricărui instinct pentru formele frumoase pe care îl are orice pasăre și orice animal sălbatic, moartea definitivă a simțului omenesc intuitiv al frumosului era înfricoșătoare. Stivele de săpun din vitrinele băcăniilor, rubarba și lămâile! Pălăriile îngrozitoare din vitrinele modistelor! Toate erau atât de urâte și în urma lor venea monstruozitatea de celuloid și poleială a cinematografului cu afișele lui ilustrate: Iubirea unei femei!, apoi noua biserică baptistă primitivă, destul de primitivă, într-adevăr, cu cărămizile ei golașe și ferestrele cu geamuri mari, verzui și zmeurii. Alături de ea, ceva mai sus, stătea biserica metodistă wesleyană construită din cărămizi înnegrite și înconjurată de un gard de fier și de tufișuri înnegrite. Capela congregațională, care se considera superioară tuturor, era construită din gresie rudimentară și avea o turlă, dar nu prea înaltă. Chiar în spatele lor erau clădirile noi ale școlii din cărămidă scumpă și cu un teren sportiv presărat cu pietriș, totul înconjurat de un gard de fier forjat, foarte impunător și insuflând ideea de capelă și închisoare. Fetele din clasa a cincea erau la ora de cor, tocmai terminaseră exercițiile de încălzire la-mi-do-la și începuseră un „cântecel dulce pentru copii“. Nu se putea imagina nimic mai diferit de un cântec, de un cântecel spontan: un țipăt ciudat de jeluitor, care urmărea o linie melodică. Nu era ca muzica sălbaticilor: sălbaticii au ritmuri subtile. Nu era nici ca urletul animalelor: animalele transmit ceva atunci când urlă. Nu era ca nimic pe lumea aceasta, dar se numea cântare. Connie stătea și asculta cu inima strânsă, în timp ce Field punea benzină. Ce se putea alege de un asemenea popor, un popor în care simțul intuiției vii era mort de tot și nu mai rămăseseră decât urletele mecanice stranii și o putere nestrămutată a voinței?

O căruță cu cărbune cobora panta zăngănind în ploaie. Field porni în sus, trecu pe lângă magazinele mari și urâte de stambă și haine, pe lângă poștă, apoi intră în piața mică, jalnică, unde Sam Black stătea și căsca gura în ușă la „Soarele“, care își spunea han, nu cârciumă, și unde poposeau comis-voiajorii. Făcu o plecăciune în fața mașinii lui Lady Chatterley.

Biserica rămase pe stânga printre copacii înnegriți. Mașina mergea la vale, trecu de „Stema minerilor“. Trecuse deja de „Wellington“, „Nelson“, „Trei butoaie“ și de „Soarele“, apoi de „Salonul minerilor“ și de noul și fălosul Club al Minerilor, apoi de câteva „vile“ noi și ieși în drumul înnegrit care ducea la Stacks Gate printre gardurile întunecate și câmpurile verzi întunecate.

Tevershall! Acesta era Tevershall! Fericita Anglie! Anglia lui Shakespeare! Nu Anglia zilelor noastre, așa cum o vedea Connie de când venise să locuiască aici. Producea o rasă nouă de oameni, hiperconștienți de bani, de poziția socială și de politică, dar cu partea intuitivă, spontană, complet anihilată, moartă. Pe jumătate cadavre, așa erau toți; dar cu o conștiență teribil de insistentă în cealaltă jumătate. Era ceva misterios și subteran. Era o lume subterană. Și absolut incalculabilă! Cum să înțelegem relațiile din jumătățile de cadavru? Când văzuse camioanele pline cu muncitori de la oțelăria din Sheffield, niște ființe mici, stranii, distorsionate care mergeau în excursie la Matlock, lui Connie i se strânsese stomacul și se întrebase în sinea ei: O, Doamne, ce a făcut omul omului? Ce le-au făcut semenilor lor cei care îi conduc pe oameni? I-au redus la ceva subuman; iar acum nu mai poate exista frăție, este numai un coșmar!

Simți din nou într-un val de groază deznădejdea cenușie, posomorâtă de peste tot. Cu astfel de ființe care alcătuiau masele industriale și clasa conducătoare așa cum o cunoștea ea nu exista nici o speranță, nu mai era nici o speranță. Și totuși ea își dorea un copil, un moștenitor pentru domeniul Wragby. Un moștenitor la Wragby! Se cutremură de spaimă.

Dar și Mellors ieșise tot de aici! Da, dar era și el la fel de deosebit de ei ca și ea. Și nici în el nu mai exista sentimentul apartenenței. Murise. Sentimentul apartenenței murise. Aici era numai înstrăinare și deznădejde. Și asta era Anglia, inima Angliei, așa cum o știa Connie care pornise cu mașina chiar din centrul ei.

Automobilul urca spre Stacks Gate. Ploaia se oprise, iar aerul se umpluse de lumina translucidă și stranie a zilei de mai. Ţinutul se desfășura în coline blânde și lungi, în sud spre Peak, la est spre Mansfield și Nottingham. Connie mergea spre sud.

Când ajunse mai sus văzu pe stânga, pe o înălțime deasupra văii unduitoare, silueta masivă, umbrită a castelului Warsop, sumbru și cenușiu, iar la poalele lui stucatura roșie a locuințelor noi ale minerilor; dincolo de acestea se vedeau vălătucii de fum negru și abur alb de la minele mari, care aduceau atâtea și atâtea mii de lire în fiecare an în buzunarele ducelui și ale celorlalți acționari. Castelul vechi și impunător era o ruină, dar își profila silueta pe orizontul scund, deasupra vălătucilor negri și a aburului alb care se desfășurau în aerul jilav de dedesubt.

Încă o curbă și intrară pe drumul drept spre Stacks Gate. Când priveai din șosea, ți se părea că Stacks Gate este numai hotelul mare și elegant, Coningsby Arms, care se înălța în alb, roșu și auriu într-o izolare semeață la marginea drumului. Dar când te uitai mai bine, vedeai pe stânga șiruri de case cochete „moderne“, dispuse ca niște piese de domino, cu spații între ele și grădini, un joc ciudat de domino pe care niște „stăpâni“ stranii îl jucau pe pământul uimit. Și dincolo de aceste blocuri de locuințe, în spate, se înălțau clădirile uimitoare și înspăimântătoare ale unei mine cu adevărat moderne, uzina chimică și galeriile lungi, enorme, cu forme nemaiîntâlnite de oameni până atunci. Intrarea în mină și platforma de triere a minei ca atare se pierdeau în mijlocul instalațiilor noi uriașe. Și în fața tuturor stătea jocul de domino, așteptând să fie jucat.

Aceasta este Stacks Gate, mina apărută de curând pe fața pământului, după război. Dar în realitate, deși nici măcar Connie nu știa, la o jumătate de milă mai departe, dincolo de „hotel“, era vechea mină Stacks Gate, cu o exploatare carboniferă mică și locuințe înnegrite de cărămidă veche, cu o biserică sau două, un magazin și una sau două cârciumi.

Dar asta nu mai conta. Vălătucii mari de fum și aburi creșteau de la uzina nouă de sus și aceasta era acum Stacks Gate: fără biserici, fără cârciumi, chiar și fără magazine. Numai uzina mare care este Olimpia zilelor noastre cu temple închinate tuturor zeilor; apoi locuințele model și hotelul. Hotelul

nu era în realitate nimic altceva decât o cârciumă a minerilor, dar arăta a local de clasa întâi.

Această nouă așezare crescuse pe fața pământului după ce sosise Connie la Wragby și locuințele model se umpluseră cu fel de fel de neisprăviți veniți de peste tot, pentru a-i fura iepurii lui Clifford, printre alte ocupații.

Mașina străbătea ținutul deluros, care se desfășura până departe, cât vedeai cu ochii. Ţinutul acesta! Cândva, un ținut mândru al lorzilor. În față se contura, în depărtare, atârnat de sprânceana orizontului, silueta masivă a castelului Chadwick Hall, cu pereții mai mult din sticlă decât din cărămidă, una din cele mai vestite clădiri din epoca elisabetană. Se înălța nobil deasupra parcului mare, dar acum demodat, depășit. Era întreținut în continuare, dar numai ca să se laude cu el: Priviți cum trăiau strămunii noștri!

Acesta era trecutul. Prezentul se afla jos. Și numai Dumnezeu știe unde este viitorul. Mașina cotea deja printre casele vechi, mici și înnegrite ale minerilor, pentru a coborî spre Uthwaite. Și în zilele umede Uthwaite arunca în sus un evantai întreg de vălătuci de fum și aburi, în cinstea oricăror zei s-ar fi putut nimeri acolo. Uthwaite, adăpostit în vale, cu firele de oțel ale căii ferate spre Sheffield trase prin el, cu minele de cărbune și uzinele de oțel care trimiteau fumul în sus, strălucirea tuburilor lungi, micul tirbușon jalnic al turlei bisericii gata să se prăbușească, totuși sfidând încă fumul – toate acestea o impresionau în mod straniu pe Connie. Era un vechi orășel târg, centrul comitatului. Unul din cele mai importante hanuri era Chatterley Arms. Acolo, la Uthwaite, Wragby era cunoscut ca Wragby, un întreg domeniu, nu numai o casă, așa cum îl știau cei veniți de afară: Wragby Hall, de lângă Tevershall; era Wragby, reședința comitatului.

Căsuțele înnegrite de fum ale minerilor stăteau rușinate pe pavaj, mici și sfioase așa cum erau locuințele minerilor de peste o sută de ani. Mărgineau tot drumul. Șoseaua se transformase în stradă și când te afundai în ea uitai instantaneu ținutul deschis, unduitor, în care încă mai domneau castelele și casele mari, dar numai ca niște fantome. Acum erai chiar deasupra încâlcelii de linii golașe de cale ferată, în fața ta se ridicau topitoriile și alte uzine atât de înalte, că nu le vedeai decât zidurile. Iar fierul zăngănea cu un zăngănit

uriaș care reverbera, camioanele uriașe zguduiau pământul, claxoanele urlau.

Însă imediat ce coborai și intrai în centrul întortocheat și înghesuit al orașului, în spatele bisericii, te trezeai în lumea de acum două sute de ani, pe străduțele înguste unde se afla Chatterley Arms și vechea farmacie, pe ulicioarele care dădeau afară, spre lumea sălbatică și deschisă a castelelor și a caselor arătoase.

Dar la colț un polițist ridică mâna lăsând să treacă trei camioane încărcate cu fier care zgâlțâiră sărmana bisericuță veche. Și abia după ce trecură camioanele putu s-o salute pe Înălțimea Sa.

Asta era. Pe străduțele vechi și întortocheate stăteau înghesuite una în alta căsuțele înnegrite de fum ale minerilor de o parte și de alta a drumului. Și imediat după aceea urmau șirurile mai noi, roz, ale caselor ceva mai mari presărate în vale, locuințele muncitorilor moderni. Și dincolo de ele din nou, în ținuturile cu văi domoale ale castelelor, fumul se amesteca cu aburul și petele de cărămidă roșie indicau noile așezări miniere, uneori în vale, alteori de-a lungul liniei urâte și posomorâte a orizontului. Și între ele, între acestea erau împrăștiate rămășițele vechii Anglii a diligențelor și a caselor de țară, chiar și ale Angliei din vremea lui Robin Hood, printre care minerii, atunci când nu erau la muncă, rătăceau fără țintă cu disperarea instinctelor sportive reprimate.

Anglia, Anglia mea! Dar care este Anglia mea? Casele frumoase din Anglia arătau bine în fotografii și creau iluzia unei legături cu elisabetanii. Vechile conace elegante sunt acolo de pe vremea bunei regine Anne[30] și a lui Tom Jones[31]. Dar funinginea a acoperit și a înnegrit stucatura lor dărăpănată, care de mult nu mai este aurie. Și una câte una au fost și ele abandonate, la fel ca și conacele elegante. Acum sunt demolate. Cât despre conacele de țară din Anglia – acestea încă mai sunt la locul lor –, stau ca niște plasturi mari de cărămidă pe suprafața dezolantă a pământului trist.

Acum au început să demoleze casele frumoase, conacele georgiene s-au dus. Fritchley Hall, o splendidă clădire georgiană, era demolată chiar acum, în timp ce Connie trecea cu mașina pe lângă ea. Era într-o stare excelentă, până la război aici locuise familia Weatherley. Dar acum devenise prea

mare, prea scumpă și mult prea neinteresantă. Nobilimea rurală se îndrepta spre locuri mai plăcute, unde putea să-și cheltuiască banii fără a fi nevoită să vadă cum se câștigă.

Aceasta este istoria. O Anglie o înghite pe alta. Minele îmbogățiseră castelele. Acum le înghițeau, așa cum înghițiseră deja conacele. Anglia industrială înghite Anglia agricolă. O semnificație istorică o înghite pe alta. Anglia cea nouă înghite Anglia cea veche. Iar continuitatea nu este organică, ci mecanică.

Connie făcea parte din clasele înstărite și era atașată sufletește de vestigiile vechii Anglii. Îi trebuiseră câțiva ani până să-și dea seama că aceasta era înghițită de această nouă și înfricoșătoare Anglie nouă, macabră. Iar procesul va continua treptat, până când înghițirea va fi definitivă. Frithley se dusese, Eastwood se dusese, Shipley dispărea și el: iubitul Shipley al lui Winter.

Connie se opri un moment la Shipley. Porțile din spate ale parcului dădeau chiar în trecerea la nivel cu calea ferată a minei: mina Shipley era chiar dincolo de copaci. Poarta stătea deschisă, pentru că prin parc trecea drumul minerilor spre mină. Mai și hoinăreau prin parc.

Mașina trecu de iazurile ornamentale și o luă pe aleea care ducea spre casă. Era o clădire foarte plăcută din stuc, ceva mai retrasă, datând de pe la mijlocul secolului al XVIII-lea. Aleea frumoasă era mărginită de arbori bătrâni de tisă, care ajungeau chiar lângă casa veche, iar clădirea nouă se înălța veselă, clipind parcă din ochi cu ferestrele ei în stil georgian.

Interiorul casei îi plăcea mult mai mult lui Connie decât cel de la Wragby. Era mult mai luminos, mai viu, cu forme elegante. Încăperile aveau lambriuri vopsite în crem, plafoanele erau aurite și totul era menținut într-o ordine desăvârșită, chiar dacă era costisitor. Până și coridoarele erau largi și frumoase, cu linii armonioase și pline de viață.

Dar Leslie Winter locuia singur. Își adora casa. Însă parcul se învecina cu trei dintre minele lui. Era un om cu idei generoase. Îi primise cu brațele deschise pe mineri în parcul lui. Nu minerii fuseseră aceia care îi aduseseră bogăția? Așa că vedea acum grupurile de oameni urâți care trândăveau pe

lângă iazurile lui ornamentale – nu în partea privată a parcului, nu, aici trăsese o linie clară de demarcație, spunând: „Poate că minerii nu sunt așa de decorativi ca cerbii, dar sunt cu mult mai profitabili.“

Dar aceasta se întâmpla în cea de-a doua jumătate a domniei reginei Victoria, în jumătatea de aur, financiar vorbind.

Winter ținuse acest discurs pe jumătate de scuză, în fața oaspetelui său, pe atunci Prințul de Wales. Iar prințul răspunsese în engleza lui guturală:

– Aveți perfectă dreptate. Dacă ar exista cărbune sub Sandringham[32], aș deschide o mină pe pajiște și aș considera că este o arhitectură peisagistică de prim ordin. O, la prețul acesta, sunt gata oricând să schimb cerbii pe mine. Și minerii dumneavoastră sunt oameni de treabă, din câte am auzit.

Dar probabil că prințul avea o idee exagerată despre frumusețea banilor și despre binefacerile industrialismului.

Apoi prințul devenise rege, regele murise și acum era un alt rege, a cărui principală preocupare părea să fie aceea de a deschide cantine pentru săraci.

Iar muncitorii cei cumsecade mișunau acum prin Shipley. Noile așezări ale minerilor se înghesuiau în jurul parcului, iar Winter sesiza oarecum aversiunea lor. Se considerase întotdeauna – cu cele mai bune intenții, dar și cu o atitudine de mare senior – stăpânul domeniului său și al propriilor mineri. Acum, printr-o subtilă pervertire a spiritelor, fusese cumva împins la o parte. Acum el era cel care nu-și mai găsea locul aici. Nu era nici o eroare. Minele, industria își aveau propria voință, iar această voință era îndreptată împotriva gentlemanului proprietar. Toți minerii întruchipau această voință și era greu să te pui cu ea. Te mătura fie de la fața locului, fie de pe fața pământului.

Leslie Winter se ținuse tare, așa cum se cuvine unui soldat. Dar nu-i mai venea să se plimbe în parc după masă. Aproape că se ascundea în casă. O dată mersese împreună cu Connie, cu capul gol și cu pantofii lui din piele fină și șosetele bordo de mătase, s-o conducă până la poartă, discutând cu ea în maniera lui demodată, prețioasă. Dar când trebui să treacă pe lângă ceata de mineri care stăteau și se uitau la ei fără să salute sau să schițeze vreun

gest, Connie simți cum bătrânul zvelt și manierat se făcuse dintr-odată mai mic, se strânsese în el ca o antilopă elegantă care se micșorează în cușcă din cauza privirilor vulgului. Minerii nu erau ostili față de el personal, nu, câtuși de puțin. Dar îl tratau cu răceală și îl excludeau dintre ei. Și, în străfundul sufletului lor îi purtau ranchiună. Ei „munceau pentru el“. Și, conștienți de urâțenia lor, îl respingeau pe acest domn elegant, îngrijit, bine-crescut. „Cine e el!“ Ceea ce îi supăra era diferența dintre ei.

Și undeva, în străfundul inimii lui de englez care era în mare măsură soldat, Winter credea că sunt îndreptățiți să-l privească cu ranchiună. Se simțea oarecum rușinat că are aceste avantaje. Cu toate acestea, reprezenta un sistem și acesta nu putea fi dat la o parte.

Decât de moarte. Iar aceasta sosi imediat după vizita lui Connie, pe neașteptate. Și în testamentul său își amintise cu generozitate de Clifford.

Moștenitorii au dispus imediat demolarea castelului Shipley. Întreținerea ar fi costat prea mult. Nimeni nu avea de gând să locuiască acolo. Așadar, casa a fost dărâmată. Tisele de pe alee au fost tăiate. Parcul a fost defrișat de toți arborii și parcelat în loturi. Era foarte aproape de Uthwaite. În pustiul chel, straniu al acestei țări a nimănui, au apărut străduțe noi cu case duplex foarte căutate! Zona rezidențială Shipley Hall!

Și totul se întâmplă în mai puțin de un an de la ultima vizită a lui Connie. Apăruse o nouă așezare, Shipley Hall, un evantai de vile duplex din cărămidă roșie pe străzile noi. Nimănui nu i-ar mai fi trecut prin minte că vechiul castel de stuc se înălțase în locul lor cu numai douăsprezece luni în urmă.

Dar aceasta este o altă perioadă, epoca târzie a peisagisticii regelui Edward, cea în care peisajul are drept element ornamental o mină de cărbuni pe pajiște.

O Anglie o înghite pe cealaltă. Anglia nobilimii rurale a lui Leslie Winter și a locatarilor de la Wragby Hall s-a dus, e moartă. Dar procesul înghițirii încă nu se încheiase.

Ce va urma? Connie nu-și putea imagina. Nu vedea decât noile străzi cu case de cărămidă aparentă care brăzdau câmpul, noile clădiri care creșteau lângă mine, tinerele noi cu ciorapi de mătase, noii mineri tineri care să năpusteau la Pally sau la club. Tânăra generație ignora complet vechea Anglie. În continuitatea generației era o falie aproape de tip american: revoluția industrială. Și mai departe?

Connie avea sentimentul că mai departe nu mai este nimic. Ar fi vrut să-și vâre capul în nisip sau, cel puțin, la pieptul unui bărbat viu.

Lumea era atât de complicată, de stranie și de înfricoșătoare! Oamenii de rând erau așa de mulți și așa de cumpliți! Așa se gândea în timp ce se întorcea acasă și îi vedea pe minerii care ieșeau din subteran, negri de funingine, diformi, cu un umăr mai jos decât celălalt, târându-și ghetele grele cu tălpi de metal. Chipuri cenușii subpământene, cu albul ochilor rostogolindu-se în cap, cu gâturile ivindu-se din puțul minei, cu umerii strâmbi. Bărbați! Bărbați! Din păcate, în unele cazuri, bărbați cumsecade și răbdători. Dar într-un alt sens, inexistenți. Ceea ce bărbații ar fi trebuit să aibă fusese ucis în ei. Totuși erau bărbați. Făceau copii. Puteai să faci un copil cu ei. Cumplit, cumplit gând! Erau buni și blânzi. Însă erau numai o jumătate, numai jumătatea cenușie a unei ființe umane. Deocamdată erau „buni“. Dar tocmai aceasta era partea bună a înjumătățirii lor. Să ne închipuim că ceea ce era mort în ei s-ar fi ridicat la viață! Dar nu, nu, era prea înfricoșător să se gândească la asta. Connie era înspăimântată de masele de muncitori industriali. I se părea atât de ciudați! O viață fără nici o picătură de frumusețe în ea, fără intuiție, mereu „în puț“.

Copiii de la astfel de bărbați! O, Doamne Dumnezeule!

Dar și Mellors ieșise tot dintr-un astfel de tată. Nu tocmai. Cei patruzeci de ani care trecuseră marcaseră o diferență și își puseseră amprenta îngrozitoare asupra bărbaților. Fierul și cărbunele mâncaseră adânc din trupurile și din sufletele bărbaților.

Urâțenia întruchipată, totuși vii! Ce o să se aleagă de ei toți? Poate că după ce va dispărea cărbunele vor dispărea și ei de pe fața pământului. Apăruseră ca din pământ cu miile atunci când îi strigase cărbunele. Poate că erau numai fauna ciudată a cărbunăritului. Ființe dintr-o altă realitate, creaturi

elementare slujind elementului cărbune, așa după cum metalurgiștii erau creaturi elementare slujind elementului fier.

Oameni, dar nu oameni, ci animale din cărbune, fier și lut. O faună de elemente, carbon, fier, siliciu, creaturi elementare. Poate că aveau ceva din frumusețea stranie, neomenească a mineralelor, strălucirea cărbunelui, greutatea, luciul albăstrui și rezistența fierului, transparența sticlei. Creaturi elementare, stranii și distorsionate, ale lumii minerale! Aparțineau cărbunelui, fierului, argilei, așa după cum peștii aparțin mării și viermii lemnului putrezit. „Anima[33]“ dezintegrării minerale!

Connie era bucuroasă că ajunsese acasă să-și ascundă capul în nisip. Era fericită chiar să sporovăiască cu Clifford. Pentru că teama ei de minerit și de metalurgia din Midlands o afecta și îi crea un sentiment ciudat care o dobora, ca o gripă.

– Bineînțeles că a trebuit să iau ceaiul la domnișoara Bentley, spuse Connie.

– Serios? Ai fi putut lua ceaiul cu Winter.

– O, da, dar n-am vrut s-o dezamăgesc pe domnișoara Bentley.

Domnișoara Bentley era o domnișoară bătrână, pisăloagă, cu nasul mare și o fire romantică; când servea ceaiul, avea aerul că săvârșește un ritual sacru.

– A întrebat de mine? se interesă Clifford.

– Bineînțeles! „Aș putea îndrăzni să vă întreb, Înălțimea Voastră, ce mai face Sir Clifford?“ Cred că pentru ea ești mai presus chiar decât Sora Cavell[34].

– Și presupun că i-ai spus că sunt înfloritor.

– Firește! Și a făcut o mutră de parcă i-aș fi spus că ți s-au deschis porțile raiului. I-am spus că dacă ajunge la Tevershall să vină neapărat să te vadă.

– Pe mine! Tocmai pe mine! Dar de ce pe mine?

– Cum de ce, Clifford! Nu te poți lăsa adorat în felul acesta fără a face nici cel mai mic semn de reciprocitate. În ochii ei, nici Sfântul Gheorghe din Cappadocia nu era nimic față de tine.

– Și crezi că o să vină?

– O, da, a roșit! Și a arătat chiar foarte bine timp de o secundă, sărmana făptură! De ce nu se însoară bărbații cu femeile care chiar îi adoră?

– Femeile încep adorația prea târziu. Și a spus că o să vină?

– Oh!

Connie o imită pe domnișoara Bentley care rostise totul dintr-o răsuflare: „Înălțimea Voastră, aș putea îndrăzni să sper!“

– Aș putea îndrăzni să sper! făcu Clifford. Ce absurd! Dar sper din toată inima că n-o să apară pe aici. Și cum a fost ceaiul?

– O, Lipton și foarte tare! Dar bine, Clifford, tu îți dai seama că pentru domnișoara Bentley și multe altele ca ea tu ești însuși Roman de la Rose[35]?

– Chiar și așa, nu mă simt măgulit.

– Colecționează cu sfințenie toate fotografiile tale din revistele ilustrate și probabil că se roagă pentru tine în fiecare seară. E de-a dreptul minunat.

Connie se duse sus să se schimbe.

În seara aceea el îi spuse:

– Tu înțelegi, nu-i așa, că în căsnicie există ceva etern?

– Clifford, așa cum rostești tu cuvântul, eternitatea seamănă cu un capac definitiv peste ceva sau cu un lanț lung tras mereu de cineva după el, indiferent cât de departe ar merge.

Clifford se uită indispus la ea.

– Vreau să spun că dacă te duci la Veneția sper că nu te duci cu speranța la vreo aventură amoroasă pe care s-o poți lua au grand sérieux[36], nu-i așa?

– O aventură amoroasă la Veneția au grand sérieux? Nu, te asigur. Niciodată nu aș lua o aventură amoroasă la Veneția decât au très petit sérieux[37].

Connie vorbise cu un ușor dispreț. Clifford încruntă din sprâncene uitându-se la ea.

A doua zi de dimineață, când coborî la micul dejun, Connie o găsi pe Flossie, cățelușa paznicului de vânătoare, stând pe coridor în fața camerei lui Clifford și dând ușor din coadă.

– Ei, Flossie! spuse ea încet. Ce faci aici?

Clifford ședea în capul oaselor în pat, împinsese noptiera și mașina de scris într-o parte, iar paznicul de vânătoare stătea la picioarele patului. Flossie intră în goană. Cu un gest scurt din cap și din ochi, Mellors îi arătă ușa, iar cățelușa ieși imediat.

– O, bună dimineața, Clifford! Nu știam că ești ocupat.

Apoi îi aruncă o privire paznicului și îi spuse și lui bună dimineața. Acesta murmură un răspuns, privind vag în direcția ei. Dar Connie simți o împunsătură de dorință numai uitându-se la el.

– Te-am deranjat, Clifford? Îmi cer scuze.

– Nu, nu e nimic important.

Connie se strecură afară din cameră și se duse sus, în budoarul ei de la etajul întâi. Rămase la fereastră și îl văzu plecând pe alee, cu mersul lui ușor, silențios, parcă furișat. Avea un fel de distincție calmă, o mândrie distantă, dar și un aspect fragil. Un servitor! Unul dintre servitorii lui Clifford! „Nu-s stelele de vină, Brutus, ci vina e a noastră, că suntem niște slugi.“[38]

Era o slugă? Chiar așa? Și ce credea despre ea?

Era o zi însorită și Connie lucra în grădină, iar doamna Bolton o ajuta. Dintr-un motiv oarecare, cele două femei deveniseră apropiate datorită unuia din acele fluxuri inexplicabile de simpatie care există între oameni. Sădeau garoafe și puneau în pământ răsaduri mici pentru vara aceea. Era o îndeletnicire care le plăcea amândurora. Mai ales Connie simțea o adevărată încântare când punea rădăcinile moi ale plantelor tinere în pământul negru și afânat, apoi le aduna pământul în jur cu palmele. În această dimineață de primăvară simțea și o împunsătură în pântece, ca și când l-ar fi atins soarele și l-ar fi făcut fericit.

– Câți ani au trecut de când ți-ai pierdut soțul? o întrebă Connie pe doamna Bolton, luând alt răsad și așezându-l în cuib.

– Douăzeci și trei! spuse doamna Bolton, separând cu atenție bulbii. S-au făcut douăzeci și trei de ani de când mi l-au adus acasă.

Inima lui Connie tresări, izbită de cuvintele ei ca o sentință definitivă: „mi l-au adus acasă“.

– Oare de ce crezi că a murit? întrebă ea. Era fericit cu tine?

Era o întrebare ca de la femeie la femeie. Doamna Bolton își dădu la o parte o șuviță de păr cu dosul palmei.

– Nu știu, milady! Nu se dădea în lături de la nimic, nu era la fel ca ceilalți. Și nu putea să sufere să-i fie teamă de ceva pe lumea asta. Avea în el un soi de încăpățânare care te ucide. Vedeți, nu i-a păsat de el însuși. Eu o pun pe seama minei. N-ar fi trebuit să coboare niciodată în mină. Dar îl dusese taică-său, pe când era de abia flăcăiandru. Și după aceea, când ai trecut de douăzeci de ani, nu mai este așa de ușor să pleci.

– A spus vreodată că nu-i place?

– A, nu, niciodată. Nu spunea niciodată că nu-i place ceva. Făcea o mutră caraghioasă. Era unul dintre ăia cărora nu le păsa de nimic. Ca unii dintre primii băieți care s-au dus orbește la război și au fost uciși imediat. Dar el nu era nesăbuit. Numai că nu-i păsa de nimic. Eu îi spuneam: „Nu-ți pasă de nimeni și de nimic!“ Dar nu era adevărat. Să-l fi văzut cum arăta când

am născut primul copil: stătea neclintit și se uita holbat la mine până s-a terminat! Am avut o naștere grea, dar pe urmă a trebuit să-l liniștesc eu pe el. „Gata, gata, băiete, acum s-a terminat, e bine!“ Așa îi spuneam. Iar el s-a uitat la mine cu mutra aia a lui caraghioasă și mi-a zâmbit ciudat. N-a spus niciodată nimic. Dar nu cred că a mai avut plăcere cu mine după aceea; nu și-a mai dat drumul niciodată. Eu îi spuneam: „Haide, dă-ți drumul!“ Mă și răsteam la el uneori, dar el nu zicea nimic. Nu voia să-și dea drumul sau nu putea. Nu voia să mai am copii. Întotdeauna am zis că de vină fusese mama lui, că îl lăsase în cameră când am născut. Nu ar fi trebuit să fie acolo. Bărbații fac din țânțar armăsar, dacă le intră ceva în cap nu-i chip să le mai scoți.

– Îl impresionase chiar așa de tare? întrebă Connie mirată.

– Da, nu putea să creadă că este firesc să ai asemenea dureri. Și îi strica plăcerea de a fi însurat. Iar eu îi spuneam: „Dacă mie nu mi-e frică, ce-ți pasă ție? E treaba mea.“ Dar el spunea întotdeauna: „Nu e drept!“

– Poate că era prea sensibil, spuse Connie.

– Așa este! Când ajungi să-i cunoști pe bărbați, îți dai seama cum sunt: prea sensibili unde nu trebuie. Și eu cred că fără să-și dea seama ura mina, chiar o ura de-a dreptul. Arăta așa de împăcat după ce murise, de parcă s-ar fi eliberat de ceva. Era un flăcău așa de cumsecade. Mi-a frânt inima când l-am văzut așa de liniștit și de senin, de parcă ar fi vrut să moară. O, mi-a frânt inima, asta este. Dar mina a fost de vină.

Doamna Bolton vărsă câteva lacrimi, Connie vărsă ceva mai multe. Era o zi caldă de primăvară cu parfum de pământ și de flori galbene, multe plante îmbobociseră, grădina scăldată în soare se umpluse de sevă.

– Trebuie să fi fost cumplit pentru tine, spuse Connie.

– O, milady! La început nu mi-am dat seama ce se întâmplă cu mine. Nu puteam decât să repet întruna: O, băiatul meu, de ce ai vrut să mă părăsești! Numai asta spuneam mereu. Pentru că mi se părea că o să vină înapoi.

– Dar n-a vrut să te părăsească, spuse Connie.

– O, nu, milady! Dar așa plângeam eu ca o proastă. Și l-am tot așteptat. Îl așteptam mai ales noaptea. Mă trezeam mereu din somn și îmi ziceam: Uite, nu este în pat cu mine! Era ca și când sentimentele mele nu ar fi vrut să creadă că nu mai era. Simțeam că trebuie să se întoarcă și să se culce alături de mine, ca să-l simt acolo. Asta era tot ce-mi doream, să-l simt acolo lângă mine, cald. Și am avut nevoie de o mie de șocuri, a durat câțiva ani până să înțeleg că nu mai vine.

– Atingerea lui, spuse Connie.

– Asta este, milady, atingerea lui! Nu am uitat-o nici până azi și n-am s-o uit niciodată. Iar dacă este un cer deasupra noastră, o să fie și el acolo și o să se culce alături de mine ca să pot dormi.

Connie privi cu teamă la chipul frumos, deformat de suferință. Încă o ființă plină de patimă din Tevershall. Atingerea lui! Căci legăturile iubirii sunt greu de dezlegat!

– E cumplit când îți intră un bărbat în sânge! spuse ea. O, milady, și asta te face să simți atâta amărăciune. Simți că oamenii voiau să-l omoare. Simți că mina voia să-l omoare. O, mi se părea că dacă n-ar fi fost mina și dacă n-ar fi fost cei care conduc mina nu m-ar fi părăsit. Dar parcă toți vor să-i despartă pe bărbat și pe femeie dacă sunt împreună.

– Dacă sunt împreună fizic, spuse Connie.

– Așa este, milady! Sunt mulți oameni cu inima împietrită pe lumea asta. Și în fiecare dimineață când se scula și se ducea la mină simțeam că nu e drept, nu e drept. Dar ce altceva poate face un bărbat? Ce poate face un bărbat?

O flacără de ură flutură în ochii femeii.

– Dar amintirea durează așa de mult timp? întrebă pe neașteptate Connie. L-ai simțit așa de mult timp?

– O, milady, ce altceva poate dura? Copiii cresc și pleacă de lângă tine. Dar bărbatul, nu! Dar vor să ucidă până și asta în tine, până și gândul atingerii

lui. Chiar și propriii copii! O, da! Poate că ne-am depărtat unul de altul, cine știe. Dar sentimentul este altceva. Poate că e mai bine să nu-ți peste de nimic. Dar când mă uit și văd femei pe care nu le-a încălzit niciodată cu adevărat un bărbat, ei bine, mie mi se pare că sunt niște nefericite, indiferent cât de mult s-ar găti și s-ar distra. Nu, eu m-am împăcat cu soarta mea. Și nu am prea mult respect pentru oameni.

Edwin Henry Landseer (1802–1873), pictor și sculptor englez, membru al Academiei Regale de Artă, a pictat în special animale, dar este cunoscut prin sculpturile de lei din Piața Trafalgar din Londra.

William Henry Hunt (1790–1864), acuarelist englez

Anne (1665–1714) a devenit regină a Angliei, a Scoției și a Irlandei în 1702. În timpul domniei sale, Anglia s-a unit cu Scoția într-un singur stat, Marea Britanie.

Eroul romanului comic Tom Jones, povestea unui copil găsit al scriitorului englez Henry Fielding (1707–1754), apărut în 1749

Sandringham este una din reședințele preferate ale reginei Angliei, locuință privată a familiei regale britanice din 1862.

În concepția psihologului Carl Gustav Jung (1875–1961), anima este adevăratul eu interior inconștient al individului, spre deosebire de persona, sau aspectul exterior la personalității.

Edith Louisa Cavell (1865–1915), soră medicală britanică, eroină a Primului Război Mondial

Romanul trandafirului, scriere medievală franceză din secolul al XIII-lea, în care trandafirul, „rose“, este și numele femeii și un simbol al sexualității feminine, în general.

Foarte în serios (în limba franceză în original)

Foarte puțin în serios (în limba franceză în original)

Fragment din replica lui Cassius din piesa lui William Shakespeare Iulius Cezar (actul I, scena 2).

Capitolul 12

Connie plecă în pădure imediat după prânz. Era o zi foarte frumoasă, apăruseră primele păpădii ca niște sori și primele margarete albe. Desișul de aluni era o dantelărie de frunze deschise pe jumătate și de mâțișori prăfuiți atârnând perpendicular peste ele. Rostopasca galbenă se înghesuia cu petalele larg deschise și date pe spate, aruncând licăriri aurii. Era galbenul, galbenul puternic al primăverii timpurii. Primulele se deschiseseră și ele larg, într-un abandon palid, ciorchini grei de primule care nu mai erau sfielnice. Din marea verde închis și strălucitoare de zambile se înălțau mugurii palizi, floricelele albastre de nu-mă-uita năpădiseră iarba, brânduțele își desfăceau petalele purpurii și sub câte un tufiș se zărea licărirea albastră a ouălor de mierlă. Peste tot numai muguri și seva vieții clocotind!

Mellors nu era la colibă. Totul era calm, făzănițele cafenii se plimbau vesele. Connie porni către casa lui, căci voia neapărat să-l găsească.

Casa stătea în soare, chiar la marginea pădurii. În grădina mică creșteau tufe de narcise galbene bătute chiar lângă ușa larg deschisă și margarete bătute roșii bordurau cărarea. Se auzi un lătrat de câine și Flossi veni în fugă.

Ușa era larg deschisă! Așadar, e acasă! Și soarele care cădea pe pardoseala de cărămidă roșie! În timp ce străbătea cărarea, îl văzu prin fereastră cum ședea la masă, numai în cămașă și mânca. Cățelușa lătră înfundat, fluturând încet din coadă.

Bărbatul se ridică, se șterse la gură cu o batistă roșie, continuând să mestece.

– Pot să intru? întrebă ea.

– Intră!

Soarele lumina interiorul încăperii goale, unde mirosea a friptură de miel care fierbea înăbușit într-o oală de fontă pusă pe plită; alături de ea era o

tigaie neagră de cartofi așezată pe o hârtie pusă pe căminul alb. Focul era roșu, destul de slab, grătarul lăsat în jos, ceainicul cânta.

Pe masă era farfuria lui cu cartofi și resturi de friptură: mai era un coș cu pâine, sare și o cană albastră de bere. Fața de masă era din mușama, iar el stătea în umbră.

– E foarte târziu, spuse ea. Termină de mâncat!

Se așeză pe un scaun de lemn în lumina care intra pe ușă.

– A trebuit să mă duc la Uthwaite, spuse el, rămânând la masă, dar fără să mănânce.

– Mănâncă, spuse ea. Dar el nu se atinse de mâncare.

– Nu vrei și tu ceva? o întrebă el. O ceașcă de ceai? Ceainicul fierbe deja. Dădu să se ridice de pe scaun.

– Dacă mă lași să-l fac eu, spuse ea și se ridică. Mellors părea supărat și avea sentimentul că-l deranjează.

– Păi ceainicul e acolo, spuse el și arătă spre un bufet mic și dărăpănat; și cești̦ile. Iar ceaiul este pe etajera de deasupra capului tău.

Connie luă ceainicul negru și cutia de ceai de pe etajeră. Clăti ceainicul cu apă fierbinte și rămase o clipă nehotărâtă, neștiind cum să-l golească.

– Vars-o afară, spuse el, este apă curată.

Se duse la ușă și aruncă apa pe cărare. Ce plăcut era aici, atâta liniște, ca în pădure. Stejarii dădeau frunze gălbui; în grădină, margaretele erau ca niște nasturi roșii de pluș. Aruncă o privire spre lespedea de gresie tocită de la pragul peste care treceau acum atât de puține picioare.

– Dar e chiar plăcut aici, spuse ea. Atâta liniște și frumusețe, totul este plin de viață, dar atât de liniștit.

Bărbatul mânca din nou, mestecând încet și fără chef, iar ea simțea că este descurajat. Făcu ceaiul în tăcere și puse ceainicul pe porțiunea din cămin unde știa că se păstrează mâncarea la cald. Bărbatul împinse farfuria la o parte și se duse în fundul încăperii. Connie auzi un clinchet de încuietoare, apoi Mellors se întoarse cu o farfurie cu brânză și unt.

Connie puse două cești pe masă: nu erau decât două.

– Vrei o ceașcă de ceai? întrebă ea.

– Dacă vrei. Zahărul este în bufet și este și puțină smântână în cană. Laptele este în cămară, într-o cană.

– Pot să-ți iau farfuria? întrebă ea. Bărbatul ridică privirile spre ea cu un zâmbet slab ironic.

– Păi… dacă dorești, mestecând încet pâinea cu brânză. Connie se duse în fundul încăperii și intră în debara, unde era pompa de apă. În stânga era o ușă, fără îndoială ușa de la debara; trase zăvorul și aproape că îi veni să zâmbească văzând cum arăta locul pe care el îl numea debara. Era un bufet lunguieț vopsit în alb. Dar avea aici un mic butoiaș cu bere, câteva farfurii și alimente. Luă puțin lapte dintr-o cană galbenă.

– De unde iei laptele? întrebă ea când se întoarse la masă.

– De la familia Flint! Las o sticlă la capătul aleii. Știi, acolo unde ne-am întâlnit!

Dar era prost dispus. Connie turnă ceaiul și așeză vasul cu smântână în fața lui.

– Fără lapte, spuse el; apoi i se păru că aude un zgomot și privi atent spre ușă.

– Poate ar fi mai bine să închidem ușa, spuse el.

– Ar fi păcat, spuse ea. Nu vine nimeni pe aici, nu-i așa?

– Foarte rar, dar nu se știe niciodată.

– Și chiar dacă ar veni, nu înseamnă nimic. Bem o ceașcă de ceai. Unde sunt linguriţele?

Bărbatul se ridică și deschise un sertar. Connie se așeză la masă în soarele care pătrundea pe ușă.

– Flossie! îi spuse el cățelei care ședea lungită pe un covoraș la capătul scărilor. Du-te și ciulește bine urechile!

– Ești supărat? îl întrebă Connie.

El întoarse repede ochii albaștri și o privi fix.

– Supărat, nu! Plictisit! A trebuit să duc citații pentru doi braconieri pe care i-am prins și, ăăă, păi nu-mi plac oamenii.

Vorbea într-o engleză rece, corectă și în vocea lui se simțea mânia.

– Nu-ți place să fii paznic de vânătoare? întrebă ea.

– Îmi place să fiu paznic de vânătoare, atât timp cât sunt lăsat în pace. Dar când trebuie să am de-a face cu poliția și să merg în diverse alte locuri, să aștept o mulțime de nătărăi ca să aibă timp să discute cu mine… ei bine, asta mă înnebunește… și zâmbi cu un umor slab.

– N-ai putea să fii cu adevărat independent? întrebă ea.

– Eu? Cred că aș putea dacă aș reuși să trăiesc numai din pensie. Cred că aș putea! Dar trebuie să muncesc, altfel mor. Adică trebuie să am ceva care să mă țină ocupat. Și nu am firea necesară ca să lucrez pentru mine. Trebuie să fie o muncă făcută pentru altcineva, căci altfel mă las de ea într-o lună, așa mi-e firea. Așa că, în ansamblu, mă simt foarte bine aici, mai ales în vremea din urmă…

Râse din nou cu umor.

– Dar de ce ești așa? întrebă ea. Adică întotdeauna ești prost dispus?

– Cam așa ceva, spuse el râzând. Nu diger bine bila.

– Care bilă? întrebă ea.

– Bila! Nu știi ce e asta?

Connie tăcu dezamăgită. N-o lua în serios.

– Luna viitoare am să plec pentru un timp, spuse ea.

– Pleci! Unde?

– La Veneția.

– Cu Sir Clifford? Pentru cât timp?

– O lună sau cam așa ceva, răspunse ea. Clifford nu merge.

– Rămâne aici? întrebă el.

– Da! Nu poate suferi să călătorească în situația în care este.

– A, sărmanul de el! spuse el cu simpatie.

Urmă o tăcere.

– N-ai să mă uiți cât sunt plecată? întrebă ea.

Mellors ridică din nou privirile și se uită țintă la ea.

– Să te uit? făcu el. Știi că nimeni nu uită. Nu este o chestiune de memorie.

Connie ar fi vrut să spună: „Atunci ce este când totuși se întâmplă?“ Dar nu spuse. Murmură în schimb aproape neauzit:

– I-am spus lui Clifford că s-ar putea să am un copil.

Acum se uită la ea atent și întrebător.

– I-ai spus? făcu el în cele din urmă. Și ce a zis?

– O, nu-l deranjează. O să fie chiar fericit atât timp cât va lăsa impresia că este al lui.

Îndrăzni să ridice privirile spre el. Bărbatul rămase tăcut un timp, apoi o privi drept în față.

– N-ai pomenit de mine, firește?

– Nu. N-am pomenit de tine.

– Nu, nu cred că m-ar accepta ca înlocuitor pentru însămânțare. Atunci unde se presupune că o să rămâi însărcinată?

– S-ar putea să am o aventură amoroasă la Veneția.

– S-ar putea, repetă el încet. Așadar, de asta te duci?

– Nu ca să am o aventură amoroasă, spuse ea privindu-l rugător.

– Dar ca să pară așa, spuse el.

Se făcu tăcere. Mellors se uita afară pe fereastră ușor încruntat, pe jumătate batjocoritor, pe jumătate întristat. Connie nu putea să sufere această încruntare.

– N-ai făcut nimic ca să nu rămâi însărcinată? o întrebă el pe neașteptate. Pentru că eu n-am luat nici un fel de măsuri.

– Nu, spuse ea încetișor. Nu pot să sufăr asta.

Se uită la ea cu aceeași încruntătură ușoară cu care se uita pe fereastră. Urmă o tăcere încordată. În cele din urmă, întoarse capul și spuse ironic:

– De asta m-ai vrut, ca să rămâi însărcinată?

Connie lăsă capul în jos.

– Nu, nu tocmai.

– Atunci pentru ce tocmai? întrebă el mușcător.

Connie ridică privirile pline de reproș spre el și spuse:

– Nu știu.

Mellors izbucni în râs.

– Al naibii să fiu dacă eu știu, spuse el.

Urmă o tăcere lungă, rece.

– Ei bine, spuse el într-un târziu, cum dorește Înălțimea Voastră. Dacă o să ai un copil, Sir Clifford o să fie încântat. Nu am nimic de pierdut. Dimpotrivă, o să am parte de o experiență foarte plăcută, chiar foarte plăcută, zău așa! Și se întinse prefăcându-se că-și înăbușă un căscat. Ai profitat de mine, spuse el, nu este prima dată când cineva se folosește de mine; și nu cred că a fost niciodată așa de plăcut ca acum; deși, firește, nu te poți simți foarte mândru.

Se întinse din nou într-un mod ciudat, cu mușchii tremurând și cu maxilarele încleștate.

– Dar nu am profitat de tine, spuse ea pe un ton rugător.

– La ordinele Înălțimii Voastre, răspunse el.

– Nu, spuse ea, îmi place trupul tău.

– Da? râse el. Ei bine, atunci suntem chit, pentru că și mie îmi place al tău.

Se uită la ea cu priviri întunecate.

– Nu vrei să mergem sus acum? întrebă el cu o voce ciudat de gâtuită.

– Nu, nu aici! Nu acum! spuse ea apăsat, deși dacă el ar fi insistat ar fi mers, căci nu avea nici o putere în fața lui.

Mellors întoarse capul într-o parte și păru că a uitat de ea.

– Vreau să te ating așa cum mă atingi tu pe mine, spuse ea. De fapt, nu ți-am atins niciodată corpul.

Bărbatul se uită la ea și zâmbi din nou.

– Acum? făcu el.

– Nu, nu! Nu aici! În colibă. Te superi?

– Cum te ating? întrebă el.

– Atunci când mă pipăi.

Mellors se uită la ea și întâlni ochii ei neliniștiți, cu priviri grele.

– Și îți place cum te pipăi? întrebă el, continuând să-i zâmbească.

– Da, dar ție? întrebă ea.

– O, mie! Apoi schimbă tonul: Da, spuse el. Știi și fără să întrebi.

Ceea ce era adevărat. Connie se ridică și își luă pălăria.

– Trebuie să plec, spuse ea.

– Vrei să pleci? întrebă el politicos.

Connie ar fi vrut ca el s-o atingă, să-i spună ceva, dar nu spunea nimic, aștepta politicos și atât.

– Mulțumesc pentru ceai, spuse ea.

– Nu am mulțumit Înălțimii Voastre pentru că mi-a onorat ceaiul, spuse el.

Connie porni pe cărare, iar el rămase în cadrul ușii, încruntându-se ușor. Flossie veni în goană, fluturând din coadă. Iar Connie trebui să pășească apăsat mergând spre pădure, știind că el stătea acolo și se uita în urma ei cu acea încruntătură de neînțeles pe chip.

Ajunse acasă prost dispusă și iritată. Nu-i plăcuse deloc când îi spusese că profitase de el, pentru că, într-un sens, era adevărat. Dar n-ar fi trebuit s-o spună. Și apoi era sfâșiată între două sentimente: acela de ciudă împotriva lui și de dorință de a se împăca cu el.

Tot timpul cât dură ceaiul fu iritată și prost dispusă și plecă la ea în cameră imediat ce se termină. Dar nici acolo nu se simțea mai bine; nu avea stare. Trebuia să facă ceva. Trebuia să se ducă înapoi la colibă. Dacă nu era acolo, nu-i nimic.

Se strecură afară pe ușa laterală și porni direct spre colibă, puțin încruntată. Când ajunse în luminiș se simțea îngrozitor de stânjenită. Dar iată că el era acolo, în cămașă și meșterea ceva, scosese păsările din cuști și le dăduse drumul afară, printre puișorii de fazan care crescuseră și erau cam neîndemânatici, dar mult mai frumoși decât puii de găină. Se duse direct la el.

– Uite că am venit, spuse ea.

– Da, văd și eu! spuse el îndreptându-și spatele și privind-o ușor amuzat.

– Lași făzănițele afară? întrebă ea.

– Da, că au rămas numai piele și os, spuse el. Și nici acum nu se prea grăbesc să iasă ca să mănânce. Nimic nu se compară cu o făzăniță care clocește; nu mai știe nimic altceva decât de ouăle și de puii ei.

Sărmanele cloști; ce dăruire oarbă! Chiar și față de ouă care nu sunt ale lor! Connie le privi cu milă. Între bărbat și femeie se lăsase o tăcere neputincioasă.

– Mergem în colibă? întrebă el.

– Mă dorești? întrebă ea, parcă fără să-i vină a crede.

– Da, dacă vrei să vii.

Connie rămase tăcută.

– Atunci hai! făcu el.

Intră cu el în colibă. Înăuntru era foarte întuneric și bărbatul aprinse felinarul ca și data trecută.

– Ai ceva pe dedesubt? întrebă el.

– Nu!

– Bine, atunci o să-mi scot și eu lucrurile.

Întinse păturile, puse una alături ca să se învelească cu ea. Connie își scoase pălăria și își scutură părul. Bărbatul se așeză, își scoase încălțările și jambierele, își desfăcu pantalonii.

– Întinde-te aici! spuse el, când rămase numai în cămașă. Ea îl ascultă în tăcere, iar el se culcă alături de ea și trase pătura peste amândoi.

– Uite! spuse el.

Îi ridică rochia până peste sâni. Îi sărută blând, luându-le sfârcurile între buze și frământându-le ușor.

– O, ce bine e, ce bine! spuse el, lipindu-și fața de pântecele ei fierbinte și frecând-o ușor.

Femeia îl înconjură cu brațele pe sub cămașă, dar îi era teamă, îi era frică de trupul lui zvelt, neted, gol, care părea atât de puternic, îi era frică de mușchii violenți.

Iar când el rosti „Ei, ce bine e!“ Connie simți că ceva vibrează în ea, dar se încordează și se împotrivește. Se încordează în fața acestei teribile intimități fizice, a grabei deosebite cu care vrea s-o posede. De astă dată extazul ascuțit al propriei pasiuni nu o cuprinsese; stătea întinsă cu membrele inerte pe trupul lui care se străduia și făcea și ea ce putea, dar spiritul ei parcă o privea de sus, de deasupra capului și zbaterea feselor lui i se părea ridicolă, iar anxietatea cu care penisul lui se străduia să ajungă la mica lui criză de evacuare i se părea o farsă. Da, aceasta era iubirea, această țopăială ridicolă a feselor și veștejirea sărmanului, insignifiantului penis mic și jilav. Aceasta

era divina iubire! La urma urmelor, generația actuală avea dreptate când simțea dispreț pentru acest spectacol; pentru că era un spectacol. Este foarte adevărat, așa cum spun unii poeți, că Dumnezeu, atunci când l-a creat pe om, trebuie să fi avut un simț al umorului sinistru, căci îl crease ca ființă rațională, dar îl obligase să ia această postură ridicolă și îl înzestrase cu această dorință oarbă de a realiza acest spectacol ridicol. Chiar și Maupassant spunea că este un anticlimax umilitor. Bărbații disprețuiau actul împreunării sexuale, totuși se împreunau.

Rece și batjocoritoare, mintea ei ciudată de femeie se trăsese deoparte și, deși stătea absolut nemișcată, instinctul o făcea să ridice șoldurile, să-l arunce afară pe bărbat, să scape din încleștarea aceasta urâtă și de călăritul absurd al feselor lui. Corpul lui era un lucru nebunesc, nerușinat, imperfect și chiar puțin dezgustător în stângăcia zbaterii lui. Cu siguranță că evoluția viitoare a speciei va elimina acest spectacol, această „funcție“.

Dar când el termină curând după aceea și rămase nemișcat, retrăgându-se în tăcere, departe, într-o depărtare nemișcată, departe, mai departe decât orizontul conștientului ei, inima ei începu să geamă. Îl simțea cum se îndepărtează, se îndepărtează tot mai mult și o lasă ca pe un bolovan părăsit pe un țărm. Se retrăgea, sufletul lui o părăsea. El știa.

Și cuprinsă de o durere reală, chinuită de dubla ei conștiință și de reacția lui, începu să plângă. El n-o băgă în seamă sau poate că nici nu observase. Furtuna de lacrimi se înteți și o zgudui, îl zgudui și pe el.

– Ei, spuse el, de data asta n-a fost bine. Nu ne-am potrivit!

Așadar, știa. Plânsul ei deveni și mai violent.

– Dar ce-i cu asta? întrebă el. Se mai întâmplă și așa.

– Eu… eu nu pot să te iubesc, spuse ea printre sughițuri de plâns, simțind cum i se frânge inima.

– Nu poți? Ei, și ce-ți faci atâta sânge rău! Nu există nici o lege care să spună că trebuie! Ia lucrurile așa cum sunt!

Rămăsese cu mâinile pe sânii ei. Dar ea își retrăsese ambele mâini de pe el. Cuvintele lui n-o consolau deloc. Plângea și mai tare.

– Nu, nu! spuse el. Viața are și părți bune și altele mai puțin bune.

Dar Connie plângea amar, înecându-se.

– Eu vreau să te iubesc și nu pot. Mi se pare înfricoșător!

Bărbatul râse scurt, pe jumătate cu amărăciune, pe jumătate amuzat.

– Nu e înfricoșător, spuse el, chiar dacă tu crezi că este așa. Nu poate fi înfricoșător. Nu-ți mai face probleme că nu mă iubești. Nu te obligă nimeni. Întotdeauna este și o nucă stricată într-un coș plin. Trebuie să accepți și părțile bune, și pe cele rele.

Își luă mâinile de pe sânii ei. N-o mai atingea. Și acum, când n-o mai atingea, Connie simțea chiar un fel de satisfacție perversă. Nu putea să sufere dialectul în care îi vorbise. Și acum o să se ridice cum poftește, o să stea în picioare, deasupra ei, și o să se încheie la pantalonii ăia stupizi de catifea reiată, chiar în fața ei. Cel puțin, Michaelis avea decența să se întoarcă cu spatele. Omul acesta era așa de plin de el că nici nu-și dădea seama că oamenii îl considerau un măscărici, un măscărici necioplit.

Dar în momentul în care el se retrase, intenționând să se ridice în tăcere și s-o părăsească, se agăță de el înfricoșată.

– Nu, nu pleca! Nu mă lăsa! Nu te supăra pe mine! Ţine-mă în brațe! Ţine-mă strâns! șoptea ea într-o frenezie oarbă, fără să-și dea seama ce spune și agățându-se de el cu o putere ciudată. Voia să fie salvată de ea însăși, de mânia și împotrivirea ei lăuntrică. Dar cât de puternică era această împotrivire lăuntrică ce pusese stăpânire pe ea!

O luă în brațe din nou și o trase spre el și dintr-odată Connie se făcu mică în brațele lui, mică și se cuibări în ele. Se dusese, împotrivirea se dusese și Connie începea să se topească într-o pace minunată. Și în timp ce se topea, așa mică și minunată în brațele lui, bărbatul simți că o dorește enorm, toate vasele de sânge păreau să clocotească de dorința intensă dar tandră pentru

ea, pentru moliciunea ei, pentru frumusețea ei răpitoare în brațele lui, care îi trecea în sânge. Și o mângâie încet, cu atingerea aceea blândă ca o vrajă a mâinii lui pline de dorință blajină, îi mângâie blând panta mătăsoasă a șoldurilor până jos, jos între fesele ei moi și calde, ajungând tot mai aproape și mai aproape de miezul ei. Iar ea simți flacăra dorinței, o flacără blândă și simți că se topește în flacără. Își dădu drumul. Simți cum penisul lui se ridică împotriva ei cu o forță și o impetuozitate uluitoare și tăcută și îl lăsă să o pătrundă. Cedă cu o cutremurare care semăna cu moartea și se deschise toată spre el. Și oh, dacă nu va fi blând cu ea acum, va fi o cruzime, pentru că era deschisă toată în fața lui și neputincioasă!

Se cutremură din nou când intră puternic și inexorabil în interiorul ei, atât de ciudat și de teribil. Ar fi putut intra cu zvâcnirea unei săbii în trupul ei deschis și blând și aceasta ar fi fost moartea. Se crispă cuprinsă brusc de spaimă și de groază. Dar intră cu o zvâcnire lentă și ciudată de pace, o zvâcnire întunecată de pace și de tandrețe grea, primordială, așa cum făcea lumea la începuturi. Iar teroarea se topi în pieptul ei, pieptul ei îndrăzni să respire în pace, nu se mai reținea deloc. Îndrăznea să-și dea drumul de tot, să-și dea drumul cu totul și să se lase purtată de viitură.

Și i se părea că este marea, marea cu valuri care se înalță și coboară, respirând cu o umflătură uriașă, așa de lent încât în curând toată întunecimea ei era în mișcare; și era oceanul care își rostogolea apele întunecoase, inerte. O, și jos, departe, în interiorul ei, adâncurile se despărțeau și se rostogoleau în fărâme, de la centrul plonjonului moale, iar plonjonul ajungea tot mai adânc și mai adânc, coborând tot mai jos, iar ea era dezvăluită tot mai profund, mai profund și mai profund, cu cât era mai greu valul uriaș care se rostogolea spre un țărm, descoperind-o și se afunda tot mai aproape și mai aproape în necunoscutul palpabil, și tot mai departe și mai departe se rostogoleau valurile ei departe de ea însăși, părăsind-o; dar apoi, dintr-odată, într-o convulsie moale, cutremurătoare, miezul plasmei ei fu atins, femeia știu că este atinsă, că este mistuită și dispare. Dispăruse, se mistuise, ba nu, renăscuse femeia din ea!

Ah, e prea bine, prea bine! Ajungând pe culmea valului, realizase întregul farmec. Iar acum tot trupul ei se agăța cu iubire tandră de bărbatul necunoscut și orbește de penisul epuizat, în timp ce acesta se retrăgea atât

de blând și de fragil, inconștient, după fiecare izbucnire de potență. Când lucrul acela tainic și sensibil se retrase și îi părăsi trupul, scoase un strigăt inconștient de pierdere disperată și încercă să-l pună la loc. Fusese absolut perfect! Și îl adorase!

Iar acum conștientiza prezența penisului mic, reticent ca un mugur și îi scăpă din nou un strigăt de mirare și de usturime; inima ei de femeie deplângea fragilitatea a ceea ce fusese cândva atâta forță.

– Ce bine a fost! gemu ea. Ce bine a fost!

Dar el nu spunea nimic, doar o săruta blând, stând tot deasupra ei. Iar ea gemea cu un fel de fericire, ca un sacrificiu în fața unui lucru nou născut.

În inima ei se trezise o uimire stranie față de acest om.

Un bărbat! Puterea stranie a bărbăției asupra ei! Mâinile ei rătăceau peste el încă puțin speriate. Speriate de acest lucru straniu, ostil, ușor respingător care era pentru ea bărbatul. Dar acum îl atingea și erau fiii lui Dumnezeu cu fiicele oamenilor. Ce frumos era, cât de pur era țesutul lui! Cât de minunat, cât de minunat, de puternic, și totuși pur și delicat, atâta liniște în trupul acesta sensibil! Atâta calm autentic al potenței și o carne atât de delicată. Ce frumos! Ce frumos! Mâinile ei coborâră temătoare spre globurile mici ale feselor. Cum era posibil să fie atâta frumusețe aici, când mai înainte se simțise numai dezgustată? Inexprimabila frumusețe a atingerii feselor calde, vii! Viață în viață, frumusețea adevărată, caldă, potentă. Și greutatea ciudată a testiculelor între picioare! Ce mister! Ce greutate ciudată și misterioasă care se putea odihni moale și grea într-o singură mână! Rădăcinile, acestea sunt rădăcinile frumoase, rădăcinile primordiale ale oricărei frumuseți!

Se lipi de el cu un oftat de mirare care era aproape venerație și spaimă. O strânse mai tare la piept, dar nu spuse nimic. Nu va spune nimic niciodată. Connie se târî mai aproape de el, și mai aproape, numai ca să fie aproape de miracolul senzual pe care îl reprezenta. Și din această liniște pură, incomprehensibilă, simți din nou înălțarea lentă, nestrămutată, impetuoasă a falusului, cealaltă putere. Și inima i se topi într-un fel de venerație.

De astă dată, pătrunderea lui înăuntru se făcea moale și irizat, absolut moale și irizat, așa cum conștiința n-o poate percepe. Toată ființa ei tremura inconștientă și vie ca o plasmă. Nu știa ce este. Nu-și amintea ce fusese. Numai că fusese mai bine decât orice altceva. Numai atât. Iar după aceea rămăsese absolut nemișcată, fără să știe de nimic, nu știa cât timp. Și el era iar cu ea, într-o tăcere insondabilă alături de ea. Și niciodată nu vor vorbi despre aceasta.

Când redeveni conștientă de lumea exterioară, se agăță de pieptul lui murmurând:

– Iubirea mea! Iubirea mea!

Iar el o strânse în brațe în tăcere. Iar ea se ghemui la pieptul lui, potrivindu-se perfect.

Dar tăcerea era fără sfârșit ca un abis. Mâinile lui o țineau așa cum ții florile, la fel de nemișcat și de straniu.

– Unde ești? șopti ea. Unde ești? Vorbește! Spune-mi ceva!

O sărută moale, murmurând:

– A, iubita mea!

Dar Connie nu știa ce vrea să spună, nu știa unde este. În tăcerea lui părea pierdut pentru ea.

– Mă iubești, nu-i așa? murmură ea.

– A, doar știi! spuse el.

– Dar spune-mi tu! se rugă ea.

– O, n-ai simțit? rosti el cu glas înfundat, dar blând și ferm.

Iar ea se strânse mai aproape de el, mai aproape. Era mult mai senin și mai împăcat în dragoste decât ea, și Connie ar fi vrut ca el să-i dea asigurări.

– Dar mă iubești! șopti ea insistentă.

Mâinile lui o mângâiau blând, ca și când ar fi mângâiat o floare, fără vibrația dorinței, dar cu o căldură delicată. Însă pe ea o chinuia o nevoie neastâmpărată de a fi sigură de iubirea lui.

– Spune că o să mă iubești întotdeauna! se rugă ea.

– Daa! spuse el la modul abstract, iar Connie simți că întrebarea ei îl îndepărtează de ea.

– Nu trebuie să mergem? întrebă el într-un târziu.

– Nu! spuse ea, dar își dădu seama că bărbatul este distrat și ascultă zgomotele de afară.

– Se lasă curând întunericul, spuse el.

Connie sesiză nerăbdarea din vocea lui. Îl sărută cu înciudarea femeii care vede că ora ei a trecut.

Mellors se ridică, făcu lumina mai mare în felinar, apoi începu să-și pună hainele, dispărând rapid în interiorul lor. Apoi rămase acolo, deasupra ei, strângându-și pantalonii și privind în jos la ea cu ochii larg deschiși, negri, cu fața puțin îmbujorată și părul ciufulit, ciudat de cald și liniștit și frumos în lumina slabă a felinarului, atât de frumos că ea nu-i va spune niciodată cât este de frumos. Simți că-i vine să se lipească strâns de el, să-l cuprindă în brațe, căci în frumusețea lui era o distanțare caldă, pe jumătate adormită care o făcea să-i dea lacrimile și să se agațe de el, să-l dorească. Nu-l va avea niciodată. Zăcea întinsă pe pătură, cu șoldurile îndoite, șolduri frumoase, goale, iar el nu știa la ce se gândește, dar i se părea și lui foarte frumoasă, un lucru minunat și încântător în care se putea pierde cu totul.

– Te iubesc atât de mult că m-aș putea pierde în tine, spuse el.

– Îți plac? întrebă ea cu inima bătând nebunește.

– Când intru în tine mă vindec de tot. Te iubesc când te deschizi pentru mine. Te iubesc când îmi dau drumul în tine așa.

Se aplecă și o sărută pe șoldul moale, își frecă obrazul de el, apoi o acoperi.

– Și n-ai să mă părăsești niciodată? întrebă ea.

– Nu întreba așa ceva, spuse el.

– Dar crezi că te iubesc?

– M-ai iubit chiar acum, mai mult și mai profund decât oricine altcineva vreodată. Dar cine știe ce se mai întâmplă dacă începi să te gândești prea mult!

– Nu, să nu spui așa ceva! Și nu crezi cu adevărat că am vrut numai să profit de tine, nu-i așa?

– Cum așa?

– Ca să am un copil…

– Oricine poate face copii pe lumea asta, lac să fie că broaște-s destule, spuse el și se așeză ca să-și strângă șireturile.

– A, nu! strigă ea. Sper că nu gândești așa!

– Ei, ce să zic, făcu el uitându-se pe sub sprâncene. Astăzi a fost cel mai bine.

Connie rămase nemișcată. Bărbatul deschise ușa încet. Cerul se făcuse albastru-închis, tivit cu un turcoaz cristalin. Ieși afară, închise făzănițele și vorbi blând cu cățeaua. Iar ea stătea întinsă acolo și se minuna de minunea vieții și a ființei.

Când se întoarse, Connie stătea tot întinsă acolo, strălucind în întuneric ca un trup de țigancă. Se așeză pe un scăunel lângă ea.

– Înainte să pleci vino la mine acasă să petrecem toată noaptea împreună, spuse el în dialect, ridicând sprâncenele și uitându-se la ea cu mâinile atârnând între genunchi.

– Toată noaptea? făcu ea, imitându-i vorbirea dialectală.

Mellors zâmbi.

– Da, toată noaptea, repetă el.

– Îhî! încuviință ea, imitând intonația lui dialectală.

– Și să dormi la mine, spuse el. Am nevoie de asta. Când vii?

– Când să vin? întrebă ea.

– Când poți să vii?

– Poate că duminică, spuse ea.

– Duminică, da!

Mellors râse scurt.

– Nu, nu poți, protestă el.

– De ce nu pot?

Capitolul 13

Duminică, Clifford a vrut să meargă în pădure. Era o dimineață frumoasă, perii și prunii înfloriseră pe neașteptate ca un adevărat miracol alb al lumii.

Când lumea era în plină floare era o cruzime pentru Clifford să aibă nevoie de ajutor ca să se mute din scaunul cu rotile în căruciorul de exterior. Dar el uitase și părea chiar să simtă o oarecare vanitate datorită invalidității lui. Connie încă mai suferea dacă trebuia să-i ridice picioarele inerte ca să le pună la locul lor. Dar acum lucrul acesta îl făcea doamna Bolton sau Field.

Îl aștepta în capătul aleii, la marginea crângului de mesteceni. Căruciorul lui venea pufăind cu un fel de mândrie falsă de ipohondru. Când ajunse lângă soția sa, exclamă:

– Sosește Sir Clifford pe bidiviul lui nărăvaș.

– Oricum, nechezător! râse ea.

Clifford se opri și privi la fațada casei scunde și lungi de cărămidă cafenie.

– Wragby nici nu clipește! spuse el. Dar de ce să se mire! Mă deplasez cu o invenție minunată a minții omului, ceea ce este mai mult decât un cal.

– Cred că da. Iar sufletele lui Platon care mergeau la cer în cabrioleta trasă de doi cai se duc acum cu Fordul, spuse ea.

– Sau cu Rolls-Royce-ul; Platon era aristocrat.

– Exact! Gata cu caii negri pe care să-i chinuiască și să-i maltrateze oamenii. Platon nu s-ar fi gândit niciodată că vom merge cu ceva mai bun decât bidiviul lui negru și decât bidiviul lui alb și că nu vom avea deloc bidivii, ci numai un motor!

– Numai un motor și benzină! spuse Clifford.

– Sper să pot face câteva reparații la casă anul viitor. Cred că mi-ar trebui cam o mie de lire pentru asta; lucrările costă atât de mult! adăugă el.

– O, ce bine! spuse Connie. Numai dacă n-ar mai fi greve!

– Ce rost au și grevele astea! Nu fac decât să distrugă industria, adică ce a mai rămas din ea. Asta e la mintea cocoșului.

– Poate nu le pasă că distrug industria, spuse Connie.

– A, nu vorbi ca toate femeile! Industria le umple stomacurile, chiar dacă nu le poate ține buzunarele umflate, spuse el, folosind expresii caracteristice vorbirii doamnei Bolton.

– Dar nu spuneai tu mai deunăzi că ești conservator anarhist? întrebă nevinovată Connie.

– Și ai înțeles ce voiam să spun? ripostă el. Voiam să spun că oamenii pot să fie ce vor și pot să simtă ce vor și pot să facă ce vor numai strict în domeniul lor privat, atâta timp cât păstrează intactă forma și structura vieții.

Connie făcu câțiva pași în tăcere, apoi spuse încăpățânată:

– Este ca și când ai spune că ouăle pot să se strice pe dinăuntru, dar să-și păstreze coaja intactă. Dar ouăle stricate crapă de la sine.

– Eu nu cred că oamenii sunt ouă, spuse el. Nici măcar ouă de îngeri, draga mea evanghelistă micuță.

Era foarte bine dispus în această dimineață minunată. Ciocârliile cântau deasupra parcului, pe coșul îndepărtat al minei ieșea un abur silențios. Era aproape ca în vremurile de demult, de dinainte de război. Connie nu dorea să se certe cu el. Dar nici nu voia să meargă cu Clifford în pădure. Așa că pășea alături de căruciorul lui cu un fel de încăpățânare care îi stăruia în minte.

– Nu, spuse el, n-o să mai fie greve. Problema trebuie gestionată corect.

– De ce n-o să mai fie?

– Pentru că grevele vor deveni de-a dreptul imposibile.

– Dar muncitorii o să fie de acord? întrebă ea.

– N-o să-i întrebăm. O să facem în așa fel, încât nici n-o să-și dea seama; pentru binele lor, ca să salvăm industria.

– Dar și pentru binele tău, spuse ea.

– Firește, pentru binele tuturor. Dar pentru binele lor mai mult decât pentru al meu. Eu pot să trăiesc și fără mină. Ei nu pot. Ei mor de foame dacă nu mai este mina. Eu am și alte resurse.

Privire la mina din valea domoală și dincolo de ea, la casele cu acoperișuri negre din Tevershall care se cățărau ca un șarpe pe deal în sus. De la biserica veche de cărămidă cafenie se auzeau clopotele care cântau: „Duminică! Duminică! Duminică!“

– Dar o să te lase muncitorii să dictezi condițiile? întrebă Connie.

– Draga mea, nu vor avea încotro, dacă îi iei cu binișorul.

– Dar nu ar trebui să existe o înțelegere reciprocă?

– Desigur: atunci când vor înțelege că interesele industriei trec înaintea intereselor individuale.

– Dar tu trebuie să fii proprietarul industriei? întrebă ea.

– Nu trebuie. Însă realitatea este că eu sunt proprietarul. Proprietatea asupra bunurilor a devenit în zilele noastre o problemă religioasă: și așa a fost de pe vremea lui Hristos și a Sfântului Francisc. Nu se pune problema să iei tot ce ai și să dai la săraci, ci să încurajezi industria ca să dai de lucru celor săraci. Aceasta este singura modalitate de a hrăni toate gurile și de a îmbrăca toate trupurile. Dacă dai tot ce ai săracilor înseamnă să murim de foame cu toții, și ei, și noi. Iar înfometarea universală nu este un scop înalt. Și nici sărăcia generală nu este ceva frumos. Sărăcia este urâtă.

– Dar inegalitatea?

– Aceasta este soarta. De ce este planeta Jupiter mai mare decât Neptun? Nu te poți apuca să schimbi alcătuirea lucrurilor.

– Dar invidia și gelozia și nemulțumirea odată declanșate… începu ea.

– Fă tot ce poți ca să le oprești. Cineva trebuie să conducă spectacolul.

– Dar cine conduce spectacolul?

– Oamenii care posedă și conduc industria.

Urmă o tăcere lungă.

– Mie mi se pare că sunt niște șefi răi, spuse ea.

– Atunci propune ce ar trebui să facă.

– Nu-și iau în serios șefia, spuse ea.

– O iau mult mai în serios decât iei tu poziția ta de lady, spuse el.

– Mi s-a pus în cârcă. N-am dorit-o, izbucni ea.

Clifford opri căruciorul și se uită la ea.

– Cine fuge acum de răspundere? întrebă el. Cine încearcă să se eschiveze de la răspunderea șefiei, așa cum spui tu?

– Dar eu n-am vrut nici un fel de șefie, protestă ea.

– A, păi tocmai asta e lașitatea. Asta este soarta ta. Și trebuie să fii la înălțimea ei. Cine le-a dat minerilor tot ceea ce merită să aibă: toate libertățile politice, educația, așa cum este, igiena, condițiile de sănătate, cărțile, muzica, totul. Cine li le-a dat? Le-au dat minerii minerilor? Nu! Toți cei ca Wragby și Shipley din Anglia și-au adus contribuția, și-au dat partea lor și trebuie să continue să dea. Aceasta este responsabilitatea ta.

Connie asculta și se înroși violent.

– Aș vrea să dau ceva, spuse ea, dar nu mi se permite. Acum totul trebuie să se vândă și să se cumpere. Toate lucrurile pe care le-ai pomenit. Cei ca Wragby și Shipley le vând oamenilor și scot un profit bun. Totul este de vânzare. Nu există nici o picătură de empatie. Și apoi, cine le-a luat oamenilor viața și umanitatea lor firească și le-a dat în schimb oroarea industrială? Cine a făcut asta?

– Și eu ce să fac? întrebă el posomorât. Să-i invit să vină să mă jefuiască?

– De ce este Tevershall așa de urât, așa de hidos? De ce sunt viețile lor atât de dezolante?

– Și-au construit singuri satul Tevershall, este expresia libertății lor. Și-au construit singuri frumosul Tevershall și își trăiesc micuțele lor vieți frumoase. Nu pot să le trăiesc viața în locul lor. Fiecare gândac trebuie să-și trăiască propria viață.

– Dar îi pui să muncească pentru tine. Muncitorii trăiesc viața minei tale de cărbune.

– Câtuși de puțin. Fiecare gândac își găsește singur hrana. Nimeni nu este forțat să lucreze pentru mine.

– Viețile lor sunt industrializate și dezolante și așa sunt și ale noastre, strigă ea.

– Nu cred că este așa. Este numai o figură de stil romantică, o relicvă a romantismului bombastic și muribund. Așa cum stai acolo și mă uit la tine, Connie dragă, nu arăți deloc dezolant.

Ceea ce era adevărat. Căci ochii ei de un albastru închis sclipeau, avea obrajii rumeni și arăta plină de patimă rebelă, nici pe departe dezolată și fără speranță. Printre smocurile de iarbă, Connie zărea primulele care ieșeau în lume cu capetele lor ca de vată. Și se întreba furioasă de ce are sentimentul că Clifford greșește așa de tare și nu putea să-i spună, nu putea să-i spună exact unde greșește.

– Nu e de mirare că oamenii te urăsc, spuse ea.

– Nu mă urăsc! ripostă el. Și nu te lăsa indusă în eroare: în sensul pe care îl dai tu cuvântului, nu sunt oameni. Sunt animale pe care tu nu le înțelegi și niciodată nu le vei înțelege. Nu-ți proiecta propriile iluzii asupra altor oameni. Gloatele au fost întotdeauna același lucru și vor fi întotdeauna același lucru. Sclavii lui Nero se deosebeau foarte puțin de minerii noștri sau de muncitorii de la uzinele Ford. Adică sclavii din minele lui Nero și sclavii de pe câmp. Acestea sunt gloatele: nu se schimbă. Un individ poate să se detașeze de gloată. Dar gloata nu se schimbă. Este una dintre cele mai solide certitudini ale științei societății. Panem et circenses![39] Numai că astăzi educația este unul din substitutele nereușite ale circului. Dar ceea ce este greșit astăzi este că am hăcuit îngrozitor partea de circ din program și am otrăvit masele cu puțină educație.

Când Clifford se înfierbânta în legătură cu soarta oamenilor de rând, Connie era de-a dreptul înspăimântată. Era ceva devastator de adevărat în ceea ce spunea el. Dar era un adevăr care ucide.

Văzând-o palidă și tăcută, Clifford porni din nou căruciorul și nu mai vorbiră deloc până ajunseră la poarta grădinii pe care ea o deschise.

– Iar acum ar trebui să punem mâna pe bici, nu pe spadă, spuse Clifford. Masele au fost conduse de la începutul începuturilor și vor trebui conduse până la sfârșitul sfârșiturilor. Este ipocrizie curată și o adevărată farsă să afirmi că se pot conduce singure.

– Dar le poți conduce? întrebă ea.

– Eu? O, da! Nici mintea, nici voința mea nu sunt infirme și nu conduc cu picioarele. Pot să-mi aduc partea de contribuție la conducere. Da, partea mea! Și dă-mi un fiu, iar acesta va fi în stare să-și aducă și el partea după mine.

– Dar nu va fi fiul tău, din clasa conducătoare; sau s-ar putea să nu fie, se bâlbâi ea.

– Nu mă interesează cine va fi tatăl lui, atât timp cât este un bărbat sănătos și cu o inteligență nu sub medie. Dă-mi copilul oricărui bărbat sănătos, normal și inteligent și voi face din el un Chatterley perfect. Nu contează

cine ne concepe, ci unde ne așază soarta. Pune orice copil în mijlocul clasei conducătoare și va crește din el un conducător. Pune copiii de regi sau de duci printre oamenii de rând și vor deveni niște mici plebei, produse de masă. Este presiunea copleșitoare exercitată de mediu.

– Atunci înseamnă că oamenii de rând nu sunt o rasă aparte și sângele aristocratic nu contează.

– Nu, copila mea! Totul nu este decât o iluzie romantică. Aristocrația este o funcție, o parte din destin. Și masele sunt o funcție a unei alte părți a destinului. Individul nu contează. Problema este pentru ce funcție ești crescut și adaptat. Nu individul este cel care face ca aristocrația să fie aristocrație, ci funcționarea întregii aristocrații, ca ansamblu. Și tot așa, funcționarea maselor, ca întreg, îl face pe omul de rând să fie ceea ce este.

– Atunci între noi nu există trăsături umane comune!

– Se poate spune și așa. Dar cu toții trebuie să ne umplem stomacul. Însă când este vorba de funcționare expresivă sau executivă, cred că între clasa conducătoare și clasa slujitoare este o prăpastie absolută. Cele două funcții sunt opuse. Și funcția este cea care determină individul.

Connie îl privea cu ochi măriți de uimire.

– Nu vii? întrebă ea.

Și Clifford își porni căruciorul. Spusese ce avea de spus. Iar acum căzu în apatia aceea a lui specială și oarecum tâmpă, pe care Connie o găsea foarte sâcâitoare. Dar era oricum decisă să nu mai deschidă discuția în pădure.

În fața lor, pe fundul văii, se desfășura poteca dintre zidurile de aluni și copaci veseli, dar fără frunze. Căruciorul pufăia încet, trecând printre tufele de nu-mă-uita care creșteau ca o spumă albăstrie la umbra alunilor. Clifford îl conducea prin mijlocul potecii, unde pașii oamenilor săpaseră un făgaș printre flori. Dar Connie, care mergea în urma lui, vedea cum roțile săltau și se hurducau peste rădăcinile lemnoase și tulpinile încâlcite, strivind clopoței de drețe. Acum își croiau drum prin câmpul de nu-mă-uita.

Parcă toate florile din lume erau aici, apăruseră și primele campanule care se întindeau ca un helești albastru.

– Ai perfectă dreptate, este foarte frumos, spuse Clifford. De-a dreptul uluitor. Ce poate fi mai frumos decât o primăvară englezească!

Ca și când primăvara ar fi fost declanșată de o lege a parlamentului, își spuse Connie. O primăvară englezească! Și de ce nu irlandeză? Sau evreiască? Căruciorul mergea încet înainte, trecând de tufele de campanule vesele, care își ridicau mândre capetele deasupra frunzelor cenușii de brusture. Când ajunseră în luminișul unde copacii fuseseră tăiați, lumina năvăli strălucitoare peste ei. Campanulele alcătuiau covorașe strălucitoare pe ici, pe colo, bătând câteodată în nuanțe de mov și liliachiu. Și între ele, brusturii își ridicau capetele cafenii cârlionțate, ca niște legiuni de șerpi tineri gata să-i șoptească Evei o nouă taină. Stejarii își deschideau și ei mugurii moi și cafenii. Din asprimea bătrână răsărea peste tot tandrețea tinereții. Până și bătrânii stejari cioturoși și noduroși dădeau frunzulițe fragede și rămurele cafenii delicate, strălucind în lumină ca niște aripi fragile de libelulă. De ce oare oamenii nu se înnoiesc și nu se împrospătează niciodată! Oamenii sunt atât de stătuți!

Clifford opri căruciorul în vârful cărării și privi în jos. Campanulele se legănau ca un val albastru pe cărarea lată și luminau panta cu albăstrimea lor caldă.

– Este o culoare chiar foarte frumoasă, spuse Clifford, dar nu poate fi transpusă într-un tablou.

– Așa este, spuse Connie, absolut indiferentă.

– Să mă aventurez până la izvor? întrebă Clifford.

– Dar căruciorul o să mai poată urca înapoi? întrebă Connie.

– O să încercăm; cine nu riscă nu câștigă!

Și căruciorul începu să avanseze lent, zgâlțâindu-se în josul cărării frumoase și late, invadată de tufele de zambile. O, canoe a ultimelor ape

sălbatice, străbătând pentru ultima dată civilizația noastră! Încotro, ciudată corabie cu roți, încotro îți îndrepți cursul tău lent? Calm și mulțumit, Clifford se instalase la cârma aventurii: cu pălăria lui veche și jacheta de tweed, stătea nemișcat și precaut. O, căpitane, dragul meu căpitan, călătoria noastră s-a încheiat! Totuși, încă nu! Constance venea în urma lui în rochia ei gri și privea căruciorul care cobora zgâlțâindu-se.

Trecură de poteca îngustă care ducea spre colibă. Slavă Domnului că nu era suficient de lată pentru cărucior: abia dacă putea trece o singură persoană. Căruciorul ajunse la baza pantei, coti și dispăru. Iar Connie auzi un fluierat ușor în urma ei. Privi repede în jur: Mellors cobora spre ea, cu câinele în urma lui.

– Sir Clifford se duce cumva la mine acasă? întrebă el, privind-o în ochi.

– Nu, numai la izvor.

– Ah! Dumnezeule! Atunci pot să nu mă arăt. Dar vreau să te văd diseară. Te aștept la poarta parcului pe la zece.

O privi direct în ochi.

– Da, spuse ea slab.

Auziră sunetul strident al claxonului lui Clifford, care o striga pe Connie. Aceasta răspunse: „Daaa!“ Pe fața lui Mellors flutură o grimasă, el și își trecu ușor mâna peste sânii ei, mângâindu-i de la brâu, de jos în sus. Connie se uită înspăimântată la el și o luă la goană în jos, strigând din nou „Daa!“ către Clifford. Bărbatul o privea de sus, apoi se întoarse zâmbind ușor și își urmă drumul.

Îl ajunse pe Clifford în timp ce acesta urca spre izvor, care era la jumătatea pantei dealului din pădurea întunecoasă de molid. Era deja lângă izvor când Connie ajunse în dreptul lui.

– S-a descurcat foarte bine, spuse Clifford, referindu-se la cărucior.

Connie privea frunzele mari, cenușii de brusturi care creșteau ca niște fantome la marginea pădurii de molid. Oamenii îi spun rubarba lui Robin Hood. Ce liniște stranie și mohorâtă era lângă izvor! Dar apa clipocea atât de vesel, de încântător! Și erau și câteva tulpini de ochiul-boului și lumânărică albastră… Și acolo, sub malul apei, pământul galben se mișca. O cârtiță! Ieși la suprafață, lopătând cu lăbuțele ei roz și fluturându-și fețișoara cu ochi orbi, cu năsucul roz ridicat.

– Parcă ar vedea cu vârful nasului, spuse Connie.

– Oricum, mai bine decât cu ochii! spuse Clifford. Vrei să bei?

– Dar tu?

Connie luă o cană smălțuită de pe o creangă și o umplu pentru el. Clifford bău câteva înghițituri. Apoi o umplu din nou și bău și ea puțin.

– E rece ca gheața! spuse ea, rămânând cu gura deschisă.

– E bună, nu-i așa? Voiai să bei?

– Dar tu?

– Da, voiam, dar n-aș fi spus.

Connie auzi țăcănitul unei ciocănitori, apoi foșnetul vântului suflând domol și tainic printre molizi. Se uită în sus. Norișori albi traversau albastrul cerului.

– Nori! făcu ea.

– Sunt numai cumulus, spuse el.

Umbra unui nor trecu peste luminiș. Cârtița ieșise și ședea pe movilița de pământ galben.

– Urât animal! spuse Clifford. Ar trebui s-o omorâm.

– Uite! spuse ea. Este ca un pastor în amvon!

– Aromă de fân proaspăt, spuse el. Miroase ca doamnele romantice din secolul trecut, care însă, trebuie să recunoaștem, aveau capetele bine înfipte pe umeri.

Connie se uita la norișorii albi.

– Mă întreb dacă o să plouă, spuse ea.

– Să plouă? De ce? Ai vrea să plouă?

Porniră înapoi spre casă. Clifford cobora zgâlțâindu-se cu căruciorul. Ajunse la baza pantei, o luară la dreapta și, după o sută de metri, o luară în sus pe panta lungă, unde străluceau în lumină campanulele albastre.

– Ei, acum să te văd, bătrânico! spuse Clifford, așezând căruciorul în direcția urcușului.

Era o pantă abruptă și denivelată. Căruciorul înainta cu greu, parcă fără chef. Ajunse pe drumul denivelat până la locul plin de zambile, unde se înecă, tuși, se smuci, mai merse puțin printre flori, apoi se opri.

– Mai bine am claxona, poate ne aude paznicul de vânătoare, spuse Connie. Ar putea să împingă puțin. Pot să împing și eu la nevoie.

– Să lăsăm puțin motorul să-și tragă sufletul, spuse Clifford. Vrei, te rog, să pui o piatră sub roată?

Connie găsi o piatră și așteptară un timp. Apoi Clifford porni motorul din nou și puse căruciorul în

mișcare. Acesta se luptă puțin, apoi sucombă ca un bolnav, scoțând zgomote ciudate.

– Lasă-mă să împing! spuse Connie, venind în spatele lui.

– Nu! Nu împinge! spuse el furios. La ce mai folosește dacă trebuie să-l împingă cineva? Pune piatra sub roată!

Urmă încă o pauză, apoi alt start; dar și mai nereușit decât primul.

– Trebuie să mă lași să te împing, spuse ea. Sau să claxonezi să vină paznicul.

– Stai!

Connie aștepta; Clifford încercă încă o dată, făcând și mai mult zgomot fără nici un folos.

– Claxonează dacă nu vrei să mă lași să te împing! spuse Connie.

– La naiba! Taci o clipă!

Connie tăcu o clipă. Clifford se străduia să pornească micul motor.

– Ai să-l strici de tot, Clifford, îl dojeni Connie, ca să nu mai vorbim de faptul că îți faci nervi.

– Dacă aș putea să mă dau jos să mă uit la nenorocita asta de mașinărie! spuse el exasperat. Sună strident din claxon. Poate că Mellors o să-și dea seama ce s-a stricat.

Așteptară în mijlocul florilor strivite, sub cerul albastru, cu norișori cârlionțați. În liniștea care se lăsase se auzi strigătul unui guguștiuc – gugu-știuc! gugu-știuc! –, dar Clifford îl reduse la tăcere claxonând din nou.

Paznicul de vânătoare apăru brusc, cotind cu pași mari de pe potecă. Salută.

– Te pricepi la motoare? îl întrebă pe un ton agresiv Clifford.

– Nu, îmi pare rău. S-a stricat?

– Așa se pare! se stropși Clifford.

Omul se lăsă binevoitor pe vine lângă roată și se uită puțin la motor.

– Îmi pare rău, dar nu mă pricep deloc la treburile astea mecanice, Sir Clifford, spuse el calm. Dacă are suficientă benzină și ulei…

– Privește atent și vezi dacă nu e ceva stricat! se răsti Clifford.

Omul își rezemă pușca de un copac, își scoase scurta impermeabilă și o aruncă alături de el. Câinele cafeniu stătea de pază. Se așeză în genunchi cu șezutul pe călcâie și se uită sub scaun, pipăind cu degetul micul motoraș unsuros, nemulțumit de petele de unsoare rămase pe cămașa lui de duminică.

– Nu pare să fie nimic stricat, spuse el.

Se ridică și își împinse pălăria de pe frunte, apoi se frecă între sprâncene, ca și când ar fi reflectat.

– Te-ai uitat la tijele de dedesubt? întrebă Clifford. Să nu fie rupte.

Omul se întinse pe burtă cu gâtul sucit într-o parte ca să privească sub motor și pipăi cu degetul. Connie se gândea cât de jalnic arată, mic și firav, când stă culcat cu burta pe pământul atât de mare.

– Din câte văd eu, nu pare să fie nimic stricat, se auzi vocea lui înfundată.

– Cred că nu poți face nimic, spuse Clifford.

– Se pare că nu! Se ridică și rămase cu șezutul pe călcâie, așa cum stau minerii. Nu se vede nimic rupt.

Clifford porni motorul, apoi băgă în viteză. Căruciorul nu se mișcă.

– Ambalați mai tare! sugeră paznicul.

Lui Clifford nu-i plăcu intervenția lui, dar ambală motorul, care începu să huruie. Apoi tuși, gâfâi și păru să-și revină.

– Se pare că și-a revenit, spuse Mellors.

Dar Clifford smucise deja de manetă și o băgase în viteză. Căruciorul se zgâlțâi și porni încet înainte.

– Am să împing și eu puțin, spuse paznicul, venind în urma lui.

– Nu pune mâna! se stropși Clifford. Se descurcă singur.

– Dar, Clifford, strigă Connie de pe margine, știi că e prea mult pentru el. De ce te încăpățânezi așa?

Clifford era palid de furie. Smuci de manetă. Căruciorul țâșni înainte, mai parcurse câțiva metri, apoi își dădu obștescul sfârșit în mijlocul unui strat deosebit de frumos de campanule.

– S-a terminat! spuse paznicul. Nu are suficientă putere.

– Am mai urcat dealul acesta, spuse Clifford rece.

– De data asta nu mai merge, spuse paznicul.

Clifford nu răspunse. Începu să ambaleze motorul și să-l tureze la maximum, pentru a-l lăsa apoi mai încet, scoțând fel de fel de gemete ciudate. Pădurea trimitea înapoi ecoul scrâșnetelor motorului.

– O să-i distrugeți totul pe dinăuntru, murmură paznicul.

Căruciorul se năpusti ca o vijelie înainte, derapând spre marginea potecii.

– Clifford! strigă Connie repezindu-se înainte.

Dar Mellors apucase de ghidonul căruciorului. Apăsând cu toată forța, Clifford reuși să readucă roțile pe potecă, și, cu un scrâșnet furios, căruciorul porni în sus, luându-se la trântă cu dealul. Mellors împingea

constant din spate, și căruciorul mergea în sus, ca și când ar fi vrut să se revanșeze.

– Vezi că merge? strigă victorios Clifford, întorcând capul peste umăr. Dar văzu fața pazniculuí de vânătoare. Îl împingi?

– Altfel nu merge.

– Dă-i drumul! Ţi-am spus să-l lași în pace!

– Nu merge.

– Lasă-mă să-ncerc! se răsti apăsat Clifford.

Paznicul făcu un pas înapoi și dădu să-și ia pușca și haina. Căruciorul încremeni pe loc. Rămase absolut inert. Clifford, prizonier în el, era alb de furie. Smuci de comenzi cu mâna, picioarele nu-i serveau la nimic. Scoase niște zgomote jalnice din cărucior. În nerăbdarea lui sălbatică, mai mișcă niște manete și scoase un zgomot și mai puternic. Dar căruciorul nu se clintea din loc. Nu, nu se clintea din loc nici în ruptul capului. Opri motorul și rămase țeapăn de furie.

Constance se așeză pe un dâmb și privi la campanulele tăvălite și strivite. „Nu este nimic mai frumos decât o primăvară englezească.“ „Pot să-mi aduc partea de contribuție la conducere.“ „Acum trebuie să punem mâna pe bici, nu pe spadă.“ „Clasele conducătoare și clasele slujitoare.“

Paznicul de vânătoare urca dealul cu haina și pușca în mână și câinele venind în urma lui. Clifford îl rugă să vadă ce poate face cu motorul. Connie, care nu se pricepea deloc la tehnică, dar mai avusese parte de pene de motor, stătea răbdătoare pe dâmb, ca un sfinx. Paznicul de vânătoare se întinse din nou pe burtă. Clasele conducătoare și clasele slujitoare!

Se ridică în picioare și spuse calm:

– Încercați din nou!

Vorbea încet, ca și când s-ar fi adresat unui copil.

Clifford porni căruciorul, iar Mellors păși repede în spatele lui și începu să împingă. Căruciorul făcea jumătate din treabă, omul, restul.

Clifford privi în spate, galben de furie.

– Pleacă de acolo!

Paznicul dădu drumul imediat barei, iar Clifford adăugă:

– Cum pot să știu dacă merge?

Mellors lăsă pușca jos și începu să se îmbrace. Nu mai voia să știe de nimic.

Căruciorul începu să se rostogolească încet în jos.

– Clifford, frâna! strigă Connie.

Connie, Mellors și Clifford se mișcară dintr-odată, Connie și Mellors lovindu-se ușor unul de altul. Căruciorul se opri. Urmă o clipă de tăcere grea.

– Este clar că sunt la mila oricui! spuse Clifford.

Era galben de furie.

Nu răspunse nimeni. Mellors își punea pușca pe umăr, cu chipul impasibil, poate doar cu o vagă umbră de nerăbdare. Cățelușa Flossie stătea la picioarele stăpânului, privea stingherită și bănuitoare la căruciorul care nu-i plăcea deloc și la cei trei oameni pe care nu-i înțelegea. Acest tableau vivant[40] stătea neclintit pe fundalul campanulelor strivite, și nimeni nu rostea nici un cuvânt.

– Cred că trebuie împins, spuse Clifford în cele din urmă, afișând un aparent sang froid[41].

Nici un răspuns. Chipul impasibil al lui Mellors arăta de parcă n-ar fi auzit nimic. Connie privi neliniștită la el. Clifford întoarse și el capul.

– Vrei, te rog, să-l împingi până acasă, Mellors? spuse el pe un ton rece, arogant. Sper că nu am spus nimic care să te jignească, adăugă el pe un ton de neplăcere vădită.

– Nu, Sir Clifford, absolut nimic! Doriți să vă împing căruciorul?

– Da, dacă nu te superi.

Bărbatul păși în spatele căruciorului și începu să împingă, dar de astă dată fără efect. Frâna se blocase. Traseră și împinseră, paznicul își scoase din nou haina și pușca. De astă dată, Clifford nu scotea o vorbă. În cele din urmă, paznicul ridică spatele căruciorului de la pământ și, împingând brusc cu piciorul, încercă să libereze roțile. Nu reuși, și căruciorul se afundă în pământ. Clifford se ținea cu mâinile de brațele laterale. Omul gâfâia sub greutatea căruciorului.

– Nu face asta! îi strigă Connie.

– Trebuie să tragi roata în partea asta, uite așa! spuse el și îi arătă cum să facă.

– Nu! Nu trebuie să-l ridici, este prea greu! spuse ea înroșindu-se de mânie.

Dar bărbatul o privi în ochi și dădu din cap. Connie se duse și apucă roata, gata să tragă. El ridică, Connie trase, și căruciorul se rostogoli la vale.

– Pentru Dumnezeu! strigă îngrozit Clifford.

Dar era în ordine, frâna cedase. Paznicul puse o piatră sub roată și se duse să se așeze pe marginea potecii, cu inima bătând nebunește și alb la față de efort, pe jumătate leșinat.

Connie se uita la el și îi venea să urle de furie. Urmă o pauză și o tăcere de moarte. Connie văzu că mâinile îi tremurau pe coapse.

– Te-ai rănit? întrebă ea apropiindu-se de el.

– Nu, nu! Întoarse capul aproape furios.

Era o tăcere de moarte. Ceafa blondă a lui Clifford nu se mișca. Până și cățelușa stătea nemișcată. Cerul se acoperise de nori.

În cele din urmă, Mellors oftă și își suflă nasul în batista roșie.

– Pneumonia asta m-a secătuit, spuse el.

Nu răspunse nimeni. Connie calcula cât efort fusese necesar pentru a ridica scaunul atât de greu și trupul masiv al lui Clifford: mult, mult prea mult! Mai-mai să-l omoare!

Mellors se ridică, își luă haina și o atârnă pe bara din spatele căruciorului.

– Sunteți gata, Sir Clifford?

– Oricând ești dumneata gata.

Se aplecă și scoase bolovanul de sub roată, apoi se împinse cu toată greutatea în cărucior. Connie nu-l văzuse niciodată așa de palid; și așa de absent. Clifford era greu, iar panta era abruptă. Connie păși alături de paznic.

– Am să împing și eu, spuse ea.

Și începu să împingă cu energia năprasnică a femeii furioase. Căruciorul porni mai repede. Clifford întoarse capul.

– Chiar este necesar?

– Foarte necesar! Vrei să omori omul? Dacă ai fi lăsat motorul în pace atunci când încă mai funcționa…

Dar nu termină de vorbit. Deja începuse să gâfâie. Nu mai împinse cu atâta forță, căci era surprinzător de greu.

– Au, mai încet! spuse bărbatul de lângă ea cu un zâmbet slab în priviri.

– Ești sigur că n-ai pățit nimic? întrebă ea severă.

Connie privi la mâna lui mică, scurtă, plină de viață, bronzată de soare. Era mâna care o mângâia pe ea. Nu se mai uitase niciodată la ea până atunci. Părea atât de calmă, la fel ca el, cu o liniște interioară ciudată care o făcea să dorească să se agațe de ea, ca și când nu ar fi putut ajunge la ea. Tot sufletul ei tânjea dintr-odată spre el. Iar el era așa de tăcut, așa de inaccesibil! Și Mellors simți cum reînvie. Împingând cu mâna stângă, își puse dreapta pe încheietura albă a mâinii ei, cuprinzând-o într-o mângâiere blândă. Și flacăra puterii îi coborî de-a lungul spatelui spre vintre, revigorându-l. Iar Connie se aplecă brusc și îi sărută mâna. Iar în tot acest timp, ceafa lui Clifford stătea netedă și neclintită chiar în fața lor.

În vârful dealului se opriră să se odihnească, și Connie fu încântată să dea drumul barei. Îi trecuseră prin minte fulgerător frânturi de gânduri referitoare la o eventuală prietenie între acești doi bărbați, unul soțul ei și celălalt tatăl copilului. Acum își dădea seama de absurditatea și ridicolul visurilor ei. Cei doi masculi erau ostili unul față de altul ca focul și apa. Se exterminau reciproc. Și își dădu seama pentru prima oară ce lucru subtil este ura. Pentru prima dată conștientiza clar că îl urăște pe Clifford cu o ură neîmpăcată, ca și când ar fi vrut să-l știe șters de pe fața pământului. Și era ciudat cât de liberă și de plină de viață se simțea când recunoștea față de ea însăși că îl urăște. „Dar, dacă îl urăsc, n-am să mai pot trăi niciodată cu el“, îi trecu ei brusc prin minte.

Pe teren orizontal, paznicul putea să împingă căruciorul singur. Clifford începu o conversație banală cu ea, ca să-i arate că este perfect stăpân pe sine; îi vorbi despre mătușa Eva, care era la Dieppe, despre Sir Malcolm, care îi scrisese ca să întrebe dacă nu cumva Connie dorește să meargă la Veneția cu el, cu automobilul, sau preferă să meargă cu Hilda, cu trenul.

– Prefer să merg cu Hilda, cu trenul, spuse Connie. Nu-mi place prea mult să merg cu mașina, mai ales când este praf. Dar o să văd ce dorește Hilda.

– O să vrea să meargă cu mașina ei și să te ia și pe tine cu ea, spuse el.

– Probabil! Trebuie să mă duc să ajut căci poteca merge în sus, nici n-ai idee cât de greu este căruciorul ăsta!

Se duse înapoi în spatele căruciorului și merse alături de paznic, împingând căruciorul în sus pe aleea presărată cu pietriș roz. Nu-i păsa dacă o vede cineva.

– Poți să mă lași să aștept aici și să te duci după Field! Field este suficient de puternic pentru treaba asta, spuse Clifford.

– Mai este numai puțin, spuse ea gâfâind.

Dar și Mellors și ea erau leoarcă de sudoare când ajunseră în capătul de sus al aleii. Era ciudat, dar acest efort făcut împreună îi apropiase mult mai mult decât înainte.

– Mulțumesc foarte mult, Mellors, spuse Clifford, când ajunseră la intrarea în casă. Trebuie să iau alt motor, asta e tot. Nu vrei să mergi la bucătărie să mănânci ceva? Cam este ora de masă.

– Mulțumesc, Sir Clifford. Astăzi mă duc la masă la mama, că e duminică.

– Cum dorești.

Mellors își puse haina, se uită la Connie, salută și plecă. Connie se duse sus furioasă.

La prânz nu se mai putu stăpâni.

– De ce te porți atât de urât cu oamenii, Clifford? întrebă ea.

– Cu cine?

– Cu paznicul de vânătoare! Dacă asta este ceea ce numești tu privilegiul clasei conducătoare, mi-e milă de tine.

– De ce?

– Omul a fost bolnav și nu este deloc puternic! Pe cuvântul meu, dacă eu aș face parte din clasa slujitoare, te-aș lăsa să aștepți mult și bine. Te-aș fi lăsat să fluieri în pustiu.

– Sunt absolut convins.

– Dacă el ar fi stat în locul tău cu picioarele paralizate și s-ar fi purtat așa acum te-ai purtat tu, ce ai fi făcut pentru el?

– Draga mea predicatoare, această confuzie a persoanelor și a personalităților este de prost gust.

– Iar lipsa ta nesuferită, respingătoare de simpatie pentru alții este de cel mai prost gust imaginabil. Noblesse oblige! Tu și clasa ta conducătoare!

– Și la ce anume mă obligă? Să nutresc o mulțime de sentimente inutile față de paznicul meu de vânătoare? Refuz așa ceva! Las asta pe seama predicatoarei mele.

– Ca și când n-ar fi și el o ființă umană la fel ca și tine, zău așa!

– Paznicul meu de vânătoare mă servește și eu îi plătesc două lire pe săptămână și îi dau o casă de locuit.

– Îl plătești! Pentru ce anume crezi că îl plătești cu două lire pe săptămână și o casă de locuit?

– Pentru serviciile lui.

– Pfui! Eu ți-aș spune să te duci la naiba cu lirele tale și cu casa.

– Probabil că i-ar plăcea și lui să spună asta, dar nu-și poate permite acest lux.

– Asta înseamnă la tine să conduci oamenii! Tu nu conduci nimic și pe nimeni, nu te autoamăgi! Atâta doar, că s-a nimerit să ai mai mulți bani decât alții și îi pui pe oameni să muncească pentru tine cu două lire pe lună, amenințându-i cu spectrul înfometării. Conducător! Ce folos au oamenii de pe urma conducerii tale? Ești absolut de prisos! Nu faci altceva decât să te grozăvești cu banii tăi, la fel ca orice evreu sau speculant!

– Te exprimi foarte elegant, Lady Chatterley!

– Te asigur că și tu erai cât se poate de elegant mai adineauri în pădure. Mi-a fost de-a dreptul rușine cu tine. Tatăl meu este de zece ori mai omenos decât tine. Tu, gentlemanul!

Clifford sună să vină doamna Bolton. Dar simțea că îi vine să leșine.

Connie se duse sus la ea în cameră, furioasă, spunându-și în sinea ei: „Își imaginează că poate cumpăra oamenii! Ei bine, pe mine nu mă cumpără și de aceea nu trebuie să stau cu el. Gentleman nătărău cu suflet de celuloid! Și cum știu să-ți arunce praf în ochi cu manierele lor, cu inteligența și cu noblețea lor. Au tot atât de multe sentimente cât o bucată de celuloid.“

Își făcea planuri pentru noaptea aceasta și era decisă să și-l scoată pe Clifford din minte. Nu voia să-l urască. Nu voia să aibă nici un fel de sentimente intime față de el. Voia ca el să nu știe absolut nimic despre ea. Și mai ales să nu știe nimic despre sentimentele ei pentru Mellors. Disputa în legătură cu atitudinea ei față de servitori era mai veche. Clifford considera că este prea familiară, iar ea îl găsea stupid de îngâmfat, dur și înțepat când era vorba de alții.

Coborî la cină calmă, cu atitudinea ei reținută, neutră. Clifford era tot galben de furie, gata să facă una din crizele lui de ficat, când era de-a dreptul insuportabil. Citea o carte franțuzească.

– Ai citit ceva de Proust? întrebă el.

– Am încercat, dar mă plictisește.

– Este absolut extraordinar.

– Se poate! Dar pe mine mă plictisește, este prea sofisticat! Nu are sentimente, are numai șuvoaie de cuvinte despre sentimente. M-am săturat de inteligenții ăștia care își dau atâta importanță.

– Îi preferi pe dobitocii care își dau importanță?

– Poate că da! Dar poate că există și ceva la mijloc.

– Mie îmi place la Proust subtilitatea și anarhia lui bine-crescută.

– Te face să te simți mort de-a binelea.

– Iarăși vorbește micuța mea nevastă predicatoare.

Și ajunseră iarăși aici, iarăși și iarăși! Dar nu se putea abține să nu-l contrazică. Ședea acolo ca un schelet și voia să-și impună voința lui rece de schelet de grizzly. Parcă simțea cum o înhață scheletul și o strânge la cușca pieptului. Clifford era și el furios, iar ei îi era puțin frică de el.

Se duse sus imediat după masă și se culcă devreme. Dar la nouă și jumătate se sculă și ieși afară să asculte. Nu se auzea nimic. Își puse un capot și coborî. Clifford și doamna Bolton jucau cărți pe bani. Probabil că aveau s-o țină tot așa până la miezul nopții.

Connie se întoarse la ea în cameră, își aruncă pijamaua pe patul desfăcut, își puse un costum subțire de tenis și pe deasupra o rochie de zi de lână, se încălță cu pantofi de tenis din cauciuc și cu o haină ușoară pe deasupra. Și era gata. Dacă se întâlnea cu cineva, va spune că a ieșit numai pentru câteva minute. Iar de dimineață, când se va întoarce, va putea spune eventual că fusese la o mică plimbare prin rouă, ceea ce chiar făcea deseori înainte de micul dejun. În rest, singurul pericol ar fi fost ca cineva să intre la ea în cameră în timpul nopții. Dar era foarte puțin probabil: o șansă la o sută.

Betts nu încuiase. Închidea ușile seara la ora zece și le deschidea din nou dimineața, la ora șapte. Connie se strecură afară fără zgomot și fără să fie văzută. Secera lunii strălucea suficient ca să lumineze puțin pădurea, dar nu destul ca s-o dea de gol în haina ei cenușie. Traversă repede parcul, dar nu emoționată de ceea ce avea să se întâmple, ci mai degrabă cu un sentiment de furie și de revoltă care o ardea în piept. Nu era chiar cea mai potrivită dispoziție pentru a merge la o întâlnire de dragoste. Dar à la guerre comme à la guerre[42]!

Pâine și circ! (în limba latină în original)

Tablou viu (în limba franceză în original), grup de actori care stau nemișcați, statui vii

Sânge-rece (în limba franceză în original)

La război ca la război (în limba franceză în original)

Capitolul 14

Când ajunse aproape de poarta parcului auzi zăngănitul zăvorului. Așadar, el era acolo, în întunericul pădurii și o văzuse!

– Ești bună că ai venit așa devreme, spuse el tare în întuneric. E totul în ordine?

– Perfect.

Închise cu grijă poarta în urma ei și aruncă o pată de lumină pe pământ, scoțând la iveală florile palide care rămăseseră deschise pe timpul nopții. Mergeau unul lângă altul în tăcere.

– Ești sigur că n-ai pățit nimic în dimineața asta cu căruciorul? întrebă Connie.

– Nu, nu!

– Ce-ai pățit când ai avut pneumonie, ce ți s-a întâmplat?

– O, nimic! Inima mi-a rămas mai puțin zdravănă și plămânii mai puțin elastici. Dar așa se întâmplă întotdeauna.

– Și nu ai voie să faci eforturi fizice bruște.

– Nu prea des.

Connie pășea mânioasă în tăcere.

– Ai simțit că-l urăști pe Clifford? întrebă ea într-un târziu.

– Să-l urăsc? Nu! Am cunoscut prea mulți oameni de felul lui ca să mă mai sinchisesc să-i urăsc. Știu dinainte că nu dau doi bani pe felul ăsta de oameni și îi las în pace.

– Ce fel de oameni?

– Ei, știi și tu mai bine decât mine. Genul de tineri gentlemeni ca niște domnișoare și fără ouă.

– Ce ouă?

– Ouă! Ouă ca tot bărbatul!

Connie căzu pe gânduri.

– Dar despre asta este vorba? spuse ea puțin iritată.

– Spui despre un om că nu are creier, când e un prost; că nu are inimă, când este rău; că nu are sânge în el, când e fricos. Iar când nu are nici una din trăsăturile astea bărbătești, spui că nu are ouă. Când e un fel de fătălău bleg. Connie căzu din nou pe gânduri.

– Adică Clifford este un fătălău bleg? întrebă ea.

– Bleg și pe deasupra și nesuferit, ca majoritatea celor ca el atunci când te contrazici cu ei.

– Și crezi că tu nu ești bleg?

– Poate nu chiar așa!

Văzu de departe o lumină galbenă. Connie se opri în loc.

– E lumină! spuse ea.

– Las totdeauna lumina aprinsă, spuse el.

Porni din nou alături de el, dar fără să-l atingă, întrebându-se oare de ce merge cu el.

Mellors descuie și intrară, apoi zăvorâră ușa în urma lor. Ca și când ar fi o închisoare, își spuse ea. Ceainicul cânta pe foc, ceștile erau așezate pe masă. Connie se așeză pe scaunul de lemn de lângă foc. Era cald după răcoarea de afară.

– Am să-mi scot pantofii, s-au udat, spuse ea.

Își puse picioarele încălțate în ciorapi pe apărătoarea de oțel din fața căminului. Mellors se duse în cămară și aduse de mâncare: pâine, unt și limbă presată. Lui Connie îi era cald, își scoase haina și el o atârnă de ușă.

– Ce vrei să bei, cacao, ceai sau cafea? întrebă el.

– Nu vreau nimic, spuse ea, privind la masă. Dar tu poți să mănânci.

– Nu, nu mi-e foame, dar am să dau de mâncare la câine.

Păși cu un calm imperturbabil pe pardoseala pe cărămidă și puse de mâncare pentru cățelușă într-un castron. Cockerul privea neliniștit în sus la el.

– Ei, asta e masa ta, nu te uita la mine ca și când nu ți-aș fi dat nimic! spuse el.

Puse castronul pe prești de la intrare și se așeză pe un scaun lângă perete ca să-și scoată jambierele și ghetele. În loc să mănânce, câinele se apropie din nou de el, se așeză în fund și se uită la el neliniștit.

Mellors își descheia încet jambierele. Câinele se apropie și mai mult.

– Ce e cu tine? Ești supărată că mai este cineva aici? E o femeie, asta e! Du-te și mănâncă!

Puse mâna pe capul câinelui, iar aceasta și-l rezemă de coapsa lui. Mellors o trase încet de urechile lungi, mătăsoase.

– Acolo! spuse el. Acolo! Du-te și mănâncă! Du-te!

Își înclină scaunul spre castronul de pe preș, iar câinele plecă încet și începu să mănânce.

– Îți plac câinii? întrebă Connie.

– Nu, nu prea. Sunt prea blegi și lipicioși.

Își scosese jambierele și acum își dezlega ghetele grele. Connie își întoarse fața de la foc. Ce goală era micuța încăpere! Totuși, pe peretele de deasupra capului lui atârna fotografia mărită, hidoasă a unei perechi de tineri căsătoriți, probabil el și o femeie cu fața veselă, fără îndoială soția lui.

– Tu ești acolo? întrebă Connie.

Mellors se răsuci și privi la fotografia de deasupra capului.

– Îhî! Făcută chiar înainte să ne căsătorim, aveam douăzeci și unu de ani.

Se uita la ea impasibil.

– Îți place?

– Dacă îmi place? Nu! Nu mi-a plăcut niciodată. Dar așa a vrut ea, cică să ne fotografiem împreună.

Se întoarse ca să-și tragă ghetele.

– Dacă nu-ți place de ce o ții acolo? Poate că soția ta ar dori s-o aibă, spuse ea.

Mellors se uită la ea zâmbind pe neașteptate.

– A luat din casă tot ce merita să fie luat, spuse el. Dar pe asta a lăsat-o!

– Atunci de ce o păstrezi? Din motive sentimentale?

– Nu, nu mă uit niciodată la ea. Abia dacă mai știu că e acolo. A fost acolo întotdeauna de când ne-am mutat aici.

– De ce n-o arzi? întrebă ea.

Se răsuci din nou ca să se uite la fotografia mărită. Era înrămată într-o ramă cafenie aurită, oribilă. Înfățișa un bărbat fără barbă, vioi, foarte tânăr, cu guler înalt și o femeie durdulie, îndrăzneață, cu părul înfoiat și ondulat, îmbrăcată într-o bluză neagră de satin.

– N-ar fi o idee rea, nu-i așa? făcu el.

Își scosese ghetele și își pusese o pereche de papuci. Se urcă pe scaun și dădu jos fotografia. În locul ei rămase o pată mai deschisă la culoare pe tapetul verzui.

– Acum nu mai are rost s-o șterg de praf, spuse el și o rezemă de perete.

Se duse în debara și reveni cu un ciocan și un clește. Se așeză în locul unde stătuse mai înainte și începu să rupă hârtia de pe spatele ramei mari și să scoată arcurile care o mențineau în poziție, lucrând cu concentrarea calmă care îi era caracteristică.

Scoase repede cuiele, plăcuțele de lemn din spate și apoi fotografia cu montura ei albă. Se uită amuzat la fotografie.

– Mă arată așa cum eram, un nătărău tânăr, iar pe ea exact ce era, o cotoroanță, spuse el. Nătărăul și cotoroanța!

– Lasă-mă să văd și eu! spuse Connie.

Arăta într-adevăr foarte cumințel, bărbierit proaspăt și curat, unul dintre tinerii bărbați îngrijiți de acum douăzeci de ani. Dar chiar și în fotografie privirea lui era vioaie și îndrăzneață. Iar femeia nu era o cotoroanță, deși avea maxilarele cam zdravene. Avea totuși ceva atrăgător în ea.

– Nu trebuie să păstrezi niciodată chestiile astea, spuse Connie. Nu trebuie să le păstrezi, ba nu trebuie nici măcar să le faci de la bun început!

Mellors rupse pe genunchi fotografia de carton și montura, iar când bucățelele ajunseră să fie suficient de mici, le aruncă în foc.

– O să strice focul, spuse el.

Luă sticla și scândurelele din spatele tabloului și le duse sus cu grijă. Zdrobi rama cu câteva lovituri de ciocan, iar stucul zbură în toate părțile. Apoi duse totul în debara.

– Pe astea o să le ardem mâine. E prea mult ghips pe ele.

După ce făcu curățenie se așeză.

– Ai iubit-o pe soția ta? îl întrebă ea.

– Dacă am iubit-o? făcu el. L-ai iubit pe Sir Clifford?

Dar Connie nu se lăsa.

– Dar ai ținut la ea? insistă ea.

– Dacă am ținut la ea? Mellors zâmbi.

– Poate că mai ții și acum, spuse ea.

– Eu? făcu el ochii mari. A, nu, nici nu pot să mă gândesc la ea, spuse el calm.

– De ce?

Mellors dădu numai din cap.

– Atunci de ce nu divorțezi? Într-o bună zi o să se întoarcă la tine, spuse Connie.

Bărbatul îi aruncă o privire pătrunzătoare.

– Nu se apropie nici la o milă de mine. Mă urăște mai mult decât o urăsc eu pe ea.

– Ai să vezi că o să se întoarcă.

– Niciodată. S-a terminat. Mi s-ar face greață dacă aș vedea-o.

– Ai s-o vezi. Și nu ești nici măcar separat legal, nu-i așa?

– Nu.

– A, atunci o să se întoarcă, și tu va trebui s-o primești.

Mellors se uită fix la Connie. Apoi făcu o mișcare ciudată cu capul.

– S-ar putea să ai dreptate. Am fost un prost când m-am întors aici. Dar mă simțeam pierdut și trebuia să ajung undeva. Bărbatul e fără căpătâi, ca un ciulin spulberat de vânt. Dar ai dreptate, o să divorțez și o să limpezesc lucrurile. Mi-e silă de lucrurile astea ca de moarte, nu pot să sufăr oficialitățile, curțile și judecătorii. Dar trebuie să lămuresc lucrurile. Am să divorțez.

Connie văzu cum i se încleștează maxilarele. În sinea ei era încântată.

– Acum aș bea o ceașcă de ceai, spuse ea.

Mellors se ridică să facă ceaiul. Dar rămăsese încruntat la față. Când se așezară la masă, Connie întrebă:

– De ce te-ai însurat cu ea? Nu era pe măsura ta. Doamna Bolton mi-a povestit despre ea. N-a înțeles niciodată de ce te-ai însurat cu ea.

Bărbatul o privi fix.

– Am să-ți spun de ce. Cu prima fată am început să ies pe când aveam șaisprezece ani. Era fiica directorului de școală de la Ollerton, o fată drăguță, chiar frumoasă. Iar eu eram un tânăr promițător care absolvise liceul din Sheffield, rupeam ceva franceză și germană, eram cu capul în nori. Ea era genul romantic și detesta banalitatea. Fata m-a făcut să înțeleg poezia și m-a pus să citesc; într-un fel, m-a făcut om. Citeam și învățam pe rupte de dragul ei. Iar eu eram funcționar la birourile Butterley, slab, palid la față, cu capul plin de toate fumurile din cărțile pe care le citeam. Și discutam despre absolut tot cu ea. Vorbeam despre Persepolis și despre Tombuctu. Eram perechea cea mai cultivată în zece comitate. Eram extaziat în fața ei, da, de-a dreptul extaziat. Eram nebun după ea, iar ea mă adora. Dar șarpele ascuns în iarbă era sexul. Ea nu făcuse sex până atunci. Sau cel puțin nu acolo unde se face. Iar eu am slăbit și mai tare și mi-am pierdut mințile. Atunci i-am spus că trebuie să devenim iubiți. Și am reușit s-o conving, ca de obicei. Așa că mi-a dat voie. Eu eram excitat, dar ea nu voia niciodată. Pur și simplu nu voia. Mă adora, mă iubea când vorbea cu mine și mă lăsa s-o sărut, în sensul acesta avea o adevărată pasiune pentru mine.

Dar nu voia restul. Și sunt multe femei ca ea. Iar eu tocmai restul îl voiam. Așa că ne-am despărțit. Am fost crud și am părăsit-o. Și atunci am luat altă fată, o profesoară care avusese un scandal pentru că se încurcase cu un bărbat însurat și îl făcuse aproape să-și iasă din minți. Era o femeie blândă, cu pielea albă, genul de femeie moale, era mai în vârstă decât mine și cânta la vioară. Era un adevărat demon. Îi plăcea totul în dragoste, în afară de sex. Să se lipească de tine, să te pipăie, să te mângâie în toate felurile, dar dacă voiai s-o forțezi să facă sex propriu-zis, scrâșnea din dinți și se stropșea de ură. Am forțat-o și m-a paralizat pur și simplu cu ura ei. Așa că am dat greș din nou. Nu mai puteam îndura situația asta. Voiam o femeie care să mă vrea și care să vrea și aia.

Și atunci a apărut Bertha Coutts. Familia lor locuia chiar lângă noi pe când era copil, așa că îi cunoșteam foarte bine. E drept că erau oameni de rând, însă Bertha mai lucrase prin Birmingham. Spunea că fusese doamnă de companie pe lângă o lady, dar lumea zicea că fusese chelneriță sau cam așa ceva într-un hotel. Oricum, exact când eu mă săturasem până peste cap de cealaltă fată și împlinisem douăzeci și unu de ani, iată că Bertha se întoarce cu aere și pretenții și cu haine frumoase și parcă înflorise cumva: radia un fel de strălucire senzuală pe care o vezi uneori la câte o femeie. Eu eram într-o stare că îmi venea să omor pe cineva. Am renunțat la postul de la Butterley pentru că mă simțeam ca o buruiană stând acolo la birou și m-am angajat ca fierar-șef la Tevershall, potcoveam cai cel mai adesea. Aceasta fusese meseria tatălui meu și eu stătusem mereu pe lângă el. Îmi plăcea să am de-a face cu caii, așa că mi-a venit foarte ușor. Am încetat să mai vorbesc „elegant“, cum se zice atunci când vorbești engleza corect, și am trecut pe dialectul apăsat. Acasă continuam să citesc cărți, dar mă ocupam de fierărie, aveam o cabrioletă a mea și eram propriul meu stăpân. Tata mi-a lăsat trei sute de lire când a murit. Așa că am luat-o pe Bertha și eram bucuros că e o femeie de rând. Voiam să fiu și eu de rând. Așa că m-am însurat cu ea și n-a fost rău. Celelalte femei, cele „pure“, mai că mă secătuiseră de tot, dar ea era în ordine în privința asta. Mă dorea și nu făcea nici un fel de fasoane. Iar eu eram cât se poate de încântat. Asta era ceea ce îmi doream: o femeie care să mă dorească, care să vrea s-o fut. Așa că o futeam ca un nebun. Și cred că mă disprețuia puțin pentru că mă arătam așa de încântat și îi aduceam uneori și micul dejun la pat. Și a început să se lase pe tânjeală, nu-mi mai pregătea de mâncare când mă întorceam de la

muncă, iar dacă îi ziceam ceva se năpustea cu gura la mine. Și mă năpusteam și eu la ea și aruncam cu ciocanul și cleștele după ea. O dată a aruncat cu o ceașcă după mine, iar eu am apucat-o de gât și am strâns-o de era s-o omor. Lucruri de felul ăsta! Dar se purta urât cu mine. Și nu mai voia deloc atunci când o voiam eu, niciodată. Întotdeauna mă respingea cât se poate de brutal. Și după ce mă respingea și n-o mai doream, venea și se lingușea pe lângă mine și mă voia. Iar eu mă lăsam întotdeauna. Dar când o luam, nu-și dădea niciodată drumul odată cu mine. Niciodată! Se abținea! Dacă eu mă abțineam o jumătate de oră, ea se ținea mai mult. Și, când în cele din urmă terminam, începea și ea să se miște de capul ei, iar eu trebuia să rămân nemișcat în ea până reușea să-și dea drumul, țipând și urlând, se strângea și se încleșta și abia după aceea termina într-un adevărat extaz. Și după aceea spunea: „Ce bine a fost!“ Iar mie mi s-a făcut treptat silă de ea. Îi venea din ce în ce mai greu să termine și parcă mă sfâșia acolo jos, parcă mă ciugulea o pasăre cu clonț ascuțit. Pe Dumnezeul meu, ai crede că femeia e moale acolo ca o piersică. Dar îți spun eu, să știi că unele ticăloase au clonțuri între picioare și te sfâșie cu ele până ți se face rău. Se gândesc numai și numai la ele și la plăcerea lor! Să te sfâșie și să urle de plăcere! Se vorbește despre egoismul bărbaților, dar mă îndoiesc că se poate compara vreodată cu încăpățânarea femeii când a pornit-o pe calea aceasta. Ca o târfă bătrână! Și nu mai putea face nimic. I-am vorbit despre asta, i-am spus că nu pot să sufăr ce face. Și chiar s-a străduit. A încercat să stea liniștită și să mă lase pe mine să fac treaba. A încercat. Dar fără folos. Nu putea să termine numai cu ce făceam eu. Trebuia să-și facă ea singură, să-și râșnească singură cafeaua. Și o mistuia și pe ea dorința de a termina, trebuia să-și dea drumul și să sfâșie, să sfâșie, să sfâșie, ca și când n-ar fi simțit nimic înăuntru, ci numai în vârful ciocului, chiar în vârf de tot, pe ăla îl freca și îl rupea. Așa se întâmplă cu târfele bătrâne, cel puțin așa povestesc bărbații. Era în ea un egoism de cea mai joasă speță, un egoism devastator, ca la o femeie bețivă. Ei bine, în cele din urmă n-am mai putut răbda. Am dormit separat. Ea a început, când avea toane și dorea să scape de mine, fiindcă zicea că fac pe deșteptul. Și-a făcut camera ei. Dar a venit un moment când n-am mai vrut s-o primesc la mine în cameră. Nu mai voiam. – Mi-era silă! Mă ura. Doamne, cum mă mai ura înainte să se nască fetița! Mă gândesc adesea că e un copil conceput din ură. Oricum, după ce s-a născut copilul, am lăsat-o în pace. Și apoi a venit războiul și m-am

înrolat. Și nu m-am întors decât după ce am aflat că și-a găsit un bărbat la Stacks Gate.

Se întrerupse palid la față.

– Și cum e omul din Stacks Gate? întrebă Connie.

– Un fel de prunc mare, cu gura foarte spurcată. Ea îl terorizează, și beau cot la cot.

– Dumnezeule, dacă se întoarce?

– Da, așa este! Dacă se întoarce, eu mă duc, dispar din nou!

Urmă o tăcere prelungită. Ghipsul din foc se transformase într-o cenușă fină, verde.

– Așadar, atunci când ai avut o femeie care te dorea, spuse Connie, ai vrut prea mult bine.

– Da, cam așa se pare. Dar chiar și așa, tot o preferam pe ea decât pe cele care nu voiau niciodată; prima mea iubire curată și cealaltă, crinul cu miros otrăvitor, și celelalte.

– Ce e cu celelalte? întrebă Connie.

– Celelalte? Nu există celelalte. Mie experiența îmi spune că majoritatea femeilor sunt așa: cel mai mult vor un bărbat, dar nu vor sex, însă se împacă cu gândul acesta ca parte din înțelegere. Cele mai demodate zac nemișcate acolo și te lasă să-ți faci treaba. Nu sunt supărate după aceea, tot le placi. Dar lucrul în sine nu le spune nimic, ba este chiar puțin dezgustător. Și cei mai mulți bărbați se împacă cu asta, ba chiar le place. Eu nu pot să sufăr. Dar sunt și femei care sunt așa, dar se prefac că nu sunt. Se prefac că sunt pătimașe și că vibrează de emoție. Dar e o cacealma, numai prefăcătorie. Și apoi sunt și cele cărora le place orice, orice fel de sentiment și de mângâiere și să termine oricum, numai în felul natural nu. Te fac întotdeauna să-ți dai drumul atunci când nu ești în locul unde trebuie să termini. Și apoi sunt și cele date dracului, pe care nu le poți face nicicum să termine și trebuie să-și

facă singure, așa, ca nevasta mea. Vor să fie partea activă. Și mai sunt cele care sunt de-a dreptul moarte pe dinăuntru, moarte; și ele știu asta. Și apoi mai este și genul celor care te dau afară înainte să termini și continuă să miște din șolduri și să termine frecându-se de coapsele tale. Dar acestea sunt de cele mai multe ori lesbiene. E uimitor cum pot fi femeile lesbiene, și conștient, și inconștient. Mie mi se pare că aproape toate sunt lesbiene.

– Și asta te deranjează?

– Îmi vine să le omor. Când sunt cu o femeie care este chiar lesbiană adevărată, simt cum urlă ceva în mine și îmi vine s-o omor.

– Și ce faci?

– Mă duc cât pot mai departe.

– Dar crezi că femeile lesbiene sunt mai rele decât bărbații homosexuali?

– Da! Pentru că am suferit mai mult din cauza lor. La modul abstract, nu-mi dau seama de ce. Când sunt cu o femeie lesbiană, indiferent dacă ea știe sau nu că este lesbiană, văd roșu înaintea ochilor. Nu, nu! Dar nu mai vreau să am nimic de-a face cu nici o femeie. Vreau să mă păstrez numai pentru mine: să-mi păstrez intimitatea și decența.

Era palid și sprâncenele i se îmbinaseră.

– Și ți-a părut rău când m-ai cunoscut? întrebă ea.

– Mi-a părut rău și mi-a părut bine.

– Și acum cum este?

– Îmi pare rău, pe dinafară, cu toate complicațiile, și urâțenia, și reproșurile care vor urma negreșit mai devreme sau mai târziu. Atunci parcă mi se răcește sângele în vine și mă simt deprimat. Dar apoi sângele mi se încălzește și sunt bucuros. Ba chiar triumfător. Începusem să mă sălbăticesc de-a binelea. Mă gândeam că nu există viață sexuală reală, că n-am să găsesc niciodată o femeie care să termine în mod firesc ca o femeie; decât

poate negresele, dar… ei bine, noi suntem albi și ele sunt așa, ca un fel de noroi.

– Dar acum te bucuri de mine? întrebă ea.

– Da! Când pot să uit de rest. Când nu pot să uit de rest, îmi vine să mă bag sub masă și să mor acolo.

– Dar de ce sub masă?

– De ce? râse el. Ca să mă ascund, așa cred. Iubito!

– Se pare că ai avut parte de experiențe oribile cu femeile, spuse ea.

– Vezi tu, n-am putut să mă amăgesc. Majoritatea bărbaților reușesc s-o facă. Adoptă o anumită atitudine și acceptă minciuna. Dar eu n-am putut niciodată să mă amăgesc. Am știut ce doresc de la o femeie și n-am putut să spun niciodată că am obținut ceea ce nu obținusem.

– Dar acum ai obținut?

– Așa se pare.

– Atunci de ce ești atât de palid și de mohorât?

– Din cauza amintirilor; și poate că mi-e teamă chiar de mine însumi.

Connie tăcu. Se făcuse târziu.

– Și crezi că asta e important pentru o femeie și un bărbat?

– Pentru mine este. Pentru mine este însăși esența vieții mele, dacă am o relație firească cu o femeie.

– Și dacă nu ai?

– Atunci trebuie să mă descurc și fără.

Connie reflectă un timp, apoi întrebă:

– Și crezi că ești întotdeauna corect cu femeile?

– O, Doamne, nu! Am lăsat-o pe nevastă-mea s-o ia razna și în mare parte aici a fost și vina mea. Eu am stricat-o. Și sunt foarte neîncrezător. E de așteptat. E foarte greu să mă facă cineva să am încredere în el cu adevărat, în adâncul sufletului. Așa că poate am și eu un defect. Nu am încredere în oameni. Și blândețea nu trebuie confundată cu încrederea.

Connie se uită la el.

– Dar trupul tău are încredere atunci când ți se încinge sângele, spuse ea. Atunci nu mai ești neîncrezător?

– Din păcate! Tocmai așa am dat de necazuri. Și tocmai de aceea mintea mea este atât de neîncrezătoare.

– Mintea ta n-are decât să fie neîncrezătoare, ce contează!

Câinele oftă nemulțumit pe preș. Focul din cămin slăbi, sufocat de cenușă.

– Suntem ca un cuplu de războinici beteșugiți.

– Și tu ești beteșugită? râse el. Dar uite că ne întoarcem pe câmpul de luptă!

– Da! Și chiar mi-e frică!

– Aoleu!

Mellors se ridică și îi puse pantofii la uscat, și-i șterse și pe ai lui și îi puse lângă foc. Mâine dimineață o să-i ungă cu grăsime. Luă vătraiul și dădu la o parte cenușa de la ghips.

– Chiar și ars, tot murdar este, spuse el.

Apoi aduse câteva lemne tăiate și le puse lângă cămin pentru dimineață, după care ieși puțin cu câinele.

Când se întoarse, Connie spuse:

– Vreau să ies și eu puțin afară.

Ieși singură în întunericul de afară. Deasupra capului străluceau stelele. Simțea mireasma florilor în aerul nopții. Și simțea că pantofii ei uzi se udă și mai tare. Dar simțea că se duce departe de el, departe de el și de toată lumea.

Era răcoare. Se cutremură ușor și se întoarse în casă. Mellors ședea în fața focului.

– Uf, ce frig e! spuse ea tremurând.

Bărbatul mai puse lemne pe foc, până când flacăra lor începu să trosnească vesel. Limbile unduitoare de foc gălbui îi făceau fericiți pe amândoi, le încălzeau fețele și sufletele.

– Nu contează! spuse ea, luându-i mâna în timp ce el rămăsese tăcut și cu gândurile departe. Facem și noi ce putem.

– Ah! oftă el cu un zâmbet abia schițat.

Se strecură pe deasupra lui, în brațele lui așa cum stătea așezat pe jos, în fața focului.

– Atunci uită! șopti ea. Uită!

O strânse cât mai aproape de el, în căldura mângâietoare a focului. Flacăra era ea însăși ca o uitare. Ce caldă și moale atârna în brațele lui! Curând, sângele lui se încinse și începu să-și recapete puterea și vigoarea.

– Și poate că femeile ar fi vrut sincer să fie alături de tine și să te iubească așa cum trebuie, dar poate că nu puteau. Poate că nu era vina lor, spuse ea.

– Știu. Crezi că nu-mi dau seama ce năpârcă nesuferită pot să fiu și eu?

Se agăță brusc de el. Nu dorise să reînceapă toată discuția. Dar simțea nevoia perversă s-o facă.

– Dar acum nu ești, spuse ea. Nu mai ești o năpârcă nesuferită pe care a călcat cineva.

– Nu știu ce sunt. Înaintea noastră totul este cufundat în beznă.

– Nu, protestă ea, agățându-se de el. De ce? De ce?

– Urmează zile negre pentru noi toți și pentru fiecare în parte, repetă el profeția sumbră.

– Nu, nu trebuie să spui asta!

Bărbatul tăcu. Dar Connie simțea vidul negru de disperare din lăuntrul lui. Era moartea oricărei dorințe, moartea oricărei iubiri: această disperare ca o peșteră neagră în sufletul bărbaților, în care se pierdea toată vigoarea lor.

– Și vorbești atât de rece despre sex, spuse ea. Vorbești ca și când ai urmări numai plăcere și satisfacție.

Connie protesta neliniștită împotriva lui.

– Nu, spuse el. Am vrut să am plăcere și satisfacție cu o femeie și n-am avut niciodată. Pentru că n-am putut să am niciodată plăcere și satisfacție cu o femeie decât dacă avea și ea plăcere și satisfacție în același timp cu mine. Și nu s-a întâmplat niciodată așa. Pentru asta e nevoie de doi oameni.

– Dar n-ai avut niciodată încredere în femeile tale. Nu ai încredere cu adevărat nici în mine, spuse ea.

– Nu știu ce înseamnă să ai încredere într-o femeie.

– Păi vezi!

Connie stătea tot cuibărită în poala lui. Dar el era deja cu sufletul posomorât și absent, nu mai era lângă ea. Și tot ceea ce spunea îl îndepărta tot mai mult.

– Dar în ce crezi, de fapt? insistă ea.

– Nu știu.

– În nimic, la fel ca toți bărbații pe care i-am cunoscut, spuse ea.

Tăcură amândoi. Apoi el se trezi din visare și spuse:

– Ba da, cred în ceva. Cred în căldura sufletească. Cred mai ales în căldura sufletească a iubirii, cred în a face sex cu pasiune. Cred că dacă bărbații ar putea să facă sex cu pasiune și femeile să-i primească în ele la fel, totul ar fi așa cum trebuie. Este tot acest sex făcut cu răceală care înseamnă moarte și stupiditate.

– Dar nu faci sex cu mine cu răceală, protestă ea.

– Nu vreau să fac deloc sex cu tine. Sufletul meu este rece acum ca un cartof fiert și sleit.

– Atunci hai să-l facem soté! glumi ea și îl sărută.

El râse și se ridică în capul oaselor.

– Ăsta e adevărul! spuse el. Aș da orice pentru o fărâmă de căldură sufletească. Dar femeilor nu le place asta. Nici chiar ție nu-ți place. Îți place un futai bun, zdravăn, pătrunzător, cu răceală, și apoi te prefaci că totul este numai lapte și miere. Unde este iubirea ta pentru mine? Ești bănuitoare față de mine ca pisica față de câine. Ţi-am spus că trebuie ca amândoi să fie iubitori și pasionați. Îți place să faci sex, asta e adevărat: dar vrei să-l numești ceva măreț și tainic numai ca să-ți măgulești orgoliul. Orgoliul personal contează mai mult pentru tine, de cincizeci de ori mai mult decât un bărbat, decât să fii împreună cu un bărbat.

– Dar exact asta aș spune eu despre tine. Pentru tine, orgoliul este totul.

– Ah! Atunci foarte bine! spuse el și dădu să se ridice. Atunci să stăm departe unul de altul! Mai bine să mor decât să am parte de un futai cu sufletul rece.

Connie se dădu la o parte din poala lui, iar el se ridică în picioare.

– Și crezi că eu îmi doresc așa ceva? întrebă ea.

– Sper că nu, răspunse el. Dar, oricum, du-te în pat, iar eu am să dorm aici, pe jos.

Connie se uită la el. Era palid, sprâncenele i se împreunaseră, era rece și se retrăsese în carapacea lui. Bărbații erau toți la fel.

– Nu pot să mă duc acasă până mâine dimineață.

– Nu! Du-te în pat. Este unu fără un sfert.

– Nici nu mă gândesc, spuse ea.

Mellors traversă încăperea și își luă ghetele.

– Atunci eu plec!

Începu să se încalțe. Connie se uita fix la el.

– Stai! spuse ea gâfâind. Stai! Ce s-a întâmplat cu noi?

Bărbatul era aplecat și își lega șireturile. Nu răspunse. Trecură câteva momente. Connie fu cuprinsă de un val de întuneric, ca un leșin. Tot ce era conștient în ea murise și Connie stătea acolo cu ochii larg deschiși privind la el dinspre necunoscut, fără să mai știe nimic.

Bărbatul ridică privirea stânjenit de tăcere și văzu ochii ei larg deschiși, cu privirile pierdute. Se ridică în picioare ca smuls de o rafală de vânt și se aplecă deasupra ei, cu un picior încălțat și celălalt desculț, o cuprinse în brațe și o strânse lângă trupul său care părea rănit profund. Și o ținu strâns, iar ea rămase acolo.

Până când mâinile lui ajunseră pipăind orbește în jos, pipăind pe sub haine, acolo unde ea era moale și caldă.

– Fetița mea! murmură el. Iubita mea micuță! Hai să nu ne certăm! Să nu ne certăm niciodată! Te iubesc și ador atingerea ta. Nu te mai contrazice cu mine! Nu te mai contrazice! Nu! Nu! Hai să fim împreună!

Connie ridică fața și se uită la el.

– Nu fi trist! spuse ea ferm. Nu e bine să fii trist. Chiar vrei să fii împreună cu mine?

Îl privea ferm cu ochii larg deschiși, direct în față. Mellors se opri și rămase brusc nemișcat, întorcând fața într-o parte. Tot trupul lui era absolut nemișcat, dar nu se retrase. Apoi ridică fruntea și o privi în ochi cu zâmbetul acela al lui ciudat, ușor zeflemitor și spuse:

– Ah, hai să facem un legământ!

– Serios? făcu ea și ochii i se umplură de lacrimi. O, chiar vorbești serios! Inimă, pântece și cocoșel!

Mellors continua să-i zâmbească slab, cu o licărire de ironie în ochi și o nuanță de amărăciune.

Connie plângea în tăcere, iar el se întinse alături de ea acolo, pe preșul din fața căminului, intră în ea și astfel amândoi își recăpătară seninătatea. Și apoi se băgară repede în pat, căci era frig și se epuizaseră unul pe altul. Connie se cuibări în brațele lui, simțindu-se mică și apărată, și adormiră imediat, într-un singur somn liniștit. Și rămaseră așa nemișcați până când soarele se ridică deasupra pădurii și se lumină de ziuă.

Atunci el se trezi și privi lumina de afară. Perdelele erau trase. Ascultă chemările sălbatice ale graurilor și foșnetele pădurii. Dimineața va fi strălucitoare, era ora cinci și jumătate, ora la care se trezea el. Dormise așa de adânc! Era o zi atât de nouă! Femeia tot mai dormea, ghemuită și iubitoare. Mâna lui se mișcă pe trupul ei și Connie deschise ochii albaștri mirați, zâmbindu-i semiconștientă.

– Te-ai trezit? întrebă ea.

El zâmbi și o sărută. Și dintr-odată Connie se trezi de tot și se ridică în capul oaselor.

– Să nu-ți vină să crezi că sunt aici! spuse ea.

Privi în jur la cămăruța văruită în alb cu acoperișul în pantă și fereastra din frontonul triunghiular cu perdelele trase. În încăpere nu erau decât un mic scrin galben, un scaun și patul îngust pe care stăteau ei doi.

– Să nu-ți vină să crezi că suntem aici! spuse ea, privind în jos spre el. Mellors stătea întins și o privea, mângâindu-i sânii cu degetele pe sub cămașa de noapte subțire. Când era liniștit și destins arăta tânăr și chipeș. Ochii lui aveau o privire atât de caldă. Iar ea era tânără și proaspătă ca o floare.

– Vreau să-mi scot asta! spuse ea. Apucă poala cămășii de noapte din batist subțire și și-o trase peste cap.

Ședea acolo cu umerii goi și sânii lunguieți și aurii. Lui îi plăcea să-i legene sânii ușor, ca pe niște clopote.

– Trebuie să-ți scoți și tu pijamaua, spuse ea.

– Ei, nu!

– Ba da, ba da! porunci ea.

Și el își scoase jacheta veche de pijama din bumbac și își dădu jos pantalonii. În afară de mâini, de față și de gât, pielea lui era albă ca laptele și pe sub ea se vedeau mușchii fini și zvelți. Lui Connie i se păru din nou dureros de frumos, ca atunci când îl văzuse în după-amiaza aceea când se spăla.

Perdelele albe erau trase, iar razele aurii ale soarelui le atingeau de parcă ar fi vrut să intre înăuntru.

– O, hai să tragem perdelele! Cântă și păsările! Să lăsăm soarele să intre înăuntru! spuse ea.

Bărbatul se strecură afară din pat cu spatele spre ea, gol, cu pielea albă și slab, și se duse la fereastră puțin aplecat de spate, trase perdelele și privi afară o clipă. Spatele lui era alb și neted, fesele mici se conturau frumos, cu

o linie masculină delicată, elegantă, ceafa era roșcată și delicată, dar puternică.

În trupul lui delicat și zvelt se simțea o putere interioară, nu exterioară.

– Ce frumos ești! spuse ea. Așa de curat și de fin! Vino!

Connie desfăcu larg brațele.

Dar lui îi era rușine să se întoarcă cu fața spre ea, deoarece era gol și se excitase. Își culese de pe jos cămașa și și-o puse în față, apropiindu-se de ea.

– Nu! spuse ea întinzându-și brațele frumoase pe lângă sânii atârnând. Lasă-mă să te văd!

Mellors lăsă cămașa să cadă și rămase în picioare, privind spre ea. Soarele trimitea pe fereastra scundă o rază care îi lumina coapsele, pântecele plat și falusul erect care se înălța întunecos și fierbinte din norișorul de păr roșu aprins. Connie era uimită și speriată.

– Ce ciudat! spuse ea încet. Ce ciudat stă acolo! Așa de mare! Și atât de neguros și de sigur de el! Așa este oare?

Bărbatul privi în jos la trupul său alb și zvelt și râse. Părul dintre sânii mici era închis la culoare, aproape negru. Dar în partea de jos a pântecelui, acolo unde se înălța falusul gros și arcuit, era de un roșu-auriu aprins, ca un mic norișor.

– Ce mândru este! murmură ea stingherită. Și ce fălos! Acum înțeleg de ce sunt bărbații atât de autoritari! Dar este tare drăgălaș, zău așa! Parcă ar fi altă ființă! Puțin cam înspăimântător! Dar drăgălaș! Și vine la mine!

Prinse buza iubitului ei între dinți, cu teamă și emoție.

Bărbatul privea tăcut în jos la falusul încordat care nu se schimbase.

– Da, spuse el în cele din urmă abia auzit. Ei, băiete, e dreptul tău. Da, poți să ridici capul! Ești pe cont propriu, nu-i așa? Nu trebuie să ții seama de

nimeni, nu te sinchisești de mine, John Thomas! Tu ești șeful! Ești șeful meu? Ei bine, ești mai fălos decât mine și mai puțin palavragiu. John Thomas? O vrei? O vrei pe Lady Jane a mea? Asta vrei, să mă bagi iarăși înăuntru. Și mai și zâmbești. Ei, păi spune-i! Spune-i lui Lady Jane! Capul sus, deschide-ți porțile, să poată intra regele gloriei. Ai, face pe modestul! Pizdă de femeie, asta dorește. Spune-i lui Lady Jane că dorești pizda ei. John Thomas și pizda lui Lady Jane.

– O, nu-l mai tachina, spuse Connie, târându-se în genunchi spre pat, punându-și brațele în jurul șoldurilor lui zvelte și trăgându-l spre ea, astfel ca sânii ei atârnători care se legănau să îi atingă vârful falusului vibrant, erect și să prindă picătura de umezeală. Îl ținea strâns.

– Culcă-te, spuse el. Culcă-te! Lasă-mă să intru! Acum se grăbea.

După aceea, în timp ce stăteau nemișcați, femeia voia să descopere din nou bărbatul, să se uite la misterul falusului.

– Acum este mic și moale ca un muguraș al vieții! spuse ea, luând penisul mic în mână. Dar ce drăgălaș este! Așa de independent, așa de ciudat! Și atât de nevinovat! Și ajunge așa de departe în mine! Nu e voie să-l insulți niciodată, așa să știi. Este și al meu. Nu este numai al tu. Este al meu! Atât de drăgălaș și de inocent!

Și ținu penisul moale în mână.

El râse.

– Binecuvântate fie legăturile care unesc inimile noastre într-o iubire înrudită! spuse el.

– Bineînțeles! spuse ea. Chiar și atunci când este moale și mic simt că inima mea este legată de el. Și ce drăgălaș este părul tău de acolo! Foarte, foarte diferit!

– Este părul lui John Thomas, nu al meu, spuse el.

– John Thomas, John Thomas! Connie îi sărută repede penisul care începea să tresară din nou.

– Of, făcu bărbatul, întinzându-și trupul aproape dureros, își are rădăcinile în sufletul meu domnul acesta! Și uneori nu știu ce să fac cu el. Of, are voința lui proprie și e greu să-i faci pe plac. Dar nu-mi vine să-l omor.

– Nu e de mirare că bărbații au fost întotdeauna înspăimântați de el, spuse Connie. Este înfricoșător.

Tremurul străbătea tot trupul bărbatului, căci fluxul conștiinței își schimbase din nou direcția, întorcându-se în jos. Și era neajutorat, căci penisul lui se clătina încet, se umplea și se ridica, se făcea tare și stătea acolo dur și arogant, în felul acela al lui ciudat de copleșitor. Femeia tremura și ea puțin în timp ce privea.

– Uite! Ia-l! Este al tău, spuse bărbatul.

Iar ea tremura și mintea i se topise. Tot trupul îi era străbătut de valuri indescriptibile de plăcere în momentul în care intră în ea și îi declanșă vibrațiile acelea stranii care se răspândeau peste tot, până se simți purtată pe ultimul val orb al plăcerii extreme.

Auziră în depărtare sirena de la Stacks Gate care suna ora șapte. Era luni dimineață. Mellors tremura puțin cu fața între sânii ei și își puse mâinile peste urechi ca să nu mai audă.

Ea nici nu auzise sirena minei. Stătea perfect nemișcată, cu sufletul stors de vlagă.

– Trebuie să te scoli, nu-i așa? murmură el.

– Cât e ceasul? întrebă ea cu o voce fără intonație.

– A sunat ora șapte acum câteva clipe.

– Cred că trebuie să plec.

Ca întotdeauna, îi displăcea faptul că trebuie să se supună unei constrângeri venind din afară. Mellors se ridică în capul oaselor și privea în gol pe fereastră.

– Mă iubești, nu-i așa? întrebă ea calm.

El privi în jos la ea.

– Doar știi prea bine! Ce mai întrebi? spuse el puțin irascibil.

– Aș dori să mă ții lângă tine, să nu mă lași să plec, spuse ea.

Ochii lui erau plini de o căldură blândă și întunecată care îl împiedica să gândească.

– Când? Acum?

– Acum în inima ta. Iar după aceea vreau să vin să trăiesc cu tine, pentru totdeauna, cât mai curând.

Mellors ședea gol pe pat cu capul lăsat în jos, incapabil să gândească.

– Tu nu vrei? întrebă ea.

– Ba da.

Apoi se uită la ea cu aceiași ochi întunecați de o altă flacără a conștiinței, ca prin somn.

– Nu mă zăpăci acum cu întrebările. Lasă-mă în pace, spuse el. Îmi placi. Te iubesc când stai întinsă aici. Femeia e un lucru drăgălaș când poți s-o fuți adânc și are pizda bună. Te iubesc, iubesc picioarele tale și forma lor și femeia din tine. O, cum mai iubesc femeia din tine! Te iubesc cu ăla și cu inima. Dar nu mă mai întreba acum! Nu mă obliga să-ți spun acum! Lasă-mă să rămân așa cât timp mai pot. Poți să mă întrebi orice după aceea. Acum lasă-mă în pace, lasă-mă în pace!

Și îi puse blând mâna pe muntele lui Venus, pe părul castaniu deschis de fecioară și se așeză gol pe pat, cu fața neclintită, cu o privire abstractă,

aproape ca Buddha. Nemișcat, pradă flăcării invizibile a unei alte conștiințe, se așează lângă ea și așteptă să vină timpul.

După un timp își luă cămașa și se îmbrăcă în tăcere, mai aruncă o privire spre ea cum stătea nemișcată și ușor aurie ca Gloria din Dijon[43], se ridică de pe pat și plecă. Connie îl auzi cum deschide ușa de jos.

Iar ea continua să stea culcată acolo și să se gândească, să se gândească. Îi venea foarte greu să plece: să plece din brațele lui. Dar el strigă de jos:

– Șapte și jumătate!

Connie oftă și se dădu jos din pat. Ce cămăruță goală! Nu avea nimic altceva decât un mic scrin cu sertare și patul îngust. Dar pardoseala era frecată și curată. Și în colț, lângă fereastra din frontonul triunghiular, era o etajeră cu cărți, câteva împrumutate de la o bibliotecă itinerantă. Le răsfoi. Erau câteva cărți despre Rusia bolșevică, cărți de călătorie, un volum despre atom și electron, altul despre compoziția scoarței pământului și despre cauzele cutremurelor. Mai erau câteva romane și trei cărți despre India. Așadar, omul citea!

Soarele pătrundea prin fereastra din fronton și cădea pe membrele ei goale. O văzu afară pe Flossie care se agita și alerga de colo colo. Ferigile maronii erau stropite cu verde, iar pe sub ele creștea breiul verde-închis. Era o dimineață limpede, păsările zburau și cântau triumfătoare! Numai dacă ar fi putut să rămână! Dacă nu ar mai fi existat și lumea aceea îngrozitoare de fum și fier! Dacă lumea ei ar fi numai el!

Coborî jos pe scara îngustă și abruptă de lemn. Ar fi fost mulțumită și cu această căsuță, numai să fie o lume a ei.

Mellors se spălase și arăta proaspăt, focul ardea.

– Vrei să mănânci ceva? întrebă el.

– Nu! Numai să-mi dai un pieptene.

Îl urmă în debara și se pieptănă în fața unei oglinzi cât palma de lângă ușa din spate. Acum era gata de plecare.

Se opri în grădina din față, privind florile ude de rouă, stratul de garoafe deja înmugurite.

– Aș vrea să fac să dispară tot restul lumii, spuse ea, și să trăiesc aici, cu tine.

– Nu va dispărea, spuse el.

Străbătură aproape în tăcere pădurica frumoasă plină de rouă. Dar erau împreună într-o lume a lor.

O întrista gândul că trebuie să se întoarcă la Wragby.

– Vreau să vin cât mai curând să trăiesc cu tine aici, spuse ea la despărțire.

Bărbatul zâmbi și nu răspunse.

Connie ajunse acasă fără s-o vadă nimeni și urcă la ea în cameră.

Varietate de trandafiri cu petalele galbene cu ușoare reflexe roz

Capitolul 15

Pe tava de la micul dejun era o scrisoare de la Hilda.

Tata pleacă la Londra săptămâna aceasta, iar eu vin la tine joi, 17 iunie. Trebuie să fii gata ca să putem pleca imediat. Nu vreau să pierd timpul la Wragby, este un loc îngrozitor. Probabil că voi petrece noaptea la Retford, împreună cu familia Coleman, și vin la voi joi la prânz. Am putea pleca după ceai ca să dormim la Grantham. Nu are rost să petrecem o seară cu Clifford. Dacă îi displace faptul că pleci nu va fi nici o plăcere pentru el.

Asta este! Connie era împinsă din nou pe tabla de șah.

Clifford nu putea să sufere gândul că pleacă, dar asta numai pentru că nu se simțea în siguranță în absența ei. Dintr-un motiv oarecare, prezența ei îl făcea să se simtă în siguranță și liber să facă lucrurile de care se ocupa. Avea multe de făcut la mină, trebuia să se lupte cu problema aproape insurmontabilă a extragerii cărbunelui în modul cel mai economicos și a vânzării lui după ce îl extrăgea. Știa că trebuie să găsească o modalitate de a-l utiliza sau de a-l transforma, în așa fel încât să nu mai trebuiască să-l vândă sau să aibă nefericirea de a nu-l putea vinde. Dar dacă ar produce energie electrică ar putea s-o vândă sau s-o valorifice? Iar să-l transforme în petrol era prea costisitor și prea complicat. Ca să menții industria în viață era nevoie de și mai multă industrie, o adevărată nebunie!

Era o nebunie și numai un nebun ar fi putut reuși. Ei bine, el era puțin nebun. Connie așa credea. Intensitatea cu care se ocupa de mină și perspicacitatea de care dădea dovadă i se păreau o manifestare de nebunie, ba chiar și momentele lui de inspirație erau pentru ea inspirațiile unui nebun.

Îi povestea despre toate planurile lui serioase, iar ea asculta cu un soi de uimire, lăsându-l să vorbească. Apoi fluxul vorbirii înceta, iar el dădea

drumul la radio și devenea impasibil, ca și când planurile și schemele lui s-ar fi încolăcit în el ca un fel de vis.

Acum juca în fiecare seară cu doamna Bolton douăzeci și unu, jocul răcanilor britanici, pe mize de șase penny. Când începea să joace, parcă devenea inconștient, ca în transă, îmbătat de nebunie sau nebun de beție, era același lucru. Connie nu suporta să-l vadă așa. Dar după ce ea se ducea la culcare, doamna Bolton juca cu el până la două sau trei noaptea, liniștită și cu o patimă ciudată. Doamna Bolton era prinsă de patimă la fel de mult ca și Clifford, poate chiar mai mult, căci ea pierdea întotdeauna.

Într-o zi îi spusese lui Connie:

– Aseară am pierdut douăzeci și trei de șilingi cu Sir Clifford.

– Și ți-a luat banii?

– Firește, milady! Datorie de onoare!

Connie îi dojenise sever și se supărase pe amândoi. Rezultatul fusese că Sir Clifford îi mărise doamnei Bolton salariul cu o sută de lire pe an, ca să poată juca liniștită. Iar Connie avea impresia că Clifford este din ce în ce mai mort.

În cele din urmă îi spuse că pleacă pe 17 iunie.

– Pe 17! exclamă el. Și când te întorci?

– Cel mai târziu pe 20 iulie.

– Da, pe 20 iulie!

Se uită la ea ciudat, cu ochi fără expresie, cu o privire neclară ca de copil, dar cu viclenia ciudată a unui bătrân.

– N-o să mă dezamăgești? spuse el.

– Cum?

– Cât o să fii plecată de acasă, vreau să spun, ești sigură că te întorci?

– Sunt sigură că mă întorc acasă atât cât poți fi sigur de orice.

– Da, da, bine! Pe 20 iulie!

Îi aruncă o privire stranie.

Dar, de fapt, își dorea ca ea să plece. Era ceva ciudat. Dorea ca ea să plece, de asta era sigur, să aibă o mică aventură și eventual să se întoarcă acasă însărcinată și așa mai departe. În același timp, îi era frică văzând că pleacă.

Iar ea tremura și se gândea la o oportunitate reală de a-l părăsi de tot atunci când va veni momentul potrivit pentru el și pentru ea.

Stătu de vorbă cu Mellors despre plecarea ei.

– Și când am să mă întorc, spuse ea, pot să-i spun lui Clifford că îl părăsesc. Și atunci putem pleca de aici. Nu e nevoie să afle că e vorba de tine. Putem să mergem în altă țară, să zicem, în Africa sau în Australia? Ce zici?

Era cât se poate de emoționată de acest plan.

– N-ai fost niciodată în colonii, nu-i așa? o întrebă el.

– Nu! Dar tu?

– Am fost în India, în Africa de Sud, în Egipt.

– Ce-ar fi să mergem în Africa de Sud?

– Am putea! rosti el încet.

– Sau nu vrei? întrebă ea.

– Nu-mi pasă. Nu prea îmi pasă de ce voi face.

– Nu ești fericit? De ce? N-o să fim săraci. Eu am aproape șase sute de lire pe an, am scris și am întrebat. Nu e prea mult, dar este suficient, nu-i așa?

– Pentru mine e o avere.

– O, ce frumos o să fie!

– Dar mai întâi trebuie să divorțez, și tu la fel, altfel vom avea complicații.

Aveau la ce să se gândească.

Altă dată îl rugase să-i povestească despre el. Erau în colibă și afară era furtună.

– Și nu erai mulțumit când erai locotenent, și ofițer, și gentleman?

– Mulțumit? Ba da. Îmi plăcea colonelul.

– L-ai iubit?

– Da! L-am iubit.

– Și el te-a iubit?

– Da! Într-un fel, m-a iubit și el.

– Povestește-mi despre el!

– Ce e de povestit? Se ridicase dintre soldați. Îi plăcea în armată. Nu fusese niciodată căsătorit. Era cu douăzeci de ani mai mare ca mine. Era un om foarte inteligent și era un însingurat în armată, așa cum se întâmplă cu astfel de oameni. Era un om pasionat în felul lui și un ofițer foarte inteligent. Am trăit sub vraja lui tot timpul cât am fost cu el. L-am lăsat să-mi dirijeze viața. Și n-am regretat niciodată.

– Ţi-a părut foarte rău când a murit?

– Era cât pe-aci să mor și eu. Dar când mi-am revenit am înțeles că o parte din mine murise. Am știut însă întotdeauna că va muri. Toate lucrurile mor până la urmă.

Connie ședea și chibzuia. Trăsnetul lovi undeva afară. Parcă ar fi fost în arca lui Noe pe timpul potopului.

– Se pare că ai dat multe lucruri la spate, spuse ea.

– Așa crezi? Mie mi se pare că am murit deja o dată sau de două ori. Totuși, iată-mă aici, înțepenit în loc, gata să dau de și mai multe necazuri.

Connie gândea intens, ascultând furtuna de afară.

– Și nu erai mulțumit că erai ofițer și gentleman când a murit colonelul tău?

– Nu! Erau niște nătărăi! Râse brusc. Colonelul îmi spunea adesea: „Băiete, clasa engleză de mijloc trebuie să mestece o îmbucătură de treizeci de ori pentru că are mațele așa de înguste, încât o boabă de mazăre poate să le înfunde. Sunt cei mai amărâți fătălăi care s-au inventat vreodată, plini de ei înșiși, de-a dreptul îngroziți dacă șireturile de la ghete nu sunt legate corect, mucegăiți ca vânatul uitat la fezandat prea mult timp și întotdeauna convinși că au dreptate. Asta mă termina de tot. Se tot ploconeau și se ploconeau și îi lingeau în fund pe alții până făceau bătături pe limbă, dar totdeauna credeau că au dreptate. Și pe deasupra și snobi! Snobi! O generație de fătălăi snobi, fiecare cu numai jumătate de ou…

Connie izbucni în râs. Ploaia se mai potolise.

– Îi detesta!

– Nu, spuse el. Nu-și bătea capul cu ei. Dar nu-i plăceau. E o diferență. Pentru că, zicea el, răcanii devin și ei tot niște snobi cu jumătate de ou și mațe subțiri. Aceasta e soarta omenirii, să meargă în direcția asta.

– Și oamenii de rând la fel, și muncitorii tot așa?

– Toată lumea. Nu mai au vână, le-a secat. Automobilele și cinematograful și avioanele le-au supt și ultima picătură de vlagă. Ascultă-mă pe mine, fiecare generație crește o altă generație de iepuri fricoși, cu mațe de cauciuc, cu picioare și fețe de tinichea. Oameni de tinichea! Totul nu este decât un soi de bolșevism continuu, menit să ucidă ființa umană și să

idolatrizeze obiectul mecanic. Bani, bani, bani! Toată omenirea modernă se delectează ucigând vechile sentimente omenești din om, făcându-i fărâme pe bătrânul Adam și pe bătrâna Eva. Toți sunt la fel. Toată omenirea este la fel: ucide realitatea umană, o liră pentru un prepuț, două lire pentru o pereche de ouă. Ce altceva este pizda femeii dacă nu o mașină de futut! Așa e totul. Dă-le bani ca să taie cocoșul lumii! Dă-le bani, bani, bani celor care iau sămânța vie a omenirii și îi lasă în schimb toate mașinuțele care merg în gol.

Mellors ședea acolo în colibă cu o expresie ironică și zeflemitoare pe față. Dar cu o ureche era atent afară, ascultând zgomotul furtunii din pădure. Îl făcea să se simtă atât de singur!

– Dar asta nu se va termina niciodată? întrebă ea.

– A, ba da! Omenirea își va desăvârși propria salvare atunci când ultimul om va fi ucis și vor ajunge cu toții niște fătălăi. Albi, negri, galbeni și de toate culorile vor fi domesticiți și vor fi nebuni. Pentru că rădăcina sănătății este în ouă. Așa că vor fi cu toții nebuni și își vor face marele autodafe. Știi că autodafe înseamnă act de credință? Da, păi o să-și înfăptuiască micuțul lor mare act de credință. Se vor oferi unul altuia.

– Vrei să spui că se vor ucide unul pe altul?

– Da, drăguța mea! Dacă vom continua în ritmul de acum, peste o sută de ani, pe insula aceasta nu vor mai fi zece mii de oameni: s-ar putea să nu mai fie nici zece. Se vor șterge afectuos unul pe altul de pe fața pământului.

Tunetul bubuia undeva mai departe.

– Ce drăguț! spuse ea.

– Foarte drăguț! Să contempli exterminarea speciei umane și pauza lungă care va urma până să se afirme altă specie – lucrul acesta te calmează cum nu se poate mai bine. Iar dacă mergem mai departe tot așa cu toții, intelectuali, artiști, funcționari ai guvernului, industriași și muncitori și vom continua să strivim cu frenezie ultimele fărâme de sentimente omenești, ultimele frânturi de intuiție, ultimele instincte sănătoase, dacă aceasta va

continua în progresie geometrică, așa cum merge acum, atunci, la revedere, specie umană! Adio, draga mea! Șarpele se auto-înghite începând de la coadă și lasă un vacuum, un gol foarte încâlcit, dar nu lipsit de speranță. Foarte drăguț! Când câinii sălbatici vor lătra la Wragby și caii sălbatici din mină vor călca în copite mina Tevershall. Te Deum laudamus!

Connie râse, dar nu foarte amuzată.

– Atunci ar trebui să fii încântat că sunt cu toții bolșevici, spuse ea. Ar trebui să-ți pară bine că se îndreaptă cu toții spre pieirea finală.

– Chiar îmi pare bine. Nu am de gând să-i opresc. Pentru că nici n-aș putea, chiar dacă aș vrea.

– Atunci de ce ești așa de supărat?

– Nu sunt! Dacă și cocoșul meu va cânta pentru ultima dacă cucurigu!, nu-mi pasă.

– Dar dacă o să ai un copil? întrebă ea.

Mellors lăsă capul în jos.

– Păi, mi se pare că e greșit și e un lucru nechibzuit să aduci un copil pe lume, în această lume.

– Nu, nu spune asta! se rugă ea. Cred că o să am un copil. Spune că îți pare bine.

Își puse mâinile peste mâinile lui.

– Mă bucur că îți pare bine, spuse el. Dar mie mi se pare o trădare cumplită față de făptura nenăscută.

– A, nu! spuse ea șocată. Atunci nu se poate să mă dorești cu adevărat! Nu poți să mă dorești, dacă așa simți!

Mellors tăcu și se întunecă la față. Afară se auzeau ultimele răbufniri ale ploii.

– Nu e adevărat, șopti ea. Nu acesta este adevărul! Mai există și alt adevăr.

Simțea că Mellors era posomorât, în parte și pentru că ea îl părăsea, ducându-se în mod intenționat la Veneția. Și asta o măgulea întru câtva.

Îl desfăcu la cămașă și îi dezgoli pântecele, îl sărută pe buric. Apoi își lipi obrazul de pântecele lui și îi înconjură cu brațele șoldurile calde, silențioase. Erau singuri în potop.

– Spune-mi că vrei un copil, că-l aștepți cu bucurie! murmură ea, apăsându-și din nou fața pe pântecul lui. Spune-mi că îl vrei!

– De ce? rosti el în cele din urmă, iar Connie simți fiorul straniu care îi străbătea trupul și îl smulgea din starea de relaxare, trezindu-i cealaltă conștiință. Știi, uneori mă gândeam ce ar fi să încerc chiar aici, printre mineri! Muncesc din greu și nu câștigă mai nimic. Dacă cineva le-ar spune: Nu vă mai gândiți numai la bani. Dacă vă gândiți puțin, avem nevoie numai de puține lucruri. Hai să nu mai trăim pentru bani!…

Connie își freca încetă obrazul de pântecele lui, îi luă testiculele în mână. Penisul lui tresări imediat, animat de o viață ciudată, a lui proprie, dar nu se ridică. Ploaia răpăia puternic afară.

– Haideți să trăim pentru altceva! Să nu mai trăim pentru bani, nici pentru noi, nici pentru altcineva. Acum suntem siliți. Suntem siliți să facem puțini bani pentru noi și o mulțime de bani pentru șefii noștri. Haideți să ne oprim! Puțin câte puțin, să ne oprim! Nu e nevoie să facem tămbălău și să strigăm. Puțin câte puțin, haideți să renunțăm la viața industrială și să ne întoarcem înapoi. Ne ajung mai puțini bani. Puțin pentru fiecare din noi, pentru mine și pentru voi, pentru șefi și stăpâni, chiar și pentru rege. Ne putem descurca cu foarte puțini bani. Hotărâți-vă și ați scăpat de încurcături. Făcu o pauză, apoi continuă: Și am să le mai spun: Uitați-vă! Uitați-vă la Joe! Ce frumos se mișcă! Priviți cum se mișcă, vioi și vesel! Este așa de frumos! Și uitați-vă la Jonah! Este stângaci, e urât, pentru că n-a vrut niciodată să se trezească, și am să le spun: Priviți! Priviți la voi înșivă! Un umăr mai sus și altul mai jos, picioarele strâmbe, tălpile numai noduri. Ce ați făcut din voi cu nenorocita aia de muncă? V-ați rablagit! Nu trebuie să munciți așa de mult! Scoateți-vă hainele de pe voi și uitați-vă la trupul vostru. Ar trebui să fiți

plini de viață și frumoși, dar sunteți urâți și pe jumătate morți. Așa le-aș spune. Și i-aș pune să se îmbrace cu alte haine: pantaloni strâmți și roșii, de un roșu viu, și un sacou alb. Dacă bărbații vor purta pantaloni roșii strâmți, într-o lună acest lucru va fi suficient ca să-i schimbe. Vor începe să fie din nou bărbați, să fie oameni! Iar femeile ar putea să se îmbrace cum vor. Pentru că odată ce bărbații vor merge îmbrăcați în pantaloni strâmți purpurii și fesele rotunde li se vor contura frumos pe sub sacourile scurte, albe, femeile vor începe să fie femei. Pentru că dacă bărbații nu sunt bărbați, trebuie să fie femeile bărbați. Și cu timpul vor dărâma satul Tevershall și vor construi clădiri frumoase, care ne vor adăposti pe toți. Și vor curăța din nou ținutul. Și nu vor avea mulți copii, pentru că lumea este și așa supraaglomerată. Dar n-am să le țin predici bărbaților. Doar am să-i dezbrac și am să le spun: Uitați-vă la voi! Asta înseamnă să muncești pentru bani! Căscați ochii la voi! Asta înseamnă să muncești pentru bani! Voi munciți pentru bani! Uitați-vă la Tevershall! Este oribil! Și asta pentru că a fost construit în timp ce voi munceați pentru bani. Uitați-vă la fetele voastre! Nu le pasă de voi, dar nu le pasă nici de ele. Și asta pentru că vă petreceți tot timpul muncind și bătându-vă capul cu banii. Nu știți să vorbiți, nici să vă mișcați și nici să trăiți, nu știți ce trebuie să faceți în preajma unei femei. Nu sunteți vii. Priviți la voi!

Urmă o tăcere deplină. Connie asculta numai pe jumătate în timp ce împletea în părul din partea de jos a pântecelui lui câteva floricele de nu-mă-uita, pe care le culesese în drum spre colibă. Afară totul se liniștise și era cam frig.

– Ai patru feluri de păr, îi spuse ea. Pe piept este aproape negru, și părul de pe cap este tot închis la culoare; dar mustața este aspră și roșie, iar părul tău de aici, părul iubirii, este ca un mic tufiș de vâsc roșu strălucitor și auriu. Acesta este cel mai frumos din toate!

Bărbatul coborî privirile și zări petele lăptoase ale florilor de nu-mă-uita din părul de pe vintrele lui.

– Au! Ai găsit locul cel mai potrivit unde să pui nu-mă-uita, în părul bărbăției sau în părul fecioriei! Dar ție nu-ți pasă de viitor?

Connie ridică privirile spre el.

– O, ba da, și încă cum! spuse ea.

– Pentru că atunci când îmi spun că lumea este condangată, că s-a condangat prin propria bestialitate stupidă, am sentimentul că nici coloniile nu sunt suficient de departe. Nici luna nu ar fi destul de departe, pentru că și de acolo poți să te uiți înapoi și vezi pământul, pământul murdar, animalic, respingător printre toate stelele; devenit acum și urât mirositor din cauza oamenilor. Atunci am impresia că am înghițit un bol de fiere care mă mistuie pe dinăuntru și nu este nicăieri suficient de departe ca să scap de aici. Dar iau o cotitură și uit totul din nou. Este o rușine ceea ce s-a făcut din oameni în ultima sută de ani: oamenii au fost transformați în insecte lucrătoare, bărbăția le-a fost răpită, la fel ca și viața adevărată. Aș șterge din nou toate mașinile de pe fața pământului și aș pune capăt epocii industriale ca unei greșeli nefericite. Dar, întrucât nu pot face acest lucru și nimeni nu poate, prefer să-mi țin firea și să încerc să-mi trăiesc propria viață; dacă mai am de trăit o viață, deși mă îndoiesc.

Afară tunetele încetaseră, dar ploaia care se mai domolise reveni cu o ultimă răbufnire, cu scăpărarea unui fulger și cu murmurul îndepărtat al furtunii. Connie se simțea stingherită. Vorbise atât de mult și, de fapt, vorbise cu el însuși, nu cu ea. Disperarea părea să-l fi copleșit de tot, iar Connie se simțea acum fericită și nu putea să sufere disperarea. Știa că ajunsese din nou în această stare din cauza plecării ei, pe care abia acum o realizase în adâncul sufletului lui. Și se simțea puțin măgulită.

Deschise ușa și se uită afară la ploaia încă deasă, ca o perdea de oțel și simți dintr-odată dorința să fugă prin ea, să fugă de acolo. Începu să se îmbrace repede, își trase ciorapii și lenjeria, ținându-și respirația. Sânii ei ascuțiți și animalici se agitau și țopăiau în timp ce se mișca. Avea culoarea fildeșului în lumina verzuie. Își puse din nou tenișii de cauciuc și alergă afară cu un râs scurt, sălbatic, ridicându-și sânii în sus, spre ploaie și desfăcându-și brațele. Porni alergând prin ploaie cu mișcările dansului ritmic pe care îl învățase la Dresda cu mulți ani în urmă. Era o siluetă ciudată și palidă care se înălța și cădea, îndoindu-se în așa fel încât ploaia să bată și să strălucească din plin pe șolduri, răsucindu-se apoi din nou ca să-și expună pântecele sub ploaie, apoi aplecându-se iar înainte ca ploaia să-i lovească

din plin șoldurile și fesele; dansul era un fel de omagiu oferit lui, ecoul unei obediențe sălbatice.

Bărbatul râse răgușit și își aruncă hainele de pe el. Era prea mult. Sări afară în șfichiuirea ploii, gol și alb, strălucind ca argintul. Flossie făcu un salt în fața lui scoțând un lătrat înnebunit. Connie, cu părul ud și lipit de cap, își întoarse fața și îl văzu. Ochi ei albaștri aruncau scântei; se întoarse și o luă la fugă cu o mișcare ciudată ca o smucitură, ieși din luminiș și o luă pe cărare; crengile ude o biciuiau. Alerga, iar el nu vedea nimic altceva decât capul ei ud și rotund, spatele ud aplecat înainte în zbor, fesele rotunde sclipind: o minunată goliciune femeiască înspăimântată în zbor.

Connie ajunsese aproape la cărarea mare când el o ajunse din urmă și își aruncă brațul gol în jurul mijlocului ei moale, ud și gol. Connie scoase un țipăt și își îndreptă spatele, iar carnea ei moale și rece se lipi de trupul lui. O strânse la piept nebunește, strânse movila de carne moale și rece de femeie care la contactul cu el luă foc și se încălzi imediat. Ploaia curgea șiroaie pe ei până începură să scoată aburi. Îi apucă fesele fiecare într-o mână și le apăsă spre el într-o neclintire nebunească, tremurătoare în ploaie. Apoi o ridică și se întinse cu ea pe cărare, în mugetul silențios al ploii și o pătrunse scurt și ascuțit, o posedă scurt și ascuțit și termină imediat ca un animal.

Se ridică într-o clipă și își șterse apa de ploaie din ochi.

– Haide înăuntru, spuse el și o luară la fugă înapoi spre colibă. El fugea repede și drept, nu-i plăcea ploaia. Dar ea venea încet, culegând flori de nu-mă-uita și campanule albastre; parcurse câțiva pași în fugă, apoi se uită în urma lui cum fugea departe de ea.

Când ajunse gâfâind cu florile la colibă, el aprinsese deja focul, lemnele trosneau vesel. Sânii ei ascuțiți se înălțau și cădeau, părul îi stătea turtit de ploaie, era roșie la față și trupul îi strălucea și tremura. Cu ochii larg deschiși și respirând anevoie, cu capul mic și ud și cu șoldurile pline tremurând, părea o creatură de pe altă lume.

Bărbatul luă un cearșaf vechi și o șterse în timp ce ea stătea ca un copil. Apoi închise ușa și se șterse și el. Focul se întețise. Connie își strânse părul ud în celălalt capăt al prosopului și începu să-l șteargă.

– Ne ștergem cu același prosop, o să ne certăm! spuse el.

Connie ridică o clipă privirile, cu părul încâlcit la vârfuri.

– Nu, nu este prosop, e un cearșaf.

Și continuă să se șteargă pe cap preocupată, în timp ce și el se ștergea tot pe cap.

Încă gâfâind de oboseală, înfășurați amândoi într-o pătură militară, se așezară în fața focului unul lângă altul ca să se liniștească. Connie nu putea să sufere atingerea păturii pe pielea goală, dar acum cearșaful era complet ud.

Lăsă pătura să cadă, îngenunche pe pardoseala de lut și își ținu capul în dreptul focului, scuturându-și părul ca să se usuce. Mellors se uita la rotunjimea frumoasă a șoldurilor ei. Astăzi îl fascinaseră. Cât de frumos coborau în pantă spre rotunjimea feselor! Și între ele, ascunsă în căldura secretă, intrarea secretă!

Îi mângâie fundul cu mâna, urmărind cu grijă curbele și plinătatea feselor.

– Ai un cur așa de frumos, spuse el vorbind în dialectul local gutural și mângâietor. Ai cel mai frumos cur. Este cel mai frumos cur de femeie! Și este în întregime cur de femeie, pe cinstea mea! Nu e ca unul din fundulețele alea mici ca un nasture, de te uiți și nu știi dacă e fată sau băiat. Ai un cur adevărat și rotund de femeie, așa cum îi place bărbatului să simtă în vintrele lui. E un cur care ar putea ține întreaga lume, asta este!

Iar în timp ce vorbea, mângâia blând fundul rotund, până când simți un fel de foc alunecos care îi pătrundea din el în palme. Și vârfurile degetelor lui ajunseră de mai multe ori la cele două deschideri secrete din trupul ei, cu o atingere moale de foc.

– Și dacă asta face pipi și asta face caca, mă bucur. Nu vreau o femeie care nu poate să se pișe sau să se cace.

Connie nu se putu abține să nu izbucnească într-un râs scurt și uimit, dar el continuă netulburat.

– Ăsta e un cur adevărat! E un cur adevărat, chiar puțin ticălos. Pe aici iese pișatul, pe aici căcatul. Iar eu îmi pun mâna pe amândouă și îmi plac pentru asta. Îmi plac pentru asta. Ăsta e un adevărat cur de femeie, mândru de el însuși. Nu se rușinează de el însuși. Își puse mâna ferm peste locurile ei secrete, ca și când ar fi vrut să le salute de aproape. Îmi place, spuse el. Îmi place! Dacă aș fi trăit numai zece minute și ți-aș fi mângâiat curul și aș fi știut cum este, l-aș fi recunoscut oricând ca și când aș fi trăit o viață întreagă! Cu sau fără sistemul industrial! Asta este viața mea!

Connie se răsuci și se așeză la el în brațe, agățându-se de el.

– Sărută-mă! șopti ea.

Înțelese că gândul despărțirii lor zăcea latent în mintea amândurora și se întristă și ea.

Ședea pe coapsele lui, cu capul spre pieptul lui și cu picioarele ei de fildeș strălucitor puțin depărtate, iar focul se reflecta inegal în ele. Mellors ședea cu capul lăsat în jos și privea la pliurile corpului ei în strălucirea focului, la coama de aur castaniu care atârna până deasupra coapselor ei desfăcute. Întinse mâna spre masa din spatele lui și apucă buchetul ei de flori, încă pline de picăturile de ploaie care căzuseră pe ea.

– Florile rămân afară indiferent de vreme, spuse el. Nu au case.

– Nici măcar o colibă, murmură ea.

Cu degete calme, bărbatul împleti câteva flori de nu-mă-uita în tufișul cafeniu de păr de pe muntele lui Venus.

– Uite! spuse el. Florile de nu-mă-uita sunt acolo unde le este locul!

Connie privi în jos la floricelele albastre presărate printre firele de păr din partea de jos a trupului ei.

– Ce frumoase sunt! spuse ea.

– Frumoase ca viața! răspunse el.

Și înfipse un mugur roz în păr.

– Uite! Acesta sunt eu, aici, unde n-o să mă uiți! Moise în păpuriș!

– Nu te superi că plec, nu-i așa? întrebă ea rugătoare, privindu-l drept în față.

Dar chipul lui era impenetrabil sub sprâncenele groase. Fața lui nu avea nici o expresie.

– Faci cum vrei, spuse el.

Vorbea din nou în engleza literară, corectă.

– Dar nu mai plec, dacă nu vrei, spuse ea, agățându-se de el.

Urmă o tăcere. Bărbatul se aplecă și mai puse un lemn pe foc. Flacăra îi lumină chipul silențios, distrat. Connie aștepta, dar el nu spunea nimic.

– Mă gândeam că ar fi o modalitate bună să inițiez o despărțire de Clifford. Vreau un copil. Și aș avea șansa să…să…

– Să-l faci să creadă câteva minciuni, spuse el.

– Da, printre altele. Vrei să creadă adevărul?

– Nu mă interesează ce crede.

– Pe mine da! Nu vreau să mă analizeze toți cu mințile lor reci, nu atât timp cât încă mai sunt la Wragby. N-au decât să creadă ce vor după ce voi pleca.

El rămase tăcut.

– Dar Sir Clifford se așteaptă să te întorci la el?

– O, trebuie să mă întorc la el, spuse ea, apoi se făcu liniște.

– Și vrei să naști copilul la Wragby? întrebă el.

Îl cuprinse cu brațele pe după gât.

– Dacă nu mă duci de aici, o să trebuiască, spuse ea.

– Unde să te duc?

– Oriunde! Departe de aici! Departe de Wragby.

– Când?

– Când mă întorc.

– Dar ce rost mai are să te întorci, adică să faci lucrurile de două ori, din moment ce ai plecat deja?

– O, trebuie să mă întorc! Am promis! Am promis sincer. Și apoi mă întorc la tine!

– La paznicul de vânătoare al soțului tău?

– Nu văd ce importanță are asta, spuse ea.

– Nu? Reflectă o clipă. Și când te gândești să pleci din nou, adică de tot? Când, mai exact?

– O, nu știu. Mă întorc de la Veneția și apoi pregătim totul.

– Cum pregătim?

– Păi, îi spun lui Clifford. Trebuie să-i spun.

– Nu mai spune!

Tăcu. Ea își puse brațele în jurul gâtului lui.

– Nu-mi îngreuna situația! se rugă ea.

– Îți îngreunez situația?

– Trebuie să mă duc la Veneția, să aranjez lucrurile.

Un zâmbet abia schițat licări pe fața bărbatului.

– Nu îngreunez nimic, spuse el. Vreau numai să știu ce ai de gând. Dar nu știi nici tu. Vrei să tragi de timp; să pleci și să vezi ce se întâmplă. Nu-ți fac o vină din asta. Cred că ești înțeleaptă. Poate că preferi să rămâi stăpână la Wragby. Eu nu am un Wragby ca să ți-l ofer. De fapt, știi la ce te poți aștepta de la mine. Nu, nu, cred că ai dreptate! Chiar cred? Și nu-mi convine să plec și să trăiesc cu tine, întreținut de tine. Mai este și asta.

Connie avea sentimentul că bărbatul îi răspunde cu aceeași monedă.

– Dar mă vrei, nu-i așa? întrebă ea.

– Tu mă vrei?

– Știi bine că da. Este evident.

– Absolut! Și când anume mă vrei?

– Știi că putem să aranjăm totul când mă întorc. Acum mi-am pierdut răsuflarea din cauza ta. Trebuie să fiu calmă și să gândesc limpede.

– Absolut! Fii calmă și gândește limpede!

Connie se simțea puțin jignită.

– Dar ai încredere în mine, nu-i așa? spuse ea.

– O, firește!

Sesiză tonul lui zeflemitor.

– Atunci spune-mi direct, zise ea pe un ton plat, crezi că este mai bine să nu mă duc la Veneția?

– Sunt sigur că este mai bine dacă te duci la Veneția, răspunse el cu o voce rece, ușor zeflemitoare.

– Știi că plec joia viitoare? întrebă ea.

– Da!

Connie căzu pe gânduri.

– Și o să știm mai bine cum stăm atunci când mă întorc, nu-i așa?

– O, cu siguranță!

Ce prăpastie ciudată de tăcere se căscase între ei!

– Am fost la un avocat ca să discut despre divorț, spuse el parcă puțin constrâns.

Connie tresări.

– Ai fost! spuse ea. Și ce a spus?

– A spus că trebuia s-o fac mai de mult. Ar putea să fie dificil. Dar, pentru că am fost în armată, crede că totul o să meargă bine. Numai dacă nu-mi sare ea în cap.

– Trebuie să știe și ea?

– Da, i se dă o citație; și la fel și bărbatului cu care trăiește, concubinului.

– Ce oribile sunt toate aceste formalități! Cred că și eu va trebui să trec prin asta cu Clifford.

Urmă o tăcere.

– Și, firește, trebuie să duc o viață exemplară în următoarele șase sau opt luni. Așa că dacă pleci la Veneția, cel puțin câteva săptămâni ispita dispare.

– Eu sunt ispita! exclamă ea și îl mângâie pe față. Sunt așa de fericită că sunt o ispită pentru tine! Să nu ne mai gândim la asta. Mă sperii când începi să gândești, pentru că pe mine mă excluzi total. Să nu ne mai gândim. Putem să ne gândim cât poftim atunci când suntem singuri. Tocmai asta este! M-am gândit și am înțeles că trebuie să mai vin la tine încă o noapte înainte să plec. Trebuie să mai vin încă o dată la tine acasă. Să vin joi noaptea?

– Când o să fie și sora ta acolo?

– Da! Dar a spus că o să plecăm după ceai și o să doarmă în altă parte, așa că eu pot să dorm la tine.

– Atunci va trebui să știe și ea.

– O, am de gând să-i spun. De fapt, i-am cam spus deja câte ceva. Trebuie să discut totul cu Hilda. Ne poate ajuta foarte mult, este foarte inteligentă.

Mellors se gândea la planul ei.

– Adică plecați de la Wragby după ceai, ca și când ați pleca la Londra? Și pe unde o luați?

– Prin Nottingham și Grantham.

– Și sora ta o să te lase undeva, iar tu o să mergi pe jos până aici? Mie mi se pare foarte riscant.

– Serios? Ei bine, atunci Hilda poate să mă aducă înapoi. Ea poate să doarmă la Mansfield și să mă aducă înapoi aici seara, apoi să mă ia din nou dimineața. Este foarte simplu.

– Și n-o să te vadă oamenii?

– Am să port ochelari de soare și un văl.

Bărbatul reflectă un timp.

– Păi, ca de obicei, îți faci plăcerea, spuse el.

– Dar n-o să-ți facă și ție plăcere?

– O, da! O să-mi facă mare plăcere, spuse el posomorât. Trebuie să bat fierul cât e cald.

– Știi ce mi-a venit în minte? spuse ea pe neașteptate. Mi-a venit așa, dintr-odată, în minte. Ești „Cavalerul Zdrobitorului Arzând“!

– Au! Și tu? Ești cumva „Doamna Piuliței Încinse“?

– Da! spuse ea. Da, tu ești Sir Zdrobitor și eu sunt Lady Piuliță!

– Perfect, iată că am fost și înnobilat. John Thomas este Sir John la ordinele lui Lady Jane a ta.

– Da! John Thomas a fost ridicat la rangul de cavaler! Eu sunt milady păr de fecioară și trebuie să ai și tu flori. Da! Și împleti două floricele roz de gușa-porumbelului în tufa de păr roșu auriu de deasupra penisului lui. Uite! spuse ea. Fermecător! Fermecător! Și înfipse și câteva nu-mă-uita în părul negru de pe pieptul lui. Și n-ai să mă uiți acolo, nu-i așa?

Connie îl sărută pe piept și așeză două fire de nu-mă-uita fiecare pe câte un sfârc, apoi îl sărută din nou.

– Fă un calendar cu mine! spuse el. Râse și florile căzură de pe pieptul lui. Stai puțin! spuse el.

Se ridică și deschise ușa colibei. Flossie, care stătea pe prag, se ridică în picioare și se uită la el.

– Ei, eu sunt! spuse el.

Ploaia se oprise. Afară era o liniște grea, parfumată. Se lăsa înserarea.

Ieși și porni pe potecuța mică care ducea în direcție opusă față de cărarea principală. Connie urmărea silueta lui subțire, albă și i se părea că este o fantomă, o apariție care se îndepărtează de ea.

Când nu-l mai văzu, inima i se strânse. Stătea în ușa colibei, înfășurată în pătură, privind în tăcere, udă și neclintită.

Dar el se întoarse. Ţopăia ciudat și aducea flori. Connie se temea puțin de el, ca și când nu ar fi fost întru totul o ființă omenească. Iar când ajunse mai aproape, ochii lui se adânciră în ochii ei, dar Connie nu înțelese semnificația privirii. Adusese căldărușe și campanule și fân proaspăt cosit, crenguțe de stejar și caprifoi înmugurit. Legă crenguțele moi și tinere de stejar în jurul sânilor ei, înfipse în ele campanulele și căldărușele; iar în buric îi puse o floare roz de ochiul-boului, în părul femeiesc floricele de nu-mă-uita și vinariță.

– Iată-te acum în toată gloria ta! spuse el. Lady Jane, la nunta ei cu John Thomas.

Și își înfipse apoi flori și în părul de pe propriul trup, împleti câteva drețe în jurul penisului și își înfipse un singur clopoțel de zambilă în buric. Connie îl urmărea amuzată, văzând cât era de absorbit de ceea ce făcea. Își înfipse o campanulă și în mustață, unde rămase așa, în sus, și îl gâdila la nas.

– Iar acesta este John Thomas la nunta lui cu Lady Jane, spuse el. Iar Constance și Oliver n-au decât să facă ce doresc. Poate că…

Întinse mâna cu un gest larg, apoi strănută și alungă toate florile din nas și din buric. Mai strănută încă o dată.

– Poate că ce? întrebă ea, așteptând să continue.

Se uită la ea oarecum nedumerit.

– Ei? făcu el.

– Poate că ce? Continuă ce voiai să spui, insistă ea.

– A, oare ce voiam să spun?

Uitase. Și aceasta a fost una din dezamăgirile vieții ei, că nu mai terminase niciodată fraza.

O rază aurie de soare străluci printre copaci.

– Soarele! exclamă el. Și este timpul să pleci. E timpul, milady, e timpul. Ce zboară fără aripi, Înălțimea Voastră? Timpul, timpul! Își luă cămașa. Spune-i noapte bună lui John Thomas, zise el, privind în jos la penisul lui. Este în siguranță acolo, în brațele drețelor! Acum nu prea mai este Zdrobitorul Arzând! Își trase cămașa de flanel peste cap. Cel mai periculos moment pentru un bărbat este acela când își trage cămașa pe cap, spuse el, când capul îi răsări din cămașă. Își bagă capul într-un sac. De aceea, prefer cămășile americane care se încheie cu nasturi, ca o jachetă.

Connie continua să se uite la el. Își trăsese izmenele scurte și se încheia în talie.

– Uită-te la Jane! spuse el. E toată în floare! Cine o să-ți pună flori anul viitor, Jane? Eu sau altcineva? „La revedere, campanula mea, îți spun adio!“ Nu pot să sufăr cântecul ăsta, e de pe vremea războiului.

Se așeză jos să-și tragă ciorapii. Ea tot nu se mișca. Își puse mâna pe fesele ei.

– Frumoasa Lady Jane! spuse el. Poate că vei găsi la Veneția un bărbat care să-ți pună flori în părul de femeie și să-ți înfigă o floare de rodie în buric. Sărmana Lady Jane!

– Nu vorbi așa! spuse ea. Spui așa numai ca să mă faci să sufăr!

Mellors lăsă capul în jos, apoi vorbi în dialect:

– Poate că da, poate că da! Ei bine, am să spun acum și pe urmă gata. Dar trebuie să te îmbraci și să te duci înapoi la casele frumoase din Anglia, cât de frumos stau acolo! Timpul s-a dus! S-a dus timpul pentru Sir John și micuța Lady Jane! Pune-ți cămașa, Lady Chatterley! Așa, fără cămașă, poate fi oricine acolo, îmbrăcată în câteva zdrențe de flori. Uite că am să te dezbrac, sturz fără coadă ce ești!

Și îi luă frunzele din păr, sărutând șuvițele umede, și florile de pe sâni și îi sărută sânii, îi sărută buricul, îi sărută și părul femeiesc, unde lăsă florile

împletite.

– Să rămână aici cât doresc eu, spuse el. Așa! Acum ești goală din nou, ești numai o fată cu curul gol și puțin din Lady Jane! Acum pune-ți cămașa pe tine, pentru că trebuie să pleci, căci altfel Lady Chatterley va întârzia la cină și o să te întrebe unde ai fost, frumoasa mea!

Nu știa niciodată ce să-i răspundă când avea chef să vorbească în dialect. Așa că se îmbrăcă și se pregăti să se ducă acasă ca o mică ticăloasă. Sau cel puțin așa simțea: ca o mică ticăloasă.

Mellors o însoți până la cărarea mare. Puii de fazan erau deja la adăpost.

Când ieșiră în cărarea mare, dădură peste doamna Bolton care venea palidă și clătinându-se în întâmpinarea lor.

– O, milady, am crezut că s-a întâmplat ceva!

– Nu, nu s-a întâmplat nimic.

Doamna Bolton privi la chipul bărbatului care era neted și întinerit de iubire. Întâlni privirea lui pe jumătate râzătoare, pe jumătate zeflemitoare. Totdeauna râdea când avea ghinion. Dar o privea cu bunăvoință.

– Bună seara, doamnă Bolton! Lady Chatterley va fi pe mâini bune acum, așa că pot să vă las. Noapte bună, Lady Chatterley! Noapte bună, doamnă Bolton!

Salută și se răsuci pe călcâie.

Capitolul 16

Connie ajunse acasă și fu nevoită să facă față calvarului unui adevărat interogatoriu încrucișat. Clifford fusese și el afară înainte de ceai și se întorsese chiar înainte să înceapă furtuna, dar unde era doamna? Nimeni nu știa, numai doamna Bolton sugerase că s-ar putea să fi plecat la o plimbare prin pădure. Prin pădure, pe asemenea furtună! Pentru prima dată, Clifford fusese cuprins de o stare de reală îngrijorare. Tresărea la fiecare fulger și pălea la fiecare tunet. Era din ce în ce mai neliniștit. Se uita la ploaia rece cu tunete și fulgere de parcă ar fi fost sfârșitul lumii.

Doamna Bolton încercase să-l liniștească.

– Cu siguranță că s-a adăpostit în colibă și așteaptă să se termine furtuna. Nu vă faceți griji, doamna o să fie bine.

– Nu-mi place să știu că este în pădure pe o furtună ca asta. Nu-mi place în general că se duce în pădure! A plecat de mai bine de două ore. La ce oră a plecat?

– Cu puțin înainte să vă întoarceți dumneavoastră.

– N-am văzut-o în parc. Dumnezeu știe unde este și ce i s-a întâmplat.

– O, nu i s-a întâmplat nimic! O să vedeți, o să se întoarcă imediat acasă după ce se oprește ploaia. Nu poate veni din cauza ploii.

Dar doamna nu venise imediat după ce se oprise ploaia. De fapt, timpul trecea, soarele își aruncase ultimele săgeți aurii, iar ea tot nu se întorsese. Soarele apusese, se făcuse întuneric și bătuse primul gong pentru cină.

– Nu-i a bine! strigase Clifford cuprins de panică. Îi trimit pe Field și pe Betts s-o caute.

– O, nu, să nu faceți asta! strigase doamna Bolton. Oamenii o să-și închipuie că e vorba de sinucidere sau mai știu eu ce. Să nu dăm apă la

moară bârfelor! Lăsați-mă pe mine să mă strecor până la colibă și să văd dacă nu este acolo. Am s-o găsesc cu siguranță.

În cele din urmă, Clifford se lăsase convins și îi dăduse voie să plece. Și așa Connie dăduse peste ea în alee, hoinărind de una singură și palidă de moarte.

– Nu trebuie să vă supărați că am venit după dumneavoastră, milady! Dar Sir Clifford era într-un hal fără de hal de îngrijorare. Era sigur că v-a lovit trăsnetul sau că a căzut vreun copac peste dumneavoastră. Și era hotărât să-i trimită pe Field și pe Betts în pădure să vă caute trupul. Așa că m-am gândit că ar fi mai bine să vin eu, decât să stârnim toți servitorii.

Vorbea foarte emoționată. Vedea încă pe fața lui Connie relaxarea și extazul pasiunii și simțea o iritație puternică împotriva ei.

– Foarte bine! spuse Connie și nu putu să mai rostească nimic altceva.

Cele două femei pășeau anevoie în tăcere prin lumea aceea udă, în timp ce picăturile mari cădeau și se spărgeau ca niște explozii în pădure. Când ajunseră la parc, Connie o luă înainte, și doamna Bolton începu să gâfâie puțin. Se făcuse cam dolofană.

– Ce prostie din partea lui Clifford să facă asemenea tevatură! spuse Connie în cele din urmă, furioasă, vorbind ca pentru sine.

– O, știți cum sunt bărbații! Le place să se frământe. Dar o să-i treacă imediat ce o să vă vadă.

Connie era furioasă că doamna Bolton îi cunoștea secretul; căci era sigură că își dăduse seama. Dintr-odată, Connie se opri în mijlocul aleii.

– Este oribil că pune să fiu urmărită! spuse ea aruncând scântei din ochi.

– O, doamnă, nu spuneți asta! Cu siguranță că ar fi trimis doi oameni și aceștia s-ar fi dus direct la colibă. Eu nu știam unde este.

Connie se înroși și mai tare de furie la această aluzie. Dar, atât timp cât își simțea pasiunea vie în ea, nu putea să mintă. Nici nu avea de gând să

pretindă că între ea și paznicul de vânătoare nu este nimic. Se uită la cealaltă femeie, care stătea acolo sfioasă, cu capul plecat în jos; dar, prin faptul că era și ea femeie, era într-un fel aliata ei.

– Bine, fie! spuse ea. Asta este! Nu contează!

– Aveți dreptate, milady! N-ați făcut altceva decât să vă adăpostiți de ploaie în colibă. Nu înseamnă nimic.

Ajunseră acasă. Connie se duse în camera lui Clifford, furioasă pe el, furioasă pe ochii lui decolorați și bulbucați.

– Trebuie să-ți spun că nu cred că este nevoie să trimiți servitorii după mine! izbucni ea.

– Pe Dumnezeul meu! explodă el. Unde ai fost, femeie? Ai lipsit ore întregi de acasă – și pe o furtună ca asta? Pentru ce naiba te tot duci în nenorocita aia de pădure? Ce e în capul tău? Au trecut câteva ore de când s-a oprit ploaia, ore întregi! Știi cât e ceasul? Poți să scoți omul din minți! Unde ai fost? Ce dracu' ai făcut atâta timp?

– Și dacă nu am chef să-ți răspund?

Ea își scoase pălăria și își scutură părul.

Clifford o privea cu ochii ieșiți din orbite, albul ochilor începea să i se îngălbenească. Era foarte rău când îl apuca o criză de furie ca aceasta. Doamna Bolton avea de furcă mult cu el câteva zile după aceea. Connie simți o ușoară amețeală.

– Zău așa! vorbi ea mai blând. Cineva și-ar putea închipui că am fost cine știe unde! Pur și simplu am stat în colibă cât a durat furtuna, am făcut focul și m-am simțit bine.

Acum vorbea cu ușurință. La urma urmelor, de ce ar fi trebuit să-l chinuiască?

Clifford o privi neîncrezător.

– Uită-te la părul tău! spuse el. Uită-te la tine!

– Da, răspunse ea calm. Am alergat prin ploaie fără haine pe mine.

Bărbatul o privea mut.

– Trebuie să fii nebună! spuse el.

– De ce? Pentru că îmi place să fac un duș în ploaie?

– Și cum te-ai uscat?

– M-am șters cu un prosop vechi și am stat în fața focului.

Clifford continua s-o privească buimăcit.

– Dar dacă venea cineva? spuse el.

– Cine să vină?

– Cine? Păi oricine! Și Mellors! El nu vine pe acolo? Trebuie să treacă pe acolo în fiecare seară.

– Da, a venit, dar mai târziu, după ce se terminase furtuna. A venit să dea de mâncare la fazani.

Vorbea cu o nonșalanță uimitoare. Doamna Bolton, care asculta din camera alăturată, era plină de admirație sinceră. Să te gândești că o femeie se poate purta așa de firesc!

– Și presupun că a venit la țanc, atunci când alergai goală prin ploaie ca o țicnită?

– Dacă a fost așa, presupun că a tras o spaimă soră cu moartea și a luat-o la sănătoasa cât l-au ținut picioarele.

Clifford o privea ca fascinat. Nu avea să știe niciodată ce se petrecea în subconștientul lui. Și era prea uluit pentru a-și formula un gând clar în mintea conștientă. Accepta pur și simplu ce spunea ea, ca într-un fel de

hipnoză. Și o admira. Nu se putea abține s-o admire. Era așa de îmbujorată, de frumoasă și de destinsă: iubire destinsă.

– O să ai noroc dacă scapi fără o răceală zdravănă, spuse el în cele din urmă.

– O, n-am să răcesc! spuse ea.

Se gândea la cuvintele celuilalt bărbat: „Ăsta este cel mai frumos cur de femeie!“ Își dorea din tot sufletul, își dorea enorm să-i poată spune și lui Clifford ce i se spusese în timpul vestitei furtuni. Totuși! Preferă să se comporte ca o regină ofensată și se duse sus să se schimbe.

În seara aceea, Clifford se strădui să fie drăguț cu ea. Citea una din cele mai recente cărți științifico-religioase. Avea în ultima vreme un fel de pornire religioasă, era preocupat în mod egocentric de viitorul propriului eu. Avea obiceiul să discute cu Connie despre câte o carte, deoarece simțea nevoia să facă conversație cu ea, iar conversația era elaborată aproape ca un experiment de chimie. Și trebuiau să conceapă în minte experimentul chimic.

– Apropo, ce părere ai despre asta? întrebă el, luând cartea în mână. Nu ar fi nevoie să-ți răcorești trupul înfierbântat alergând prin ploaie dacă am avea numai câțiva eoni în plus de evoluție în urma noastră. A, uite, aici este! „Universul ne prezintă două aspecte: pe de o parte, se irosește din punct de vedere fizic, pe de alta, se înalță din punct de vedere spiritual.“

Connie asculta, așteptând să mai vină și altceva. Dar și Clifford aștepta. Connie ridică privirile spre el, surprinsă.

– Dacă se înalță spiritual, spuse ea, ce lasă jos, în locul în care i-a fost coada până atunci?

– Ah! spuse el. Ia-l pe om drept ceea ce vrea să spună, „Se înalță“ presupun că este opusul lui „se irosește“.

– Adică erupe spiritual, ca să spunem așa!

– Nu, acum serios vorbind, fără glumă: crezi că este ceva în chestia asta?

Connie se uită din nou la el.

– Irosire fizică? spuse ea. Eu văd că tu te îngrași și nici eu nu mă irosesc. Crezi că soarele este mai mic decât înainte? Mie nu mi se pare. Și nu cred că mărul pe care i l-a oferit Eva lui Adam era mult mai mare decât merele noastre golden. Tu crezi că era?

– Păi uite ce spune mai departe: „În felul acesta trece lent, cu o lentoare de neconceput pentru măsura timpului așa cum o cunoaștem noi, spre noi condiții de creație, în care lumea fizică, așa cum o știm în prezent, va fi reprezentată numai de o încrețitură abia vizibilă în nonentitate.“

Connie asculta ușor amuzată. Îi veneau în minte fel de fel de lucruri necuviincioase. Dar spuse numai atât:

– Ce aiureală stupidă! Ca și când micuța lui conștiință ar putea percepe ceea ce se întâmplă cu o asemenea lentoare! Înseamnă numai că el este un eșec fizic pe pământ, așa că vrea să transforme întregul univers într-un eșec fizic. Ce aroganță meschină!

– O, dar ascultă! Nu întrerupe cuvintele solemne ale marelui om! „Actualul tip de ordine din lume a crescut dintr-un trecut inimaginabil și își va găsi mormântul într-un viitor inimaginabil. Rămân tărâmul inepuizabil de forme abstracte și creativitatea cu caracterul ei schimbător, determinat mereu și din nou de propriile creaturi, și Dumnezeu, de a cărui înțelepciune depind toate formele de ordine.“ Vezi cum o întoarce!

Connie asculta plină de dispreț.

– A erupt spiritual, spuse ea. Ce de prostii! Lucruri inimaginabile, tipuri de ordine în morminte, tărâmuri de forme abstracte, creativitate cu caracter schimbător și Dumnezeu amestecat cu formele de ordine! Ei bine, este un idiot!

– Trebuie să recunosc că este un conglomerat cam vag, un fel de amestec de gaze, ca să spunem așa, recunoscu Clifford. Cu toate acestea, cred că este

ceva în ideea că universul se consumă fizic, dar se înalță spiritual.

– Serios? Atunci n-are decât să se înalțe, atât timp cât mă lasă pe mine aici jos, cu fizicul meu.

– Îți place fizicul tău? întrebă el.

– Îl ador!

Și prin mintea ei trecură din nou cuvintele: „Este cel mai frumos cur de femeie!“

– Dar asta este cu adevărat ceva extraordinar, deoarece nu poți nega că este o povară. Dar, firește, presupun că o femeie nu găsește plăcerea supremă în viața minții.

– Plăcerea supremă? spuse ea privind la el. Idioțenia asta este plăcerea supremă a vieții minții? Nu, mulțumesc frumos! Mie să-mi dai trupul! Eu cred că viața trupului este o realitate mai măreață decât viața minții: asta atunci când trupul este cu adevărat trezit la viață. Dar sunt o mulțime de oameni care, la fel ca faimoasa ta mașină de vânt, nu au decât minți atașate la cadavrele lor fizice.

Clifford o privea înmărmurit.

– Viața trupului este la fel ca viața animalelor, spuse el.

– Și este mult mai bună decât viața cadavrelor vii. Dar nu este adevărat! Trupul omenesc abia acum prinde viață. Grecii i-au oferit o înfiorare frumoasă, apoi Platon și Aristotel l-au omorât, iar Isus a desăvârșit opera. Acum însă corpul revine la viața autentică, se înalță cu adevărat din mormânt. Și va fi o viață frumoasă, foarte frumoasă în universul frumos: viața corpului omenesc!

– Draga mea, vorbești ca un adevărat herald al unei lumi noi! Este adevărat, te pregătești să pleci în vacanță. Dar te-aș ruga să nu te arăți chiar atât de indecent de extaziată de ea. Te rog să mă crezi, indiferent ce fel de Dumnezeu există, el elimină încet viscerele și sistemul digestiv din ființa

umană pentru ca aceasta să evolueze mai sus, devenind o ființă mai spirituală.

– De ce ar trebui să te cred, Clifford, când eu simt că Dumnezeu, indiferent care este acesta, s-a trezit în sfârșit în viscerele mele, cum le spui tu, care vibrează acum fericite ca în zori de zi? De ce să te cred, când eu simt exact contrariul?

– O, da! Și ce a provocat această schimbare extraordinară din tine? Faptul că ai alergat în pielea goală prin ploaie ca o bacantă jucăușă? Dorința de senzație sau anticiparea excursiei la Viena?

– Amândouă! Crezi că este oribil din partea mea să mă simt așa de emoționată că plec? întrebă ea.

– Este oribil să te manifești atât de ostentativ.

– Atunci am să-mi ascund sentimentele.

– O, nu te deranja! Aproape că mi-ai comunicat și mie emoția! Simt că parcă eu aș fi cel care pleacă.

– Păi de ce nu vii și tu?

– Am mai discutat despre asta. De fapt, presupun că entuziasmul tău cel mai mare decurge din faptul că poți să-ți iei rămas-bun pentru un timp de la tot ce este aici. Nu este nimic mai emoționant în momentul de față decât să spui la revedere celor de aici! Dar orice despărțire înseamnă o întâlnire în altă parte. Și orice întâlnire este o legătură nouă.

– Nu am de gând să stabilesc nici un fel de legături noi.

– Nu te mai lăuda, căci zeii te ascultă, spuse el.

Connie i-o reteză scurt.

– Nu mă laud!

Dar era emoționată și încântată să plece, să simtă că legăturile se rup. Nu se putea împiedica să se bucure.

Clifford, care nu putea să doarmă, jucă fără oprire cărți cu doamna Bolton până când acesteia i se închiseră ochii de oboseală.

Și apoi veni și ziua când urma să sosească Hilda. Connie se înțelesese cu Mellors că, dacă era totul în ordine în legătură cu noaptea lor de iubire, va atârna la fereastră un șal verde. Iar dacă apăreau probleme, va atârna unul roșu.

Doamna Bolton o ajuta să-și facă bagajele.

– Schimbarea o să vă facă foarte bine.

– Așa cred. Nu te deranjează să te ocupi singură de Sir Clifford în acest timp?

– O, nu! Mă descurc foarte bine. Adică, vreau să spun că pot să fac tot ce trebuie pentru el. Nu credeți că arată mai bine decât înainte?

– Mult mai bine! Ai făcut minuni!

– Chiar așa? Dar bărbații sunt toți la fel, ca niște copii. Trebuie să-i lauzi și să-i lingușești și să-i lași să creadă că fac ce vor ei. Nu vi se pare, Lady Chatterley?

– Îmi pare rău, dar nu am așa de multă experiență.

Connie se opri din lucru.

– Chiar și pe soțul dumitale a trebuit să-l dădăcești și să-l lingușești ca pe un copil? întrebă ea, privind la cealaltă femeie.

Doamna Bolton se opri și ea din lucru.

– Păi, spuse ea, uneori trebuia să-l amăgesc și pe el. Dar știa întotdeauna ce urmăresc, asta trebuie să recunosc. Însă în general îmi făcea pe voie.

– Nu era genul de domn și stăpân al casei?

– Nu! Dar câteodată avea o privire în ochi când știam că trebuie să cedez. De regulă, el era cel care ceda. Nu, nu făcea niciodată pe domnul și stăpânul. Și nici eu. Știam că nu pot să merg mai departe și atunci cedam eu; deși asta uneori mă cam costa.

– Dar dacă te-ai fi împotrivit?

– O, nu știu, n-am făcut-o niciodată. Chiar atunci când greșea, dacă avea o idee fixă, mai lăsam de la mine. Știți, n-am vrut niciodată să stric ceea ce era între noi. Dacă te pui cu totul împotriva unui bărbat, s-a terminat. Dacă ții la un bărbat, trebuie să dai înapoi atunci când e hotărât. Indiferent dacă ai dreptate sau nu, trebuie să dai înapoi. Altfel strici totul. Dar trebuie să spun că Ted al meu dădea și el înapoi câteodată când eu îmi puneam ceva în minte, chiar dacă greșeam. Presupun că e valabil pentru ambele părți.

– Și așa te-ai purtat și cu pacienții? întrebă Connie.

– O, asta e altceva! Cu ei nu-mi bat capul, nu țin la ei. Știu ce e bine pentru ei sau încerc să fac ce e bine pentru ei și mă străduiesc să-i oblig pentru binele lor. Dar nu este ca atunci când ții la cineva. Este cu totul altceva. Dacă ești îndrăgostită de un bărbat, poți să fii afectuoasă cu aproape oricare altul dacă are nevoie de tine. Dar nu este același lucru. Nu îți pasă cu adevărat. Cred că, atunci când ai ținut o dată cu adevărat la cineva, nu mai poți să ții la fel la altcineva.

Cuvintele acestea o înspăimântară pe Connie.

– Crezi că poți iubi numai o dată? întrebă ea.

– Sau niciodată. Cele mai multe femei nu iubesc niciodată, nici nu încep să iubească. Nu știu ce înseamnă asta. Nici bărbații. Dar, când văd o femeie care iubește cu adevărat, mi se oprește inima în loc.

– Și crezi că bărbații se simt jigniți ușor?

– Da! Dacă îi rănești în mândria lor. Dar nu sunt și femeile tot așa? Numai că mândria noastră este diferită de a lor.

Connie reflectă la cele auzite. Începu să aibă din nou remușcări pentru că pleacă. La urma urmelor, nu-și părăsea bărbatul, chiar și pentru un scurt timp? Iar el știa asta. De aceea era așa de sarcastic și de ironic.

Și totuși! Existența omenească este în mare parte controlată de mașinăria împrejurărilor exterioare. Iar ea era în puterea acestei mașinării. Nu se putea extrage din ea nici măcar cinci minute. Și nici nu voia.

Hilda sosi la timp joi dimineața, într-un automobil de două locuri, cu valiza legată bine în spate. Arăta la fel de stăpână pe ea și de virginală ca întotdeauna, dar și cu aceeași voință neînduplecată. Avea o voință de nezdruncinat, așa cum constatase și soțul ei. Însă soțul ei divorța acum de ea.

Da, iar ea chiar îi ușurase sarcina, deși nu avea nici un amant. Pentru moment, era „în pauză“ de bărbați. Era foarte încântată să-și fie singură stăpână. Și stăpâna celor doi copii, pe care avea de gând să-i crească „așa cum trebuie“, orice ar fi însemnat asta.

Și Connie avu voie să-și ia tot o singură valiză. Dar îi trimisese un cufăr tatălui său, care călătorea cu trenul. Nu avea rost să ia mașina până la Veneția. Iar în Italia era prea cald ca să poți merge cu automobilul în iulie. Era mult mai comod cu trenul. Tatăl tocmai venise din Scoția.

Ca un adevărat feldmareșal sever, Hilda preluase asupra ei partea organizatorică a călătoriei. Stătea acum împreună cu Connie sus și sporovăiau.

– Hilda, dar la noapte eu vreau să stau undeva, aproape de aici, spuse Connie puțin speriată. Nu aici: undeva în apropiere!

Hilda o fixă pe sora ei cu ochii ei cenușii, cu priviri indescifrabile. Părea așa de calmă și, de fapt, era adesea așa de furioasă.

– Unde anume în apropiere? întrebă ea încet.

– Ei bine, știi că iubesc pe cineva, nu-i așa?

– Mi-am dat seama că trebuie să fie ceva.

– Locuiește aici în apropiere, și vreau să petrec ultima noapte cu el. Trebuie! Am promis!

Connie deveni insistentă.

Hilda lăsă capul în jos ca zeița Minerva și tăcu. Apoi ridică privirile.

– Vrei să-mi spui cine este? întrebă ea.

– Este paznicul nostru de vânătoare, se bâlbâi Connie și roși violent, ca un copil rușinat.

– Connie! exclamă Hilda, strâmbând dezgustată din nas – un gest pe care îl moștenise de la mama lor.

– Știu, dar este un om foarte bun. Și știe să fie atât de iubitor, spuse Connie, încercând să-l scuze.

Stacojie la față, Hilda își lăsă în jos capul de Minervă și căzu pe gânduri. Era cumplit de furioasă. Dar nu voia să lase să se vadă nimic, pentru că sora ei îl moștenise pe tatăl lor, ceea ce însemna că avea să adopte imediat o atitudine sfidătoare și nu s-ar mai fi putut înțelege cu ea.

Este adevărat că Hildei nu-i plăcea Clifford cu aroganța lui rece și convingerea că este cineva. Considera că profită în mod nerușinat și impertinent de Connie. Sperase că sora ei îl va părăsi. Dar, fiind ferm ancorată în clasa scoțiană de mijloc, detesta ideea de „a se coborî“ în vreun fel pe ea însăși sau familia ei. În cele din urmă, ridică privirile:

– O să-ți pară rău!

– Nu! strigă Connie, îmbujorată. E un om excepțional. Îl iubesc cu adevărat. E un amant minunat.

Hilda reflectă.

– O să-ți treacă repede, spuse ea, și o să ajungi să-ți fie rușine de tine din cauza lui.

Ba nu! sper să am un copil de la el.

– Connie! strigă Hilda, palidă de furie, cu o voce care răsună ca o lovitură de ciocan.

– O să-l fac dacă o să pot. Am să fiu cât se poate de mândră dacă am să fac un copil cu el.

Nu avea rost să vorbească cu ea. Hilda reflectă.

– Clifford bănuiește ceva? întrebă ea.

– O, nu! De ce ar bănui?

– Nu mă îndoiesc că i-ai oferit nenumărate motive să intre la idei, spuse Hilda.

– Ba deloc.

– Iar treaba din noaptea asta mi se pare o nebunie absolut gratuită. Unde locuiește omul?

– Într-o casă din capătul celălalt al pădurii.

– Este necăsătorit?

– Nu! Nevasta l-a părăsit.

– Câți ani are?

– Nu știu. E mai mare ca mine.

Hilda devenea tot mai furioasă cu fiecare răspuns, furioasă așa cum era și mama ei, ajungând la un fel de paroxism. Dar încă se mai stăpânea.

– În locul tău aș renunța la escapada din noaptea asta, o sfătui ea calm.

– Nu pot! Trebuie să stau cu el noaptea aceasta, altfel nu mai merg deloc la Veneția. Pur și simplu nu pot să renunț.

Hilda parcă îl auzea pe tatăl ei și cedă numai și numai din diplomație. Consimți să-i ducă pe amândoi cu mașina la cină, la Mansfield, s-o aducă înapoi pe Connie la capătul aleii după lăsarea întunericului și s-o ia de acolo în dimineața următoare, în timp ce ea însăși avea să doarmă la Mansfield, la numai o jumătate de oră de mers pe jos.

Dar era furioasă. Se montase rău împotriva surorii ei, care îi stricase planurile în felul acesta.

Connie atârnă un șal verde ca smaraldul în pervazul ferestrei.

Sub imperiul furiei, Hilda deveni mai îngăduitoare față de Clifford. La urma urmelor, avea o minte strălucită. Iar dacă nu putea să facă sex, cu atât mai bine: nu aveau motive să se certe! Hilda nu voia să mai audă despre treaba asta cu sexul, când bărbații deveneau niște mici orori nesuferite și egoiste. Connie avea mult mai puțin de îndurat decât majoritatea femeilor, dar nu-și dădea seama.

Iar Clifford decise că Hilda, la urma urmelor, este, hotărât, o femeie inteligentă și ar fi un ajutor neprețuit pentru un bărbat, de pildă în politică. Da, nu avea nimic din nesăbuința lui Connie, Connie era mai degrabă un copil nesăbuit: trebuia s-o scuzi, pentru că nu te puteai bizui pe ea.

Luară o ceașcă de ceai, mai devreme decât de obicei, în hol, unde ușile erau deschise ca să lase să intre soarele. Parcă toți gâfâiau puțin.

– La revedere, Connie, draga mea! Să te întorci cu bine la mine!

– La revedere, Clifford! Da, și nu stau mult.

Connie era aproape tandră.

– La revedere, Hilda! Să stai cu ochii pe ea, da?

– Cu amândoi ochii! spuse Hilda. N-o las să meargă prea departe fără mine.

– Mi-ai promis!

Hilda reflectă.

– O să-ți treacă repede, spuse ea, și o să ajungi să-ți fie rușine de tine din cauza lui.

– La revedere, doamnă Bolton! Știu că o să ai grijă cu devotament de Sir Clifford!

– Am să-mi dau toată silința, doamnă.

– Și să-mi scrii dacă intervine ceva, să-mi scrii cum se simte Sir Clifford!

– Foarte bine, doamnă, așa voi face. Petrecere frumoasă și să veniți să ne înveseliți!

Toți fluturau din mâini. Mașina porni din loc, Connie privi înapoi și îl văzu pe Clifford care stătea în capul scărilor, în scaunul lui cu rotile. La urma urmelor, era soțul ei: Wragby era căminul ei. Așa hotărâseră împrejurările.

Doamna Chambers ținea poarta deschisă și îi ură doamnei vacanță plăcută. Mașina se strecură afară din crângul care ascundea parcul și o luă pe drumul larg pe care minerii se întorceau acasă. Hilda coti pe Crosshill Road, care nu era un drum principal, dar dădea în Mansfield. Connie își puse ochelarii de soare. Mergeau de-a lungul căii ferate, care era tăiată mai jos decât șoseaua. Apoi traversară calea ferată pe un pod.

– Asta e poteca spre casa lui! spuse Connie.

Hilda îi aruncă o privire iritată.

– Mare păcat că nu putem merge drept înainte! spuse ea. Am fi putut ajunge la Pall Mall până în nouă.

– Îmi pare rău pentru tine, spuse Connie la adăpostul ochelarilor de soare.

Ajunseră curând la Mansfield, orășelul minier cândva romantic, acum de-a dreptul dezolant. Hilda opri în fața hotelului menționat în ghidul rutier și luă

o cameră. Toată treaba asta nu-i plăcea absolut deloc, și era prea furioasă ca să vorbească. Totuși Connie trebuia să-i spună câte ceva despre povestea bărbatului.

– „El“! „El“! Cum îi spui pe nume? Îi spui mereu numai „el“, zise Hilda.

– Nu i-am spus niciodată pe nume; și nici el mie, ceea ce e ciudat dacă stai să te gândești. Ne spunem „Lady Jane“ și „John Thomas“. Dar îl cheamă Oliver Mellors.

– Și ți-ar plăcea să fii doamna Oliver Mellors în loc de Lady Chatterley?

– Aș fi încântată!

Nu era nimic de făcut pentru Connie. Și oricum, dacă omul fusese locotenent în armata din India timp de patru sau cinci ani, trebuie să fi fost mai mult sau mai puțin prezentabil. Se pare că era un om de caracter. Hilda începu să încetinească.

– Dar o să te plictisești de el curând, spuse ea, și după aceea o să-ți fie rușine că te-ai combinat cu el. Nu poți să te amesteci cu oamenii de jos.

– Tocmai tu spui asta, care ești socialistă! Întotdeauna ai fost de partea clasei muncitorilor.

– Pot să fiu de partea lor când este vorba de o criză politică, dar tocmai pentru că sunt de partea lor știu că este imposibil să te amesteci în viața lor. Nu din snobism, ci pentru că ritmul lor de viață este cu totul diferit.

Hilda trăise multă vreme printre intelectuali autentici ce aveau convingeri politice, astfel că era imposibil să-i dai un răspuns. Seara anostă de la hotel trecea greu, în cele din urmă luară și o cină tot anostă. Apoi Connie își puse câteva lucruri într-o sacoșă mică de mătase și se mai pieptănă o dată.

– La urma urmelor, Hilda, iubirea poate fi minunată. Când simți că trăiești și că ești chiar în centrul creației.

Aproape că se lăuda.

– Presupun că orice țânțar simte același lucru, spuse Hilda. Nu crezi? Ce bine pentru el!

Seara era încântător de senină și de luminoasă, chiar și în acel mic orășel. Lumina avea să stăruie toată noaptea. Cu fața ca o mască din cauza resentimentelor, Hilda porni din nou mașina și o luară înapoi, apucând-o pe drumul celălalt, prin Bolsover.

Connie purta ochelarii și o caschetă ca să-și ascundă fața și stătea tăcută. Opoziția Hildei o făcea să fie și mai ferm de partea bărbatului; avea să rămână alături de el la bine și la rău.

Aprinseseră deja farurile când trecură de Crosshill, iar trenulețul luminat care pufăia în depresiunea de jos lăsa impresia că se făcuse realmente noapte. Hilda calculase că va coti în drumul mare la capătul podului. Încetini cam brusc și ieși de pe drum, iar farurile luminară pajiștea năpădită de iarbă deasă. Connie privi afară. Văzu o siluetă în umbră și deschise portiera.

– Am ajuns! spuse ea încet.

Dar Hilda stinsese farurile și era absorbită de mersul în marșarier, căci voia să întoarcă.

– E ceva pe pod? întrebă ea scurt.

– Nu e nimic, se auzi o voce din drum.

Hilda dădu cu spatele, întoarse, lăsă mașina să meargă înainte câțiva metri de-a lungul drumului, apoi intră cu spatele pe alee, pe sub un ulm plângător, strivind iarba și ferigile. Apoi toate luminile se stinseră. Connie coborî. Bărbatul stătea în umbra copacilor.

– Stai de mult? întrebă Connie.

– Nu prea mult, răspunse el.

Așteptară amândoi să coboare Hilda. Dar Hilda închisese portiera mașinii și rămăsese nemișcată.

– Ea este sora mea, Hilda. Nu vii să vorbești cu ea? Hilda, el este domnul Mellors.

Paznicul de vânătoare își ridică pălăria, dar nu se apropie.

– Vino cu noi până la colibă, Hilda! se rugă Connie. Nu e departe.

– Și ce fac cu mașina?

– Oamenii le lasă pe alee. Ai cheile la tine.

Hilda rămase tăcută, chibzuind. Apoi se uită în spate, la alee.

– Pot să dau cu spatele pe lângă alee?

– O, da! spuse paznicul.

Dădu încet înapoi în jurul curbei, ieșind din raza vizuală a celor de pe șosea, coborî și încuie mașina. Se făcuse noapte, dar întunericul era luminos. Merișorul crescuse înalt și sălbatic pe marginile potecii nefolosite și părea foarte întunecos. În aer plutea o mireasmă dulce și proaspătă. Mellors mergea în frunte, apoi venea Connie și după ea Hilda, pășind în tăcere. În locurile mai dificile, Mellors lumina cu o lanternă, apoi mergeau mai departe, în timp ce o bufniță țipa încetișor pe deasupra stejarilor, iar Flossie pășea silențioasă pe lângă ei. Nimeni nu putea vorbi. Nu era nimic de spus.

Connie zări în depărtare lumina galbenă a casei, și inima începu să-i bată mai repede. Era puțin speriată. Își continuară drumul în șir indian.

Mellors descuie ușa și intră înaintea lor în încăperea caldă, dar pustie. Focul ardea domol, răspândind o lumină roșie din spatele grilajului. Masa era pusă: două farfurii și două pahare pe o față de masă, de astă dată albă și așa cum se cuvine. Hilda își scutură părul și privi de jur împrejurul încăperii goale, mohorâte. Apoi își făcu curaj și se uită la bărbat.

Era de statură medie, zvelt, și ea își spuse că arată bine. Păstra și el distanța și părea că nu are absolut nici un chef să vorbească.

– Stai jos, Hilda! spuse Connie.

– Vă rog! spuse și el. Să vă fac un ceai sau altceva, sau poate vreți un pahar de bere? E potrivit de rece.

– Bere! spuse Connie.

– Bere și pentru mine, te rog! spuse Hilda, prefăcându-se timidă.

Mellors se uită la ea și clipi. Luă o cană albastră și se duse în cămară. Când se întoarse cu berea, expresia feței i se schimbă din nou. Connie ședea lângă ușă, iar Hilda pe scaunul lui, cu spatele la perete, în dreptul colțului cu fereastra.

– Acesta este scaunul lui, spuse încet Connie.

Hilda sări ca arsă.

– Stai liniștită, stai liniștită! Nu e decât un scaun și nu contează, nici unul dintre noi nu e mare șef aici, spuse el cât se poate de calm.

Aduse un pahar pentru Hilda și îi turnă ei prima din cana albastră.

– Cât despre țigări, spuse el, eu nu am, dar poate că ai dumneata. Eu personal nu fumez. Vreți să mâncați ceva? Se întoarse direct către Connie. Vrei să guști ceva dacă îți aduc? De obicei ciugulești câte ceva.

Vorbea dialectul local cu o siguranță calmă și ciudată, ca și când ar fi fost proprietarul unui han.

– Ce ai? întrebă Connie roșind.

– Jambon fiert, brânză, nuci murate, dacă dorești. Nu e cine știe ce.

– Da, spuse Connie. Vrei și tu, Hilda?

Hilda ridică privirile spre el.

– De ce vorbești în dialectul din Yorkshire? întrebă ea încet.

– Nu e din Yorkshire, e din Derby.

O privi cu zâmbetul acela al lui distant, abia schițat.

– Așa, Derby! Și de ce vorbești dialectul din Derby? La început vorbeai engleza normală.

– Chiar așa? Și nu pot să mai schimb, dacă așa doresc? Nu, nu, dați-mi voie să vorbesc ca în Derby, dacă așa îmi place. Dacă nu aveți nimic împotrivă!

– Sună cam afectat, spuse Hilda.

– A, asta este! Dar acolo, la Tevershall, dumneata ești cea care pari afectată.

Se uită din nou la ea, cu o privire distantă, cu pomeții încordați, ca și când ar fi spus: „Ei, cine mai ești și tu?“

Se duse din nou în cămară după mâncare.

Surorile rămaseră tăcute. El aduse încă o farfurie, un cuțit și o furculiță. Apoi spuse:

– Și, dacă nu aveți nimic împotrivă, am să-mi scot haina, așa cum fac întotdeauna.

Își scoase haina și o atârnă într-un cui, apoi se așeză la masă numai în cămașă.

– Serviți-vă! spuse el. Serviți-vă! Nu vă lăsați rugate!

Tăie pâinea, apoi rămase nemișcat. Hilda simți la fel ca și Connie odinioară puterea tăcerii și a distanțării lui. Văzu mâinile lui mici, sensibile, relaxate pe masă. Nu era un simplu muncitor, nu: juca teatru, juca un rol!

– Totuși, ar fi mai firesc dacă ne-ai vorbi în engleza normală, nu în dialect, spuse ea, luând puțină brânză.

Bărbatul se uită la ea și îi simți voința încăpățânată.

– Chiar așa? spuse el în engleza normală. Chiar așa? Am putea oare noi doi să ne spunem ceva firesc în afară de faptul că dumneata dorești să mă ia

naiba înainte ca sora dumitale să mă mai vadă vreodată? Și că eu ți-aș răspunde cu ceva la fel de neplăcut? Ar putea fi altceva firesc?

– O, da! făcu Hilda. O purtare cuviincioasă ar fi cât se poate de firească!

– A doua natură, ca să spunem așa! spuse el și începu să râdă. Nu, m-am săturat de bunele maniere, lăsați-mă în pace!

Hilda era sincer derutată și furioasă la culme. La urma urmelor, ar putea să arate că înțelege ce onoare i se face! În loc de asta, cu actoria lui și cu aerele lui de lord, parcă el ar fi cel care le face o onoare. Ce nerușinare! Sărmana Connie, cum s-a lăsat păcălită, în ghearele cui a nimerit!

Mâncară toți trei în tăcere. Hilda se uită să vadă dacă el știe să se poarte la masă. Nu avu încotro și trebui să admită că omul era din instinct mult mai delicat și mai bine-crescut decât ea însăși. Ea avea o anumită stângăcie scoțiană. Și, în plus, Mellors avea toată meticulozitatea englezului, care nu lasă nimic la voia întâmplării. Ar fi fost foarte greu să-i vii de hac.

Dar nici el nu-i va putea veni ei de hac.

– Și chiar crezi că merită riscul? întrebă ea pe un ton ceva mai omenos.

– Ce anume să merite riscul?

– Escapada cu sora mea.

Bărbatul îi aruncă din nou zâmbetul acela fugar și iritant.

– Ar trebui s-o întrebi pe ea! Se uită la Connie. Este cu consimțământul tău, drăguță, nu-i așa? Eu nu te silesc cu nimic.

Connie se uită la Hilda.

– Mi-aș dori să nu-l mai șicanezi, Hilda.

– Dar nici prin gând nu-mi trece așa ceva! Totuși, cineva trebuie să se gândească la lucrurile astea. Trebuie să ai o anumită continuitate în viață. Nu poți să încurci treburile.

Urmă un moment de pauză.

– Ei, continuitate! spuse el. Și ce-i cu asta? Ce continuitate ai dumneata în viață? Mi se pare că ești în divorț. Ce fel de continuitate este asta? Continuitatea propriei dumitale încăpățânări. Eu așa văd. Și ce folos o să ai de aici? O să te saturi de continuitate când o să te îngrași și o să îmbătrânești. O femeie încăpățânată și propria ei voință îndârjită – asta da continuitate! Slavă Domnului că nu sunt eu cel care trebuie să aibă de-a face cu dumneata!

– Ce drept ai să-mi vorbești în felul acesta? întrebă Hilda.

– Corect! Și ce drept ai dumneata să începi să-i sâcâi pe alții cu continuitatea dumitale? Lasă oamenii să-și vadă singuri de continuitatea lor!

– Omule dragă, crezi că sunt îngrijorată pentru dumneata? spuse Hilda încet.

– Da, spuse el. Ești, pentru că nu se poate altfel. Ești mai mult sau mai puțin cumnata mea.

– Te asigur că sunt încă departe de asta.

– Nu chiar așa departe, te asigur. Am avut și eu genul meu de continuitate în viața mea, la fel de bună ca a dumitale! Iar dacă sora dumitale vine la mine pentru o smotoceală și un pic de iubire, știe ce caută. A mai fost la mine în pat, ceea ce nu e cazul dumitale, mulțumesc lui Dumnezeu! Urmă o liniște mormântală, apoi el adăugă: Ei, nu-mi port pantalonii cu turu-n față. Iar dacă am nimerit ceva bun, mulțumesc sorții. Un bărbat are mai multă bucurie de la o fată ca ea decât de la cele ca dumneata. Ceea ce e păcat, căci ai putea fi un măr bun în loc de un crab frumos. Femeile ca dumneata au nevoie de un altoi zdravăn.

O privea cu un zâmbet straniu, zeflemitor, ușor senzual și apreciativ.

– Iar bărbații ca dumneata ar trebui ținuți departe de lume, să-și păstreze pentru ei vulgaritatea și poftele egoiste.

– O, doamnă! Este o binecuvântare că mai există câțiva bărbați ca mine. Dar dumneata meriți ceea ce ai: să fii absolut singură.

Hilda se ridicase și pornise spre ușă. Se ridică și el și își luă haina din cui.

– Nimeresc și singură, spuse ea.

– N-am nici o îndoială, răspunse el prompt.

Pășeau din nou în tăcere pe potecă într-un șir indian ridicol. Bufnița mai urla și acum. Mellors știa că ar fi trebuit s-o împuște.

Mașina stătea neatinsă, puțin udă de rouă. Hilda se urcă și porni motorul. Ceilalți doi așteptau.

– Vreau să vă spun doar atât, spuse ea dinăuntru. Mă îndoiesc că veți ajunge la concluzia că merită. Oricare din voi.

– Ce e hrană pentru unul e otravă pentru altul, spuse el din întuneric. Dar pentru mine e hrană și băutură.

Farurile se aprinseră.

– Să nu mă faci să aștept mâine-dimineață!

– Nu, nu. Noapte bună!

Mașina urcă încet pe drum, apoi porni repede înainte, lăsând noaptea cufundată în liniște.

Connie îl apucă timidă de braț, și porniră pe cărare. Mellors nu vorbea. După un timp, Connie îl opri.

– Sărută-mă!

– Nu, stai puțin! Lasă-mă să mă răcoresc! spuse el.

Asta o amuză. Îl ținea în continuare de braț, și porniră mai departe pe potecă în tăcere. Era bucuroasă că este cu el în clipa aceea. Tremura știind

că Hilda ar fi putut-o face să se răzgândească. Bărbatul tăcea și nu se putea ști ce gândește.

Când ajunseră înapoi acasă, lui Connie mai că îi venea să sară în sus de bucurie că scăpase de sora ei.

– Te-ai purtat oribil cu Hilda, îi spuse.

– Ar fi trebuit bătută la timp.

– Dar de ce? Este așa de drăguță!

Bărbatul nu răspunse, începu să-și facă treburile de seară, mișcându-se calm și cu siguranță. La exterior era furios, dar nu pe ea. Cel puțin așa simțea Connie. Iar furia îi dădea o frumusețe aparte, o strălucire interioară care o emoționa și îi înmuia genunchii.

Dar el n-o băga în seamă.

Până când se așeză jos ca să-și dezlege ghetele. Atunci ridică privirile spre ea pe sub sprâncene, iar furia se mai vedea încă în el.

– Nu vrei să te duci sus? o întrebă. Este o lumânare acolo.

Smuci brusc din cap spre lumânarea care ardea pe masă. Connie o luă ascultătoare, iar el privi curba plină a șoldurilor ei în timp ce urca scara.

Urmă o noapte de pasiune în care ea fu puțin surprinsă și aproape fără chef; dar străbătută din nou de fiorii senzualității, diferiți, mai pătrunzători și mai teribili decât fiorii iubirii, dar după care acum tânjea mai mult. Deși era puțin speriată, îl lăsă să-și facă voia, iar senzualitatea nestăvilită, fără rușine, o zgudui din temelii, o despuie până în străfunduri și o transformă într-o altă femeie. Nu era iubire adevărată. Nu era voluptate. Era o senzualitate sfâșietoare și fierbinte ca focul, care îi ardea sufletul și i-l transforma în iască.

Îi ardea rușinea, rușinea cea mai veche, cea mai profundă din locurile cele mai secrete. Trebuia să facă un efort ca să-l lase să-i facă ce vrea și să-i stăpânească voința. Ea trebuia să fie un obiect pasiv, supus, ca o sclavă, o

sclavă fizică. Dar pasiunea o lingea de jur împrejur, o mistuia, iar când flacăra pasiunii îi frigea viscerele și sânii, era convinsă că va muri de o moarte sfâșietoare, minunată.

Se întreba adesea ce înseamnă Abelard, când spusese că, în anii lor de dragoste, el și Eloiza trecuseră prin toate stadiile și rafinamentele pasiunii. Același lucru acum o mie de ani, acum zece mii de ani! Același lucru pe vazele grecești. Peste tot! Rafinamentele pasiunii, extravaganțele senzualității! Și necesitatea, necesitatea dintotdeauna de a arde falsele rușini și de a topi minereul greu al trupului pentru a-l transforma în puritate.

În acea noapte scurtă de vară învăță așa de multe! S-ar fi zis că o femeie ar fi putut să moară de rușine. Dar cea care murise fusese rușinea. Rușinea care este de fapt teamă; rușinea organică profundă, teama fizică veche, veche, care se ascunde ghemuită pe vine în lăuntrul nostru și poate fi alungată afară numai de focul senzualității, rușinea aceasta fusese în sfârșit ridicată și smulsă din rădăcini de năvala falică a bărbatului. Și ea ajunsese în chiar inima junglei din străfundurile ei. Simțea acum că ajunsese la adevărata piatră de temelie a naturii ei și era total lipsită de rușine. Era eul ei senzual, despuiat și fără rușine. Avea un sentiment de triumf, ba chiar de vanitate. Da! Deci așa era! Aceasta era viața! Așa era ea? Nu mai rămăsese nimic care să ascundă sau de care să se rușineze. Își împărtășea goliciunea supremă cu un bărbat, cu o altă ființă.

Și ce diavol nepotolit era acest bărbat! Un adevărat demon! Trebuia să fii puternic ca să-l poți suporta. Fusese nevoie de un efort ca să ajungă în miezul junglei fizice, ultima și cea mai adâncă ascunzătoare a rușinii organice. Numai falusul putea s-o exploreze. Și cum și-l mai împinsese în ea!

Și cât de tare îl urâse frica din ea! Dar cât de mult îl dorise în realitate! Acum știa. În străfundul sufletului ei, la temelie, avusese nevoie de această năvală falică, și-o dorise în taină și fusese convinsă că nu va avea niciodată parte de ea. Și acum dintr-odată era acolo, iar un bărbat împărtășea cu ea goliciunea ei ultimă și finală, iar ei nu îi era rușine.

Ce mincinoși sunt poeții și toată lumea! Te fac să crezi că ești dornică de sentimente! Când ceea ce îți dorești cu disperare este această senzualitate

sfredelitoare, mistuitoare. Să găsești un bărbat care să îndrăznească s-o facă fără rușine sau simțul păcatului și fără un sentiment de neîncredere în final. Dacă după aceea se simte rușinat și te face să te simți rușinată este cumplit! Ce păcat că majoritatea bărbaților sunt niște cățeluși atât de rușinoși precum Clifford! Sau chiar și Michaelis! Amândoi, senzual vorbind, ca niște cățeluși și umilitori. Suprema plăcere a minții! Și ce contează asta pentru o femeie? Dar ce reprezintă, de fapt, și pentru bărbat? Acesta devine confuz și slab ca un cățeluș, până și în minte. Chiar și pentru a purifica și a accelera gândirea este nevoie de o senzualitate autentică. De o senzualitate autentică și arzătoare, nu de încâlceală.

O, Doamne, ce raritate este un bărbat adevărat! Nu sunt cu toții decât niște câini care tropăie, și amușină, și copulează. Să găsești un bărbat care nu se teme și nu se rușinează! Privea acum la el cum dormea ca un animal sălbatic, dus departe, departe de tot. Se cuibări alături, ca să nu fie departe de el.

Până când el se deșteptă și o trezi și pe ea de tot. Ședea în capul oaselor pe pat și privea în jos, spre ea. Ea își văzu propria goliciune în ochii lui, cunoașterea ei imediată. Și cunoașterea masculină, fluidă părea să curgă din ochii lui învăluind-o voluptuos. O, cât de voluptuos și de încântător era să ai membrele și trupul pe jumătate adormite, grele și debordând de pasiune!

– E timpul să ne sculăm? întrebă ea.

– E șase și jumătate.

Trebuia să fie la capătul aleii la opt. Mereu, mereu aceeași constrângere!

– Am să pregătesc micul dejun și îl aduc aici, sus, ce zici? întrebă el.

– O, da!

Flossie mârâia încetișor jos. Mellors se ridică, își scoase pijamaua și se frecă pe corp cu un prosop. Cât de frumoasă este ființa umană când este plină de curaj și plină de viață! Așa își spunea ea, privindu-l în tăcere.

– Te rog, trage perdelele!

Soarele strălucea deja pe frunzele verzi și moi ale dimineții, iar în apropiere se vedea pădurea proaspătă, albăstruie. Connie se ridică în capul oaselor pe pat, privind visătoare pe fereastră. Brațele ei goale îi împingeau sânii unul în altul. Se îmbrăcă. Visa la viață, la o viață împreună cu el: o viață adevărată.

Bărbatul se îndepărtă, refugiindu-se departe de goliciunea ei periculoasă, care se lăsa pe vine.

– Am rămas fără cămașă de noapte? întrebă ea.

Mellors băgă mâna în pat și scoase o bucată de mătase.

– Am simțit eu că mă gâdila ceva de mătase la genunchi.

Dar cămașa de noapte era sfâșiată aproape de tot în două.

– Nu contează! spuse ea. Aici e locul ei. O s-o las aici.

– Da, chiar așa, las-o aici, pot să mi-o pun noaptea între picioare ca să-mi țină de urât. Nu are nici un nume sau semn pe ea, nu?

Ea își puse cămașa ruptă și rămase să privească visătoare pe fereastră. Fereastra era deschisă, aerul dimineții năvălea înăuntru, aducând și trilurile păsărilor. Păsările zburau încoace și încolo. Apoi o văzu pe Flossie, care zburda jos. Era dimineață.

Îl auzi cum face focul jos, cum scoate apă cu pompa, cum iese pe ușa din spate. Simți apoi mirosul de slănină prăjită și, câteva clipe mai târziu, Mellors veni sus cu o tavă mare neagră care abia trecea pe ușă. O puse pe pat și turnă ceaiul. Connie se lăsă pe vine în cămașa ei de noapte zdrențuită și se repezi hămesită la mâncare. El se așeză pe un scaun, cu farfuria pe genunchi.

– Ce bun este! spuse ea. Ce frumos este să luăm micul dejun împreună!

Mellors mânca în tăcere, gândindu-se cât de repede trece timpul. Își aminti și ea.

– O, cum aș vrea să pot rămâne aici, cu tine, și Wragby să fie la un milion de mile de aici! De fapt, eu departe de Wragby plec, știi asta, nu-i așa?

– Da!

– Și îmi promiți că vom trăi împreună și vom avea o viață împreună, noi doi? Îmi promiți, nu-i așa?

– Da! Când o să putem!

– Da! Și vom trăi împreună, vom trăi, nu-i așa?

Se aplecă să-l apuce de mână, și ceaiul se vărsă pe jos.

– Da! făcu el, ștergând ceaiul.

– Acum nu se mai poate să nu trăim împreună, nu-i așa? făcu ea rugător.

El se uită la ea și un zâmbet îi trecu fugar pe față.

– Nu! Numai că trebuie să pleci în douăzeci de minute.

– Serios? strigă ea.

Mellors ridică brusc un deget în semn de avertisment și se ridică în picioare.

Flossie lătrase scurt, apoi de trei ori mai tare și mai ascuțit, ca să atragă atenția. Mellors puse în tăcere farfuria pe tavă și se duse jos. Constance îl auzi cum străbate poteca prin grădină. La poartă se auzea un claxon de bicicletă.

– Bună dimineața, domnule Mellors! O recomandată!

– O! Ai un creion?

– Poftim! Urmă o pauză. Canada! rosti vocea străinului.

– Da! Un camarad al meu din Columbia Britanică. Nu știu de ce trebuia să fie recomandată.

– Poate că ți-a trimis vreo avere.

– Mai degrabă cred că vrea ceva.

Pauză.

– Păi atunci, ziua bună!

– Da!

– La revedere!

– La revedere!

După un timp, el reveni sus, arătând cam prost dispus.

– Poștașul, spuse.

– Foarte devreme! spuse ea.

– Așa e la țară; de obicei vine înainte de șapte atunci când are ceva de adus.

– Și ți-a trimis camaradul tău o avere?

– Nu! Numai niște fotografii și hârtii despre un loc de acolo din Columbia Britanică.

– Te duci acolo?

– Mă gândeam că am putea merge împreună.

– O, da! Sunt convinsă că este foarte frumos!

Dar sosirea poștașului îl indispusese.

– Naiba să le ia de biciclete, apar din senin, nici nu-ți dai seama de unde! Sper că n-a mirosit nimic.

– La urma urmelor, ce ar fi fost de mirosit?

– Acum trebuie să te scoli și să te îmbraci. Mă duc să arunc o privire pe afară.

Connie îl văzu cum pornește în recunoaștere, cu pușca în spate și câinele după el. Se duse jos, se spălă și, când se întoarse, el era deja gata, cu cele câteva lucrușoare îndesate în sacoșa de mătase.

Mellors încuie, și porniră la drum, dar prin pădure, nu pe cărare. Era foarte precaut.

– Nu crezi că merită să trăiești pentru momente ca cele din noaptea trecută? întrebă ea.

– Ba da! Dar trebuie să ne gândim și la restul momentelor, răspunse el scurt.

Pășeau pe o cărăruie năpădită de ierburi – el în față, în tăcere.

– Și o să trăim împreună și o să avem o viață împreună, nu-i așa? insistă ea.

– Da! răspunse el, pășind înainte fără să se uite în jur. Când va veni vremea. Deocamdată te duci la Veneția sau nu știu unde.

Connie venea în urma lui cu inima strânsă. Oh, acum chiar trebuia să plece!

În cele din urmă, el se opri.

– Eu o iau pe acolo, spuse el, arătând spre dreapta.

Dar ea își aruncă brațele pe după gâtul lui și se lipi de el.

– Dar n-ai să mă uiți, n-ai să uiți iubirea noastră, nu-i așa? șopti ea. Noaptea trecută a fost atât de minunat! N-ai să uiți iubirea noastră, nu-i așa?

El o sărută și o ținu strâns o clipă. Apoi oftă și o sărută din nou.

– Trebuie să mă duc să văd dacă a venit mașina.

Păși peste mărăcini și ferigi, lăsând o dâră prin ele. Dispăru un minut sau două. Apoi veni cu pași mari înapoi.

– Mașina încă n-a venit, spuse el. Dar am văzut pe drum căruța brutarului. Părea neliniștit și tulburat. Șșșt!

Se auzi o mașină care se apropia și claxona încet. Se opri pe pod. Connie păși în urma lui printre ferigi cu sufletul greu ca la înmormântare, și curând ajunseră la gardul viu de merișor sălbatic. Mellors se opri în spatele ei.

– Uite, treci pe aici! spuse el, arătându-i un loc prin care se putea trece. Eu nu mai vin.

Ea se uită la el disperată. Dar el o sărută și o împinse ușor. Connie se strecură nefericită prin gardul viu, se împiedică în șanțul mic și ajunse în cărare, unde Hilda tocmai cobora neliniștită din mașină.

– Bine că ai venit! făcu Hilda. Și el unde este?

– Nu vine.

Connie se urcă în mașină cu fața șiroind de lacrimi și cu sacoșa în mână. Hilda îi dădu cascheta de automobil și ochelarii care o făceau de nerecunoscut.

– Pune-ți astea! spuse ea.

Connie își ascunse chipul, apoi se înfășură în mantaua lungă de automobilist și se așeză, ca o creatură neomenească, de nerecunoscut, cu ochelarii aceia mari. Hilda porni mașina cu mișcări sigure. Ieșiră de pe potecă și o luară pe șosea. Connie întoarse capul, dar el nu se mai vedea. Înainte! Înainte! Pe obraji i se rostogoleau lacrimi mari. Despărțirea fusese atât de bruscă, atât de neașteptată! Ca moartea.

– Slavă Domnului că o să fii departe de el un timp! spuse Hilda, întorcând ca să ocolească satul Crosshill.

Capitolul 17

– Vezi tu, Hilda, spuse Connie după prânz, când se apropiau de Londra, tu nu ai cunoscut cu adevărat nici iubirea, nici senzualitatea. Iar atunci când le cunoști pe amândouă cu una și aceeași persoană este cu totul altceva.

– Pentru numele lui Dumnezeu, nu te mai lăuda cu experiențele tale! spuse Hilda. Nu am cunoscut încă nici un bărbat care să fie capabil de o intimitate adevărată cu o femeie, care să i se dăruiască. Asta mi-am dorit. Nu mă dau deloc în vânt după iubirea lor egoistă și nici după senzualitatea lor. Nu vreau să fiu păpușica nici unui bărbat și nici vreun chair à plaisir[44] pentru el. Mi-am dorit intimitatea totală și n-am avut parte de ea. Mie îmi ajunge.

Connie reflectă la cele auzite. Intimitatea totală! Presupunea că asta trebuie să însemne să-i dezvălui celuilalt tot ceea ce te privește, iar el să-ți dezvăluie tot ce-l privește. Dar era așa de plicticos! Și toată această stinghereală dintre bărbat și femeie! Adevărată boală!

– Cred că ești prea conștientă de tine însăți tot timpul și cu toată lumea, îi spuse ea surorii sale.

– Cel puțin sper că nu am o fire de sclavă, spuse Hilda.

– Ba poate că ai! Poate că ești sclava propriei idei despre tine însăți.

Hilda conduse în tăcere câtva timp după această nemaipomenită obrăznicie din partea mucoasei de Connie.

– Cel puțin nu sunt sclava ideii altcuiva despre mine; iar acest altcineva nu este servitorul soțului meu, ripostă ea în cele din urmă, cu cruzimea mâniei.

– Ba nu este așa, spuse Connie calmă.

Se lăsase întotdeauna dominată de sora ei mai mare. Dar acum, deși ceva plângea în lăuntrul ei, se eliberase de dominația altor femei. Ah, ce ușurare simțea, de parcă ar fi primit o viață nouă: să fie eliberată de dominația stranie și de obsesia altor femei. Ce cumplite erau femeile!

Se bucura că este cu tatăl ei, a cărui preferată fusese întotdeauna. Ea și Hilda stăteau la un mic hotel aproape de Pall Mall, iar Sir Malcolm la clubul lui. Dar își scotea fiicele în fiecare seară în oraș, iar lor le plăcea să meargă cu el.

Era încă un bărbat chipeș și robust, deși puțin speriat de lumea nouă care răsărise în jurul lui. Avea o a doua soție în Scoția, mai tânără și mai bogată decât el. Dar își lua cât mai multe vacanțe ca să fie departe de ea; exact la fel ca și cu prima.

Connie ședea lângă el la operă. Era oarecum corpolent și avea pulpe groase, dar erau încă puternice și bine croite, pulpele unui bărbat sănătos care se bucurase de plăcerile vieții. Egoismul lui blajin, nevoia nepotolită de independență, senzualitatea fără regrete – Connie avea impresia că vede toate acestea în pulpele lui robuste și bine croite. Ce bărbat! Iar acum îmbătrânea, ceea ce era trist. Pentru că în aceste picioare puternice, groase, de bărbat adevărat nu mai era nimic din sensibilitatea și forța iubirii care este însăși esența tinereții și care nu moare nicicând, odată ce este acolo.

Connie realizase existența picioarelor. Acestea deveniseră pentru ea mai importante decât chipurile, care nu mai erau întru totul reale. Cât de puțini erau oamenii care aveau picioare vii, agile! Se uită la bărbații din sală. Coapse grăsune în haine umflate sau bețe subțiri în haine negre ca de înmormântare, picioare tinere, bine făcute, dar fără să transmită nimic, fără senzualitate, fără sensibilitate sau tandrețe, numai picioare banale care se fâțâiau peste tot. Nici măcar acea senzualitate a tatălui ei. Erau toate descurajate, descurajate și izgonite din existență.

Dar femeile nu erau descurajate. O, picioarele ca niște stâlpi de moară ale celor mai multe femei! Absolut șocante, absolut suficiente ca să justifice o crimă! Sau sărmanele bețigașe subțiri! Sau piciorușele acelea zvelte în ciorapi de mătase, fără cea mai mică zvâcnire de viață în ele! Cumplit, milioane de picioare fără rost se plimbau făloase fără rost!

Nu se simțea bine la Londra. Oamenii arătau ca niște fantome fără expresie. Nu radiau nici un pic de fericire, indiferent cât de vioi și de chipeși erau. Totul era sterp, iar Connie tânjea orbește după fericire. Ca orice femeie, trebuia să se simtă sigură de fericirea ei.

Însă la Paris simți o fărâmă de senzualitate. Dar ce senzualitate obosită, sleită, vlăguită! Vlăguită din lipsă de iubire. O! Parisul era trist. Unul dintre cele mai triste orașe: vlăguit de senzualitatea lui acum mecanică, vlăguit de tensiunea banilor, banilor și iar banilor, vlăguit chiar și din cauza resentimentelor și a îngâmfării, vlăguit de moarte, dar încă nu suficient de americanizat sau londonizat ca să-și ascundă vlăguiala sub o hâțâneală mecanică! Ah, toți fanții aceștia, pierde-vară și gură-cască, toți acești gurmanzi consumatori de dineuri alese! Ce vlăguiți erau! Vlăguiți, uzați din lipsă de iubire, iubire cât de puțină, dăruită sau primită. Femeile pricepute, uneori fermecătoare, știau câte ceva despre realitățile senzuale: aveau acest avantaj în fața semenelor lor englezoaice mecanizate. Dar știau încă și mai puțin ce este iubirea. Uscate de infinita încordare seacă a voinței, erau și ele la fel de vlăguite. Întreaga omenire era pe cale să se vlăguiască. Poate că va deveni sălbatic de distructivă. Un fel de anarhie! Clifford și anarhia lui conservatoare! Poate că n-avea să mai fie conservatoare multă vreme. Poate că avea să se transforme într-o anarhie foarte radicală.

Connie simțea că se zgârcește de frică în fața lumii înconjurătoare. Uneori era fericită pentru puțin timp pe bulevarde, în Bois de Boulogne sau în Grădinile Luxemburg. Dar Parisul era deja plin de americani și de englezi, americani ciudați în cele mai năstrușnice uniforme și englezii arizi ca de obicei, care sunt atât de dezolanți în străinătate.

Îi păru bine când plecară mai departe. Se făcuse pe neașteptate foarte cald, Hilda o luă prin Elveția și apoi prin Brenner, traversă Dolomiții, și ajunseră la Veneția. Hildei îi plăcea la nebunie să fie șefă, să conducă și să fie maestru de ceremonii. Connie era cât se poate de mulțumită să stea liniștită.

Iar călătoria era de-a dreptul încântătoare. Dar Connie își spunea întruna în sinea ei: „De fapt, nu-mi pasă de nimic! De ce nu sunt oare deloc emoționată cu adevărat? Ce groaznic este că nu-mi mai pasă nici de peisaj! Nu mă interesează! Asta e cumplit! Sunt precum Sfântul Bernard, care plutea pe lacul Lucerna și nici măcar nu observa că în preajma lui erau munți și apă verde. Nu mă mai interesează peisajul. De ce se uită oamenii la el cu gura căscată? Eu refuz“.

Nu, nu găsi nimic care s-o entuziasmeze nici în Franța, nici în Elveția, nici în Tirol și nici în Italia. Se lăsă pur și simplu transportată prin ele. Și totul

era mai puțin real decât Wragby. Mai puțin real decât îngrozitorul Wragby! Simțea că nu-i pasă absolut deloc dacă n-o să mai revadă niciodată Franța, sau Elveția, sau Italia. N-aveau decât să rămână acolo.

Și apoi oamenii! Oamenii erau toți la fel, cu foarte mici deosebiri. Toți voiau să-ți ia banii sau, dacă erau călători, voiau să se distreze cu orice preț, să stoarcă tot ce se poate din viață. Sărmanii munți! Sărman peisaj! Totul trebuia stors, și stors, și stors din nou ca să procure o emoție, un divertisment. Ce voiau de fapt oamenii cu încăpățânarea aceasta a lor de a se distra?

„Nu!“ își spuse Connie, „prefer să fiu la Wragby, unde pot să mă plimb și să fiu liniștită fără să privesc extaziată un peisaj și fără nici un fel de spectacol. Spectacolul acesta turistic al distracției cu tot dinadinsul este mult prea umilitor, este o profanare atât de cumplită!“

Voia să se întoarcă la Wragby, chiar și la Clifford, chiar și la sărmanul Clifford cel schilod! Oricum, nu era așa de nătărău ca toți vilegiaturiștii ăștia care mișunau peste tot.

Dar, în fundul sufletului ei, păstra legătura cu celălalt bărbat. Nu trebuie să lase să slăbească legătura cu el. O, nu, nu trebuie să-i dea drumul, căci, dacă îi dă drumul, este pierdută, pierdută în această lume de lepădături bogate și de nătărăi în căutare de amuzament. O, petrecăreții ăștia! O, „să ne distrăm“! Altă formă modernă de boală.

Lăsară mașina în Mestre[45], la un garaj, și luară vaporașul spre Veneția. Era o după-amiază frumoasă de vară, laguna puțin adâncă era încrețită de valuri mici, iar Veneția, scăldată în soare, întoarsă cu spatele spre ei, părea decolorată.

La debarcader se mutară într-o gondolă și îi dădură barcagiului adresa. Era un gondolier obișnuit, cu o bluză albă cu dungi albastre; nu era prea chipeș și câtuși de puțin impresionant.

– Da, Villa Esmeralda! Da, știu! Am fost gondolier la un domn de acolo. Dar e cam departe.

Părea copilăros și cam smucit. Vâslea cu un avânt cam exagerat pe canalele laterale întunecoase, cu ziduri oribile, verzi și vâscoase, canalele care străbat cartierele mai sărace, unde rufele atârnă la uscat pe frânghii, sus, de-a curmezișul, și unde se simte un miros puternic sau mai puțin puternic de canalizare.

Dar în cele din urmă ajunseră la unul din canalele mai late – cu trotuar pe ambele maluri și podețe arcuite – care merg drepte și în unghi drept față de Canal Grande. Cele două femei ședeau sub copertina mică, bărbatul stătea în picioare, în spatele lor.

– Signorinele vor sta mult timp la Villa Esmeralda? întrebă el, în timp ce vâslea cu ușurință și își ștergea fața transpirată cu o batistă albă cu albastru.

– Vreo douăzeci de zile; suntem amândouă căsătorite, spuse Hilda cu vocea ei ciudată, voalată, care o făcea să vorbească italiana cu un accent străin pronunțat.

– Ah, douăzeci de zile! făcu omul. Urmă o pauză, după care întrebă: Nu doresc signorele un gondolier pentru aceste douăzeci de zile sau cât vor sta la Villa Esmeralda? Sau cu ziua? Sau cu săptămâna?

Connie și Hilda reflectară. La Veneția este întotdeauna preferabil să ai propria gondolă, după cum este preferabil să ai propria mașină pe uscat.

– Ce merge aici, la Villa? Ce bărci?

– Este o barcă cu motor și este și o gondolă. Dar…

Acest „dar“ însemna „acelea nu sunt proprietatea voastră“.

– Și dumneata cât iei?

Era aproximativ treizeci de șilingi pe zi sau zece lire pe săptămână.

– Acesta este prețul obișnuit? întrebă Hilda.

– Mai puțin, signora, mai puțin. Prețul obișnuit…

Surorile reflectară din nou.

– Bine, spuse Hilda. Vino mâine dimineață și ne înțelegem. Cum te cheamă?

Se numea Giovanni și dorea să știe la ce oră să vină și de cine să întrebe. Hilda nu avea carte de vizită. Connie îi dădu una dintr-ale ei. Omul se uită scurt la bucata de hârtie cu ochii lui albaștri, fierbinți, de mediteraneean, și apoi se uită din nou.

– Ah! făcu el, luminându-se la față. Milady, Milady, nu-i așa?

– Milady Costanza! spuse Connie.

Gondolierul încuviință din cap și repetă:

– Milady Costanza!

Puse cu grijă cartea de vizită în buzunarul bluzei.

Villa Esmeralda era departe, tocmai la capătul lagunei care dădea spre Chioggia[46]. Era o clădire nu prea veche, plăcută, cu terase orientate spre mare și avea jos o grădină foarte mare cu arbori umbroși, despărțită de lagună printr-un zid.

Gazda lor era un scoțian greoi, nu foarte manierat, care strânsese o avere considerabilă în Italia înainte de război și fusese făcut cavaler pentru marele lui patriotism din timpul războiului. Soția lui era o femeie subțirică, palidă, ascuțită la față, fără avere personală și cu marele nenoroc de a fi nevoită să mușamalizeze aventurile amoroase sordide ale soțului ei. Acesta era și foarte urâcios cu servitorii. Dar, cum iarna trecută avusese un ușor atac cerebral, acum devenise mai maleabil.

Casa era plină. Pe lângă Sir Malcolm și cele două fete ale lui, mai erau șapte persoane: un cuplu scoțian, iarăși cu două fiice; o tânără contestă italiană văduvă; un tânăr prinț georgian și un cleric englez care avusese pneumonie, fusese capelan la Sir Alexander și venise aici din motive de sănătate. Prințul nu avea nici un ban, dar era bărbat frumos, șofer excelent,

avea doza necesară de aroganță și basta! Contesa era o pisicuță liniștită, cu micile ei afaceri pe undeva. Clericul era un om cât se poate de simplu, din dioceza Bucks; din fericire, își lăsase soția cu cei doi copii acasă. Iar cei patru Guthrie, scoțienii, erau adevărați reprezentanți ai clasei de mijloc din Edinburgh, veniți să se bucure din plin de tot, să îndrăznească să facă orice fără a risca nimic.

Connie și Hilda îl eliminaseră de la bun început pe prinț. Soții Guthrie erau mai mult sau mai puțin genul lor, înstăriți, dar plicticoși. Iar fetele lor erau în căutarea unor soți. Capelanul nu era om rău, dar exagerat de politicos. Sir Alexander, după acel ușor atac cerebral, avea o jovialitate cam greoaie, dar era încântat de prezența atâtor tinere frumoase. Lady Cooper era o femeie tăcută, răutăcioasă, trecea printr-o perioadă dificilă, sărmana de ea, și le privea pe toate celelalte femei cu o suspiciune rece, devenită pentru ea a doua natură; spunea mici răutăți care demonstrau ce părere proastă avea despre tot neamul omenesc. Connie considera că se poartă mult prea țâfnoasă și cu servitorii, dar într-un mod tacit. Și știa să se poarte în așa fel încât Sir Alexander să poată crede că el este domnul și stăpânul șandramalei, cu burdihanul lui solid și glumele neînchipuit de plicticoase, cu „umorismele“ lui, cum spunea Hilda.

Sir Malcolm picta. Da, din când în când voia să realizeze câte un peisaj din laguna venețiană, în contrast cu peisajele scoțiene. Așa că dimineața venea o barcă și îl ducea împreună cu pânza lui uriașă la „locșorul“ lui. Ceva mai târziu, Lady Cooper pleca într-o barcă în centrul orașului, împreună cu carnetul de schițe și culorile. Era o acuarelistă pasionată, și toată casa era plină de palate roz, de canale întunecoase, poduri arcuite, fațade medievale și așa mai departe. Ceva mai târziu, familia Guthrie, prințul, Sir Alexander și uneori și domnul Lind, capelanul, se duceau la Lido, să facă baie; se întorceau târziu la dejun, la unu și jumătate.

Acasă era cât se poate de plicticos. Dar asta nu le deranja pe cele două surori. Ieșeau mereu în oraș. Tatăl lor le ducea la expoziție – mile și mile de tablouri istovitoare. Le ducea la toți amicii lui de la Villa Lucchese, în serile calde stătea cu ele în Piazza, la o măsuță de la Florian[47]. Le ducea la teatru, la piesele lui Goldoni. Se organizau focuri de artificii pe apă, se dansa. Era capitala orașelor de vacanță. Plaja de la Lido, cu hectarele ei de trupuri

înroșite de soare sau în pijama, era ca un mal cu grămezi nesfârșite de foci venite să se împreuneze. Prea mulți oameni în Piazza, prea multe membre și trunchiuri omenești pe plaja Lido, prea multe gondole, prea multe bărci cu motor, prea multe vaporașe, prea mulți porumbei, prea mulți chelneri care așteaptă bacșișuri, prea multe limbi care sporovăiesc, prea mult, prea mult soare, prea mult miros de Veneția, prea multe cărucioare cu căpșuni, prea multe șaluri de mătase, prea multe felii uriașe de pepene verde pe tejghele: prea multă distracție, în general, mult prea mult divertisment.

Connie și Hilda se plimbau de colo colo în rochiile lor de vară. Cunoșteau zeci de persoane aici, zeci de persoane le cunoșteau pe ele. Michaelis își făcu și el apariția, așa cum se întâmplă întotdeauna cu oamenii nesuferiți, care au obiceiul să-ți iasă în cale când îți dorești mai puțin.

– Bună! Unde stați? Haideți să luăm împreună o înghețată sau altceva! Să mergem undeva împreună cu gondola!

Chiar și Michaelis era ars de soare, deși ar fi fost mai corect să spunem „fiert la soare“ pentru a descrie acea masă de carne omenească înroșită.

Într-un fel, era plăcut. Era aproape distractiv. Dar, oricum, toate cocktailurile, scăldatul în apa călduță și tolănitul la soare pe nisipul fierbinte, jazzul dansat cu stomacul lipit de câte un individ în nopțile fierbinți, răcorite apoi cu înghețată, totul era ca un narcotic. Și asta era ceea ce își doreau cu toții: un drog. Apa călduță – un drog; soarele – un drog; jazzul – un drog; țigările, cocktailurile, înghețata, vermutul. Să fii drogat! Să te distrezi! Să te distrezi!

Hildei îi plăcea oarecum să fie drogată. Îi plăcea să se uite la toate femeile și să comenteze. Femeile erau extrem de interesate de femei. Cum arată! Pe ce bărbat a pus mâna? Cum se distrează? Bărbații erau ca niște dulăi mari în pantaloni de flanel, așteptând să fie mângâiați pe spate, așteptând să se bălăcească, așteptând să danseze jazz ca să-și lipească o femeie de stomac.

Hildei îi plăcea jazzul, pentru că putea să-și lipească stomacul de stomacul unui așa-zis bărbat și să-l lase să-i controleze mișcările din centrul visceral, încoace și încolo, de-a curmezișul ringului de dans, iar apoi putea să se elibereze de el și să ignore „creatura“. Aceasta fusese utilizată și atât.

Sărmana Connie era cam nefericită. Nu dansa jazz pentru că nu putea să-și lipească stomacul de stomacul altei „creaturi“. Detesta conglomeratul de masă umană aproape nudă de pe plaja de la Lido. Nu era suficientă apă ca să-i ude pe toți. Nu-i plăceau nici Sir Alexander, nici Lady Cooper. Nu voia să se țină după ea nici Michaelis, nici altcineva.

Momentele cele mai fericite erau atunci când o convingea pe Hilda să traverseze laguna și să meargă pe un țărm singuratic, unde puteau să se scalde absolut singure, lăsând gondola pe partea interioară a recifului.

Apoi Giovanni mai luă un gondolier să-l ajute, pentru că era departe și transpira îngrozitor în soare. Giovanni era foarte îndatoritor. Era afectuos, așa cum sunt toți italienii, dar total lipsit de pasiune. Italienii nu sunt pasionați: pasiunea are resurse adânci. Se emoționează ușor, sunt adesea afectuoși, dar nutresc rareori pasiuni copleșitoare, indiferent de ce natură.

Giovanni era foarte devotat doamnelor lui, așa cum fusese devotat nenumăratelor altor doamne din trecut. Era dispus chiar să se prostitueze la cea mai mică aluzie din partea lor; în sinea lui, spera că îl vor dori. I-ar fi făcut un cadou frumos, care i-ar fi prins cum nu se poate mai bine, căci tocmai se însurase. Le povestise despre căsătoria lui, iar ele manifestaseră interesul de rigoare.

Se gândea că această excursie atât de departe în lagună însemna, probabil, business; iar business era, desigur, l’amore. Așa că își luase cu el un tovarăș ca să-l ajute la nevoie, căci drumul era lung. Și apoi erau două doamne! Două doamne, doi pești! Aritmetică sănătoasă! Și doamnele erau și frumoase pe deasupra. Era chiar mândru de ele. Și, deși Signora era cea care îl plătea și îi dădea ordine, în sinea lui spera că tânăra milady îl va alege pentru l’amore. Și cu siguranță că o să-i mai dea ceva bani.

Prietenul pe care îl adusese cu el se numea Daniele. Nu era gondolier de felul lui, nu avea în el nimic de cerșetor sau de prostituat. Era sandolier, adică avea o sandola, o barcă în care se aduceau fructe și alimente din insule.

Daniele era un bărbat frumos, înalt și bine făcut, cu un cap mic, rotund, cu bucle de un blond pal, cu o față frumoasă, puțin cam ca de leu, și ochi

albaștri depărtați. Nu era foarte vorbăreț, nici expansiv sau bețiv ca Giovanni. Era tăcut și vâslea cu o forță și o ușurință de parcă ar fi fost singur pe apă. Doamnele erau doamne, erau undeva departe de el. Nici măcar nu se uita la ele. Se uita înainte.

Era un bărbat adevărat, puțin supărat atunci când Giovanni bea prea mult vin și vâslea stângaci, smucind brusc de rame. Era un bărbat de genul lui Mellors, un bărbat care nu se prostitua. Connie o plângea pe nevasta ușuraticului Giovanni. Dar soția lui Daniele era probabil una din acele venețiene blânde din popor pe care le mai vedem încă, modeste și sfioase ca o floare, în fundul acestui oraș ca un labirint.

Ah, ce trist este că mai întâi bărbatul prostituează femeia, apoi femeia prostituează bărbatul! Giovanni era gata să se prostitueze, se gudura ca un câine, dorind să se ofere unei femei. Și asta pe bani!

Connie privea Veneția care se înălța în depărtare deasupra apei, scundă și colorată în roz. Construită cu bani, înflorind prin bani, muribundă din cauza banilor. Moartea prin bani! Bani, bani, bani, prostituție și moartea spiritului.

Dar Daniele era un bărbat încă în stare să-și păstreze libertatea. Nu purta bluza albastră de gondolier, ci numai o vestă tricotată. Era puțin sălbatic, aspru și mândru. Era slujbașul lui Giovanni cel mieros, așa după cum acesta era slujbașul celor două femei. Asta este! Când Iisus a refuzat banii diavolului, l-a lăsat pe diavol ca pe un bancher evreu, stăpân pe toată situația.

Connie se întorcea la vilă puțin amețită de lumina orbitoare a lagunei și găsea scrisori de acasă. Clifford îi scria cu regularitate. Scria scrisori foarte frumoase, ar fi putut fi tipărite sub formă de carte. Și tocmai din acest motiv Connie nu le găsea prea interesante.

Trăia într-un fel de lâncezeală, provocată de lumina din lagună, de apa sărată a mării, de spațiu, de golul din jur, de neant; dar era sănătate, sănătate, lâncezeala desăvârșită pe care ți-o dă sănătatea. Era binefăcătoare, și Connie se lăsa legănată de ea, fără să-i mai pese de nimic altceva. Și apoi, era însărcinată. Acum știa. Așadar, lâncezeala provocată de lumina soarelui, de apa sărată a mării din lagună, de trândăvia pe nisip sau de căutatul

scoicilor, de plimbatul cu gondola, era desăvârșită de sarcina care creștea în ea, o altă împlinire a sănătății, îmbucurătoare și reconfortantă.

Era la Veneția de două săptămâni și urma să mai stea zece zile sau două săptămâni. Strălucirea soarelui oprise în loc curgerea timpului, iar sănătatea fizică desăvârșise uitarea. Trăia într-un fel de somnolență a bunăstării din care o trezi o scrisoare de la Clifford.

Avem și noi parte aici de micile noastre senzații locale. Se pare că nevasta hoinară a lui Mellors, paznicul de vânătoare, și-a făcut apariția acasă la el și a constatat că nu este binevenită. Omul a trimis-o la plimbare și a încuiat ușa. Dar se povestește că, atunci când s-a întors din pădure, a găsit-o pe deloc frumoasa doamnă instalată ferm la el în pat, în puris naturalibus[48] sau, mai bine zis, în impuris naturalibus. Spărsese geamul și intrase în felul acesta în casă. Neputând s-o evacueze pe această Venus veștejită din așternutul lui, a bătut în retragere și s-a dus, după cum se spune, la mama lui, în Tevershall. Între timp, Venus de Stacks Gate s-a stabilit la el acasă, căci susține că acesta este căminul ei, în timp ce Apolo domiciliază, după cum se pare, în Tevershall.

Îți spun toate acestea din auzite, căci Mellors nu a venit la mine personal. Am obținut această porție specială de bârfă locală de la specialista noastră, scormonitoarea în gunoaiele zvonurilor, doamna Bolton. Și nu ți le-aș fi transmis dacă aceasta nu ar fi exclamat: „De acum înainte doamna n-o să se mai ducă în pădure, dacă femeia aia o să fie acolo!“

Îmi place să mi-l imaginez pe Sir Malcolm în apele mării, cu părul alb în vânt și cu obrazul roz strălucind. Vă invidiez pentru soarele de acolo. Aici plouă. Dar nu-l invidiez deloc pe Sir Malcolm pentru poftele lui carnale nesățioase. Însă este din cauza vârstei. Se pare că, pe măsură ce îmbătrânim, devenim mai carnali și mai muritori. Numai tinerețea crede în nemurire…

Aceste noutăți distruseră somnolența fericită în care trăia Connie, înlocuind-o cu o stare de neplăcere apropiată de exasperare. Acum mai trebuia să se necăjească și din cauza acestei femei îngrozitoare! Acum trebuie să se mai frământe și din cauza asta. Nu primise nici o scrisoare de

la Mellors. Se înțeleseseră să nu-și scrie deloc, dar acum ar fi vrut să primească vești de la el personal. La urma urmelor, era tatăl copilului pe care îl aștepta. Ar fi trebuit să scrie!

Dar ce cumplit! Cum se încurcase totul! Cât de răi sunt oamenii ăștia de jos! Ce frumos era aici, în strălucirea soarelui și în indolența caldă, în comparație cu haosul dezolant din Anglia! Când, de fapt, un cer senin este aproape lucrul cel mai important în viață.

Nu pomenise nimănui de sarcina ei, nici măcar Hildei. Îi scrise doamnei Bolton ca să obțină informații exacte.

Duncan Forbes, un pictor prieten de-al lor, sosise și el la Villa Esmeralda, venind de la Roma. Acum mergeau toți trei cu gondola, și Duncan se scălda împreună cu ele în lagună, fiind însoțitorul lor. Era un tânăr tăcut, aproape taciturn, foarte talentat în arta lui.

Connie primi o scrisoare de la doamna Bolton.

Sunt sigură că veți fi încântată, milady, când îl veți vedea pe Sir Clifford. Arată cât se poate de înfloritor și lucrează foarte sârguincios, cu mult spor. Firește că abia așteaptă să vă vadă din nou printre noi. Casa este tristă fără milady, și vom fi foarte fericiți să vă spunem bun venit aici.

Cât despre domnul Mellors, nu știu ce anume v-a spus Sir Clifford. Se pare că nevasta lui a apărut pe neașteptate într-o după-amiază și el a găsit-o șezând pe prag când a venit din pădure. Ea i-a spus că s-a întors la el și că vrea să trăiască din nou cu el, că este nevasta lui legitimă și că nu are de gând să divorțeze. Dar el n-a vrut să aibă nimic de-a face cu ea, nu i-a dat drumul în casă și nu a intrat nici el; s-a dus înapoi în pădure, fără să deschidă măcar ușa.

Dar, când s-a întors după lăsarea întunericului, a găsit casa spartă, așa că s-a dus sus să vadă ce făcuse femeia și a găsit-o în pat fără nimic pe ea. I-a oferit bani, dar ea a spus că este nevasta lui și că el trebuie s-o primească înapoi. Nu știu ce scenă a fost între ei. Mi-a povestit totul mama lui, bătrâna este foarte necăjită. Ei bine, el i-a spus că mai bine moare decât să

trăiască din nou cu ea, așa că și-a luat lucrurile și s-a dus direct la mama lui, la Tevershall. A petrecut noaptea acolo și în ziua următoare s-a dus în pădure prin parc, nici n-a mai trecut pe acasă. Se pare că în ziua aceea nici nu s-a văzut cu nevastă-sa. Dar, în ziua următoare, ea s-a dus la Beggarlee, la fratele ei, Dan, înjura și o ținea pe-a ei, că este soție legitimă și că el adusese femei în casă, pentru că găsise o sticlă de parfum în sertarul lui, și țigări cu marginea aurită în scrumieră, și nu mai știu ce. Apoi se pare că și poștașul Fred Kirk a spus că auzise pe cineva vorbind cu domnul Mellors în dormitor, într-o dimineață devreme, și văzuse un automobil pe alee.

Domnul Mellors a rămas să stea la mama lui și să se ducă în pădure prin parc, dar se pare că ea n-a plecat din casa lui. Ei bine, bârfele nu se mai terminau. Așa că domnul Mellors și Tom Phillips s-au dus acasă la el și au luat aproape toată mobila și așternuturile și au deșurubat mânerul pompei de apă, așa că a fost silită să plece. Dar, în loc să se ducă înapoi la Stacks Gate, s-a dus și și-a luat o cameră la doamna Swain din Beggarlee, pentru că nevasta fratelui ei, Dan, n-a vrut s-o primească la ei. Și se ducea mereu acasă la bătrâna doamnă Mellors ca să dea de el, și a început să jure că se culcase cu ea în casa din pădure, și s-a dus la un avocat ca să-l facă să-i plătească pensie alimentară. S-a îngrășat, este mai vulgară ca oricând și are o putere de taur. Și povestește peste tot cele mai cumplite lucruri despre el, cum a adus femei la casa din pădure, cum se purta cu ea când trăiau împreună, ce lucruri josnice și animalice îi făcea și câte și mai câte. Este cumplit cât rău poate să facă o femeie, odată ce își dă drumul la gură! Și, indiferent cât ar fi decăzută, întotdeauna se găsește cineva care s-o creadă, și o parte din noroi rămâne lipit de om. Iar felul în care îl zugrăvește pe domnul Mellors, ca pe un bărbat josnic și brutal cu femeile, este de-a dreptul șocant. Iar oamenii sunt gata să creadă ceva rău despre alții, mai ales când este vorba de lucruri de felul acesta. A declarat că n-o să-l lase în pace cât o trăi. Deși eu mă întreb, dacă s-a purtat atât de rău cu ea, de ce vrea cu tot dinadinsul să se întoarcă la el? Dar, firește, se apropie de vârsta critică, căci este cu mult mai în vârstă ca el. Și femeile acestea de rând, necioplite, întotdeauna se țicnesc atunci când ajung la vârsta critică…

Era o lovitură cumplită pentru Connie. Iată că acum avea să-și primească în mod sigur porția de noroi și înjosire. Era supărată pe el că nu scăpase de

Bertha Coutts; mai mult, în general, că se însurase cu ea. Poate că simțea o anumită atracție față de vulgaritate. Connie își aminti ultima noapte petrecută cu el și se cutremură. Și Bertha Coutts avusese parte de aceeași senzualitate! Era de-a dreptul dezgustător! Poate ar fi bine să se descotorosească de el, s-o termine cu el de tot. Probabil că era totuși un om de rând, chiar de jos.

Simți un fel de repulsie pentru tot ce se întâmplase și aproape că le invidie pe fetele Guthrie pentru naivitatea și lipsa lor de experiență, pentru fecioria lor insipidă. Iar acum era înspăimântată la gândul că cineva va afla de ea și de paznicul de vânătoare. Ce cumplit de umilitor! Era de-a dreptul îngrozită, simțea o dorință arzătoare de respectabilitate, fie chiar și respectabilitatea vulgară și stupidă a fetelor Guthrie. Cât de umilitor ar fi să afle Clifford despre aventura ei! Era speriată, îngrozită de societate și de mușcătura ei otrăvită. Aproape că își dorea să scape de copil și să fie liberă din nou. Pe scurt, căzu într-o stare de depresie.

Sticluța de parfum fusese prostia ei. Nu se putuse abține și parfumase una sau două din batistele lui și cămășile din sertar și apoi făcuse gestul copilăresc de a lăsa sticluța cu parfum de violete de la Coty, pe jumătate goală, printre lucrurile lui. Dorea ca el să-și amintească de parfumul ei. Cât despre chiștoacele de țigări, acelea erau ale Hildei.

Nu se putu abține și îi făcu confidențe lui Duncan Forbes. Nu-i spuse că fusese iubita paznicului de vânătoare, îi spuse numai că îl plăcea și îi relată povestea lui.

– O, spuse Forbes, o să vezi că nu se lasă până nu-l doboară și nu-l strivesc de tot pe om. Dacă a refuzat să intre în clasa mijlocie atunci când a avut șansa și dacă este un bărbat mândru de sexualitatea lui, atunci o să-l termine. E singurul lucru care nu ți se permite să fii: sincer și deschis în privința sexualității tale. Poți să fii oricât de murdar dorești. De fapt, cu cât faci sexul mai murdar, cu atât te vor iubi mai mult. Dar, dacă crezi cu adevărat în sexul tău și nu vrei să-l pângărești, ești terminat. Este singurul tabu nebunesc care a mai rămas: sexul ca un lucru firesc și vital. Ei nu vor așa ceva și te vor ucide ca să nu te lase să ai parte de el. Vezi dumneata, îl vor hăitui și îl vor doborî. Și ce a făcut, la urma urmelor? Dacă a făcut dragoste cu nevasta lui, totul e în ordine, nu are dreptul s-o facă? Ea ar

trebui să fie mândră. Dar vezi, până și o ticăloasă atât de decăzută se întoarce împotriva lui, profită de instinctele de hienă ale gloatei împotriva sexului ca să-l doboare la pământ. Trebuie să te văicărești, să te simți păcătos sau rușinat din cauza sexualității ca să ți se permită să faci sex. Oh, o să-l hăituiască pe sărmanul om până o să-l doboare!

Connie simți acum o repulsie în sens contrar. Ce făcuse omul acesta, la urma urmelor? Ce altceva îi făcuse ei, lui Connie, decât că îi dăruise o plăcere rafinată și o făcuse să înțeleagă ce înseamnă libertatea și viața? Dăduse drumul fluxului ei sexual cald și firesc. Și pentru aceasta oamenii voiau să-l doboare.

Nu, asta nu trebuie să se întâmple. Îi revăzu imaginea, gol și alb, cu fața și mâinile bronzate, privind în jos și adresându-se penisului său în erecție ca și când ar fi fost o ființă vie, văzu zâmbetul ciudat licărindu-i pe față. Și auzi din nou vocea lui: „Ăsta e cel mai frumos cur de femeie!“ Simți mâna lui caldă care îi mângâia blând fundul și locurile secrete, ca o binecuvântare, și un val de căldură îi străbătu pântecele, flăcări mici îi arseră genunchii, și își spuse: „O, nu! Nu trebuie să dau înapoi! Trebuie să mă întorc la el. Trebuie să rămân alături de el și de ceea ce mi-a dăruit, indiferent de ce va fi. N-am avut nici un fel de viață fierbinte, arzătoare până nu mi-a dăruit-o el. Și n-am de gând să renunț la ea!“

Făcu un gest pripit. Îi trimise o scrisoare lui Ivy Bolton în care puse și un bilet pentru Mellors și o rugă pe doamna Bolton să i-l dea. Și iată ce îi scrisese:

Sunt foarte întristată să aud câte necazuri îți provoacă soția, dar nu-ți face probleme, este numai un fel de isterie. Totul se va termina la fel de brusc cum a început. Însă îmi pare nespus de rău pentru tine și sper să nu te necăjești prea mult. La urma urmelor, nici nu merită. Nu este decât o femeie isterică și vrea să-ți facă rău cu tot dinadinsul. Mă întorc acasă peste zece zile, și totul va fi bine.

Câteva zile mai târziu, primi o scrisoare de la Clifford. Era în mod evident foarte supărat.

Sunt încântat să aflu că te pregătești să pleci de la Veneția pe 16. Dar, dacă te simți bine acolo, nu te grăbi să vii acasă! Ne este dor de tine, ți se simte lipsa la Wragby. Dar este esențial să te saturezi de soare, de soare și de pijamale, așa cum spun reclamele pentru plaja de la Lido. Așa că te rog să mai stai, dacă asta te face să te simți bine și te pregătește pentru iarna cumplită de aici. Chiar și astăzi aici plouă.

Doamna Bolton mă îngrijește absolut admirabil. Este un specimen ciudat. Cu cât trăiesc mai mult, cu atât îmi dau seama ce creaturi ciudate sunt ființele umane. Unele dintre ele ar putea avea o sută de picioare, ca miriapodul, sau șase, ca homarul. Consecvența și demnitatea comportamentului la care am fost educați să ne așteptăm din partea semenilor noștri umani par a fi inexistente. Ajungi să te întrebi dacă există într-o măsură cât de cât considerabilă și în tine însuți.

Scandalul cu Mellors continuă să ia amploare, ca un bulgăre de zăpadă rostogolit la vale. Doamna Bolton mă ține la curent. Îmi amintește de un pește care respiră în tăcere bârfe prin branhii atât timp cât este în viață. Este ca și când întâmplările altor oameni i-ar asigura oxigenul de care are nevoie.

Este foarte preocupată de scandalul cu Mellors și, dacă o las să înceapă să povestească, îmi dezvăluie imediat toate amănuntele. Marea ei indignare – care, și în acest caz, seamănă cu indignarea unei actrițe care joacă un anumit rol – este îndreptată împotriva nevestei lui Mellors, pe care continuă s-o numească Bertha Coutts. Am fost condus până în adâncurile mocirlei de minciuni din lumea celor de teapa Berthei Coutts, iar când scap din vâltoarea bârfelor, mă ridic din nou încet la suprafață, privesc lumina zilei și mă minunez că mai există.

Mi se pare cât se poate de adevărat că lumea noastră, care ni se pare a fi suprafața tuturor lucrurilor, este în realitate fundul unui ocean adânc. Toți copacii noștri fac parte dintr-o floră subacvatică, iar noi suntem o faună submarină ciudată, acoperită cu solzi, care se hrănește cu resturi, la fel precum creveții. Numai din când în când sufletul se înalță gâfâind, din străfundul abisului fără capăt în care trăim, până sus, la suprafață, unde se află aerul adevărat. Și sunt convins că aerul pe care îl respirăm în mod normal este un fel de apă, iar bărbații și femeile sunt o specie de pește.

Dar uneori sufletul răzbate ca un albatros la lumină, plin de extaz, după ce a fost un prădător în adâncurile submarine. Presupun că acesta este destinul nostru de muritori, să fim nişte prădători în viaţa subacvatică fantomatică a semenilor noştri umani, în jungla submarină a omenirii. Dar destinul nostru nemuritor este ca, după ce am înghiţit prada, să evadăm din nou în sus, în eterul strălucitor, năvălind de la suprafaţa Bătrânului Ocean în lumina reală. Şi atunci devenim conştienţi de natura noastră eternă.

Când o aud vorbind pe doamna Bolton, simt că plonjez jos de tot, acolo unde se zbenguie şi înoată peştele secretelor omeneşti. Pofta carnală ne face să apucăm o înghiţitură zdravănă din pradă. Apoi urcăm din nou afară din apa tulbure, spre eterul limpede, din umezeală spre uscat. Ţie pot să-ţi relatez tot acest proces. Dar cu doamna Bolton simt numai că plonjez, că mă afund oribil printre algele şi monştrii livizi aflaţi chiar la fund.

Mi-e teamă că îl vom pierde pe paznicul de vânătoare. Scandalul cu nevasta lui vagaboandă, în loc să se stingă, ia proporţii din ce în ce mai mari. Este acuzat de lucruri inexprimabile şi, ceea ce e foarte curios, femeia a reuşit să le atragă de partea ei pe cele mai multe dintre nevestele minerilor, această specie oribilă de peşti, iar acum întregul sat este plin de bârfe scârboase.

Am auzit că această Bertha Coutts îl asediază pe Mellors în casa mamei lui, după ce a jefuit căsuţa din pădure şi coliba. Într-o zi s-a repezit chiar la propria fiică, în timp ce micuţa se întorcea de la şcoală. Dar fetiţa, în loc să sărute mâna iubitoare a mamei, a muşcat-o zdravăn, aşa că a primit de la cealaltă mână o scatoalcă de toată frumuseţea, care a aruncat-o de-a rostogolul în şanţ, de unde a fost salvată de bunica indignată şi furioasă.

Femeia a eliberat o cantitate uluitoare de gaz toxic în atmosfera satului. A dezvăluit tot felul de amănunte din viaţa conjugală, care, de regulă, rămân îngropate în mormântul cel mai adânc al tăcerii matrimoniale dintre cei doi soţi. Am auzit aceste detalii de la Liney şi de la doctor; acesta din urmă era foarte amuzat. Firește că nu este cine ştie ce. Oamenii au manifestat întotdeauna o aviditate cu totul specială pentru poziţiile sexuale neobişnuite, iar dacă omul vrea să-şi folosească nevasta, aşa cum spune Benvenuto Cellini, „în manieră italiană“, ei bine, asta este o chestiune de gust. Ce e drept, nu mă aşteptam ca paznicul nostru de vânătoare să guste

asemenea subtilităţi rafinate. Fără îndoială însă că Bertha Coutts a fost cea care l-a iniţiat. Oricum, este un lucru dezgustător, care îi priveşte numai pe ei doi şi nu e treaba nimănui altcuiva.

Cu toate acestea, toţi ascultă, aşa cum ascult şi eu. Acum zece ani, bunul-simţ ar fi redus totul la tăcere. Dar bunul-simţ nu mai există, iar nevestele minerilor sunt extrem de indignate şi slobode la gură. Îţi vine să crezi că toţi copiii care s-au născut la Tevershall în ultimii cincizeci de ani au fost aduşi pe lume prin Imaculata Concepţiune, iar fiecare femeie nonconformistă a fost o strălucitoare Ioana d'Arc. Faptul că stimabilul nostru paznic de vânătoare are în el ceva din personalitatea lui Rabelais face din el un personaj mai monstruos şi mai şocant decât un ucigaş de teapa lui Crippen. Şi totuşi, oamenii aceştia din Tevershall nu sunt chiar uşă de biserică, dacă e să dai crezare celor ce se povestesc.

Necazul este însă că execrabila Bertha Coutts nu s-a mărginit la propriile experienţe şi suferinţe. A povestit cât o ţine gura că soţul ei „ţinea" femei în casa din pădure şi a rostit la nimereală câteva nume. Aceasta a aruncat în noroi câteva femei cumsecade, iar lucrurile au luat o întorsătură mai gravă. A fost emis un ordin de restricţie împotriva ei.

Am fost nevoit să stau de vorbă cu Mellors despre această chestiune, deoarece femeia nu putea fi ţinută departe de pădure. Se poartă ca de obicei, cu aerul acela nepăsător „nu-mi pasă de nimeni, nu-mi pasă, dacă nimănui nu-i pasă de mine!" Cu toate acestea, bănuiesc că se simte ca un câine cu o tinichea atârnată de coadă, deşi se preface că tinicheaua nu există. Însă am auzit că în sat femeile îşi strigă copiii în casă când trece el pe stradă, de parcă ar fi marchizul de Sade în persoană. Păşeşte foarte sigur de el, dar mi-e teamă că tinicheaua e strâns legată de coada lui, iar omul îşi spune în sinea lui, precum Don Rodrigo din balada aceea spaniolă: „Ah, acum mă muşcă de locul cu care am păcătuit cel mai mult!"[49]

L-am întrebat dacă crede că poate să-şi îndeplinească îndatoririle din pădure, iar el a zis că nu are impresia că le neglijase. I-am spus că era neplăcut că femeia intrase pe o proprietate străină, iar el mi-a răspuns că nu stă în puterile lui s-o aresteze. Am făcut apoi aluzie la scandal şi la întorsătura neplăcută pe care o luase. „Da", a spus el, „oamenii ar trebui

să-şi vadă de futaiurile lor, în loc să asculte fel de fel de bârfe despre ale altuia“.

A rostit vorbele cu o anumită amărăciune, şi fără îndoială că în ele este o fărâmă de adevăr. Dar felul în care s-a exprimat este nedelicat şi lipsit de respect. I-am atras atenţia în acest sens şi atunci am auzit din nou cum zăngăne tinicheaua de coada lui: „Nu se cuvine ca un om de talia dumneavoastră, Sir Clifford, să mă dojenească pentru că am o sulă între picioare“.

Firește că toate aceste lucruri rostite fără fereală în fața tuturor nu-l ajută deloc, iar preotul, Finley și Burroughs sunt cu toții de părere că ar fi bine dacă omul ar pleca de aici.

L-am întrebat dacă este adevărat că a primit doamne la casa din pădure şi nu mi-a spus decât atât: „Ce vă priveşte asta pe dumneavoastră, Sir Clifford?“ I-am spus că doresc ca pe domeniul meu să fie respectată decenţa, la care mi-a replicat: „Atunci ar trebui să închideţi gura tuturor femeilor“. Când l-am strâns puţin cu uşa în legătură cu viaţa pe care o ducea acasă, mi-a spus: „Cu siguranţă că s-ar putea inventa un scandal şi despre mine şi căţeluşa Flossie! Asta v-a scăpat!“ Adevărul este că la obrăznicie nu-l întrece nimeni.

L-am întrebat dacă i-ar fi uşor să-şi găsească altă slujbă. Mi-a răspuns: „Dacă vreţi să spuneţi că doriţi să mă daţi afară din această slujbă, puteţi s-o faceţi cât aţi clipi din ochi!“ Aşa că nu a avut nici un fel de obiecţii să plece la sfârşitul săptămânii viitoare, şi se pare că este chiar dispus să-l iniţieze pe un tânăr, Joe Chambers, în cât mai multe din misterele meseriei. I-am spus că am să-i dau salariul pe încă o lună la plecare, dar a spus că mai bine să-l păstrez, ca să nu am posibilitatea să-mi uşurez conştiinţa. L-am întrebat ce vrea să spună cu asta, iar el a zis: „Nu-mi datoraţi nimic în plus, Sir Clifford, aşa că nu aveţi de ce să-mi plătiţi în plus. Dacă credeţi că îmi atârnă cămaşa la spate, spuneţi-mi de-a dreptul!“

Ei bine, cam asta este deocamdată. Femeia a plecat, nu se ştie unde. Este pasibilă de arest dacă îşi face apariţia în Tevershall. Şi am auzit că îi este o frică de moarte de închisoare, pentru că ştie ce o aşteaptă. Mellors va pleca sâmbăta viitoare, şi lucrurile vor reintra în normal.

Între timp, draga mea Connie, dacă vrei să stai la Veneția sau în Elveția până la începutul lui august este perfect, aș fi bucuros să știu că ești departe de aceste lucruri neplăcute, care se vor potoli fără îndoială până la sfârșitul lunii.

După cum vezi, suntem niște monștri marini de adâncime și, când homarul pășește prin noroi, îl împrăștie peste toți. Trebuie să luăm lucrurile filosofic.

Iritarea și lipsa de simpatie vizibile în scrisoarea lui Clifford avură un efect foarte rău asupra lui Connie. Dar o înțelese mai bine când primi o scrisoare și din partea lui Mellors:

Secretul nostru a fost descoperit, pisica a scăpat din sac împreună cu toți pisoii ei. Ai auzit că nevasta mea, Bertha, s-a întors în brațele mele neiubitoare și s-a instalat în casa mea. Unde, ca s-o spun pe șleau, a mirosit șobolanul, adică sticluța de Coty. Nu a mai găsit și alte dovezi, cel puțin câteva zile, după care a început să urle după fotografia arsă. A descoperit în dormitor geamul și placa din spate a fotografiei. Din nefericire, pe placa din spate cineva scrijelise câteva schițe și inițialele „C.S.R." de mai multe ori. Aceasta însă nu i-a oferit nici un indiciu până când n-a intrat cu forța și în colibă, unde a găsit una din cărțile tale, o autobiografie a actriței Judith, pe care era numele tău, Constance Stewart Reid, chiar pe pagina de titlu. După aceea, timp de câteva zile, a strigat peste tot în gura mare că amoreza mea nu era nimeni alta decât Lady Chatterley în persoană. Vestea a ajuns în cele din urmă la urechile preotului, domnul Burroughs, și la ale lui Sir Clifford. Și cei doi au luat măsuri împotriva doamnei mele suzerane, care a șters-o imediat, căci s-a temut întotdeauna de poliție ca dracul de tămâie.

Sir Clifford a cerut să mă vadă, așa că m-am dus la el. Mi-a vorbit despre o mulțime de lucruri și părea supărat pe mine. Apoi m-a întrebat dacă știu că însuși numele lui Lady Chatterley fusese menționat. I-am spus că eu nu stau să ascult scandalurile și bârfele și că sunt surprins să aud așa ceva tocmai de la Sir Clifford. A spus că aceasta este o insultă foarte gravă, iar eu i-am răspuns că la mine pe perete este un calendar cu regina Mary, fără îndoială

pentru că Majestatea Sa face parte din haremul meu. Dar el nu a apreciat sarcasmul. Mi-a spus că sunt un om fără caracter și merg cu nasturii de la pantaloni descheiați, iar eu i-am spus că e mai bine de el că nu are ce încheia, așa că m-a concediat, și plec sâmbăta viitoare, și nu voi mai da niciodată pe aici.

Mă duc la Londra, la fosta mea proprietăreasă, doamna Inger, în Coburg Square 17, și o să-mi dea o cameră sau o să-mi găsească una la altcineva.

Dar în mod sigur păcatele te ajung din urmă, mai ales dacă ești însurat cu cineva care se numește Bertha…

Nu era nici un cuvânt despre ea sau pentru ea. Connie era supărată. Ar fi putut să-i spună câteva cuvinte de consolare sau s-o liniștească. Dar ea știa că el îi lasă toată libertatea să se întoarcă la Wragby și la Clifford. Și nici asta nu-i plăcea. Nu ar fi trebuit să facă pe cavalerul. Connie ar fi vrut ca el să-i fi spus lui Clifford: „Da, este iubita și stăpâna mea și sunt mândru de asta!“ Dar nu avea chiar atâta curaj.

Așadar, la Teversahll numele ei era legat de al lui! Ce încurcătură! Dar totul avea să fie dat uitării curând.

Era furioasă, iar furia și complicațiile o paralizau. Nu știa ce să facă sau ce spună, așa că nu spuse și nu făcu nimic. Își continuă viața la Veneția la fel ca mai înainte, mergea cu gondola împreună cu Duncan Forbes, făcea baie și lăsa zilele să treacă. Duncan, care fusese profund îndrăgostit de ea cu zece ani în urmă, se îndrăgostise acum din nou. Dar ea îi spuse:

– Nu vreau decât un singur lucru de la bărbați, și anume să mă lase în pace.

Așa că Duncan o lăsă în pace; de fapt, era chiar încântat. Dar îi oferi în același timp un alt soi de iubire, ciudată și introvertită. Voia să fie în preajma ei.

– Te-ai gândit vreodată, îi spuse el într-o bună zi, cât de puțin sunt legați oamenii unul de altul? Uită-te la Daniele! Este frumos ca fiul soarelui. Dar

privește cât de singuratic este în frumusețea lui! Și totuși pun pariu că are o soție și o familie și n-ar pleca nici în ruptul capului de lângă ei.

– Întreabă-l! spuse Connie.

Și Duncan îl întrebă. Daniele spuse că este căsătorit, că are doi copii, amândoi băieți, de șapte și de nouă ani. Dar nu trădă nici un fel de emoție când spuse aceasta.

– Poate că numai oamenii capabili să simtă o apropiere și o afecțiune reală din unirea cu alții au această înfățișare de însingurare în univers, spuse Connie. Ceilalți sunt numai lipicioși, se lipesc de gloată, ca Giovanni.

„Și ca tine, Duncan“, adăugă ea în sinea ei.

Obiect al plăcerii (în limba franceză în original)

Partea continentală cea mai cunoscută a Veneției

Oraș situat pe o insulă la intrarea sudică în laguna Veneția, la aproximativ 25 de kilometri la sud de Veneția

Cafenea situată în Piața San Marco din Veneția, denumită astfel după primul ei proprietar. Este cea mai veche din lume, funcționând neîntrerupt din 1720, când a fost înființată.

În stare pur naturală (cu alte cuvinte, în pielea goală) (în limba latină în original)

Referire la balada spaniolă medievală Bocetul lui Don Rodrigo, al cărei erou, drept pedeapsă pentru infidelitatea sa, este silit să doarmă într-un mormânt, alături de un șarpe cu două capete: unul care îl mușcă de mădular, celălalt, de inimă.

Capitolul 18

Trebuia să se hotărască ce să facă. Avea să plece de la Veneția în sâmbăta în care el pleca de la Wragby, adică peste șase zile. În felul acesta, avea să fie la Londra lunea următoare și să se vadă cu el. Îi scrise la adresa din Londra, rugându-l să trimită o scrisoare la hotelul Hartland și să vină apoi la ea luni seara la ora șapte.

În sinea ei, era supărată într-un mod curios și complicat, și simțurile îi erau ca amorțite. Nu voia să spună nimic nimănui, nici măcar Hildei, iar Hilda, jignită de tăcerea ei, se împrietenise cu o olandeză. Connie nu putea să sufere intimitățile acestea sufocante dintre femei, intimități în care Hilda se angaja întotdeauna cu toată plăcerea.

Sir Malcolm se hotărâse să călătorească împreună cu Connie, iar Duncan putea veni cu Hilda. Bătrânului artist îi plăcea să se deplaseze confortabil: luase locuri la Orient Express, deși Connie nu putea să sufere aceste trains de luxe, cu atmosfera de depravare vulgară care domnește la bordul lor în zilele noastre. Dar în felul acesta ajungeau mai repede la Paris.

Sir Malcolm se indispunea întotdeauna când trebuia să se întoarcă la soția lui. Era un obicei rămas de pe vremea primei soții. Însă urma să dea o mare petrecere pentru începerea sezonului de vânătoare la potârnichi și voia să ajungă acasă cu mult mai înainte. Connie, bronzată și frumoasă, stătea tăcută, ignorând total peisajul.

– E cam neplăcut pentru tine să te întorci la Wragby, spuse tatăl ei, observând cât este de posomorâtă.

– Nu sunt sigură că mă întorc la Wragby, spuse ea, luându-l prin surprindere cu bruschețea ei și privindu-l drept în față cu ochii ei mari, albaștri.

Ochii lui mari, albaștri, căpătară expresia speriată a bărbatului a cărui conștiință socială nu este chiar foarte curată.

– Adică vrei să mai rămâi un timp la Paris?

– Nu! Vreau să spun că nu mă mai întorc niciodată la Wragby.

Sir Malcolm era preocupat de propriile probleme și spera sincer că nu-i vor mai cădea pe cap și altele.

– Dar ce s-a întâmplat așa, dintr-odată? întrebă el.

– O să am un copil.

Era pentru prima oară când rostea aceste cuvinte în fața cuiva, și ele marcară parcă o falie în viața ei.

– De unde știi? întrebă tatăl ei.

– Cum așa, de unde știu?

– Dar nu e copilul lui Clifford, bineînțeles!

– Nu! Este al altui bărbat.

Îi făcea plăcere să-l chinuiască.

– Îl cunosc? întrebă Sir Malcolm.

– Nu, nu l-ai văzut niciodată.

Urmă o pauză lungă.

– Și ce planuri ai?

– Nu știu. Tocmai asta este.

– Nu vrei să te împaci cu Clifford?

– Cred că Clifford e gata să-l accepte, spuse Connie. Ultima dată după ce ai vorbit cu el, mi-a spus că nu l-ar deranja să fac un copil, atât timp cât aș proceda discret.

– E singurul lucru înțelept pe care îl putea spune, date fiind circumstanțele. Atunci înseamnă că e în ordine.

– În ce sens? întrebă Connie, privind în ochii tatălui ei.

Aceștia erau mari și albaștri, la fel ca ai ei, dar aveau în adâncul lor o anumită stinghereală, uneori o privire de copil, alteori de egoism îmbufnat, cel mai adesea binevoitor și prudent.

– Poți să-i dăruiești lui Clifford un moștenitor pentru domeniul Chatterley și un nou baronet pentru Wragby.

– Dar nu vreau așa ceva, spuse ea.

– De ce nu? Te simți atașată de celălalt bărbat? Ei bine, dacă vrei să știi adevărul, copila mea, lumea merge înainte. Wragby e acolo și va rămâne acolo. Lumea este un lucru mai mult sau mai puțin fix, și, la exterior, noi suntem cei care trebuie să ne adaptăm la ea. În particular, părerea mea personală este că putem să ne facem plăcerile. Sentimentele se schimbă. Astăzi poate să-ți placă un bărbat și anul viitor altul. Dar Wragby e un lucru solid. Stai la Wragby atât timp cât Wragby te vrea! Și fă-ți plăcerea! Dar nu vei avea prea mult de câștigat dacă te desparți. Firește că poți să te desparți dacă vrei. Ai un venit independent, acesta este singurul lucru pe care te poți bizui. Dar ce folos ai avea să te desparți? Adu un mic baronet la Wragby! E chiar nostim!

Și Sir Malcolm se lăsă pe spate și zâmbi din nou. Connie nu răspunse.

– Cel puțin sper că ai avut un bărbat de toată isprava, spuse el după o clipă, căci i se trezise senzualitatea.

– Da. Tocmai asta este. Nu sunt mulți ca el, spuse ea.

– Nu, pe Dumnezeul meu, așa este! mustăci el. Nu sunt! Ei bine, dacă mă uit bine la tine, pot să spun că este un bărbat norocos. Sper că n-o să-ți facă necazuri.

– O, nu, nu! Mă lasă pe mine să decid totul.

– Foarte bine! Foarte bine! Așa face un bărbat adevărat.

Sir Malcolm era încântat. Connie era fiica lui preferată, întotdeauna apreciase femeia din ea. Nu moștenise atât de mult de la mama ei ca Hilda. Și nu-i plăcuse niciodată Clifford. Așa că era încântat și foarte bucuros pentru fiica sa, ca și când copilul nenăscut ar fi fost al lui.

O duse cu mașina la hotelul Hartland și așteptă până o văzu instalată. Apoi se duse la clubul lui. Ea îi refuzase invitația pentru seara aceea.

Connie găsi o scrisoare de la Mellors.

Nu vin la hotelul tău, dar am să te aștept în față la Cocoșul de Aur pe strada Adam, la ora șapte.

Era acolo, înalt și zvelt, așa de diferit în costumul elegant dintr-un material fin, de culoare închisă. Avea o distincție naturală, dar fără alura specifică celor din clasa ei. Însă Connie își dădu seama dintr-o privire că el s-ar fi putut duce oriunde. Avea o calitate înnăscută, mult mai de preț decât orice alură specifică a clasei sociale.

– A, iată-te! Ce bine arăți!

– Da! Ceea ce nu s-ar putea spune despre tine.

Connie privi îngrijorată la fața lui. Slăbise, și pomeții i se accentuaseră. Dar ochii îi zâmbeau către ea, și se simțea în largul ei alături de el. Și, dintr-odată, încordarea provocată de necesitatea de a păstra aparențele o părăsi. Bărbatul acesta emana un flux magnetic care o făcea să se simtă fericită și ușurată în lăuntrul ei, ca acasă. Cu instinctul ei de femeie alertat acum să detecteze fericirea, sesizase imediat acest lucru. „Sunt fericită când este alături de mine!“ Nici tot soarele Veneției nu-i dăduse această senzație de căldură lăuntrică.

– Trebuie să fi fost îngrozitor pentru tine, nu-i așa? întrebă ea când se așeză în fața lui la masă.

Slăbise mult, acum vedea și ea. Mâna lui se odihnea așa cum o știa, cu ciudata uitare de sine a unui animal care doarme. Ar fi vrut atât de mult s-o ia și s-o sărute! Dar nu îndrăznea.

– Oamenii sunt întotdeauna îngrozitori, spuse el.

– Și ai suferit mult?

– Am suferit și voi suferi întotdeauna. Și știam că este o prostie să sufăr.

– Te-ai simțit ca un câine cu o tinichea de coadă? Așa spunea Clifford.

Mellors se uită la ea. Fusese o cruzime din partea ei să-i spună așa ceva în acel moment, căci mândria lui fusese profund rănită.

– Presupun că da, spuse el.

Connie nu află niciodată cât de multă amărăciune îi produsese acea insultă. Urmă o pauză lungă.

– Și ți-a fost dor de mine? întrebă ea.

– M-am bucurat că erai departe de acest coșmar.

Urmă altă pauză.

– Dar oamenii au crezut ce s-a spus despre noi?

– Nu! Nici o clipă nu le-a trecut prin cap așa ceva.

– Dar Clifford?

– Aș zice că nu. A preferat să nu se gândească la asta. Dar, firește, n-a mai vrut să mă vadă în ochi.

– O să am un copil.

Orice expresie muri instantaneu pe chipul lui, dispăru din tot trupul lui. Se uita la ea cu doi ochi întunecați, a căror privire Connie n-o înțelegea deloc:

era ca și când ar fi fost urmărită de spiritul unei flăcări sumbre.

– Spune-mi că te bucuri! îl imploră ea, bâjbâind după mâna lui.

Și văzu cum în el se naște deodată un fel de entuziasm, dar înăbușit de lucruri pe care ea nu le înțelegea.

– Acesta este viitorul, spuse el.

– Dar nu te bucuri? insistă ea.

– Nu am deloc încredere în viitor.

– Dar nu trebuie să-ți faci probleme, Clifford o să-l accepte ca pe al lui, o să fie fericit.

Îl văzu cum pălește și se retrage în sine. El nu răspunse.

– Să mă întorc la Clifford și să aduc un mic baronet la Wragby? întrebă ea.

El o privi, palid și de la mare distanță. Pe chipul lui flutură un zâmbet mic și răutăcios.

– Nu va trebui să-i spui cine e tatăl?

– O, o să-l accepte oricum, dacă vreau eu, spuse ea.

Mellors reflectă o clipă.

– Da, spuse în cele din urmă ca pentru sine. Așa cred și eu.

Urmă o tăcere. Între ei se căscase o prăpastie adâncă.

– Dar nu vrei să mă întorc la Clifford, nu-i așa? întrebă ea.

– Dar tu vrei? spuse el în loc de răspuns.

– Eu vreau să trăiesc cu tine, spuse ea simplu.

Flăcări mici de foc îi alergară prin pântec, fără voia lui, când auzi ce dorește Connie. Lăsă capul în jos. Apoi se uită din nou la ea, cu ochii aceia neliniștiți.

– Dacă crezi că merită pentru tine, spuse el. Eu nu am nimic.

– Ai mai mult decât majoritatea bărbaților. Haide, doar știi! spuse ea.

– Într-un fel, da, știu. Rămase tăcut o clipă pe gânduri. Apoi vorbi din nou: Se spunea că am prea multă feminitate în mine. Dar nu este așa. Nu sunt femeie nu pentru că nu-mi place să împușc păsări, nici pentru că nu mă dau în vânt după bani sau după faimă. Aș fi putut să-mi fac un rost în armată, chiar foarte ușor, dar nu mi-a plăcut acolo. Deși m-am înțeles bine cu oamenii, mă plăceau și îmi știau de frică atunci când mă supăram. Nu, era o prostie, această autoritate superioară anchilozată, care face din armată ceva inert, absolut mort. Îmi plac oamenii, și oamenii mă plac pe mine. Dar nu pot să sufăr pălăvrăgeala îngâmfată și nerușinată a celor care conduc această lume. De aceea nu pot să-mi fac o situație. Detest nerușinarea banilor și urăsc nerușinarea claselor conducătoare. Și atunci, într-o lume ca aceasta, ce aș avea eu de oferit unei femei?

– Dar de ce trebuie să oferi ceva? Nu este vorba de un târg. Pur și simplu ne iubim unul pe altul, spuse ea.

– Nu, nu! Este mai mult de atât. A trăi înseamnă mișcare – și mișcare înainte. Viața mea nu va merge pe făgașul potrivit. Pur și simplu nu va merge. Așa că sunt un loz necâștigător. Și nu am dreptul să implic o femeie în viața mea, decât dacă viața mea realizează ceva și conduce undeva, cel puțin în lăuntrul nostru, ca să ne țină pe amândoi mulțumiți. Bărbatul trebuie să-i ofere femeii un sens în viață, dacă urmează să ducă o viață izolată, iar ea este o femeie adevărată. Nu pot să fiu pur și simplu concubinul tău.

– De ce nu? întrebă ea.

– Păi așa, pentru că nu pot. Ai începe să mă detești foarte curând.

– Parcă nu ai avea încredere în mine, spuse ea.

Pe fața lui flutură un zâmbet.

– Banii sunt ai tăi, poziția este a ta, deciziile vor fi ale tale. La urma urmelor, nu sunt numai cel care o fute pe milady.

– Dar ce mai ești?

– Ai dreptate să pui această întrebare. Fără îndoială că nu se vede. Dar eu însemn ceva pentru mine. Eu văd că existența mea are un rost, deși înțeleg foarte bine că nimeni altcineva nu vede acest lucru.

– Și existența ta va avea mai puțin rost dacă vei trăi cu mine?

El făcu o pauză lungă înainte să răspundă:

– S-ar putea.

Rămase și ea pe gânduri.

– Și care e rostul existenței tale?

– Îți spun că este invizibil. Nu cred în lume, nici în bani, nici în progres, nici în viitorul civilizației noastre. Pentru ca omenirea să aibă un viitor, va trebui să se schimbe foarte mult față de ceea ce este astăzi.

– Și cum va trebui să fie viitorul adevărat?

– Dumnezeu știe! Simt ceva în mine, ceva amestecat cu multă mânie. Dar nu știu ce poate fi.

– Vrei să-ți spun eu? spuse ea, privindu-l drept în față. Vrei să-ți spun ce ai tu și nu au ceilalți bărbați și ce va determina viitorul? Vrei să-ți spun?

– Spune-mi! răspunse el.

– Ai curajul să-ți trăiești iubirea, asta este. Ca atunci când pui mâna pe fundul meu și spui că am un fund frumos.

Zâmbetul flutură pe chipul lui.

– Asta! spuse el. Apoi căzu pe gânduri. Da, spuse el. Ai dreptate. Chiar asta este! Asta este peste tot. Am simțit asta și cu soldații mei. Trebuia să am un contact fizic cu ei, nu să mă feresc de ei. Trebuia să fiu conștient de prezența lor fizică și să le arăt afecțiune, chiar dacă îi frecam de le săreau fulgii. Este o problemă de conștientizare, așa cum spunea Buddha. Dar chiar și el se ferea de cunoașterea trupească și de iubirea fizică firească, care este cea mai bună, chiar și între bărbați; la modul cinstit, bărbătesc. Îi face să fie cu adevărat bărbați, nu să se maimuțărească. Da, asta este, iubirea! Este conștientizarea actului sexual. Sexul este de fapt contact, cel mai apropiat din toate contactele. Iar noi ne temem de contact. Suntem numai pe jumătate conștienți, pe jumătate vii. Trebuie să devenim vii și conștienți. Mai ales noi, englezii, trebuie să intrăm în contact unii cu alții, delicat și afectuos. Este nevoia noastră cea mai stringentă.

Connie se uită la el.

– Atunci de ce îți este teamă de mine? întrebă ea.

Mellors se uită lung la ea, apoi răspunse:

– E vorba de bani și de poziție, de lumea din tine.

– Dar nu contează și iubirea din mine? spuse ea cu patimă.

Mellors se uită la ea cu priviri sumbre, pierdute în gol.

– Ba da, dar vine și pleacă, la fel ca și în mine.

– Dar nu poți să crezi că va dura între mine și tine? întrebă ea, privindu-l îngrijorată.

Văzu cum chipul lui se înmoaie și își pierde carapacea.

– Poate! spuse el.

Tăcură amândoi.

– Vreau să mă ții în brațe, spuse ea. Vreau să-mi spui că ești bucuros că o să avem un copil.

Se uita la el atât de drăgălașă și cu atâta pasiune, încât el simți un foc în vintre.

– Cred că putem merge în camera mea, spuse el. Deși este din nou scandalos.

Dar Connie văzu cum uitarea întregii lumi îl copleșește din nou, iar pe chipul lui se așterne expresia dorinței blânde, pline de iubire.

Merseră pe străduțe lăturalnice până în Coburg Square, unde el avea o cameră la mansarda casei, o încăpere în care își gătea singur pe o sobiță cu gaz. Era o odăiță mică, dar ordonată și curată.

Connie își scoase hainele și îl puse și pe el să facă același lucru. Era încântătoare cu obrajii îmbujorați de prima blândă roșeață a sarcinii.

– Ar trebui să te las în pace, spuse el.

– Nu! spuse ea. Iubește-mă! Iubește-mă și spune-mi că mă păstrezi! Spune-mi că mă păstrezi! Spune-mi că n-o să mă lași niciodată să plec, nici în lumea largă, nici la altcineva.

Se agăță strâns și se lipi de el, de trupul lui puternic, gol și zvelt, singurul refugiu pe care îl cunoscuse.

– Am să te păstrez, spuse el. Dacă tu vrei, am să te păstrez.

O strânse puternic.

– Și spune că te bucuri de copil! repetă ea. Sărută-l! Sărută-mi pântecele și spune că te bucuri că este acolo!

Dar asta era mai dificil pentru el.

– Mi-e frică să aduc copii pe lume, spuse el. Mi-e așa de frică de ceea ce le rezervă viitorul!

– Dar l-ai pus în mine. Iubește-l, și acesta va fi viitorul lui! Sărută-l!

Bărbatul se înfioră, căci era adevărat.

– Iubește-l, și acesta va fi viitorul lui!

În acel moment, simțea o dragoste adevărată pentru femeie. Îi sărută pântecele și muntele lui Venus, ca să depună sărutul cât mai aproape de matcă și de pruncul din matcă.

– O, mă iubești, mă iubești! spuse ea, scoțând un mic strigăt la fel ca acele strigăte mici de dragoste, orbețe și nearticulate.

Și el intră în ea blând, simțind tot valul de iubire care curgea din măruntaiele lui într-ale ei, simțind măruntaiele încinse de patima dintre ei.

Și, în timp ce intra în ea, înțelese că asta era ceea ce trebuia să facă, să mențină contactul iubirii fără să-și piardă mândria, demnitatea sau integritatea de bărbat. E drept că ea avea bani, și el nu avea, dar ar trebui să aibă mândria și onoarea să n-o lipsească de iubirea lui din acest motiv.

„Eu reprezint contactul fizic conștient dintre două ființe umane“, își spunea el, „și atingerea iubirii. Iar ea este perechea mea. Este o bătălie împotriva banilor, a mașinii și a maimuțărelii idealiste prostești a omenirii. Și ea va sta alături de mine. Mulțumesc lui Dumnezeu că am o femeie! Mulțumesc lui Dumnezeu că am parte de o femeie care este alături de mine, care mă iubește și este conștientă de prezența mea. Mulțumesc lui Dumnezeu că nu este nici dominatoare, nici proastă. Mulțumesc lui Dumnezeu că este o femeie iubitoare, o femeie adevărată“. Iar când sămânța lui se răspândi în ea, sufletul lui se răspândi și el spre ea, într-un act de creație cu mult mai presus decât procreația.

Acum Connie era mai hotărâtă ca oricând să nu se mai despartă deloc de el. Dar trebuia să găsească mijloacele și modalitățile să-și organizeze viața.

– O urăști pe Bertha Coutts? îl întrebă ea.

– Nu-mi mai vorbi de ea!

– Ba da! Trebuie să mă lași să vorbesc. Pentru că ți-a plăcut cândva. Și cândva ai fost cu ea la fel de intim cum ești acum cu mine. Așa că trebuie să-mi spui. Nu este cumplit, după ce ai fost atât de intim cu ea, s-o urăști? Cum se poate așa ceva?

– Nu știu. Era cumva mereu pornită împotriva mea, mereu și mereu. Înverșunarea aceea a ei dezgustătoare de femeie avidă după libertate! Dorința înverșunată de libertate a femeii, care se transformă în cea mai bestială agresivitate! O, întotdeauna mă ținea la distanță cu libertatea ei, parcă mă amenința că îmi aruncă vitriol în față.

– Dar nu este liberă de tine nici acum. Te mai iubește?

– Nu, nu! Dacă nu este liberă de mine este pentru că e furioasă împotriva mea și încearcă să mă intimideze.

– Dar trebuie să te fi iubit cândva.

– Nu! Ei bine, poate, uneori. Se simțea atrasă de mine. Și cred că detesta până și acest lucru. Erau momente când mă iubea. Dar dădea imediat înapoi și începea să mă terorizeze. Dorința ei cea mai arzătoare era să mă terorizeze și nu s-a schimbat cu nimic. A fost pornită împotriva mea chiar de la început.

– Dar poate simțea că nu o iubești cu adevărat și voia să te facă s-o iubești.

– Pe Dumnezeul meu, nenorocit fel de a mă face s-o iubesc!

– Dar n-o iubeai cu adevărat, nu-i așa? Prin asta i-ai făcut rău.

– Cum aș fi putut? Doar am început s-o iubesc. Doar am început. Dar mă sfâșia întotdeauna. Nu. Să nu mai vorbim despre asta! Așa a vrut soarta, asta este. Și a fost o femeie blestemată. Acum, ultima dată, aș fi împușcat-o ca pe un șobolan dacă aș fi avut voie. Un animal turbat și blestemat deghizat în femeie! Ce bine ar fi fost s-o împușc și să sfârșesc cu toată mizeria asta! Ar fi trebuit să mi se dea voie s-o împușc! Când o femeie este total orbită de dorința ei, de înverșunarea ei împotriva tuturor, este înspăimântătoare și ar trebui împușcată.

– Și nu ar trebui împușcați și bărbații, dacă se înverșunează în propria voință?

– Ba da, exact la fel! Dar trebuie să scap de ea, căci altfel o să vină din nou peste mine. Voiam să-ți spun. Trebuie să divorțez, dacă se poate. Așa că trebuie să fim atenți. Nu trebuie să fim văzuți împreună, noi doi. N-aș putea să mă stăpânesc dacă ar veni peste mine și peste tine.

Connie reflectă la cele auzite.

– Atunci nu putem fi împreună? spuse ea.

– Încă vreo șase luni de aici înainte, nu. Dar sper că voi înainta divorțul în septembrie. Asta înseamnă până în martie.

– Dar copilul se va naște probabil la sfârșitul lui februarie, spuse ea.

El tăcea.

– Aș vrea să-i văd morți pe toți ăștia alde Bertha și Clifford! spuse el.

– Nu ești prea drăguț cu ei, spuse ea.

– Drăguț cu ei? Cel mai drăguț lucru pe care pot să-l fac pentru ei ar fi probabil să-i omor. Nu au dreptul să trăiască! Nu fac decât să fure viața altora! Au niște suflete oribile. Moartea ar trebui să fie o binefacere pentru ei. Și ar trebui să am voie să-i împușc.

– Dar n-ai s-o faci! spuse ea.

– Dar aș vrea! Și cu mai puține remușcări decât atunci când împușc o nevăstuică. Nevăstuica e drăgălașă și singură. Dar ei sunt o legiune întreagă. O, cum i-aș mai împușca!

– Atunci poate că e bine că nu ai voie.

– Așa este.

Connie avea la ce să se gândească. Era clar că el voia să fie absolut liber din partea Berthei Coutts. Și Connie înțelegea că are dreptate. Ultimul atac fusese mult prea urât. Dar asta însemna să trăiască singură până la primăvară. Poate că ar încerca să divorțeze de Clifford. Dar cum? Dacă se rostește numele lui Mellors, s-a terminat cu divorțul lui. Ce oribil! Nu s-ar putea să se ducă undeva departe, la capătul pământului, să fie liberi de toți și de toate?

Nu se putea. În zilele noastre, capătul pământului este la cinci minute de Charing Cross. Atât timp cât există telegraful, nu mai există capătul lumii. Regii din Dahomey și Dalai Lama din Tibet ascultă radio Londra sau New York.

Răbdare! Răbdare! Lumea este un păienjeniș uriaș și complicat de mecanisme și trebuie să ai mare grijă să nu te încurci în el.

Connie îi mărturisi totul tatălui ei.

– Înțelegi, tată, a fost paznicul de vânătoare al lui Clifford. Dar a fost și ofițer în armata din India. Numai că a făcut la fel precum colonelul C.E. Florence, care a preferat să redevină soldat de rând.

Dar Sir Malcolm nu nutrea nici un fel de simpatie pentru misticismul nesatisfăcător al vestitului C.E. Florence. Vedea prea multă reclamă în spatele modestiei. Arăta exact ca genul de amor propriu pe care bătrânul cavaler îl detesta cel mai mult: amorul propriu al propriei degradări.

– Și de unde a apărut pădurarul ăsta al tău? întrebă iritat Sir Malcolm.

– E fiul unui miner din Tevershall. Dar este cât se poate de prezentabil.

Cavalerul pictor se posomorî și mai tare.

– Mie mi se pare un fel de căutător de aur, spuse el. Iar tu ești o mină de aur foarte frumușică, nu-i așa?

– Nu, tată, nu este așa. Ai să-ți dai seama când ai să-l vezi. Este un bărbat adevărat. Clifford nu l-a putut suferi niciodată tocmai pentru că nu este

umil.

– Măcar de data asta, se pare că instinctul lui n-a dat greș.

Sir Malcolm nu putea suferi gândul scandalului care va ieși când se va afla că fiica lui are o relație cu paznicul de vânătoare. Nu-i păsa de intrigă, dar îl deranja scandalul.

– Nu mă interesează individul. Este clar că a știut să-ți intre pe sub piele. Dar, pentru Dumnezeu, gândește-te la gura lumii! Gândește-te ce va spune mama ta vitregă!

– Știu, spuse Connie. Gura lumii este cumplită, mai ales dacă trăiești în înalta societate! Și el dorește foarte mult să obțină divorțul. M-am gândit că poate ar fi bine să spunem că este copilul altcuiva, ca să nu menționăm deloc numele lui Mellors.

– Al altui bărbat! Și care ar fi acesta?

– Poate Duncan Forbes. A fost prieten cu noi toată viața. Și este un artist foarte cunoscut. Ține la mine.

– Naiba să mă ia! Sărmanul Duncan! Și lui ce-i iese din chestia asta?

– Nu știu. Dar s-ar putea să-i placă totuși.

– S-ar putea, așa crezi? Ei bine, înseamnă că e un caraghios dacă e așa. Dar ce, ai fost vreodată încurcată cu el?

– Nu! Dar nici nu vrea. Mă iubește numai așa, ca să fiu în preajma lui, dar fără să-l ating.

– Dumnezeule, ce generație!

– Își dorește foarte mult să-i pozez ca model. Numai că eu n-am fost niciodată de acord.

– Dumnezeu să-l aibă în paza lui! Arată și fără asta destul de penibil.

– Dar nu te-ar deranja așa de mult dacă s-ar vorbi despre el.

– Pe Dumnezeul meu, Connie, ce de aranjamente!

– Știu, să-ți vină rău, nu alta! Dar ce pot face?

– Aranjamente, aranjamente, aranjamente și iar aranjamente! Mă faci să cred că am trăit prea mult.

– Haide, tati, ai putea să vorbești așa dacă n-ai fi făcut și tu la vremea ta o mulțime de aranjamente.

– Dar era altceva, te asigur.

– Întotdeauna este altceva.

Sosi și Hilda și se înfurie imediat când află noutățile. Pur și simplu nu putea suferi gândul unui scandal public legat de sora ei și paznicul de vânătoare. Era mult prea umilitor!

– Ce-ar fi să dispărem separat în Columbia Britanică și să nu mai fie nici un fel de scandal? spuse Connie.

Dar nu avea rost. Scandalul ar fi izbucnit oricum. Iar dacă tot pleca cu un bărbat, era bine să se poată căsători cu el. Aceasta era părerea Hildei. Sir Malcolm nu era foarte sigur. Scandalul putea izbucni oricum.

– Dar vrei să faci cunoștință cu el, tată?

Sărmanul Sir Malcolm! Nu avea câtuși de puțin chef să dea cu ochii de el. Și sărmanul Mellors, el încă și mai puțin. Dar întâlnirea avu loc: un prânz într-un separeu de la club; cei doi bărbați erau singuri și se examinară din cap până-n picioare.

Sir Malcolm bău o cantitate respectabilă de whisky, Mellors bău și el. Și vorbiră tot timpul despre India, subiect despre care tânărul era foarte bine informat. Conversația aceasta dură tot timpul prânzului. După ce li se servi cafeaua și chelnerul plecă, Sir Malcolm aprinse un trabuc și spuse binevoitor:

– Ei bine, tinere, și cum stau lucrurile cu fiica mea?

Pe fața lui Mellors flutură un zâmbet.

– Ei bine, domnule, cum să stea?

– I-ai făcut deja un copil.

– Am această onoare! zâmbi Mellors.

– Onoare, pe Dumnezeul meu! Sir Malcolm râse scurt și deveni scoțian și libidinos. Onoare! Cum a fost? Bine, băiete, da?

– Bine!

– Cred și eu că a fost bine. Ha-ha! Doar e fiica mea, așchia nu sare departe de trunchi! Niciodată n-am zis nu când a fost vorba de un futai pe cinste. Deși mama ei, o, pe toți sfinții! Își rostogoli ochii în cap. Dar ai încălzit-o bine, ai încins-o bine, se vede! Ha-ha! E sânge din sângele meu! Ai reușit să aprinzi căpița de fân, ha-ha! M-am bucurat foarte tare, zău așa! Avea nevoie de asta! O, e o fată tare drăguță, iar eu am știut întotdeauna că o să fie bine, numai să găsească un bărbat să dea foc la căpița de fân! Ha-ha-ha! Paznic de vânătoare, zici, băiete? Al naibii braconier mai ești, după părerea mea! Dar acum să lăsăm gluma deoparte, ce-ai de gând să faci? Știi, la modul serios vorbind!

Serios vorbind, nu ajunseră prea departe. Mellors, deși se amețise și el puțin, era cel mai treaz dintre ei doi. Se strădui să mențină conversația la un nivel inteligent, ceea ce nu spune mare lucru.

– Așadar, ești paznic de vânătoare! O, ai perfectă dreptate! Pentru un vânat de soiul ăsta merită să te ostenești, nu-i așa? Testul femeii este atunci când o pișți de fund. Numai să-i pipăi fundul și poți să-ți dai seama dacă o să fie cum trebuie. Ha-ha, te invidiez, băiete! Câți ani ai?

– Treizeci și nouă.

Cavalerul ridică din sprâncene.

– Chiar așa? Ei bine, după cum arăți, mai ai vreo douăzeci de ani buni. Eh, paznic de vânătoare sau nu, ești un cocoș de ispravă! Văd asta chiar și cu un singur ochi. Nu ca nefericitul ăla de Clifford! Un fătălău fără vlagă, n-a regulat niciodată nimic ca lumea, niciodată. Îmi placi, băiete. Pun pariu că ai un cocoșel pe cinste; rasă bantam, se vede de la o poștă! Ești un luptător. Paznic de vânătoare! Ha, ha, pe cinstea mea, nu prea ți-aș încredința potârnichile mele! Dar acum, serios, ce ai de gând să faci? Lumea e plină de cotoroanțe afurisite.

La modul serios nu stabiliră nimic altceva decât vechea francmasonerie a senzualității masculine.

– Uite ce este, băiete, dacă pot să fac ceva pentru voi, să știi că te poți bizui pe mine. Paznic de vânătoare! Iisuse Cristoase, asta e chiar bună! Îmi place! O, chiar îmi place! Se vede că fata știe ce vrea. Ce? Apoi, ea are propriul ei venit modest, moderat, moderat, dar nu mori de foame. Și am să-i las și eu ce am. Pe Dumnezeul meu, așa o să fac! Merită, pentru că a arătat că știe ce vrea într-o lume a femeilor. M-am luptat eu însumi să scap din fustele babornițelor timp de șaptezeci de ani și încă n-am reușit. Dar dumneata ești bărbat, văd bine.

– Mă bucur că gândiți așa. De regulă, mi se spune, oarecum pe ocolite, că sunt un maimuțoi.

– Da, cred și eu! Dragul meu, ce altceva poți să fii pentru o babornițâ, dacă nu un maimuțoi?

Se despărțiră în cei mai buni termeni, și Mellors râse mereu în sinea lui tot restul zilei.

A doua zi luă prânzul cu Hilda și Connie într-un loc mai discret.

– Este cât se poate de regretabil că s-a creat o situație atât de urâtă, spuse Hilda.

– M-am amuzat copios, spuse el.

– Cred că ar fi fost mai bine să evitați să aduceți pe lume copii înainte de a fi amândoi liberi să vă căsătoriți și să-i faceți.

– Dumnezeu a aprins scânteia puțin cam prea devreme, spuse el.

– Cred că Dumnezeu nu are nimic de-a face cu asta. Bineînțeles, Connie e destul de bogată ca să vă întrețineți amândoi, dar situația este insuportabilă.

– Dumneata însă nu ai de suportat decât o mică parte din ea.

– Dacă măcar ai face parte din aceeași clasă socială!

– Sau dacă aș sta într-o cușcă la grădina zoologică!

Urmă o tăcere.

– Cred că ar fi bine ca ea să numească pe altcineva în calitate de concubin, spuse Hilda, iar dumneata să nu fii implicat.

– Dar cred că sunt cât se poate de implicat!

– Mă refer la procedurile de divorț.

Mellors se uită nedumerit la ea. Connie nu îndrăznise să-i pomenească de aranjamentul cu Duncan.

– Nu înțeleg, făcu el.

– Avem un prieten care probabil că va fi de acord să fie numit concubin, în așa fel încât numele dumitale să nu fie menționat, spuse Hilda.

– Vrei să spui, un bărbat?

– Bineînțeles.

– Dar nu are pe altul!

Mellors se uită uimit la Connie.

– Nu, nu! spuse ea repede. Numai un prieten mai vechi, e numai prietenie, nu iubire.

– Atunci de ce să-și asume omul vinovăția? Dacă nu are nici un folos de la tine?

– Unii bărbați sunt cavaleri și nu se gândesc neapărat să câștige ceva de pe urma unei femei, spuse Hilda.

– Asta e o aluzie la mine, nu? Și cine este cavalerul ăsta?

– Un prieten cu care am copilărit împreună în Scoția, un pictor.

– Duncan Forbes! spuse el imediat, căci Connie îi vorbise despre el. Și cum o să faceți să se creadă că este vinovat?

– Pot să stea împreună la același hotel sau Connie ar putea chiar să stea în apartamentul lui.

– Mi se pare cam multă tevatură pentru nimic, spuse el.

– Ce altceva propui? întrebă Hilda. Dacă se menționează numele Mellors, nu mai primești divorțul de la soția dumitale, o persoană imposibilă, se pare, cu care este mai bine să nu avem de-a face.

– Asta era! se încruntă el.

Urmă o tăcere lungă.

– Am putea să dispărem, pur și simplu, spuse el.

– Connie nu poate dispărea pur și simplu, spuse Hilda. Clifford este prea cunoscut.

Urmă o altă tăcere plină de frustrare.

– Lumea este așa cum este. Dacă vreți să trăiți împreună fără să fiți persecutați, trebuie să vă căsătoriți. Ca să vă căsătoriți, trebuie să divorțați amândoi. Deci, ce părere aveți?

Mellors rămase tăcut mult timp.

– Și dumneata ce spui în această privință?

– O să vedem dacă Duncan este de acord să figureze în calitate de concubin. Apoi trebuie să-l convingem pe Clifford să divorțeze de Connie. Iar dumneata trebuie să mergi înainte cu divorțul dumitale și trebuie să stați amândoi departe unul de altul până se pronunță divorțurile.

– Parcă am fi la casa de nebuni!

– Se poate! Iar lumea se va uita la voi ca la niște nebuni; sau poate chiar mai rău!

– Ce poate fi mai rău?

– Infractori, așa cred.

– Sper să-mi mai pot încerca pumnalul de câteva ori, spuse el rânjind și tăcu supărat. Ei bine, spuse el într-un târziu. Sunt de acord cu orice. Lumea este o adunătură de idioți țicniți și n-o poate ucide nimeni, deși o să-mi dau toată silința. Dar aveți dreptate. Trebuie să ne salvăm cum putem mai bine. Privi cu umilință, furie, îngrijorare și mâhnire la Connie. Iubita mea, lumea e gata să arunce cu pietre în tine.

– Nu și dacă n-o să-i permitem, spuse ea.

Pe ea o deranja mult mai puțin această conspirație împotriva lumii.

Când fu abordat, Duncan insistă și el să-l cunoască pe paznicul de vânătoare incriminat, așa că avu loc un dineu, de astă dată în apartamentul lui, cu cei patru. Duncan era scund, lat în umeri, cu pielea măslinie și taciturn ca un Hamlet, cu părul negru și o ciudată vanitate de celt. Arta lui se compunea din tuburi, supape și spirale de culori stranii, totul ultramodern, dar emana forță și avea chiar și o anumită puritate de formă și ton. Însă lui Mellors i se păru crudă și respingătoare. Nu îndrăzni să spună așa ceva, căci Duncan era nebun când era vorba de arta sa. Pentru el era un cult personal, o religie personală.

Se uitau la tablourile din atelier, în timp ce Duncan stătea cu ochii lui mici și căprui ațintiți asupra paznicului de vânătoare. Voia să știe ce părere are paznicul de vânătoare. Știa deja opinia Hildei și pe a lui Connie.

– Este ca un fragment pur de crimă, spuse în cele din urmă Mellors.

Duncan nu se așteptase la o astfel de exprimare din partea unui paznic de vânătoare.

– Și cine este asasinat? întrebă Hilda pe un ton rece și oarecum zeflemitor.

– Eu! Asasinează toți germenii capacității de iubire dintr-un bărbat.

Un val de ură pură se ridică din inima artistului. Sesizase nota de antipatie din vocea celuilalt, nuanța de dispreț. Și detesta menționarea germenilor compasiunii. Ce sentiment bolnăvicios!

Mellors stătea în picioare, înalt și zvelt, cu o înfățișare istovită, și privea tablourile cu o detașare intermitentă care semăna cumva cu dansul unui fluture de noapte.

– Poate că este asasinată prostia, prostia sentimentală, pufni artistul.

– Așa credeți? Cred că toate aceste tuburi și vibrații ondulate sunt foarte prostești și cât se poate de sentimentale. Redau foarte multă autocompătimire și încă și mai multă vanitate nestăpânită, mie așa mi se pare.

Fața artistului se îngălbeni, străbătută de un nou val de ură. Dar întoarse tablourile cu fața la perete cu un gest de superioritate tăcută.

– Cred că putem să mergem în sufragerie, spuse el.

Și părăsiră cu toții abătuți atelierul.

La cafea, Duncan spuse:

– Nu am nimic împotrivă să pozez ca tată al copilului lui Connie. Dar numai cu condiția să vină să-mi pozeze ca model. Am rugat-o ani de zile,

dar m-a refuzat întotdeauna.

Rostise cuvintele cu tonul definitiv al sentinței unui inchizitor care pronunță un autodafe.

– Aha! făcu Mellors. Deci ești de acord numai cu o condiție, așa e?

– Exact! Sunt de acord numai cu această condiție.

Artistul încerca să pună cât mai mult dispreț în cuvintele adresate celuilalt. Pusese cam prea mult.

– Ar fi mai bine să mă iei și pe mine de model în același timp, spuse Mellors. Mai bine să ne pictezi ca grup: Vulcan și Venus în plasa artei. Înainte să fiu paznic de vânătoare am fost fierar.

– Mulțumesc, spuse pictorul. Nu cred că Vulcan are o siluetă care prezintă interes pentru mine.

– Nici chiar dacă aș fi transformat în tuburi și tablă ondulată?

Nu-i răspunse nimeni. Pictorul se considera prea sus pentru a se coborî la vorbele lui.

Cina fu deprimantă, pictorul ignoră de aici încolo constant prezența celuilalt și vorbi numai foarte puțin, ca și când cuvintele ar fi fost smulse din străfundurile melancoliei sale, adresându-se numai femeilor.

– Nu ți-a plăcut Duncan, dar în fond este cumsecade, zău așa! Este chiar de treabă, îi spuse Connie la plecare.

– Este un cățeluș negru care suferă de jigodia tablei ondulate, spuse Mellors.

– Da, astăzi n-a fost prea amabil.

– Și ai să te duci să pozezi pentru el?

– O, acum nu mă mai deranjează. N-o să se atingă de mine. Și nu mă deranjează nimic dacă ne netezește drumul către viața noastră împreună.

– Dar o să facă un rahat din tine pe pânză.

– Nu-mi pasă. O să-și picteze propriile sentimente față de mine, și asta nu mă deranjează deloc. N-o să-l las să mă atingă pentru nimic în lume. Dar, dacă crede că poate să facă ceva cu arta holbatului la mine, n-are decât să se holbeze cât poftește! Poate să facă din mine oricâte tuburi și onduleuri de tablă. Este înmormântarea lui. Te urăște pentru ceea ce i-ai spus: că arta lui tubulară este sentimentală și vanitoasă. Dar bineînțeles că e adevărat.

Capitolul 19

Dragă Clifford,

Îmi pare rău că ceea ce ai prevăzut s-a întâmplat. Sunt îndrăgostită de alt bărbat și sper că vei divorța de mine. În prezent locuiesc la Duncan, în apartamentul lui. Ţi-am spus că a fost la Veneția cu noi. Îmi pare nespus de rău pentru tine, dar încearcă să privești lucrurile cu calm. Nu mai ai cu adevărat nevoie de mine, și eu nu pot suferi gândul să mă întorc la Wragby. Îmi pare nespus de rău. Dar încearcă să mă ierți, divorțează și găsește-ți pe cineva mai bun! Nu sunt persoana potrivită pentru tine, nu am suficientă răbdare și presupun că sunt egoistă. Dar nu mai pot să mă întorc să trăiesc cu tine. Și îmi pare cumplit de rău pentru tot, din perspectiva ta. Dar, dacă nu te vei lăsa copleșit, vei vedea că nu-ți va fi chiar atât de greu. Nu ai ținut de fapt la mine ca persoană. Așa că iartă-mă și încearcă să scapi de amintirea mea!

În sinea lui, Clifford nu era surprins de această scrisoare. În sinea lui, știuse de mult timp că ea îl va părăsi. Dar refuzase categoric să admită la exterior acest lucru. De aceea, la exterior fu pentru el cea mai cumplită lovitură și cel mai nefericit șoc. La suprafață, încrederea în ea îi fusese absolut nezdruncinată.

Așa suntem noi. Prin puterea voinței tăiem legătura dintre cunoașterea interioară intuitivă și cunoașterea exterioară recunoscută. Aceasta provoacă o stare de spaimă sau de teamă de viitor, care face ca lovitura să fie de zece ori mai înspăimântătoare atunci când se produce.

Clifford era ca un copil isteric. Îi produse un șoc teribil doamnei Bolton, stând în capul oaselor pe pat, livid și cu privirile pierdute în gol.

– Vai de mine, Sir Clifford, ce s-a întâmplat?

Nici un răspuns! Femeia era îngrozită de parcă ar fi avut cel puțin un atac cerebral. Se grăbi să-i pipăie fața, îi luă pulsul.

– Vă doare ceva? Spuneți-mi unde vă doare. Spuneți-mi!

Nici un răspuns!

– O, dragul meu, dragul meu! Am să-i dau telefon doctorului Carrington de la Sheffield și ar putea și doctorul Lecky să vină direct aici.

Se îndreptă spre ușă, când Clifford rosti pe un ton cavernos:

– Nu!

Doamna Bolton se opri și se uită la el. Fața lui era galbenă, fără expresie, precum chipul unui idiot.

– Vreți să spuneți că preferați să nu chem doctorul?

– Da! Nu vreau nici un doctor, spuse el cu o voce sepulcrală.

– O, dar Sir Clifford, sunteți suferind, nu îndrăznesc să-mi asum răspunderea. Trebuie să trimit după doctor, căci altfel va fi vina mea.

O pauză. Apoi vocea cavernoasă spuse:

– Nu sunt bolnav. Soția mea nu se mai întoarce.

Era ca și când ar fi vorbit un tablou.

– Nu se mai întoarce? Vreți să spuneți Lady Chatterley?

Doamna Bolton veni puțin mai aproape de pat.

– O, să nu credeți așa ceva! Eu sunt convinsă că doamna se va întoarce.

Tabloul de pe pat nu se schimbă, dar împinse o scrisoare spre margine.

– Citește! spuse vocea sepulcrală.

– A, o scrisoare de la doamna! Sunt sigură că doamna n-ar vrea să citesc o scrisoare adresată dumneavoastră, Sir Clifford, spuse ea. Puteți să-mi

spuneți ce scrie dacă doriți.

– Citește-o! repetă vocea.

– Păi dacă trebuie, am să citesc ca să vă ascult, Sir Clifford, spuse ea. Și citi scrisoarea. Ei bine, sunt surprinsă de doamna, spuse ea. A promis cu toată sinceritatea că se va întoarce!

Pe chipul din pat, expresia de disperare sălbatică, dar neclintită păru să se adâncească. Doamna Bolton se uita la el și era îngrijorată. Știa la ce trebuie să se aștepte: o criză de isterie masculină. În timp ce îngrijise de soldați, învățase câte ceva și despre această boală foarte neplăcută.

Era puțin supărată pe Sir Clifford. Orice bărbat cu mintea întreagă și-ar fi dat seama că soția lui era îndrăgostită de altcineva și avea să-l părăsească. Ba chiar era sigură că, în sinea lui, Sir Clifford era perfect conștient de asta, dar nu voia să recunoască. Dacă ar fi recunoscut și s-ar fi pregătit să accepte situația sau dacă ar fi recunoscut și ar fi luptat activ cu soția sa împotriva unei astfel de situații: aceasta ar fi însemnat să acționeze ca un bărbat. Dar nu! Știa și încercase tot timpul să se amăgească spunându-și că nu este așa. Simțea cum diavolul își răsucește coada și pretindea că sunt îngerii care îi zâmbesc. Starea de falsitate declanșase acum această criză de falsitate și de derută, isteria care este o formă de nebunie.

„Se întâmplă așa“, își spunea doamna Bolton în sinea ei, cu puțină ură împotriva lui Clifford, „pentru că se gândește întotdeauna numai la el. Este așa de preocupat de eul lui nemuritor, că atunci când primește un șoc este ca o mumie încurcată în propriile bandaje. Uită-te la el!“

Dar isteria este periculoasă și ea era soră medicală, datoria ei era să-l liniștească. Orice încercare de a-i trezi bărbăția și mândria nu ar fi făcut decât să înrăutățească lucrurile. Pentru că bărbăția lui era moartă, cel puțin temporar dacă nu definitiv. Se va zvârcoli din ce în ce mai încet, ca un vierme, apoi va deveni și mai confuz.

Singurul lucru pe care îl putea face era să se elibereze de autocompătimire. La fel ca Lady Tennyson, trebuie să plângă sau să moară.

Așa că doamna Bolton începu să plângă prima. Își acoperi fața cu mâinile și izbucni într-un plâns mic, cu sughițuri.

– Nu m-aș fi așteptat niciodată la așa ceva de la doamna, nu, nu m-aș fi așteptat! plângea ea, adunându-și toate supărările vechi și sentimentele refulate și vărsând lacrimile propriei amărăciuni.

Dar odată ce începuse, plânsul ei era destul de sincer, căci avusese pentru ce să plângă la viața ei.

Clifford se gândea la modul în care fusese trădat de femeia Connie și, cum durerea este contagioasă, ochii i se umplură de lacrimi, care se rostogoliră în jos pe obraji. Plângea pentru el însuși. Doamna Bolton, imediat ce văzu că pe fața lui fără expresie au început să curgă lacrimile, se șterse repede pe propria față cu batista ei mică și se aplecă spre el.

– Acum nu vă mai necăjiți, Sir Clifford! spuse ea foarte emoționată. Nu vă mai necăjiți, nu vă mai faceți sânge rău, o să vă faceți rău!

Trupul lui fu străbătut de un fior și începu să plângă cu suspine tăcute, în timp lacrimile îi alergau repede în jos, pe față. Își puse mâna pe brațul lui și începură să-i curgă și ei lacrimile din nou. Fiorul îl străbătu din nou, iar doamna Bolton îi înconjură umerii cu brațul.

– Haideți, haideți! Nu vă mai necăjiți, nu vă mai agitați! îl consola ea, vărsând și lacrimi în același timp. Îl trase spre ea și își puse brațele în jurul umerilor lui mari, iar el își lăsă fața la pieptul ei, continuând să suspine, în timp ce ea îi mângâia părul blond deschis și spunea:

– Haideți, haideți, haideți! Nu mai contează, nu contează!

Și Clifford își puse și el brațele în jurul ei și se agăță de ea ca un copil, udându-i șorțul alb apretat și pieptul rochiei bleu de bumbac cu lacrimile lui. În sfârșit, își dăduse drumul cu totul.

Așa că în cele din urmă îl sărută și îl legănă la pieptul ei și în sinea ei își spunea: „O, Sir Clifford! O, preaputernici și îngâmfați Chatterley! Uite ce s-a ales din voi!“ Și apoi el adormi ca un copil. Iar ea se simțea istovită,

secătuită și se duse în camera ei, unde râse și plânse în același timp, în prada propriei crize de isterie. Era atât de ridicol! Era atât de cumplit! Ce prăbușire! Ce rușine! Și era atât de supărător!

După aceea, Clifford se purtă ca un copil cu doamna Bolton. O ținea de mână, își punea capul pe pieptul ei, iar când femeia îl sărutase o dată ușor, spusese:

– Da! Sărută-mă! Sărută-mă!

În timp ce îi spăla cu buretele trupul mare și blond, spunea același lucru:

– Sărută-mă!

Iar ea îi săruta trupul ușor, oriunde, pe jumătate în glumă.

Iar el stătea întins cu o față destinsă, ca un copil, având chiar și ceva din mirarea unui copil. Și o privea cu ochii lui mari, de copil, într-o relaxare aidoma adorării Madonnei. Din partea lui era o relaxare totală, renunța la toată bărbăția lui și se întorcea în situația de copil, ceea ce era o adevărată perversiune. Și atunci își băga mâinile în decolteul ei și îi pipăia sânii, îi săruta extaziat, într-o exaltare perversă, căci se comporta ca un copil deși era bărbat.

Doamna Bolton era încântată și jenată în același timp, adora și detesta acest lucru. Dar nu ripostase și nu-l respinsese niciodată. Și între ei se crease o intimitate fizică mai apropiată, o intimitate a perversiunii, căci se comporta ca un copil nevinovat cuprins de o candoare aparentă și de o mirare aparentă care semănau foarte mult cu o exaltare religioasă. Era imaginea literală a expresiei: „Dacă nu veți deveni din nou un copil mic.“ Iar ea era Magna Mater, plină de putere și de resurse, iar copilul-bărbat mare și blond era întru totul în puterea ei.

Curios era însă faptul că, atunci când acest copil-bărbat, care era Clifford acum, așa cum devenise de-a lungul anilor, ieșea în lume, era mult mai vioi și mai zelos decât bărbatul real care fusese cândva. Acest copil-bărbat pervertit era acum un adevărat businessman; când era vorba de afaceri, era bărbat în adevăratul sens al cuvântului, cu mintea ca briciul și neclintit ca

oțelul. Se ducea printre muncitori urmărindu-și scopurile și căutând să profite cât mai mult de munca minerilor lui; avea o viclenie și o duritate aproape misterioase, o lovitură directă și precisă. Era ca și când însăși pasivitatea lui și prostituarea cu Magna Mater l-ar fi făcut să pătrundă mai bine în esența afacerilor și i-ar fi conferit o anumită forță inumană remarcabilă. Bălăceala în propriile emoții, înjosirea completă a eului lui masculin părea să-i fi conferit această a doua natură, rece, aproape vizionară, iscusința în afaceri. În afaceri era de-a dreptul inuman.

Iar doamna Bolton triumfa. „Ce bine îi merg toate!“ își spunea în sinea ei cu mândrie. „Asta este opera mea! Zău așa, cu Lady Chatterley nu i-ar fi mers niciodată așa de bine! Nu era genul de femeie care să-l împingă pe bărbat înainte. Își dorea prea mult pentru ea însăși.“

Și în același timp, într-un colțișor al sufletului ei ciudat de femeie, cum îl mai disprețuia și cum îl mai ura! Pentru ea, Clifford era fiara căzută, monstrul care se zvârcolea. Și, în timp ce îl ajuta și îl consola cum putea, undeva departe, în colțișorul cel mai îndepărtat al vechii ei feminități sănătoase, îl disprețuia cu un dispreț sălbatic care nu cunoștea limite. Orice vagabond era mai presus de el.

Comportamentul lui față de Connie era ciudat. Insista s-o revadă. Mai mult, insista ca ea să revină la Wragby. În această privință, avea o idee fixă. Connie promisese sincer că se întoarce la Wragby.

– Dar ce rost are? spunea doamna Bolton. Nu puteți să-i dați drumul să plece și să scăpați de ea?

– Nu! A spus că se va întoarce, trebuie să se întoarcă.

Doamna Bolton nu-l mai contrazise. Știa cu cine are de-a face.

Nu e nevoie să-ți spun ce efect a avut scrisoarea ta asupra mea (îi scria el lui Connie la Londra). Poate ai putea să-ți imaginezi, dacă ai încerca, dar fără îndoială că nu te vei obosi să-ți folosești imaginația de dragul meu.

Nu pot să-ți dau decât un singur răspuns: Trebuie să te văd personal, aici la Wragby, înainte de a face orice altceva. Ai promis solemn că te vei întoarce la Wragby și vreau să-ți respecți promisiunea. Nu cred nimic și nu înțeleg nimic până nu te văd personal, aici, în împrejurări normale. Nu este nevoie să-ți spun că aici nimeni nu bănuiește nimic, așadar întoarcerea ta va fi ceva cât se poate de normal. Dacă după ce vom discuta totul împreună vei continua să-ți menții părerea, fără îndoială că ne vom înțelege.

Connie îi arătă scrisoarea lui Mellors.

– Vrea să înceapă să se răzbune pe tine, spuse el, dându-i scrisoarea înapoi.

Connie tăcea. Era oarecum surprinsă să constate că îi era frică de Clifford. Îi era frică să se apropie de el. Îi era frică de el ca și când ar fi fost rău și periculos.

– Ce să fac? întrebă ea.

– Nimic, dacă nu vrei.

Îi răspunse la scrisoare, încercând să-l amâne. Clifford răspunse:

Dacă nu vii înapoi la Wragby acum, voi considera că ai intenția să te întorci cândva și voi acționa în consecință. Voi continua să te aștept oricum, te voi aștepta până vei veni, chiar dacă va trebui să aștept încă cincizeci de ani.

Connie era înspăimântată. Era un mod perfid de a o intimida. Nu avea nici o îndoială că vorbea serios. Nu va divorța de ea, iar copilul va fi al lui, dacă nu găsește o modalitate să demonstreze că este ilegitim.

După o perioadă de îngrijorare și neliniște, se decise să meargă la Wragby. Hilda va merge cu ea. Îi scrise lui Clifford. Acesta răspunse:

Sora ta nu este binevenită, dar n-am să-i închid ușa. Nu am nici o îndoială că te-a ajutat să-ți neglijezi îndatoririle și responsabilitățile, așadar, nu te aștepta să arăt că-mi face plăcere s-o văd.

Se duseră la Wragby. Clifford nu era acolo când sosiră. Le primi doamna Bolton.

– O, doamnă, nu este revenirea fericită la care speram, nu-i așa? spuse ea.

– Nu? făcu Connie.

Așadar, femeia știa! Cât de mult știau sau bănuiau ceilalți servitori?

Intră în casa pe care o ura cu fiecare fibră a corpului. Hardughia mare, diformă i se părea de-a dreptul dușmănoasă, planând ca o amenințare deasupra ei. Nu mai era stăpâna ei, era victima ei.

– Nu pot să stau mult timp aici, îi șopti ea înfricoșată Hildei.

Fu de-a dreptul dureros pentru ea să intre în camera ei, să reintre în posesia ei ca și când nimic nu s-ar fi întâmplat. Detesta fiecare minut petrecut între zidurile reședinței Wragby.

Nu se întâlniră cu Clifford decât când coborâră la cină. Era îmbrăcat în smoching și arăta ca un gentleman rafinat. Se comportă cu o politețe perfectă în timpul mesei și întreținu o conversație politicoasă, dar părea atins de aripa nebuniei.

– Cât de mult știu servitorii? întrebă Connie, când servitoarea părăsi încăperea.

– Despre intențiile tale? Absolut nimic.

– Doamna Bolton știe.

Clifford roși.

– Doamna Bolton nu este tocmai servitoare, spuse el.

– O, nu mă deranjează!

Atmosfera rămase încordată până după cafea, când Hilda spuse că se duce în camera ei.

Clifford și Connie rămaseră tăcuți după plecarea ei. Nici unul din ei nu voia să înceapă. Connie era atât de mulțumită că Clifford nu abordase o atitudine patetică, încât era dispusă să-i tolereze aerele de superioritate. Stătea cu privirile îndreptate în jos, spre mâinile ei.

– Presupun că nu te deranjează faptul că ți-ai călcat cuvântul, spuse el în cele din urmă.

– N-am ce face, murmură ea.

– Dacă tu nu ai ce face, atunci cine?

– Cred că nimeni.

Se uită la ea cu o furie ciudată, rece. Se obișnuise cu ea. Era ca și când ar fi fost inclusă în voința lui. Cum îndrăznea ea acum să i se împotrivească și să distrugă textura existenței lui zilnice? Cum îndrăznea ea să-i provoace această tulburare a întregii personalități?

– Și ce motiv ai să renunți la tot? insistă el.

– Iubirea! spuse ea.

Era mai bine să recurgă la banalități.

– Iubirea pentru Duncan Forbes? Dar când m-ai cunoscut pe mine nu credeai că merită. Vrei să spui că acum îl iubești mai mult decât orice altceva pe lume?

– Oamenii se mai schimbă, spuse ea.

– Se poate! Se poate să ai toane. Dar trebuie să mă convingi de importanța acestei schimbări. Pur și simplu nu cred în dragostea ta pentru Duncan Forbes.

– Dar de ce ar trebui să crezi tu în ea? Tu trebuie numai să divorțezi de mine, nu să crezi în sentimentele mele.

– Și de ce să divorțez de tine?

– Pentru că nu mai vreau să trăiesc aici. Și de fapt, nu mă vrei nici tu.

– Iartă-mă! Eu nu mă schimb! În ceea ce mă privește, din moment ce ești soția mea, prefer să stai sub acoperișul meu în demnitate și în liniște. Lăsând la o parte sentimentele personale – și te asigur că, în ceea ce mă privește, înseamnă să las la o parte foarte mult – pentru mine este extrem de dureros să văd că rânduiala vieții mele de aici de la Wragby este distrusă, iar cursul zilnic decent al vieții este tulburat numai pentru o toană de-a ta.

După o pauză, Connie spuse:

– Nu am ce face. Trebuie să plec. Aștept un copil.

Rămase și el tăcut un timp.

– De dragul copilului trebuie să pleci? întrebă el într-un târziu.

Connie încuviință din cap.

– Și de ce? Duncan Forbes este chiar așa de preocupat de soarta odraslei sale?

– Cu siguranță mult mai preocupat decât tine.

– Serios? Eu îmi vreau soția și nu văd nici un motiv să-i dau drumul să plece. Dacă dorește să crească un copil sub acoperișul meu, este bine-venită, iar copilul este și el bine-venit. Cu condiția să fie respectate decența și rânduiala vieții. Vrei să spui că Duncan Forbes are o asemenea putere asupra ta? Nu cred.

Urmă o pauză.

– Dar nu înțelegi, spuse Connie, trebuie să plec de la tine, trebuie să trăiesc cu bărbatul pe care îl iubesc.

– Nu, nu înțeleg! Nu dau doi bani pe iubirea ta și nici pe bărbatul pe care îl iubești. Nu cred în aiurelile astea.

– Da, dar eu cred.

– Chiar așa? Dragă mea doamnă, ești prea inteligentă, te asigur, ca să crezi în dragostea ta pentru Duncan Forbes. Crede-mă, chiar și în momentul acesta ții mai mult la mine decât la el! Așa că de ce aș ceda în fața unui asemenea nonsens?

Connie simțea că aici are dreptate. Și nu mai putu păstra tăcerea.

– Pentru că nu pe Duncan îl iubesc, de fapt, spuse ea privindu-l drept în ochi. Am spus numai că este Duncan ca să te cruțăm.

– Să mă cruțați pe mine?

– Da, pentru că cel pe care îl iubesc cu adevărat – și ceea ce te va face să mă urăști – este domnul Mellors, cel care a fost paznic de vânătoare aici.

Dacă ar fi putut să sară din scaunul lui cu rotile cu siguranță că ar fi țâșnit în sus. Se făcu galben la față, ochii îi ieșiră îngroziți din orbite în timp ce se uita la ea. Apoi se prăbuși din nou pe spate în scaun, cu ochii pironiți în tavan.

După un timp se ridică în capul oaselor.

– Vrei să spui că acesta este adevărul? întrebă el, privind posomorât.

– Da! Știi bine că e așa!

– Și când ai început-o cu el?

– În primăvara asta.

Clifford tăcu un timp, ca o fiară prinsă în capcană.

– Așadar, tu ai fost în dormitorul din căsuța din pădure?

În sinea lui știuse acest lucru tot timpul.

– Da!

Clifford se aplecă în față în scaunul lui, privind la ea ca un animal încolțit.

– Dumnezeule, ar trebui să fii ștearsă de pe fața pământului!

– De ce? murmură ea.

Dar el părea că nu auzise.

– Ticălosul acela! Nemernicul ăla cu aerele lui! Bădăranul îngâmfat! Și te-ai întins cu el tot timpul, chiar aici, sub ochii mei și cu unul din servitorii mei! Dumnezeule, Dumnezeule, animalitatea și josnicia femeilor este fără margini!

Își pierduse cumpătul de furie, așa cum își imaginase Connie că se va întâmpla.

– Și vrei să spui că îți dorești un copil de la un scelerat ca ăsta?

– Da! Voi avea un copil!

– Deci chiar o să ai un copil! Adică ești sigură! Și de când ești sigură?

– Din iunie.

Amuțise, privea acum din nou în gol, ca un copil pierdut.

– Te miri că unor asemenea ființe li se permite să se nască, spuse el în cele din urmă.

– Ce fel de ființe? întrebă ea.

Clifford se uită la ea într-un mod straniu și nu răspunse. Era clar că nu putea accepta existența lui Mellors în nici un fel de legătură cu propria lui viață. Era o ură înverșunată, inexprimabilă, neputincioasă.

– Și vrei să spui că dorești să te măriți cu el? Și să-i porți numele acela idiot? întrebă el în cele din urmă.

– Da, asta vreau.

Rămase din nou năucit.

– Da! făcu el în sfârșit. Asta dovedește că ceea ce am crezut întotdeauna despre tine este corect: nu ești normală, nu ești în toate mințile. Ești una dintre femeile acelea perverse, pe jumătate nebune, care tânjesc după depravare, care au la nostalgie de la boue[50].

Devenise dintr-odată melancolic și moral, considerându-se încarnarea binelui, în timp ce oamenii ca Mellors și Connie erau încarnarea noroiului, a răului. I se părea că este învăluit într-un nimb vag.

– Atunci nu crezi că este mai bine să divorțezi de mine și să termini cu toate astea? întrebă ea.

– Nu! Poți să te duci unde dorești, dar nu voi divorța de tine, spuse el prostește.

– De ce nu?

Clifford tăcu, în tăcerea încăpățânării lui imbecile.

– O să fii de acord ca noul născut să fie legal copilul și moștenitorul tău? întrebă ea.

– Puțin îmi pasă de copil!

– Dar dacă e băiat, va fi în mod legal fiul tău și îți va moșteni titlul și domeniul Wragby.

– Nu mă interesează, spuse el.

– Dar trebuie să te intereseze! Voi face tot ce îmi stă cu putință să nu fie declarat copilul tău legitim. Prefer să fie ilegitim și numai al meu, dacă nu poate fi al lui Mellors.

– Fă cum poftești!

Era de neclintit.

– Și nu divorțezi de mine? întrebă ea. Poți să-l folosești pe Duncan ca pretext! Nu trebuie să se menționeze numele adevărat. Duncan este de acord.

– Nu voi divorța niciodată de tine, spuse el, de parcă ar fi fost ceva bătut în cuie.

– Dar de ce? Pentru că eu îmi doresc acest lucru?

– Pentru că mă conduc după dorințele mele și nu doresc să divorțez.

Era inutil. Connie se duse sus și îi povesti Hildei.

– E mai bine să plecăm mâine și să-l lăsăm să-și vină în fire, spuse Hilda.

Connie își petrecu jumătate din noapte împachetându-și obiectele personale. Dimineață trimise cuferele la gară fără să-i spună nimic lui Clifford. Decisese să-l vadă numai ca să-i spună la revedere, înainte de prânz. Dar discută cu doamna Bolton.

– Trebuie să-mi iau rămas-bun, doamnă Bolton, știi de ce. Dar am încredere în dumneata că nu vei vorbi cu alții.

– O, puteți avea încredere în mine, doamnă, deși este o lovitură grea pentru noi toți cei de aici. Dar sper că veți fi fericită cu celălalt gentleman.

– Celălalt gentleman! Este domnul Mellors și eu îl iubesc. Sir Clifford știe. Dar să nu spui nimănui. Iar dacă într-o zi vei crede că Sir Clifford este dispus să-mi acorde divorțul, să-mi dai de știre! Aș dori să fiu măritată legitim cu bărbatul pe care îl iubesc.

– Sunt sigură, doamnă. O, puteți avea încredere în mine. Îi voi fi credincioasă lui Sir Clifford și vă voi fi credincioasă și dumneavoastră, pentru că văd că amândoi aveți dreptate.

– Mulțumesc! Și, uite! vreau să-ți dau asta – se poate?

Connie plecă imediat de la Wragby și se duse cu Hilda în Scoția. Mellors se duse undeva la țară și găsi de lucru la o fermă. Ideea era ca el să obțină divorțul, indiferent dacă Connie va reuși sau nu să-l obțină pe al ei. Timp de șase luni avea să lucreze la o fermă, pentru ca în cele din urmă el și Connie să aibă o mică fermă a lor în care să-și consume energia. Căci el trebuia să facă ceva, chiar o muncă grea și trebuia să-și câștige singur existența, chiar dacă ferma va fi cumpărată cu banii ei.

Așa că acum trebuia să aștepte până la primăvară, când se va naște copilul, când va reîncepe vara.

Ferma Grange, Old Heanor, 29 septembrie

Am găsit de lucru aici cu ajutorul unor relații, căci îl cunoșteam pe Richards, inginerul companiei, încă din armată. Este o fermă care aparține Companiei de Cărbune Butler și Smitham; aici se cultivă fân și ovăz pentru caii de mină, nu este un concern privat. Dar au și vaci și porci și toate celelalte, iar eu câștig treizeci de șilingi pe săptămână ca muncitor necalificat. Rowley, fermierul, mă pune să fac fel de fel de munci, în așa fel încât să învăț cât mai mult până la Paște. N-am mai auzit nimic despre Bertha. Nu am nici cea mai mică idee de ce nu s-a prezentat la divorț, nici unde este și nici ce pune la cale. Dar dacă stau liniștit până în martie cred că am să scap. Și nu-ți face probleme cu Sir Clifford. Într-o bună zi o să vrea să scape de tine. Bine măcar că te lasă în pace.

Locuiesc într-o casă veche, dar foarte acceptabilă din Engine Row. Proprietarul este mecanic de locomotivă la High Park, e un individ înalt, cu barbă și foarte religios. Nevasta lui este ca o păsărică și îi place tot ce este de rang superior! Engleza regească și „vă rog să-mi permiteți!“ tot timpul. Dar și-au pierdut unicul fiu în război și asta a căscat o prăpastie între ei. Mai au și o fată cam netoată care vrea să se facă profesoară și o mai ajut câteodată la lecții, așa că suntem ca în familie. Sunt oameni de treabă și cât se poate de binevoitori față de mine. Sunt mult mai răsfățat decât tine.

Îmi place mult munca la fermă. Nu-mi oferă cine ştie ce bucurii, dar nici nu-mi doresc aşa ceva. Sunt obişnuit cu caii, iar vacile, deşi sunt toate femele, au un efect liniştitor asupra mea. Când stau cu capul rezemat de coastele lor şi le mulg mă simt foarte uşurat. Au şase vaci frumoase de Hereford. Tocmai am terminat de secerat ovăzul şi mi-a făcut multă plăcere, cu toată ploaia şi cu toate rănile de la mâini. Nu mă amestec prea mult printre oameni, dar mă împac bine cu ei. De multe ori e bine să mai închidem ochii.

Mina nu merge bine; este o regiune minieră la fel ca Tevershall, dar ceva mai frumoasă. Uneori stau la „Wellington" şi discut cu oamenii. Bombănesc mereu, dar nu au de gând să schimbe nimic. Aşa cum spun cu toţii, minerii de la Notts-Derby au inima la locul ei. Dar restul anatomiei lor nu este la locul unde ar trebui să fie într-o lume care nu are nevoie de ei. Mie îmi plac, dar ei nu mă simpatizează prea mult. Nu au destul spirit de cocoş în ei. Se vorbeşte foarte mult despre naţionalizare, despre naţionalizarea acţiunilor, despre naţionalizarea întregii industrii carbonifere. Dar nu poţi naţionaliza cărbunele şi să laşi toate celelalte industrii aşa cum sunt. Se vorbeşte despre folosirea unor noi utilizări pentru cărbune, aşa cum încerca să facă şi Sir Clifford. S-ar putea să meargă pe ici, pe colo, dar nu ca soluţie generală. Mă îndoiesc. Indiferent ce faci, până la urmă tot trebuie să vinzi. Oamenii sunt foarte apatici. Au sentimentul că toată treaba asta e condangată şi eu cred că au dreptate. Şi sunt condangaţi şi ei odată cu ea. Câţiva dintre cei mai tineri spun ceva despre un soviet, dar nu sunt foarte convinşi. Nu există nici un fel de convingere în nici o privinţă, cu excepţia faptului că totul se duce de râpă. Chiar şi cu un soviet, tot va trebui să vinzi cărbunele şi asta este problema.

Avem această mare populaţie industrială care trebuie hrănită, aşa că spectacolul trebuie cumva să meargă înainte. În zilele noastre, femeile vorbesc mult mai mult decât bărbaţii şi cu mult mai multă înverşunare. Bărbaţii sunt molâi, se simt cumva condangaţi şi se comportă de parcă nu s-ar mai putea face nimic. Oricum, nimeni nu ştie ce trebuie făcut, cu toată vorbăria lor, iar tinerii sunt înnebuniţi pentru că nu au bani de cheltuială. Scopul lor principal în viaţă este să cheltuiască bani. Aceasta este civilizaţia şi educaţia noastră: educă masele în aşa fel încât depind în totalitate de cheltuirea banilor, dar la un moment dat banii se termină.

Mina lucrează numai două zile, uneori două zile și jumătate pe săptămână și nu există semne de ameliorare nici chiar pe timpul iernii. Aceasta înseamnă că un bărbat aduce acasă pentru familie douăzeci și cinci sau treizeci de șilingi pe săptămână. Femeile sunt cele mai înnebunite. Dar în ziua de astăzi ele sunt și cele mai înnebunite să cheltuiască.

Dacă ai putea să le spui că a trăi și a cheltui nu este același lucru! Dar nu are rost! Dacă ar fi educați pentru a trăi, nu pentru a câștiga și a cheltui, s-ar descurca mult mai bine cu douăzeci și cinci de șilingi. Dacă bărbații ar purta pantaloni roșii, așa cum spuneam, nu s-ar mai gândi atâta la bani: și ar putea să danseze și să țopăie și să zburde, să cânte și să petreacă și să fie frumoși, și s-ar descurca cu foarte puțini bani. Și ar putea să le distreze și pe femei și să fie distrați de ele. Ar trebui să învețe să fie goi și frumoși, să cânte în cor și să danseze în grup, să sculpteze taburetele pe care stau, să-și brodeze propriile monograme. Și atunci nu vor avea nevoie de bani. Și acesta este singurul mod de a rezolva problema industriei: să-i învățăm pe oameni să fie în stare să trăiască și să trăiască în frumusețea lor, fără să aibă nevoie să cheltuiască bani. Dar nu se poate. Acum toți gândesc într-un singur sens. În timp ce gloata nici nu ar trebui să încerce să gândească, pentru că nu este în stare. Trebuie să fie activi și zburdalnici și să-l recunoască pe marele zeu Pan. Este și a fost întotdeauna singurul zeu potrivit pentru gloate. Pot să aspire și la un cult mai înalt dacă vor. Dar lasă gloata să fie pentru totdeauna păgână.

Dar minerii sunt departe de a fi păgâni. Sunt un cârd de oameni triști, inerți; inerți pentru femeile lor, inerți pentru viață. Tinerii călăresc motocicletele împreună cu fetele, dansează când au ocazia, dar sunt la fel de inerți. Și este nevoie de bani. Iar banii te otrăvesc atunci când îi ai și te înfometează atunci când nu-i ai.

Sunt sigur că toate acestea te plictisesc. Dar nu vreau să trăncănesc numai despre mine și apoi mie nu mi se întâmplă nimic. Nu-mi place să mă gândesc prea mult la tine, căci asta nu face decât să-mi învălmășească gândurile. Dar, firește, în momentul de față trăiesc numai cu gândul la traiul nostru împreună. Dar, de fapt, sunt speriat. Simt prezența diavolului în aer și o să încerce să pună gheara pe noi. Sau nu diavolul, mamona; care, după cum cred eu, este dorința gloatelor de a avea bani și ura lor față

de viață. Oricum, simt în aer niște labe mari care încearcă să apuce de gâtlej pe oricine încearcă să trăiască, să trăiască dincolo de puterea banului, să-l apuce și să-i stoarcă viața din el. Vin vremuri grele. Băieți, vin vremuri grele, vin vremuri grele! Dacă lucrurile vor continua așa ca acum, nu ne așteaptă nimic în viitor, nu va fi decât moarte și distrugere pentru aceste mase de muncitori industriali. Uneori simt că totul mi se lichefiază pe dinăuntru și tocmai acum aștepți un copil de la mine! Dar nu contează! Toate vremurile rele care au trecut nu au fost în stare să nimicească brândușele și nici iubirea femeilor. Așa că nu vor reuși să nimicească nici dorința mea de a te avea, nici micuța lumină strălucitoare care arde între mine și tine. Anul viitor vom fi împreună. Și, deși mi-e teamă, cred în faptul că vei fi cu mine. Bărbatul trebuie să se lupte și să se străduiască din toate puterile și să creadă în ceva mai presus de el însuși. Nu te poți asigura împotriva viitorului, decât dacă crezi cu adevărat în ce e mai bun în tine și în puterea de dincolo de tine. Iar eu cred în mica flăcăruie dintre noi doi. Pentru mine, acesta este acum singurul lucru din lume. Nu am prieteni, nu am prieteni buni. Te am numai pe tine. Și acum, mica flăcăruie este singurul lucru care mă interesează în viață. Mai este și pruncul, dar el este lângă noi. Este Cincizecimea mea, Pogorârea Sfântului Duh, flacăra bifurcată care arde între mine și tine. Vechea Cincizecime nu este corect spus. Eu și Dumnezeu, e ceva cam prezumțios! Dar mica flăcăruie dublă dintre mine și tine – da, asta este! Și de aceea rabd și am să rabd totul, Clifforzi și Berthe, companii miniere și guverne și gloatele însetate după bani, nu contează!

De aceea nu doresc să încep să mă gândesc la tine acum. Nu fac decât să mă torturez, și nici ție nu-ți face bine. Nu vreau să fii departe de mine. Dar dacă încep să mă agit, ceva se irosește. Răbdare, întotdeauna răbdare. Aceasta este a patruzecea iarnă a vieții mele. Și nu am ce să fac în privința celor patruzeci de ierni care au trecut. Dar în iarna aceasta am să mă închin la flăcăruia Cincizecimii mele și am să-mi găsesc pacea. Și n-am să las răsuflarea gloatelor s-o stingă. Cred într-un mister mai înalt care nu va lăsa să se veștejească nici brânduța. Iar dacă tu ești în Scoția și eu în Midlands și nu pot să-mi încolăcesc brațele și picioarele în jurul tău, am totuși ceva din tine. Sufletul meu tresare blând în mica flăcăruie a Cincizecimii împreună cu tine, ca în seninătatea împreunării. Din împreunarea noastră s-a aprins o flacără. Chiar și florile iau naștere din

împreunarea soarelui cu pământul. Dar este ceva delicat care are nevoie de răbdare și de o așteptare lungă.

Așa că acum ador castitatea, pentru că este pacea care urmează după împreunare. Îmi place să fiu cast. Ador castitatea așa cum iubește ghiocelul zăpada. Ador această castitate, care este o întrerupere în pacea împreunării noastre, așternută acum între noi ca un ghiocel de flacără albă bifurcată. Și când va veni adevărata primăvară, când vom fi reuniți, împreunarea noastră va face micuța flăcăruie să strălucească mai puternic, galbenă ca un briliant. Dar nu acum, încă nu! Acum este timpul castității, este așa de bine să fii cast, parcă îmi trece prin suflet un râu cu apă rece. Ador castitatea aceasta care curge acum între noi. Este apa proaspătă de ploaie. Cum pot bărbații să dorească aventuri sexuale istovitoare! Ce nenorocire să fii ca Don Juan și apoi neputincios când e vorba să-ți găsești pacea în împreunare și să ții aprinsă mica flăcăruie, neputincios, incapabil să fii cast în perioadele dintre împreunări, ca și când ai sta pe malul unui râu.

Ei bine, spun atât de multe cuvinte, pentru că nu pot să te ating. Dacă aș putea să dorm cu brațele în jurul tău, cerneala ar rămâne în călimară. Putem fi casti împreună, după cum putem să ne împreunăm. Dar trebuie să stăm despărțiți un timp și cred că este lucrul cel mai înțelept. Numai de-am putea fi siguri!

Nu contează, nu contează, să nu ne facem sânge rău! Noi credem cu adevărat în mica flăcăruie și în zeul fără nume care o protejează și n-o lasă să se stingă. Este așa de mult din tine aici că este într-adevăr păcat că nu ești toată aici.

Nu-ți bate capul cu Sir Clifford. Dacă nu mai ai veşti de el, nu contează. Nu poate să-ți facă nimic. Ai răbdare, până la urmă o să vrea să scape de tine, să te arunce afară din viața lui. Iar dacă nu, vom face cumva să ne ferim din calea lui. Dar o să vrea. În cele din urmă o să vrea să se descotorosească de o ființă atât de abominabilă ca tine.

Nu pot să mă opresc din scris.

Dar o mare parte din noi este deja împreună și nu putem decât să răbdăm și să ne cârmim cursurile vieții în așa fel încât să se întâlnească din nou.

John Thomas îi spune noapte bună lui Lady Jane, puțin abătut, dar cu inima plină de speranță.

Nostalgia noroiului (în limba franceză în original)

Referințe critice

Amantul doamnei Chatterley a intrat în conștiința publicului și a criticii ca o scandaloasă inovație a prozei narative engleze. De fapt, însă, așa cum s-a demonstrat, e o carte care, la o cercetare atentă, își găsește predecesori printre acele opere ce proiectează imaginea unor oameni în căutarea unei fericiri ce nu poate fi atinsă decât cu prețul unei dăruiri totale, al renunțării la propria ființă pentru împlinirea totală a ființei celuilalt. Și, pentru că nici Connie, nici Mellors nu pot ajunge până la capăt în acest demers dramatic, se întorc fiecare la singurătatea lui. Romanul lui Lawrence e, de fapt, o fabulă despre nefericire. Sau, poate, mai exact, despre fragilitatea fericirii…

Dan GRIGORESCU

Deși criticii Amantului doamnei Chatterley par să nu fi căzut de acord asupra prea multor chestiuni, ei par să fie de acord în a recunoaște că în această operă Lawrence a apăsat într-adevăr cu strășnicie talerul ce conține viziunea sa profetică asupra acelei iubiri ce nu este nici iubire pură, nici libertate licențioasă, ci o iubire care ne poate mântui de forțele distructive ale civilizației.

Wayne C. BOOTH

Este o carte frumoasă și rară, dar în același timp nespus de tristă. Dar, aceasta a fost de fapt și viața autorului însuși.

Aldous HUXLEY

La Lawrence nu este vorba despre definirea legăturii speciale dintre femeie și bărbat, ci despre ordonarea lor în adevărul vieții. Adevărul nu este nici

voință, nici imaginație; el cuprinde și natura animală în el, în care natura umană își are rădăcinile.

Simone de BEAUVOIR

Table of Contents

Cover Page
Amantul doamnei Chatterley
CRONOLOGIE
Capitolul 1
Capitolul 2
Capitolul 3
Capitolul 4
Capitolul 5
Capitolul 6
Capitolul 7
Capitolul 8
Capitolul 9
Capitolul 10
Capitolul 11
Capitolul 12
Capitolul 13
Capitolul 14
Capitolul 15
Capitolul 16
Capitolul 17
Capitolul 18
Capitolul 19
Referințe critice